

USTAWA BUDŻETOWA NA ROK 2025

UZASADNIENIE

RADA MINISTRÓW

Warszawa, wrzesień 2024

SPIS TREŚCI

Najważniejsze uwarunkowania opracowania projektu ustawy budżetowej na 2025 rok	5
Rozdział I	
Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski i kierunki polityki fiskalnej	19
1. Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski	19
2. Kierunki polityki budżetowej w 2025 r.	29
3. Stabilizująca reguła wydatkowa	30
4. Sektor finansów publicznych	34
Rozdział II	
Przewidywane wykonanie budżetu państwa w 2024 r.	41
Rozdział III	
Podstawowe wielkości budżetu państwa w 2025 r.	43
Rozdział IV	
Dochody budżetu państwa	44
1. Warunki realizacji dochodów budżetu państwa w 2024 r.	44
2. Dochody budżetu państwa w 2025 r.	46
3. Dochody podatkowe	48
4. Dochody niepodatkowe	55
5. Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi	60
Rozdział V	
Wydatki budżetu państwa w 2025 r.	63
1. Informacje ogólne	63
2. Subwencje i dotacje do Jednostek Samorządu Terytorialnego	79
3. Wydatki majątkowe	85
4. Obsługa długu Skarbu Państwa	91
5. Środki własne Unii Europejskiej	95
6. Wydatki na realizację projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	97
Rozdział VI	
Programy wieloletnie	101
Rozdział VII	
Agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej, państwowe fundusze celowe i państwowe osoby prawne	165
1. Agencje wykonawcze	167
2. Instytucje gospodarki budżetowej	183

3. Państwowe fundusze celowe	198
4. Państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 i osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych	254

Rozdział VIII

Fundusze utworzone, powierzone lub przekazane Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw	301
--	------------

Rozdział IX

Rozliczenia z Unią Europejską	307
--------------------------------------	------------

Rozdział X

Budżet środków europejskich	309
------------------------------------	------------

1. Dochody budżetu środków europejskich	309
2. Wydatki budżetu środków europejskich	310

Rozdział XI

Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa	319
--	------------

1. Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa i ich finansowanie	319
2. Przychody i rozchody budżetu państwa	321

Rozdział XII

Omówienie artykułów ustawy budżetowej na rok 2025	325
--	------------

Załącznik – Plany finansowe funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw

Najważniejsze uwarunkowania opracowania projektu ustawy budżetowej na 2025 rok

Zgodnie z art. 141 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) Rada Ministrów uchwała projekt ustawy budżetowej i wraz z uzasadnieniem przedkłada go Sejmowi w terminie do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy.

Celem obecnej polityki budżetowej prowadzonej przez rząd jest wspieranie inkluzywnego i zrównoważonego pod względem społecznym i terytorialnym rozwoju gospodarczego Polski, przy ograniczeniach wynikających z reguł fiskalnych prawa krajowego i unijnego, w tym przy uwzględnieniu decyzji z lipca 2024 r. Rady UE o stwierdzeniu występowania w Polsce nadmiernego deficytu (podjętej na bazie wykonania 2023 r.).

Z uwagi na sytuację geopolityczną zapewnienie bezpieczeństwa integralności terytorialnej kraju pozostaje priorytetowym zadaniem państwa, co determinuje rekordowe – nie tylko historycznie, ale także na tle innych krajów wydatki na obronę narodową.

Ponadto w związku z powodzią, która wystąpiła we wrześniu br. na południowych i południowo zachodnich terenach Polski, w celu eliminacji jej poważnych skutków, które dotknęły mieszkańców tych regionów, pracodawców, przedsiębiorców, gminy oraz inne podmioty z terenów objętych klęską żywiołową, w zakresie infrastruktury drogowej, kolejowej, infrastruktury krytycznej i środowiskowej, rząd w przedłożonym projekcie ustawy budżetowej zaplanował zwiększone środki budżetowe na wsparcie oraz inne narzędzia i mechanizmy finansowe ułatwiające likwidację skutków powodzi i podtopień oraz prowadzenie dalszych działań naprawczych. Możliwe wsparcie będzie realizowane na zasadach i w formach przewidzianych w ustawie z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 654) oraz uzupełniająco, w ramach rozwiązań zaproponowanych projektem ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw (projekt 25 września br. skierowany do Sejmu).

Na pomoc dla terenów objętych powodzią zostaną również przeznaczone środki z programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, w szczególności z polityki spójności. Zostaną przeznaczone m.in. na infrastrukturę energetyczną, infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, infrastrukturę drogową, termomodernizację i ocieplenie budynków. Środki te będą wykorzystane również na zabezpieczenia przeciwpowodziowe, w tym zwłaszcza na budowę i modernizację suchych zbiorników retencyjnych i wałów przeciwpowodziowych. Ponadto, pod kątem ewentualnego wsparcia są analizowane kolejne obszary istotne z punktu widzenia odbudowy po powodzi oraz odporności na przyszłe zagrożenia związane ze zmianą klimatu. Realizowane projekty

będą mogli uzyskać do 100% dofinansowania ze środków UE, co ułatwi beneficjentom realizację projektów.

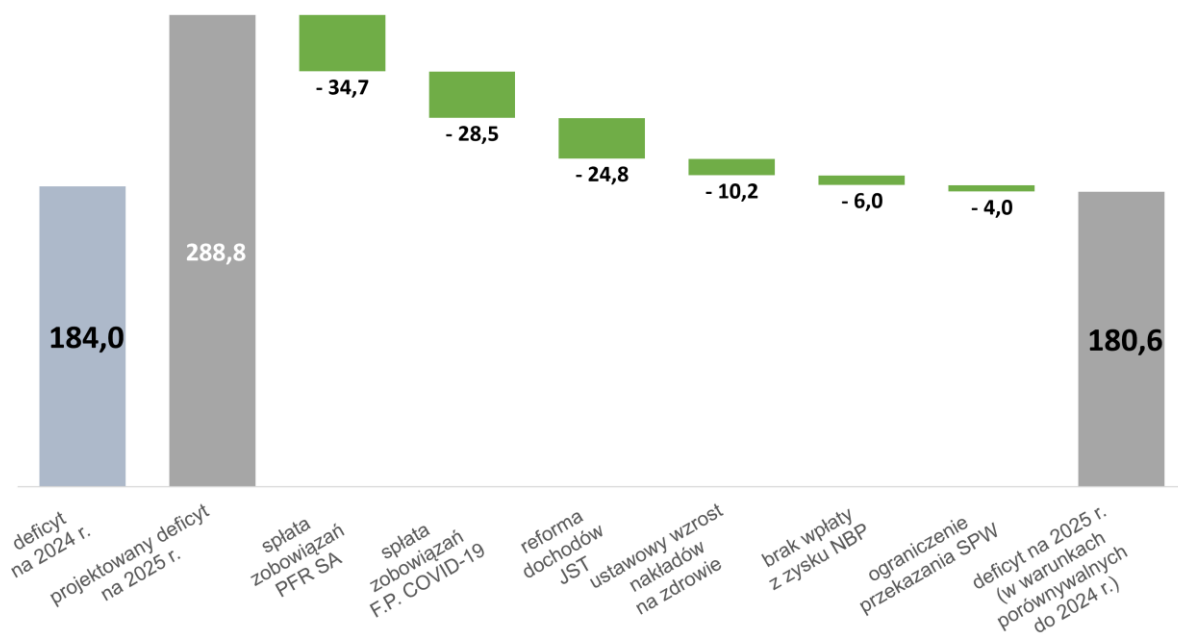
Równocześnie obecny rząd podjął działania zmierzające do przywrócenia właściwej konstytucyjnie rangi budżetowi państwa, związanej z jego szczególnym charakterem oraz centralną pozycją w systemie finansów publicznych, tak aby ustawa budżetowa ponownie zaczęła pełnić funkcję podstawowego aktu zarządzania finansami państwa. Celem rządu jest przywrócenie kontroli parlamentarnej i społecznej nad gromadzeniem oraz wydatkowaniem środków na zadania publiczne, jak również przywrócenie transparentności transferów środków publicznych. Realizacja postulatu przejrzystości zawiera się w przywracaniu właściwej roli ustawy budżetowej i uwzględnianiu – w odróżnieniu od lat poprzednich – już na etapie planu budżetu – wydatków, które były dotychczas „wypychane” poza budżet.

Budżet państwa na 2025 rok obejmuje:

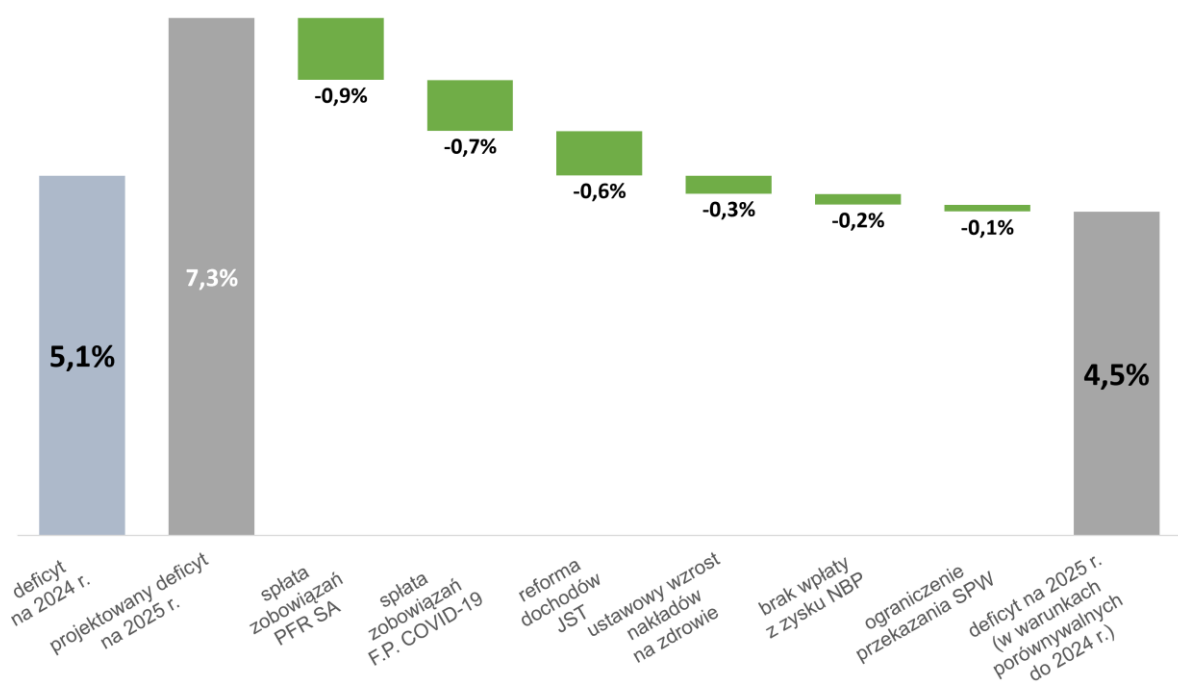
- spłatę 63,2 miliarda złotych zobowiązań z tytułu obligacji wraz z odsetkami Polskiego Funduszu Rozwoju S. A. (34,7 mld zł) wyemitowanych w roku 2020 na sfinansowanie rządowego programu „Tarcz Finansowych” oraz przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w latach 2020-2023 (28,5 mld zł) bez narażania Skarbu Państwa na wyższe koszty pozyskania finansowania dłużnego niż koszty pozyskania kapitału przez Skarb Państwa;
- skutki projektu nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. W efekcie tej reformy jednostki samorządu terytorialnego otrzymają większe dochody z tytułu udziałów w podatkach PIT i CIT, a dochody własne samorządów z tego tytułu będą w istotnym stopniu niezależne od wprowadzanych zmian systemowych w podatkach dochodowych (skutkiem ww. reformy sytuacja budżetu państwa pogorszy się o 24,8 mld zł przy jednoczesnej poprawie o ww. kwotę finansów samorządów);
- dalszy wzrost nakładów budżetu państwa na zdrowie do 45 mld zł – wynikający przede wszystkim ze wzrostu ustawowego wskaźnika 6,2% PKB (n-2) w 2024 r. do 6,5% PKB (n-2) w 2025 r. Łącznie z NFZ wydatki na zdrowie przekroczą zgodnie z ustawą 221,7 mld zł;
- efekt ograniczenia finansowania przez mechanizm przekazywania skarbowych papierów wartościowych.

W warunkach porównywalnych z ustawą budżetową na 2024 r. (deficyt na poziomie 184 mld zł; 5,1% PKB) tj. po uwzględnieniu powyższych elementów, projektowany zgodnie z maksymalnymi limitami wydatków **deficyt budżetu państwa na 2025 r. wyniesie 288,8 mld zł (7,3% PKB).**

Deficyt budżetu państwa w 2024 r. i projektowany deficyt budżetu państwa w 2025 r. (w mld zł)

Deficyt budżetu państwa w 2024 r. i projektowany deficyt budżetu państwa w 2025 r. (w % PKB)

Rozpoczęte działania naprawcze, które będą kontynuowane w kolejnych latach, to przede wszystkim:

- przygotowany i opublikowany w kwietniu br. dokument pn. „Stan polskich finansów publicznych 2016-2023 Biała Księga”¹. Dokument ten został przygotowany w celu przedstawienia sytuacji finansów publicznych Rzeczypospolitej Polskiej w momencie przekazywania władzy przez poprzednią większość parlamentarną;
- wejście w życie ustawy z dnia 28 czerwca 2024 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1089) obejmującej zmiany zmierzające m.in. do tego, by przywrócić stabilizującej regule wydatkowej (SRW) właściwe znaczenie w ograniczaniu wzrostu wydatków publicznych oraz objęcie SRW skarbowych papierów wartościowych przekazywanych nieodpłatnie przez jednostki i organy objęte SRW jednostkom sektora instytucji rządowych i samorządowych;
- rozpoczęcie – począwszy od II kwartału br. – publikacji planów finansowych i bieżących danych z ich realizacji w zakresie funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw. Plany tych funduszy na kolejny rok, począwszy od projektu ustawy budżetowej na 2025 r. są prezentowane wraz z budżetem (są załączone do uzasadnienia do projektu budżetu);
- powołanie Rady Fiskalnej zgodnie z przedstawionym przez Rząd w maju br. projektem ustawy o Radzie Fiskalnej (UC48). Głównym celem działalności Rady będzie poprawa funkcjonowania systemu finansów publicznych oraz wzrost jego transparentności.

Celem polskiego rządu jest poprawa standardu życia Polaków. Działania rządu wspierane przez rozsądną politykę budżetową oraz proces transformacji gospodarki obejmujący transformację energetyczną, cyfrową oraz działania wspierające innowacyjność będą w kolejnych latach poprawiać przyszłość Polaków. Stabilny rozwój gospodarczy zapewni bezpieczeństwo i poprawę systemu opieki zdrowotnej, a Państwo będzie prowadzić działania na rzecz zwiększenia siły nabywczej gospodarstw domowych oraz finansowania lub współfinansowania najważniejszych usług dla społeczeństwa obywatelskiego. Priorytetami polityki gospodarczej Rządu są stabilność gospodarcza, bezpieczeństwo, zatrudnienie, wzrost gospodarczy i ochrona usług socjalnych dla obywateli.

Aktualna sytuacja makroekonomiczna Polski

Przedkładany projekt ustawy budżetowej na 2025 r. został przygotowany z uwzględnieniem aktualnej sytuacji makroekonomicznej. W bieżącym i kolejnym roku spodziewane jest wyraźne ożywienie gospodarcze, a PKB w ujęciu realnym w latach 2024-2025 przewiduje

¹ [Stan Polskich Finansów Publicznych 2016-2023. Biała Księga - Ministerstwo Finansów - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](https://www.gov.pl)

się, że wzrośnie odpowiednio o 3,1% i 3,9%. Czynnikiem pobudzającym wzrost PKB będą m.in. inwestycje w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

W horyzoncie prognozy spodziewany jest stopniowy spadek inflacji. W 2025 r. średnioroczna inflacja wyniesie 5,0%, a w końcu horyzontu prognozy tempo wzrostu cen konsumpcyjnych osiągnie przedział dopuszczalnych wahań od celu inflacyjnego NBP i wyniesie odpowiednio 3,1% w 2026 r. i 2,6% w 2027 r.

Przewiduje się, że lata 2025-2027 przyniosą dalszą stabilizację na rynku pracy, z realnym tempem wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w latach 2025-2027 zbliżonym do tempa wzrostu wydajności pracy.

Prognozę makroekonomiczną szczegółowo omówiono w Rozdziale I.

Planowane dochody, wydatki i deficyt budżetu państwa w 2025 r.

W projekcie budżetu państwa na rok 2025 **zaplanowano dochody budżetu państwa w wysokości 632,8 mld zł**, tj. o 8,7 mld zł mniej niż przewidywane wykonanie w 2024 r. (641,6 mld zł) w związku z planowaną w 2025 r. reformą dochodów jednostek samorządu terytorialnego i zmianą w zakresie udziałów jednostek samorządu terytorialnego (JST) w podatkach dochodowych PIT i CIT. W efekcie tej reformy jednostki samorządu terytorialnego otrzymają większe dochody z tytułu udziałów w PIT i CIT, co wprost przełoży się na spadek części trafiającej do budżetu państwa. **Wydatki budżetu państwa zaplanowano w wysokości 921,6 mld zł**, tj. o 55,2 mld zł więcej niż w ustawie budżetowej na 2024 r. (866,4 mld zł), w tym 63,2 mld zł stanowi finansowanie zobowiązań wyemitowanych przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. na sfinansowanie rządowego programu „Tarcz Finansowych” oraz przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Planowany w 2025 r. maksymalny deficyt wyniesie 288,8 mld zł.

W porównaniu do ustawy budżetowej na rok 2024 projekt budżetu na rok 2025 zawiera kierunkowo jakościową zmianę w podejściu do konstrukcji budżetu jako planu finansowego państwa. Z uwagi na istotę funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw oraz priorytetowe podejście do zagadnienia zwiększania przejrzystości finansów publicznych, ich plany finansowe są prezentowane jako załączniki do uzasadnienia do projektu ustawy budżetowej. Zaproponowane zmiany spowodują zwiększenie transparentności procesu budżetowego, a co za tym idzie finansów publicznych. Podobnie omówienie całości planów ww. jednostek dostarczy szerszej niż dotychczas, kompleksowej informacji na temat ich finansów, co wpłynie pozytywnie na zwiększenie jawności finansów publicznych.

Po stronie dochodowej budżetu państwa, uwzględniono kontynuację działań podjętych już w 2024 r. oraz nowych planowanych do realizacji w 2025 r. Poziom dochodów budżetu państwa w 2025 r. będzie determinowany sytuacją makroekonomiczną.

Prognozuje się, że w 2025 r. dochody podatkowe budżetu państwa spadną o 1,0% w ujęciu nominalnym. Spadek w porównaniu do poprzedniego roku wynika wprost z planowanej w 2025 r. reformy dochodów jednostek samorządu terytorialnego. W związku z planowanymi zmianami systemowymi zmodyfikowane zostaną również zasady dotyczące wysokości subwencji ogólnej z budżetu państwa dla JST.

Zmiany w zakresie ustalania udziałów JST w PIT i CIT będą głównie polegały na rozszerzeniu katalogu dochodów z PIT, w których JST mają udział o dochody z ryczału od przychodów ewidencjonowanych oraz na zmianie podstawy do naliczania udziałów JST w CIT i PIT. W nowym systemie udziały w CIT i PIT nie będą bezpośrednio powiązane z wysokością podatku należnego, ale będą one naliczane od dochodów podatników, by uniezależnić dochody samorządów z tego tytułu od wprowadzanych zmian systemowych w podatkach PIT i CIT. W związku z reformą znacząco wzrośnie kwota przekazywanych do JST dochodów z PIT, która w 2024 r. była zaplanowana na ok. 72,9 mld zł, natomiast w 2025 r. wyniesie ok. 174,1 mld zł. W przypadku podatku CIT kwota dochodów z tytułu udziałów przekazywanych do JST, która w 2024 r. była zaplanowana na ok. 26,4 mld zł, wyniesie w 2025 r. ok. 28,2 mld zł.

Zmiany w zakresie dochodów samorządowych nie tylko zmienią strukturę dochodów jednostek samorządu terytorialnego, zasadniczo zwiększając poziom ich dochodów własnych, ale przede wszystkim przyczynią się do systemowego wzmocnienia finansów samorządu terytorialnego począwszy od 2025 r. **Efektom projektowanej reformy finansowania samorządu terytorialnego będzie wzrost dochodów JST – w warunkach roku 2025 o 24,8 mld zł w stosunku do dochodów, jakie wynikałyby dla JST z dotychczas obowiązujących przepisów.**

W podatku akcyzowym na dochody w 2025 r. będzie miało z kolei wpływ podwyższenie o 5% stawek akcyzy na alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane (z wyłączeniem cydru i perry o mocy do 5%) oraz wyroby pośrednie. Ponadto od 1 marca 2025 r. będą obowiązywały podwyższone części kwotowe stawek akcyzy: na papierosy o 25%, na tytoń do palenia o 38%, na wyroby nowatorskie o 50% (będą to podwyżki w porównaniu z poziomem stawek z 2024 r.). Dodatkowo, również od 1 marca 2025 r. (w porównaniu ze stanem z 2024 r.) podwyższona zostanie stawka akcyzy na płyn do papierosów elektronicznych o 75%. Wprowadzone zostanie także opodatkowanie podatkiem akcyzowym nowych wyrobów: saszetek nikotynowych innych wyrobów nikotynowych.

Zgodnie z regulacjami zawartymi w ustawie o VAT wprowadzonymi ustawą z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz

niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2180) zakłada się w 2025 r. utrzymanie wysokości stawek VAT na dotychczasowym poziomie 23% i 8%, które jest niezbędne w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie i koniecznością ponoszenia zwiększonych wydatków na obronę narodową.

Wszystkie rodzaje dochodów budżetu państwa szczegółowo omówiono w Rozdziale IV.

Dodatkowo w celu łagodzenia skutków powodzi i w związku z przepisami ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi, w roku 2025 zaplanowano m.in. następujące ulgi, zwolnienia podatkowe oraz inne działania dla osób i przedsiębiorców:

- przedłużenie terminu zapłaty/przekazania zaliczek na podatek dochodowy PIT/ zryczałtowanego podatku dochodowego – do 30 kwietnia 2025 r. oraz podatku CIT – do 31 marca 2025 r. Przedłużenie dotyczy:
 - zaliczek należnych od podatników za miesiące od sierpnia do grudnia lub za III i IV kwartał 2024 r.,
 - zaliczek na podatek PIT/ zryczałtowanego podatku dochodowego pobranych przez płatników od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia 2024 r.
- odroczenie do 25 stycznia 2025 r. zapłaty podatku od towarów i usług VAT – dotyczy miesięcznych lub kwartalnych płatności wynikających z deklaracji, które przypadają w okresie od września do grudnia 2024 r.;
- czasowe (od 12 września 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.) stosowanie stawki VAT 0% dla darowizn towarów i usług przekazywanych na rzecz OPP, JST, podmiotów leczniczych, Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych na cele związane z pomocą poszkodowanym na skutek intensywnych opadów atmosferycznych i powodzi we wrześniu 2024 r.
- 0% stawka VAT dla darowizn materiałów budowlanych przekazywanych na rzecz poszkodowanych, których nieruchomości uległy zniszczeniu wskutek powodzi, dokonanych do 31 marca 2025 r. Celem rozwiązania jest ułatwienie odbudowy lub remontu zniszczonych w wyniku powodzi budynków i budowli;
- możliwość umorzenia zobowiązania podatkowego - w związku z art. 67a-b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, z późn. zm.);
- udzielenie przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast ulg w podatku rolnym, na indywidualny wniosek producenta rolnego – na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa;
- zwolnienie do 31 grudnia 2025 r. od podatku dochodowego PIT i CIT dochodów (przychodów) poszkodowanego otrzymanych na usuwanie skutków powodzi (m.in. nieodpłatnych lub częściowo odpłatnych świadczeń, darowizn, umorzonych pożyczek, dotacji itp.);

- czasowe (do dnia 31 marca 2025 r.) stosowanie stawki VAT w wysokości 0% dla darowizn materiałów budowlanych na rzecz poszkodowanych w wyniku intensywnych opadów atmosferycznych lub powodzi mających miejsce we wrześniu 2024 r.;
- umożliwienie niewliczania pomocy związanej z usuwaniem skutków powodzi do kosztu utrzymania w domu pomocy społecznej;
- możliwość nie tylko odraczania składek ZUS do września 2025 r., lecz także ubiegania się przez tych przedsiębiorców, którzy samodzielnie odprowadzają składki, o ich umorzenie, rozłożenie na raty oraz zmianę warunków umowy o rozłożeniu na raty należności z tytułu składek. Przedsiębiorcy, którzy ucierpieli w powodzi, mogą opłacić składki za okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 2024 r. w terminie do 15 września 2025 r.

Stabilizująca reguła wydatkowa

Projekt ustawy budżetowej na rok 2025 został przygotowany z zastosowaniem stabilizującej reguły wydatkowej (SRW) określonej w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zrewidowanej zgodnie z wnioskami z Białej księgi oraz z przeprowadzonego we współpracy z Międzynarodowym Funduszem Walutowym przeglądu SRW, jak również rekomendacjami Najwyższej Izby Kontroli.

Wprowadzone zmiany nie zmieniają wcześniejszych założeń konstrukcyjnych reguły wydatkowej, lecz poprzez poszerzenie jej zakresu o ponad 90 jednostek (agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej i państwowych osób prawnych), pozwalają na lepsze wypełnienie przez polską regułę wydatkową pierwotnych założeń, dotyczących jak najszerzego objęcia nią wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych przy jednoczesnym zachowaniu operacyjności reguły. Rozszerzenie zakresu SRW o kolejną grupę jednostek przyczyni się do zwiększenia jej skuteczności, transparentności i efektywności zarządzania finansami publicznymi oraz wzmocnienia roli średniookresowego planowania budżetowego.

Stabilizującą regułę wydatkową szczegółowo omówiono w Rozdziale I.

Po stronie wydatkowej budżetu państwa w 2025 r. zabezpieczono niezbędne środki zarówno na kontynuację dotychczasowych działań, jak również na realizację nowych przedsięwzięć oraz na wykup ze środków budżetu państwa długu Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. oraz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (63,2 mld zł), a więc:

- rok 2025 będzie kolejnym rokiem wzrostu nakładów na opiekę zdrowotną. Zostaną zabezpieczone rekordowo wysokie środki, które przekroczą minimalny wskaźnik określony w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Wskaźnik ten w roku 2024 wynosił 6,2% PKB (n-2), tj. 190,9 mld zł, zaś w roku 2025 wynosił będzie 6,5% PKB (n-2), tj. 221,7 mld zł, gdzie różnica wynosi blisko 31 mld zł, tj. 16,1%;

- zabezpieczono również rekordowe środki na obronę narodową (w tym na wzrost uposażeń żołnierzy zawodowych) w wysokości 124,3 mld zł w porównaniu do 118,1 mld zł w 2024 r. (wzrost o 6,2 mld zł) co stanowi 3,1% planowanego PKB roku 2025. Łącznie z wydatkami Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych wydatki na obronę narodową w 2025 r. sięgną 186,6 mld zł (o 28,6 mld zł więcej niż planowano na 2024 r.), co stanowi 4,7% planowanego w założeniach do budżetu PKB roku 2025;
- ujęto zwiększone o 9 mld zł r/r koszty obsługi długu Skarbu Państwa w kwocie 75,5 mld zł, wynikające przede wszystkim ze wzrostu poziomu obsługiwanego długu;
- uwzględniono waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych od 1 marca 2025 r., w tym świadczeń emerytalno-rentowych funkcjonariuszy oraz uposażeń sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku w łącznej kwocie 24,2 mld zł;
- uwzględniono środki na finansowanie świadczeń w ramach programu „Aktywny rodzic”. W br. przewidziano w budżecie państwa środki na realizację świadczeń w kwocie 1,5 mld zł, natomiast w roku 2025 w kwocie 8,4 mld zł. Program „Aktywny rodzic” jest systemową strategią wspierania rodziców w skutecznym łączeniu ról rodzinnych z aktywnością zawodową. Stanowi on kompleksowe podejście do wspierania rodziców dzieci w tzw. wieku żłobkowym, zapewniając im różnorodne formy pomocy w zależności od ich potrzeb i sytuacji życiowej. Ustawa z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858) wprowadzająca program „Aktywny Rodzic” jest elementem kompleksowej reformy systemu wspierania opieki nad dziećmi do lat 3. Celem świadczeń „Aktywny rodzic” jest ułatwienie rodzicom dziecka i innym osobom wypełniającym funkcje rodzicielskie pogodzenie zadań związanych z rodzicielstwem z aktywizacją zawodową.

Ustawa wprowadza od 1 października br. do systemu prawnego trzy świadczenia wspierające rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka:

- świadczenie „aktywni rodzice w pracy” – jest kierowane do aktywnych zawodowo rodziców dziecka;
- świadczenie „aktywnie w żłobku” – zastąpi obecnie funkcjonujące dofinansowanie obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna w maksymalnej wysokości 400 zł miesięcznie do 1 500 zł miesięcznie. Świadczenie ma zachęcić rodziców dzieci w wieku żłobkowym do korzystania z powyższych instytucji opieki oraz podmioty zainteresowane (JST, przedsiębiorców) do tworzenia nowych miejsc opieki;
- świadczenie „aktywnie w domu” – przysługuje na analogicznych zasadach co obecnie funkcjonujący rodzinny kapitał opiekuńczy (świadczenie to zastąpi rodzinny kapitał opiekuńczy), z tą różnicą, że świadczenie „aktywnie w domu” będzie można uzyskać na każde, w tym na pierwsze i jedyne dziecko w wieku od 12. do 35. miesiąca życia.

Jest to wsparcie kierowane do tych rodziców dzieci w wieku od 12. do 35. miesiąca życia, którzy nie będą uprawnieni lub z własnej woli nie zdecydują się na skorzystanie ze świadczenia „aktywni rodzice w pracy” lub „aktywnie w żłobku”, gdyż w szczególności pozostaną nieaktywni zawodowo lub ich dziecko nie uczęszcza do instytucji opieki.

Wybór jednego z trzech powyższych świadczeń będzie zależny od decyzji rodzica przy założeniu, że na to samo dziecko, za dany miesiąc, może być wypłacone tylko jedno ze świadczeń. Rodzic będzie miał także możliwość wielokrotnej zmiany świadczeń, tj. rezygnacji z jednej formy wsparcia i przejścia na drugą, z zastrzeżeniem, że w danym miesiącu na dane dziecko rodzic będzie mógł pobierać tylko jedno z wybranych przez siebie świadczeń;

- przewidziano wzrost o 5% kwoty bazowej dla wynagrodzeń nauczycieli;
- uwzględniono podwyżkę wynagrodzeń, w tym kwot bazowych o 5% dla pracowników państwowej sfery budżetowej, w tym funkcjonariuszy i żołnierzy, pracowników ministerstw, urzędów centralnych i wojewódzkich, a także zwiększono fundusz wynagrodzeń pracowników ZUS i KRUS. Łączny koszt podwyżek wynagrodzeń wraz z pochodnymi r/r to około 5,3 mld zł;
- podwyżkę wynagrodzeń w kalkulowano również w dotacje dla jednostek pozabudżetowych takich jak agencje wykonawcze czy niektóre państwowe osoby prawne, przy czym na tym etapie prac środki te zostały zaplanowane w rezerwie celowej;
- ujęto koszty ustawy z dnia 9 maja 2024 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 863) w kwocie 1,6 mld zł, która przyznaje określonym przedsiębiorcom prawo do urlopu od płacenia składek na ubezpieczenia społeczne przez jeden miesiąc w roku. Niewpłacone składki będą finansowane z budżetu państwa w ramach dotacji do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Nowe przepisy wejdą w życie 1 listopada br., a pierwsi przedsiębiorcy będą mogli z nich skorzystać już w grudniu br.;
- uwzględniono koszty wprowadzenia tzw. renty wdowiej, którą przewiduje ustawa z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1243). Ustawa wprowadza tzw. rentę wdowią, czyli możliwość pobierania łącznie renty rodzinnej oraz innego świadczenia emerytalno-rentowego, np. emerytury czy renty z tytułu niezdolności do pracy. Przepisy wejdą w życie 1 stycznia 2025 r., a prawo do korzystania ze świadczeń według reguły zbiegu i wypłata świadczeń na jej podstawie będzie następować od 1 lipca 2025 r. Jedno ze świadczeń wypłacane będzie w całości, a drugie:
 - od 1 lipca 2025 do 31 grudnia 2026 r. w wysokości 15%,
 - od 1 stycznia 2027 r. w wysokości 25%.

Kształtowanie wysokości drugiego świadczenia pozostającego w zbiegu jest traktowane jako instrument polityki społecznej, który służy zapobieżeniu zjawisku degradacji ekonomicznej gospodarstw emerytów i rencistów wskutek śmierci małżonka, oraz musi być rozpatrywane w szerszym kontekście sytuacji społeczno-ekonomicznej osób starszych;

- zabezpieczono środki na wydłużenie urlopu macierzyńskiego dla pracowników-rodziców dzieci przedwcześnie urodzonych oraz pracowników rodziców dzieci urodzonych w terminie, wymagających hospitalizacji;
- zaplanowano zwiększenie rezerwy celowej na inwestycje KPO o 1,9 mld zł do kwoty 4,7 mld zł – rezerwa ta przeznaczona jest na inwestycje realizowane z wykorzystaniem środków pożyczki KPO w formie wsparcia o charakterze bezzwrotnym. Wydatki te planowane są w rezerwie celowej, zgodnie z art. 141l ust. 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2024 r. poz. 324, z późn. zm.). Pierwsze środki z KPO wpłynęły do Polski pod koniec grudnia 2023 r. a okres realizacji KPO upływa z dniem 31 sierpnia 2026 r. Stąd też w 2025 r. planuje się zdecydowane przyspieszenie realizacji inwestycji finansowanych z tych środków. Tym samym niezbędne jest odpowiednie zwiększenie środków w budżecie państwa celem umożliwienia sprawnej realizacji przewidzianych w KPO inwestycji.

Jednocześnie w budżecie państwa na 2025 r. zabezpieczone są niezbędne środki na kontynuację działań z zakresu polityki społeczno-gospodarczej, w tym w szczególności:

- finansowanie Programu „Rodzina 800+”, który obejmuje wszystkie dzieci do 18. roku życia bez kryterium dochodowego, w tym dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Na realizację ww. programu zostanie przeznaczona 62,8 mld zł;
- sfinansowanie wypłaty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (tzw. 13. emerytury) oraz kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (tzw. 14. emerytury), które ukierunkowane jest na dalszą poprawę sytuacji finansowej emerytów i rencistów, w szczególności najuboższych świadczeniobiorców – w łącznej kwocie 31,5 mld zł;
- finansowanie zadań drogowych i kolejowych realizowanych w ramach programów wieloletnich w kwocie 16,6 mld zł;
- wypłatę świadczenia wspierającego przysługującego na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. 1429, z późn. zm.), której celem jest udzielenie osobom niepełnosprawnym z największymi trudnościami w samodzielnym funkcjonowaniu pomocy służącej częściowemu pokryciu wydatków związanych z zaspokojeniem szczególnych potrzeb życiowych tych osób w kwocie 7,1 mld zł, tj. wyższej o 3,4 mld zł w stosunku do 2024 roku;

- finansowanie składek na ubezpieczenie społeczne za osoby przebywające na urloпах wychowawczych i macierzyńskich w kwocie 4,8 mld zł;
- finansowanie zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2024 r. poz. 415, z późn. zm.) w kwocie 3,5 mld zł;
- finansowanie innych programów z zakresu wsparcia rodziny, w tym m.in.: „Dobry start” – 300 zł jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny – na realizację zabezpieczono środki w kwocie 1,4 mld zł; „Za życiem”, program wsparcia dla kobiet w ciąży i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu – w kwocie 0,3 mld zł; „Aktywny Maluch”, program wsparcia rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 - żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów będzie realizowany ze środków UE; „Mama 4+” – rodzicielskie świadczenie uzupełniające przeznaczone dla osób, które żeby wychować co najmniej czworo dzieci nie mogły podjąć pracy zarobkowej lub z niej zrezygnowały, w związku z czym dziś nie mają prawa do świadczeń nawet na minimalnym poziomie – w kwocie 0,8 mld zł;
- finansowanie programu wieloletniego pod nazwą „Program Olimpia – Program budowy przyszłolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich” w kwocie 0,7 mld zł;
- finansowanie procedury in vitro.

W budżecie są zabezpieczone także środki w rezerwach celowych, w tym m.in.:

- na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 3,191 mld zł;
- uzupełnienie wydatków na zadania w obszarze mieszkalnictwa ok. 2,1 mld zł,
- na dofinansowanie zadań w obszarze rolnictwa, w tym na pomoc dla poszkodowanych w związku z wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych – blisko 3 mld zł;
- na dopłaty do paliwa rolniczego, które zwiększone zostały o niemal 0,4 mld zł, tj. do 2 mld zł;
- finansowanie dodatkowej składki do Europejskiej Agencji Kosmicznej w kwocie 0,9 mld zł;
- na dofinansowanie inwestycyjnych zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego, w tym programów wieloletnich pod nazwą: Rządowy Program Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Drogowej – Mosty dla Regionów, „Rządowy program na rzecz zwiększania szans rozwojowych Ziemi Słupskiej na lata 2019–2026”, „Rządowy program wsparcia rozwoju miasta stołecznego Warszawy na lata 2023–2030”, „Rządowy program rozwoju północno-wschodnich obszarów przygranicznych na lata 2024-2030” oraz „Program wspierania inwestycji jednostek samorządu terytorialnego w związku

z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej w województwie pomorskim” – łącznie 0,6 mld zł;

- na modernizację zabezpieczenia granicy państwowej na odcinku lądowym granicy z Republiką Białorusi – 0,5 mld zł.

Ponadto w związku z reformą dotyczącą dochodów jednostek samorządu terytorialnego wartość subwencji ogólnej z budżetu państwa dla JST ulegnie pomniejszeniu do kwoty 49,8 mld zł.

Wydatki szczegółowo omówiono w Rozdziale V.

Wsparcie dla terenów popowodziowych realizowane będzie na zasadach i w formach przewidzianych w przepisach prawa, obejmowało będzie m.in.:

- wypłacanie środków jednorazowej pomocy w kwocie 8 tys. zł z tytułu pomocy społecznej oraz 2 tys. zł zasiłku powodziowego oraz do 100 tys. zł na remont lub odbudowę budynków gospodarczych i do 200 tys. zł na remont lub odbudowę budynków mieszkalnych;
- możliwość przyznania nowej formy wsparcia finansowego w postaci zasiłku losowego w wysokości 1 tys. zł przeznaczonego na zaspokojenie potrzeb edukacyjnych dzieci realizujących obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne lub uczniów;
- dodatkowe zasiłki opiekuńcze, dla rodziców zwolnionych od wykonywania pracy z powodu konieczności sprawowania opieki nad dzieckiem w okresie zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły, do których uczęszcza dziecko, albo niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna z powodu powodzi pod warunkiem, że dziecko nie będzie uczęszczało do innej placówki. Zasiłek ten będzie przysługiwał również opiekunom dorosłych osób z niepełnosprawnością;
- wsparcie dla podmiotów, które zatrudniają osoby z niepełnosprawnościami;
- wsparcie o charakterze bezzwrotnym polegające na spłacie przez Fundusz Wsparcia Kredytobiorców zobowiązań kredytobiorcy z tytułu kredytu mieszkaniowego przez okres 12 miesięcy;
- długoletnie uzyskiwanie dofinansowania na odbudowę infrastruktury drogowej i przywrócenie przerwanych połączeń komunikacyjnych ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg;
- bezzwrotne wsparcie finansowe dla gmin na odbudowę zasobu mieszkaniowego z Funduszu Dopłat;
- zwiększone preferencje premii remontowych z 25% do 50% lub 60%.

Deficyt i dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2025 r.

W 2024 roku nastąpił powrót do prowadzenia przez państwa członkowskie Unii Europejskiej polityki budżetowej zgodnej z unijnymi regułami budżetowymi (próg 3% PKB dla deficytu nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych i próg 60% PKB dla długu sektora instytucji rządowych i samorządowych), i w efekcie objęcie siedmiu państw członkowskich, w tym Polski, procedurą nadmiernego deficytu. Ze względu na wejście w życie w kwietniu br. reformy ram zarządzania gospodarczego w UE, Komisja zdecydowała się opóźnić do jesieni przygotowanie projektu rekomendacji w ramach procedury nadmiernego deficytu. Takie podejście zapewni spójność pomiędzy wymaganiami budżetowymi w ramach procedury nadmiernego deficytu (co do zasady korekta nadmiernego deficytu w horyzoncie 4 lat) i ścieżką wydatkową ze średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego na lata 2025-2028, który Polska przedstawi w ostatnim kwartale br.

Mimo tego, projekt ustawy budżetowej zakłada podjęcie już w 2025 r. pierwszych działań służących ograniczeniu nierównowagi finansów publicznych w Polsce. Uwzględniając wprowadzone zmiany w regułach unijnych, pozwalające na rozłożenie dostosowania fiskalnego na kilka lat, z uwzględnieniem ponoszonych nakładów na obronność, w 2025 r. przewidziano redukcję deficytu sektora do poziomu 5,5% PKB.

Rozdział I

Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski i kierunki polityki fiskalnej

1. Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski

Otoczenie zewnętrzne

W 2023 r. PKB w Unii Europejskiej zwiększył się o 0,4%. Po podwyższonym wzroście w latach 2021-2022, gospodarka UE wyraźnie spowolniła w następstwie rosyjskiej agresji na Ukrainę i kryzysu energetycznego, wpływających na wzrost kosztów życia, niską konsumpcję prywatną oraz niskie wolumeny światowego handlu.

W bieżącym roku, unijna gospodarka notuje nieznaczne ożywienie – według prognozy Komisji Europejskiej (KE) z maja br. (*European Economic Forecast, Spring 2024*), wzrost PKB w UE w 2024 r. wyniesie 1,0%, a w 2025 r. wzrośnie do 1,6%. W porównaniu do prognozy z poprzedniej rundy prognostycznej tj. z lutego br., po silniejszym od oczekiwań wzroście w pierwszym kwartale oraz dalszych spadkach inflacji, KE nieznacznie zrewidowała w górę prognozę wzrostu na 2024 r. (w prognozie z lutego wynosiła ona 0,9%), jednak obniżyła prognozę na roku 2025 o 0,1 pkt. proc.

Produkt Krajowy Brutto

W I kw. 2024 r. w ujęciu rok do roku realne PKB wzrosło o 2,0%, natomiast w II kw. o 3,2 r/r². Roczna dynamika PKB była wyższa niż ta obserwowana we wcześniejszych kwartałach, a w szczególności spożycie prywatne i publiczne były wyraźnie wyższe niż przed rokiem.

Krótkookresowe perspektywy gospodarki obarczone są niepewnością dotyczącą zarówno skutków, jak i możliwej eskalacji wojny w Ukrainie, kształtowania się cen energii, a w efekcie inflacji oraz sytuacji na polskich głównych rynkach eksportowych, w tym zwłaszcza w Niemczech. Jednakże, większość prognoz publikowanych w trakcie tego roku wskazuje, że wzrost PKB w 2024 r. wyniesie około 3,0%.

Scenariusz makroekonomiczny prezentowany w niniejszym uzasadnieniu przewiduje, że w 2024 r. realne PKB w Polsce wzrośnie o 3,1%. Głównymi przyczynami przyspieszenia tempa wzrostu PKB (względem ubiegłego roku) będą wyraźnie spadająca inflacja i rekordowo dodatnia dynamika płac realnych wspierana przez podwyżki płacy minimalnej i wynagrodzeń w sektorze publicznym, przekładająca się na wyraźny wzrost dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych (a w efekcie spożycia prywatnego) oraz spożycia

² Szybki szacunek PKB za II kw. 2024 r. opublikowany przez GUS 14.08.2024 r.

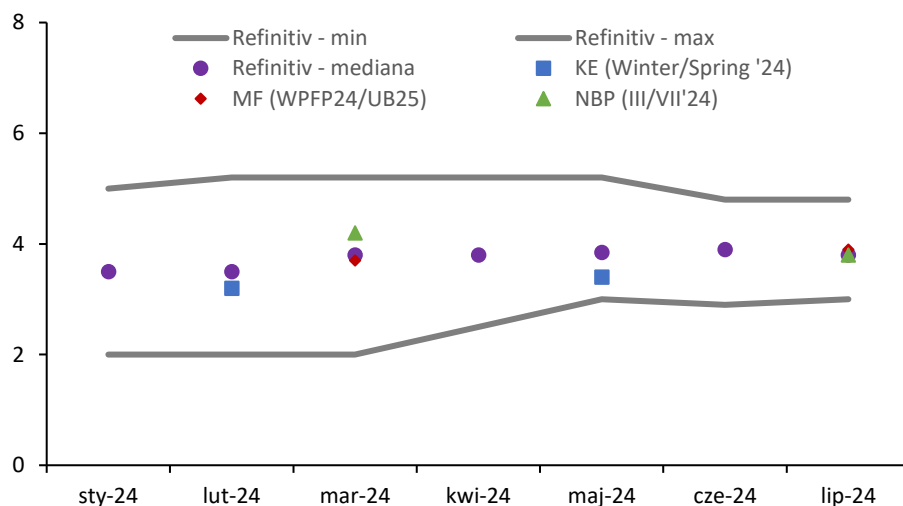
publicznego. Prezentowana prognoza jest zbliżona do lipcowego konsensusu rynkowego (*Refinitiv*, VII'24), który przewiduje wzrost PKB w wysokości 3,0%, prognozy Komisji Europejskiej (wzrost o 2,8%, *European Economic Forecast, Spring 2024*) oraz prognozy NBP (3,0%, *Raport o inflacji*, VII'24).

W 2025 r. nastąpi dalsze ożywienie – wzrost realnego PKB przyspieszy do 3,9%. Wpływ na to będą miały m.in. zwiększony napływ środków w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) oraz wyraźne zwiększenie inwestycji militarnych. W przyszłym roku inwestycje prywatne i publiczne staną się dodatkowymi czynnikami wzrostu, obok nadal utrzymującej się wysokiej dynamiki spożycia prywatnego.

Przewidywany na 2025 r. wzrost PKB mieści się w przedziale prognoz rynkowych. Jest nieznacznie wyższy do mediany prognoz rynkowych (3,8%, *Refinitiv*, VII'24), prognozy KE (3,4%, *European Economic Forecast, Spring 2024*) i prognozy NBP (3,8%, *Raport o inflacji*, VII'24).

Wykres nr 1 przedstawia porównanie prognoz wzrostu PKB w 2025 r. przygotowanych przez Ministerstwo Finansów (MF) z dostępnymi w poszczególnych miesiącach prognozami analityków rynkowych i wybranych instytucji prognostycznych.

Wykres 1. Porównanie prognoz realnego wzrostu PKB w 2025 r.

Źródło: Opracowanie własne.

Analiza podstawowych składników zagregowanego popytu

Największym składnikiem zagregowanego popytu jest spożycie prywatne, które w 2023 r. spadło o 1,0%. W 2024 r. nastąpi wyraźny wzrost spożycia prywatnego o 4,2%. Wraz z poprawą ogólnej sytuacji gospodarczej i rosnącymi na skutek tego płacami, podwyżkami wynagrodzeń w sektorze publicznym, waloryzacją świadczenia „500+” do 800 zł,

podwyżkami płacy minimalnej oraz innymi stosowanymi instrumentami polityki fiskalnej (m.in. niższymi stawkami VAT w I kwartale br.), dochody do dyspozycji gospodarstw domowych będą wyraźnie rosnać co przełoży się zarówno na wzrost konsumpcji, jak i wzrost oszczędności. W 2025 r. spożycie prywatne wzrośnie w podobnej skali – o 4,3%. Będzie to odłożonym skutkiem działań podjętych w poprzedzającym roku, wprowadzeniem programu „Aktywny Rodzic”, renty wdowiej oraz utrzymywania się dobrej koniunktury w gospodarce oraz na rynku pracy.

Spożycie publiczne wzrośnie w 2024 r. o 7,0% oraz o 2,5% w 2025 r. W bieżącym i przyszłym roku dynamikę spożycia publicznego będą wspierały wydatki związane ze wzrostem kosztów pracy w sektorze publicznym, zwiększaniem wydatków na ochronę zdrowia oraz realizacją KPO. W efekcie prognozowanych zmian spożycia prywatnego i publicznego, spożycie ogółem zwiększy się w bieżącym roku o 4,8%, a w przyszłym roku o 3,8%.

Planowany wyraźny wzrost wydatków na obronność, realizacja projektów z KPO i innych kluczowych inwestycji publicznych, wpłyną na wzrost inwestycji w najbliższych latach. W bieżącym roku inwestycje ogółem wzrosną nieznacznie o 0,4%, co będzie skutkiem wzrostu inwestycji publicznych (m.in. dostaw sprzętu wojskowego). Przeszkodą we wzroście inwestycji prywatnych w bieżącym roku jest utrzymująca się niepewność dotycząca sytuacji geopolitycznej oraz efekt dodatnich realnych stóp procentowych (wysokiego kosztu kapitału). W 2025 r. nastąpi wyraźny wzrost dynamiki inwestycji ogółem (prywatnych i publicznych) o 6,4%. Inwestycje prywatne będą stymulowane przez utrzymujące się ożywienie gospodarcze, obniżki stóp procentowych³ i kumulację środków z KPO (oddziałujących również na sektor prywatny). Inwestycje publiczne będą również wspierane przez środki z KPO oraz inwestycje w obronność. Wpływ zmiany zapasów na wzrost PKB w bieżącym i przyszłym roku będzie neutralny.

Od czasu zmian politycznych w 1989 r. integracja polskiej gospodarki z gospodarką światową – liczona wartością eksportu i importu – systematycznie się pogłębia. W bieżącym roku w związku z utrzymywaniem się słabej koniunktury w krajach UE eksport wzrośnie o 2,5%, po wzroście o 3,4% w 2023 r. W 2025 r. w ślad za poprawą popytu zagranicznego, wolumen polskiego eksportu wzrośnie o 4,0%. Dynamika importu będzie determinowana zmianami rozpatrywanego łącznie popytu krajowego (w tym importochłonnych inwestycji militarnych) i eksportu. Tempo wzrostu popytu krajowego wyniesie w latach 2024-2025 odpowiednio 4,0% oraz 4,3%. W związku z tym przewiduje się, że w 2024 r. import wzrośnie o 4,0%, a w 2025 r. o 4,9%. W rezultacie kontrybucja eksportu netto do wzrostu PKB

³ Scenariusz w zakresie stóp procentowych NBP opiera się na oczekiwaniach rynkowych z końca lipca 2024 r. (mediana ankiety *Refinitiv*, VII'24).

w latach 2024-2025 będzie ujemna (a więc import będzie przeważał nad eksportem) i wyniesie odpowiednio -0,7 pkt. proc. i -0,2 pkt. proc.

Bilans płatniczy

W 2025 r., w kategoriach nominalnych spodziewana jest wyższa dynamika importu towarów i usług w porównaniu z dynamiką eksportu. W konsekwencji przewiduje się, że nadwyżka na rachunku obrotów bieżących ulegnie zmniejszeniu do 0,5% PKB. Kontynuowany powinien być również napływ kapitału długoterminowego tj. klasyfikowanych na rachunku kapitałowym inwestycji bezpośrednich nierezydentów i europejskich funduszy strukturalnych.

Rynek pracy

W pierwszej połowie bieżącego roku bezrobocie w Polsce utrzymywało się na historycznie niskich poziomach. Zgodnie ze wstępnymi szacunkami Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu lipca 2024 r. wyniosła 5,0%.

Zgodnie z prezentowanym scenariuszem makroekonomicznym, w bieżącym roku przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej pozostanie bez zmian względem 2023 r., a stopa bezrobocia na koniec roku wyniesie 5,0%, co oznacza jej nieznaczne obniżenie względem końca ubiegłego roku. W przyszłym roku, ze względu na dalszą poprawę tempa wzrostu gospodarczego, popyt na pracę zwiększy się. W efekcie, zatrudnienie w gospodarce narodowej wzrośnie o 0,4%, a stopa bezrobocia na koniec roku spadnie do 4,9%.

Wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w bieżącym roku wyniesie 13,2%. W ujęciu realnym przeciętne wynagrodzenia wzrosną o 9,1%, co jest najwyższym realnym wzrostem wynagrodzeń w XXI wieku. Wpływ na tak znaczący wzrost mają przede wszystkim podwyżki płacy minimalnej, wzrost wynagrodzeń w sektorze publicznym oraz ożywienie gospodarcze. W 2025 r. wzrost wynagrodzeń będzie kontynuowany i wyniesie 7,1%, czyli o 2,1 pkt. proc. powyżej prognozowanej inflacji.

Ceny

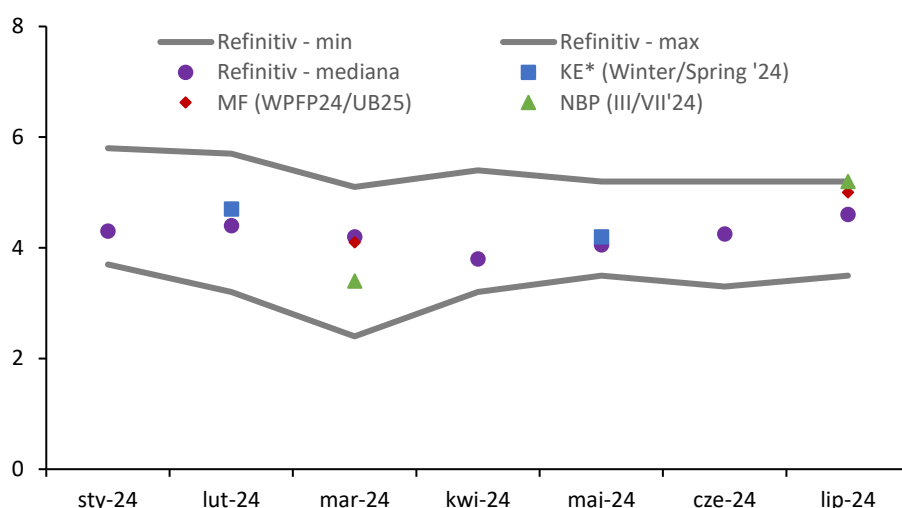
Dotychczasowy przebieg procesów inflacyjnych w 2024 r. wskazuje, że zasadne jest obniżenie prognozy inflacji na bieżący rok względem tej zaprezentowanej w *Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2024-2027* oraz *Założeniach do projektu budżetu państwa na rok 2025*. Prezentowany scenariusz zakłada, że średnioroczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych w tym roku wyniesie 3,7%. W lipcu br. ceny wzrosły o 4,2% r/r, po wzroście o 2,6% r/r w czerwcu br. W drugiej połowie bieżącego roku spodziewany był wzrost inflacji wynikający z częściowego odmrożenia cen energii dla gospodarstw domowych. Jednakże, dotychczasowe odczyty inflacji w bieżącym roku okazywały się niższe od wcześniej prognozowanej ścieżki.

W przyszłym roku inflacja konsumencka wyniesie średnio 5,0%. Głównymi czynnikami, które będą wpływały na wzrost inflacji w ujęciu średniorocznym będzie wzrost regulowanych cen energii i bardzo dobra sytuacja na rynku pracy sprzyjająca utrzymywaniu się podwyższonej inflacji bazowej. Niepewność prognoz w zakresie cen energii pozostaje jednak wysoka i zależy od ewentualnie podejmowanych działań w zakresie polityki gospodarczej.

Przewidywane na 2024 r. i 2025 r. tempo wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych mieści się w przedziale prognoz rynkowych. W przypadku bieżącego roku jest ono takie samo jak oczekiwania rynkowe (*Refinitiv*, VII'23) i prognoza NBP (*Raport o inflacji*, VII'24) oraz niższa od prognozy KE⁴ (4,3%, *European Economic Forecast*, Spring 2024).

W przypadku przyszłego roku prognoza inflacji jest wyższa niż mediana rynkowa (4,6%, *Refinitiv*, VII'23), prognoza KE (4,3%, *European Economic Forecast*, Spring 2024) ale niższa od prognozy NBP (5,2%, *Raport o inflacji*, VII'24). Wykres nr 2 przedstawia porównanie prognoz inflacji przygotowanych przez Ministerstwo Finansów z dostępnymi w poszczególnych miesiącach prognozami analityków rynkowych i wybranych instytucji prognostycznych.

Wykres 2. Porównanie prognoz inflacji (CPI) na 2025 r.

Źródło: Opracowanie własne.

* Prognoza Komisji Europejskiej dotyczy wskaźnika HICP.

Podobnie jak inflacja konsumencka, obniży się deflator PKB, który wyniesie 3,6% w 2024 r. oraz 5,0% w 2025 r. Spośród składowych deflatora PKB, w bieżącym roku niższą dynamikę cen będą notowały nakłady brutto na środki trwałe, z kolei wyższe wartości osiągnie deflator spożycia publicznego. W przyszłym roku, z wyjątkiem deflatora nakładów brutto na środki

⁴ W przypadku Komisji Europejskiej prognozowanym wskaźnikiem inflacji jest zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP), w pozostałych prognozach wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych CPI.

trwale, deflatory pozostałych składowych popytu krajowego będą notować wartości zbliżone do deflatora PKB.

Stopy procentowe i kurs walutowy

Prezentowany scenariusz w zakresie stóp procentowych NBP opiera się na oczekiwaniach rynkowych z końca lipca 2024 r. (mediana ankiety *Refinitiv*, VII'24), a więc znanych w tzw. dacie odcięcia prognozy (5 sierpnia 2024 r.). Według tych oczekiwań, Rada Polityki Pieniężnej do końca bieżącego roku utrzyma obecny poziom stóp procentowych, a od II kw. przyszłego roku zacznie stopniowe luzowanie polityki monetarnej.

Na potrzeby prognozy makroekonomicznej przyjęto założenie techniczne dotyczące stabilizacji kursów walutowych w horyzoncie prognozy, tj. przyjęto kurs euro w złotych (EUR/PLN) w wysokości 4,29, a kurs dolara amerykańskiego w złotych (USD/PLN) na poziomie 3,95 (średnie kursy walutowe z dwóch tygodni od 22.07.2024 r. do 02.08.2024 r.).

Lata 2026-2028

W 2026 r. przewidywana jest kontynuacja wysokiego tempa wzrostu gospodarczego. Wpływ na to będzie miało dalsze stopniowe wycofywanie się z restrykcyjnej polityki pieniężnej (zgodnie z oczekiwaniami rynkowymi cykl obniżek stóp procentowych wystąpi w latach 2025-2026) oraz spadek inflacji. W kolejnym roku, dynamika wzrostu PKB będzie zbliżona do wzrostu PKB potencjalnego. Popyt krajowy będzie wspierany przez dalsze wykorzystywanie środków z KPO, z Funduszy Europejskich przewidzianych w Perspektywie Finansowej na lata 2021-2027 i dalszego wzrostu dostaw sprzętu wojskowego. Zgodnie z obecnym stanem wiedzy, te trzy czynniki częściowo wygasną w 2028 r. co wpływa na wyhamowanie dynamiki wzrostu gospodarczego w ostatnim roku prognozy. Podsumowując, PKB w 2026 i 2027 r. osiągnie wzrost wynoszący odpowiednio 3,5% i 3,1%, a w 2028 r. wyniesie 2,8%. Prognozy na 2026 i 2027 r. są zbliżone do konsensusu analityków rynkowych (mediana, *Refinitiv*, VII'24), wynoszącego odpowiednio 3,3% oraz 3,2%.

Lata 2026-2028 przyniosą dalszą stabilizację na rynku pracy. Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej zwiększy się w 2026 r. o 0,5%, by w kolejnych dwóch latach wyhamowywać i wzrosnąć o 0,2% w 2027 r. oraz spaść 0,2% w 2028 r. Będzie to efekt procesów demograficznych i wynikającego z nich spadku podaży pracy. W rezultacie, po uwzględnieniu zmian w podaży pracy, stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2028 r. wyniesie 4,7%. Z kolei realne tempo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w latach 2026-2028 będzie zbliżone do tempa wzrostu wydajności pracy (ok. 3,0%).

W horyzoncie prognozy przewiduje się stopniowy spadek inflacji. W 2026 r. średnioroczna inflacja wyniesie 3,1%. W końcu horyzontu prognozy tempo wzrostu cen konsumpcyjnych trwale osiągnie przedział dopuszczalnych wahań od celu inflacyjnego NBP i wyniesie odpowiednio 2,6% w 2027 r. i 2,5% w 2028 r.

Tablica 1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2023 – 2028.

Wyszczególnienie	jedn.	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Procesy realne							
PKB	rok poprzedni = 100	100,2	103,1	103,9	103,5	103,1	102,8
Eksport	rok poprzedni = 100	103,4	102,5	104,0	104,0	104,1	104,1
Import	rok poprzedni = 100	98,0	104,0	104,9	105,6	105,0	103,7
Popyt krajowy	rok poprzedni = 100	96,8	104,0	104,3	104,2	103,5	102,5
Spożycie	rok poprzedni = 100	99,9	104,8	103,8	103,6	103,2	103,0
- prywatne	rok poprzedni = 100	99,0	104,2	104,3	104,0	103,5	103,3
- publiczne	rok poprzedni = 100	102,8	107,0	102,5	102,4	102,3	102,2
Akumulacja	rok poprzedni = 100	85,9	100,3	106,5	107,0	105,0	100,3
- nakłady brutto na środki trwałe	rok poprzedni = 100	113,1	100,4	106,4	107,0	104,9	100,5
PKB w cenach bieżących	mld PLN	3 410,1	3 641,0	3 973,1	4 239,0	4 482,7	4 723,8
Ceny							
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych (średniorocznie)	rok poprzedni = 100	111,4	103,7	105,0	103,1	102,6	102,5
Ceny produkcji sprzedanej przemysłu (średniorocznie)	rok poprzedni = 100	102,4	97,7	102,6	102,4	102,2	102,2
Deflator PKB	rok poprzedni = 100	110,7	103,6	105,0	103,1	102,6	102,5
Wynagrodzenia							
Przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej	PLN	7 155	8 097	8 673	9 218	9 748	10 269
- w sektorze przedsiębiorstw	PLN	7 444	8 341	8 948	9 510	10 058	10 590
Przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej	rok poprzedni = 100	112,5	113,2	107,1	106,3	105,8	105,3
- w sektorze przedsiębiorstw	rok poprzedni = 100	111,9	112,0	107,3	106,3	105,8	105,3
Rynek pracy							
Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej	tys. etatów	11 039	11 037	11 080	11 130	11 151	11 129
- w sektorze przedsiębiorstw	tys. etatów	6 529	6 514	6 550	6 581	6 592	6 579
Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej	rok poprzedni = 100	100,1	100,0	100,4	100,5	100,2	99,8
- w sektorze przedsiębiorstw	rok poprzedni = 100	100,3	99,8	100,5	100,5	100,2	99,8
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (koniec okresu)	tys. osób	788	782	756	749	723	731
Stopa bezrobocia rejestrowanego (koniec okresu)	%	5,1	5,0	4,9	4,8	4,7	4,7
Kurs walutowy*							
EUR/PLN (średni w roku)	PLN	4,54	4,30	4,29	4,29	4,29	4,29
Stopy procentowe**							
Stopa referencyjna NBP (średnio w okresie)	%, nominalnie	6,45	5,75	5,38	4,13	4,00	4,00
Bilans płatniczy na bazie transakcji							
Saldo obrotów bieżących	% PKB	1,6	0,9	0,5	0,2	-0,4	-0,3

*Założenie techniczne dotyczące stabilizacji kursów walutowych w horyzoncie prognozy na poziomie średnich z okresu od 22.07.2023 r. do 02.08.2024 r.

**Założenie oparte na oczekiwaniach rynkowych dostępnych w tzw. dacie odjęcia prognozy (5 sierpnia 2024 r.).

Czynniki ryzyka dla przyjętego scenariusza makroekonomicznego

Pierwszym czynnikiem ryzyka dla przyjętego scenariusza makroekonomicznego jest koniunktura w otoczeniu zewnętrznym polskiej gospodarki. Prezentowana prognoza zakłada, że wzrost gospodarczy w UE, będzie zgodny ze scenariuszem makroekonomicznym opublikowanym przez Komisję Europejską w maju 2024 r. KE podkreśla jednak, że utrzymuje się podwyższony poziom niepewności co do perspektyw wzrostu unijnej gospodarki. Z powodu dwóch trwających wojen w sąsiedztwie UE oraz rosnących napięć geopolitycznych, istnieje zagrożenie negatywnego wpływu na globalny handel oraz rynek energii. Utrzymująca się inflacja w Stanach Zjednoczonych również może jeszcze bardziej opóźnić obniżki stóp procentowych w USA, skutkując bardziej restrykcyjnymi globalnymi warunkami finansowymi. Dodatkowo banki centralne w państwach członkowskich mogą odłożyć dalsze obniżki stóp procentowych do czasu silniejszego zahamowania spadku inflacji.

Drugim czynnikiem ryzyka dla prognozy jest dalszy przebieg wojny w Ukrainie i jej wpływ na polską i europejską gospodarkę. W przypadku przedłużającego i zaostrzającego się konfliktu, możliwy jest odpływ inwestorów zagranicznych z regionu Europy Środkowo-Wschodniej oraz wzrost niepewności wśród konsumentów i przedsiębiorstw wpływający negatywnie na krajową konsumpcję i inwestycje. Eskalacja konfliktu prawdopodobnie doprowadziłaby też do wzrostu cen surowców na rynkach światowych powyżej cen przyjętych w prognozie, a tym samym do wyższej inflacji. W szczególności dotyczy to cen surowców energetycznych oraz niektórych produktów rolnych.

Kolejnym czynnikiem ryzyka jest wielkość podaży pracy w horyzoncie prognozy. Scenariusz zakłada umiarkowany spadek podaży pracy z uwagi na zmiany demograficzne. Na wielkość podaży pracy w poprzednich latach w znacznym stopniu oddziaływały migracje, zwłaszcza te z Ukrainy, wynikające najpierw z powodów ekonomicznych, a od 2022 r. głównie z przesłanek w zakresie bezpieczeństwa. Istnieje duża niepewność dotycząca skali tych migracji w kolejnych latach. Przyjęty scenariusz makroekonomiczny bazuje na zeszłorocznej prognozie demograficznej Eurostatu, która uwzględnia powrót ujemnych rocznych sald migracji począwszy od 2023 roku⁵.

Aktualnie w Polsce przebywa około 968 tys. obywateli Ukrainy, którym nadano specjalny status cudzoziemca UKR⁶. Ich integracja z krajowym rynkiem pracy przebiega bardzo dobrze – pod koniec 2023 r. 62% uchodźców było aktywnych zawodowo⁷. Sprzyjają temu

⁵ Eurostat (2023), *Population projections in the EU – EUROPOP2023*.

⁶ Źródło: dane.gov.pl (stan na 09.07.2024 r.).

⁷ NBP (2023), „Sytuacja życiowa i ekonomiczna migrantów z Ukrainy w Polsce – wpływ pandemii i wojny na charakter migracji w Polsce. Raport z badania ankietowego”.

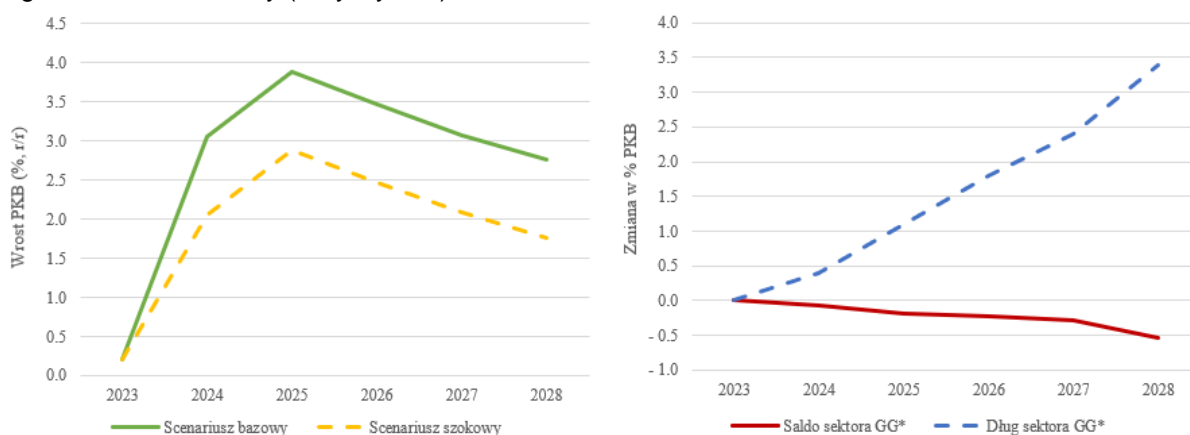
podobieństwo języka i kultury oraz sieć kontaktów tworzonych przez imigrantów ekonomicznych, pracujących w Polsce jeszcze przed rosyjską agresją na Ukrainę, a także uproszczenie procedury zatrudniania ukraińskich obywateli. Nieznana jest jednak liczba osób, dla których Polska jest docelowym miejscem zamieszkania, ani liczba tych, którzy mają zamiar wrócić do Ukrainy w przypadku końca wojny.

Analiza wrażliwości

Poniżej przedstawiono wrażliwość wyniku i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w latach 2024-2028 na niższe tempo wzrostu gospodarczego w kraju oraz wzrost stopy procentowej (odchylenia od scenariusza bazowego)⁸. Analizy dokonano w oparciu o rozwijany w Ministerstwie Finansów ekonometryczny model finansów publicznych. Wyniki symulacji bazują na historycznych elastycznościach oszacowanych dla przyjętych postaci równań behawioralnych.

Skala odchylenia państwowego długu publicznego w reakcji na niższe tempo wzrostu PKB jest analogiczna do reakcji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (GG).

Wykres 3. Reakcja wyniku i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (prawy wykres) na pogorszenie koniunktury (lewy wykres).

Źródło: Ministerstwo Finansów.

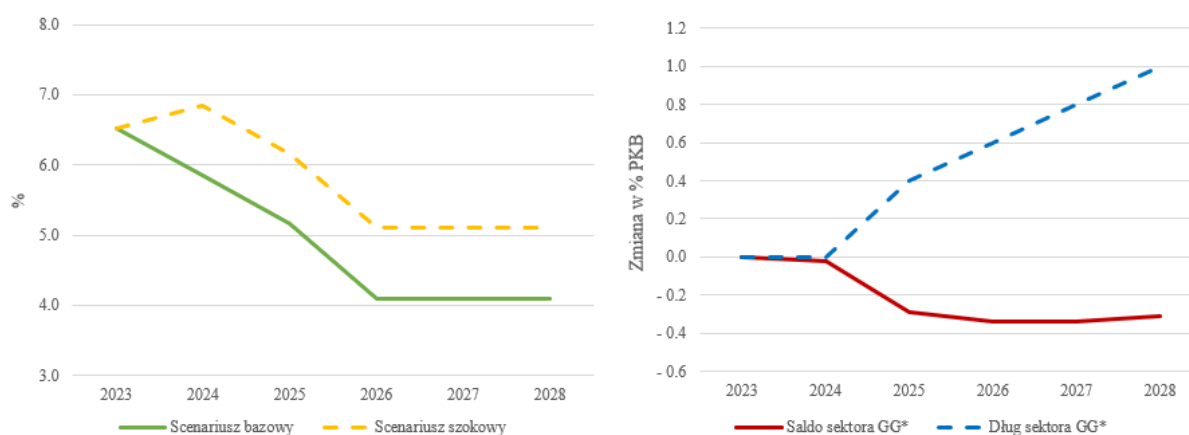
*Sektor instytucji rządowych i samorządowych.

Impuls pogorszenia koniunktury wprowadzony jest poprzez spadek popytu z zagranicy na produkty wytwarzane na rodzimym rynku. Spadek popytu zagranicznego zdefiniowano tak, aby wzrost PKB w pierwszym roku scenariusza szokowego zmniejszył się dokładnie o 1 pkt proc. i w całym horyzoncie analizy podtrzymany był na poziomie średnio o 1 pkt proc. niższym niż w scenariuszu bazowym. Bezpośrednim efektem spadku popytu z zagranicy jest spadek wolumenu eksportu. Ze względu na importochłonność eksportu, spadkowi eksportu

⁸ Analiza wrażliwości jest realizacją zapisów ustawy o finansach publicznych (art. 142 ust. 2c).

towarzyszy również spadek importu. Spadek popytu na polskie towary powoduje z kolei spadek popytu wewnętrznego, co powoduje pogorszenie sytuacji na rynku pracy, przekładając się na niższe dochody gospodarstw domowych oraz wydatki konsumpcyjne. Spadek popytu wpływa również na spowolnienie aktywności inwestycyjnej, która w mniejszym stopniu wspiera wzrost PKB w horyzoncie prognozy. Niższy wzrost gospodarczy prowadzi również do spadku dochodów sektora instytucji rządowych i samorządowych, co ostatecznie prowadzi do pogorszenia wyniku sektora. W konsekwencji w scenariuszu szokowym dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2028 r. jest w relacji do PKB wyraźnie wyższy niż w scenariuszu bazowym. Zmiana relacji długu do PKB w kolejnych okresach jest pochodną skumulowanej zmiany wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz niższego mianownika w relacji długu do PKB.

Wykres 4. Reakcja wyniku i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (prawy wykres) na wzrost krótkookresowej stopy procentowej (lewy wykres).

Źródło: Ministerstwo Finansów.

*Sektor instytucji rządowych i samorządowych.

Impuls stopy procentowej został zdefiniowany jako skokowy wzrost nominalnej krótkookresowej stopy procentowej o 1 pkt. proc. w stosunku do scenariusza bazowego w całym horyzoncie objętym analizą. Podwyżka krótkookresowych stóp procentowych pociąga za sobą wzrost stóp długookresowych i, w rezultacie, prowadzi do zwiększenia kosztu pozyskiwania kapitału, co skutkuje ograniczeniem poziomu inwestycji względem scenariusza bazowego oraz zwiększeniem kosztów finansowania długu. Na skutek przesunięcia konsumpcji w czasie w ramach międzyokresowej substytucji oraz zaostrzenia warunków udzielania kredytów zmniejsza się też poziom spożycia prywatnego. W rezultacie impuls interpretowany jako wzrost restrykcyjności polityki monetarnej prowadzi do obniżenia wolumenu PKB w horyzoncie prognozy. Wraz z rosnącymi kosztami obsługi długu oraz relatywnie niższym poziomem PKB wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB pogarsza się. Rośnie też relacja długu sektora GG do PKB względem scenariusza bazowego.

2. Kierunki polityki budżetowej w 2025 r.

W 2024 roku nastąpił powrót do prowadzenia przez państwa członkowskie Unii Europejskiej polityki budżetowej zgodnej z unijnymi regułami budżetowymi (próg 3% PKB dla deficytu nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych i próg 60% PKB dla długu sektora instytucji rządowych i samorządowych), i w efekcie objęcie siedmiu państw członkowskich, w tym Polski, procedurą nadmiernego deficytu.

W lipcu 2024 r. Rada UE stwierdziła występowanie w Polsce nadmiernego deficytu, na bazie wykonania roku 2023 (deficyt 5,1% PKB). Projekt rekomendacji w ramach procedury nadmiernego deficytu zostanie przygotowany przez Komisję Europejską dopiero jesienią br. W 2024 r. ze względu na wejście w życie reformy ram zarządzania gospodarczego w UE, Komisja zdecydowała się opóźnić do jesieni przygotowanie projektu rekomendacji. Takie podejście zapewni spójność pomiędzy wymaganiami budżetowymi w ramach procedury nadmiernego deficytu i ścieżką wydatkową z średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego.

Zgodnie z nowymi zasadami zarządzania gospodarczego UE, państwa członkowskie powinny co 4 lata – po raz pierwszy na jesieni 2024 roku – przedłożyć UE średniookresowe plany budżetowo-strukturalne, w których należy przedstawić ścieżkę ograniczenia deficytu. Rada UE po ocenie planów, dokonanej przez Komisję, zarekomenduje państwom członkowskim ścieżki wydatków, które będą wiążące dla co najmniej 4 kolejnych ustaw budżetowych.

Dlatego też w tym roku, w ramach semestru europejskiego, projekt rekomendacji Rady Ecofin zawiera rekomendacje jakościowe a nie ilościowe dla polityki budżetowej, tj. dotyczące przekazania w terminie średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego oraz ograniczenia tempa wzrost wydatków netto w 2025 r. do zgodnego m.in. z redukcją deficytu sektora w kierunku 3% PKB i utrzymania długu na bezpiecznym poziomie w średnim okresie.

Projekt ustawy budżetowej na rok 2025 jest więc opracowywany w okresie „przejściowym”, tj. w okresie wdrażania nowych rozwiązań instytucjonalnych w zakresie zarządzania budżetowego, kiedy nie jest jeszcze zatwierdzona przez Radę UE ścieżka wydatków netto. Należy pamiętać, że plan budżetowo-strukturalny nie ma – w przeciwieństwie do ustawy budżetowej – charakteru jednorocznego. Stąd jego realizacja i wdrażanie odpowiednich działań będzie odbywało się w całym jego horyzoncie, co oznacza, że w projekcie ustawy budżetowej (na każdy kolejny rok) nie muszą być określone wszystkie działania, które w zależności od kształtowania się wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych będą wdrażane w kolejnych latach.

3. Stabilizująca reguła wydatkowa

Projekt ustawy budżetowej na rok 2025 został przygotowany z zastosowaniem stabilizującej reguły wydatkowej (SRW)⁹. Reguła ta została wprowadzona do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1646), a w latach późniejszych były wprowadzane w niej zmiany zwiększające jej efektywność, dostosowujące do sytuacji nadzwyczajnych (np. pandemia COVID-19) oraz rozszerzające odsetek wydatków publicznych, które są nią objęte.

Począwszy od projektu ustawy budżetowej na rok 2025 zakresem stabilizującej reguły wydatkowej objęte są wydatki:

- organów władzy publicznej, w tym organów administracji rządowej, organów kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądów i trybunałów,
- jednostek samorządu terytorialnego i ich związków,
- związków metropolitalnych,
- jednostek budżetowych,
- agencji wykonawczych,
- instytucji gospodarki budżetowej,
- państwowych funduszy celowych,
- Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i zarządzanych przez niego funduszy oraz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i funduszy zarządzanych przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych,
- Narodowego Funduszu Zdrowia,
- Bankowego Funduszu Gwarancyjnego,
- funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego,

SRW przewiduje wyłączenia transakcyjne (przedmiotowe). W SRW nie uwzględnia się m.in. (art. 112aa ust. 2 ustawy o finansach publicznych):

- wydatków budżetu środków europejskich,
- wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 3–6 ustawy o finansach publicznych,

⁹ SRW określona jest w art. 112aa, art. 112ab, art. 112d ustawy o finansach publicznych.

- wydatków finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych,
- wydatków na realizację planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w zakresie objętym finansowaniem ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5d ustawy o finansach publicznych,
- przepływów finansowych między organami i jednostkami objętymi SRW z tytułu dotacji i subwencji,
- przepływów finansowych między funduszami zarządzanymi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- wydatków na spłaty wartości nominalnych instrumentów dłużnych, w szczególności kredytów, pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych.

SRW objęte są natomiast skarbowe papiery wartościowe (wg wartości nominalnej) przekazane nieodpłatnie przez organy i jednostki objęte SRW podmiotom zaliczanym do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Kwota planowanych wydatków SRW na rok 2025, obliczona zgodnie z art. 112aa ustawy o finansach publicznych z uwzględnieniem art. 39 ustawy z dnia 28 czerwca 2024 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, wynosi 1.895.759.355 tys. zł. Kwota ta została ustalona w oparciu o:

- 1) kwotę startową za rok 2024 określoną w art. 39 pkt 1 ustawy z dnia 28 czerwca 2024 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (WYD^{*}_{n-1}), równą 1.724.188.910 tys. zł,
- 2) wskaźnik średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych WPKB₂₀₂₅ wynoszący 1,0367 obliczony na podstawie ogłoszonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego łącznej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych za lata 2018–2023, skorygowanej w sposób określony w art. 112d ust. 6 ustawy o finansach publicznych, oraz rocznej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku 2024 i w roku 2025 prognozowanej w uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej na rok 2025,
- 3) deflator produktu krajowego brutto w roku 2025 na poziomie 1,05,
- 4) wielkość korekty K₂₀₂₅ w wysokości zgodnej z art. 39 pkt 2 ustawy z dnia 28 czerwca 2024 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, tj. w wysokości 0,
- 5) prognozowaną wartość ogółem działań dyskrejonalnych, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, wynoszącą 18.919.379 tys. zł.

Zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych w kwocie wydatków wyznaczonej przez SRW uwzględnia się prognozowaną wartość ogółem działań dyskrejonalnych, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie

wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (Dz. Urz. UE L 2024/1263 z 30.04.2024), mających wpływ na dochody organów i jednostek objętych SRW, z tytułu podatków lub składek wg ESA2010, planowanych lub przyjętych na rok budżetowy, jeżeli wartość każdego z tych działań w okresie 12 kolejnych miesięcy poczynwszy od miesiąca rozpoczęcia stosowania działania dyskrejonalnego przekracza 0,03% wartości produktu krajowego brutto prognozowanej w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok budżetowy przedłożonego Sejmowi. Działania dyskrejonalne uwzględnione w kwocie wydatków SRW w roku 2025 obejmują:

- 1) skutek braku zmian systemowych na skali podatkowej przy rosnących dochodach w wysokości 10.440.679 tys. zł;
- 2) indeksację od dnia 1 stycznia 2025 roku stawek podatku akcyzowego na alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane oraz wyroby pośrednie, wyroby tytoniowe, susz tytoniowy i wyroby nowatorskie oraz urealnienie w ramach projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym (UD53) dotychczasowej akcyzowej mapy drogowej poprzez podwyższenie stawek akcyzy na wyroby tytoniowe i ich substytuty oraz objęcie zakresem tej mapy płynu do e-papierosów, a także opodatkowanie podatkiem akcyzowym urządzeń do waporyzacji oraz objęcie ich obowiązkiem oznaczania znakami akcyzy i wprowadzenie rocznej ważności znaków akcyzy na płyn do papierosów elektronicznych, na takich samych zasadach jak w przypadku znaków akcyzy na papierosy, tytoń do palenia oraz wyroby nowatorskie w wysokości, o łącznym skutku 5.859.700 tys. zł;
- 3) podatek minimalny CIT będący skutkiem modyfikacji i odroczenia wejścia w życie przepisów o minimalnym podatku dochodowym wprowadzonego w ustawie z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw w wysokości 1.419.000 tys. zł;
- 4) objęcie systemem SENT przewozu betonu gotowego do wylania do wszystkich podmiotów w ramach projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi oraz niektórych innych ustaw (UD109) w wysokości 1.200.000 tys. zł.

Przy założeniu corocznego dostosowania fiskalnego, o którym mowa w art. 112aa ust. 4 ustawy o finansach publicznych na poziomie 0,5% PKB w latach 2026-2028¹⁰, szacunkowe

¹⁰ Ponieważ nie jest jeszcze znana zatwierdzona przez Radę Unii Europejskiej ścieżki wydatków netto, o której mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 oraz nie zostały wydane zalecenia Rady Unii Europejskiej na podstawie art. 121 ust. 2 lub 4 lub art. 126 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wielkość korekty kwoty wydatków K_n przyjmowana jest w wysokości wynikającej z art. 112aa ust 4 ustawy o finansach publicznych. Po zatwierdzeniu ścieżki wydatków netto korekta ta będzie odpowiadała wysiłkowi fiskalnemu zgodnemu z zatwierdzoną przez Radę Unii Europejskiej ścieżką wydatków netto, o której mowa w tym rozporządzeniu. Korekta ta może być inna niż wynika to z art. 112ab z ust. 1 lub art. 112aa

kwoty wydatków na lata 2026-2028 wynoszą odpowiednio: 2.017.268 mln zł, 2.132.758 mln zł oraz 2.242.919 mln zł.

Limit wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych w roku 2025 wynosi 1.396.336.856 tys. zł. Wysokość limitu wydatków została ustalona w oparciu o:

- 1) kwotę planowanych wydatków SRW;
- 2) prognozowane na 2025 rok skonsolidowane wydatki jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz związków metropolitalnych z uwzględnieniem m.in. realizacji budżetów jednostek samorządu terytorialnego i ich związków w ostatnich latach oraz przewidywanego wykonania roku 2024;
- 3) planowane, skonsolidowane wydatki organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych;
- 4) planowane, skonsolidowane koszty Narodowego Funduszu Zdrowia wyliczone na podstawie projektu planu finansowego NFZ, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 pkt. 3) lit. b) ustawy o finansach publicznych;
- 5) planowane, skonsolidowane wydatki Bankowego Funduszu Gwarancyjnego określone w planie finansowym Funduszu;
- 6) planowane, skonsolidowane wydatki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 określone w planie finansowym Funduszu, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 pkt. 5) lit. a) ustawy o finansach publicznych;
- 7) planowane, skonsolidowane wydatki Funduszu Pomocy określone w planie finansowym Funduszu, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 pkt. 6) lit. a) ustawy o finansach publicznych;
- 8) klauzulę obronną, o której mowa w art. 112 aa ust. 4a, której wartość w 2025 r. wynosi 56.259.620 tys. zł. Stanowi ona różnicę pomiędzy planowanymi wydatkami na zakup sprzętu wojskowego (wydatki budżetu państwa oraz wydatki Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych), wynoszącymi 94.929.640 tys. zł, a wartością dostaw sprzętu wojskowego planowanych do otrzymania w roku 2025, wynoszącą 38.670.020 tys. zł.

Analiza wrażliwości

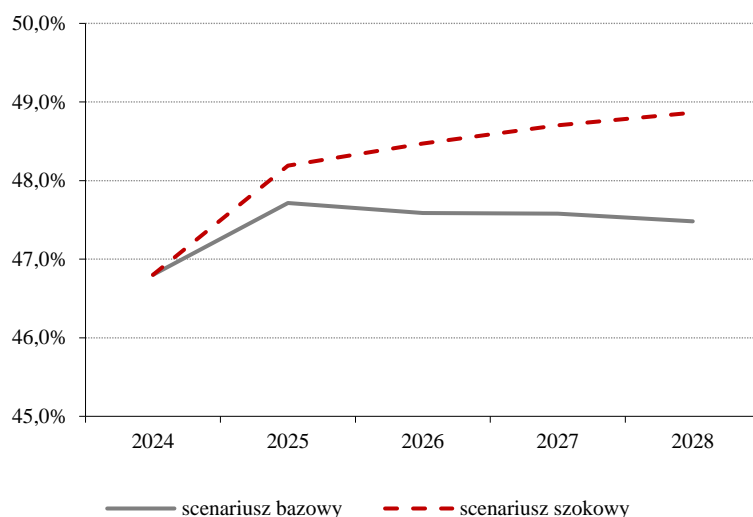
Zgodnie z art. 142 ust. 1 pkt. 2c ustawy o finansach publicznych, uzasadnienie do projektu ustawy budżetowej powinno zawierać analizę wrażliwości m.in. w zakresie poziomu kwoty wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, przy różnych założeniach dotyczących wzrostu gospodarczego.

ust. 4 ustawy o finansach publicznych, jeżeli wynika to z zaleceń Rady Unii Europejskiej wydanych na podstawie art. 121 ust. 2 lub 4 lub art. 126 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Poniższy wykres przedstawia analizę wrażliwości kwoty wydatków w latach 2025-2028 na spowolnienie wzrostu gospodarczego w Polsce. Przyjęto, że w alternatywnym (szokowym) scenariuszu nominalne tempo wzrostu PKB – w efekcie redukcji realnego tempa wzrostu PKB – obniża się trwale o 1 pkt proc. w stosunku do scenariusza bazowego. Redukcję tę osiągnięto poprzez przyjęcie, że jej źródłem są wszystkie składowe PKB proporcjonalnie do swojego udziału w PKB.

Wyniki symulacji wskazują, że w scenariuszu szokowym relacja wydatków podmiotów objętych stabilizującą regułą wydatkową do PKB byłaby w latach 2025-28 wyższa niż w scenariuszu bazowym, ze względu na wolniejszy wzrost PKB od uwzględnianego w formule SRW (antycyklicznego) 8-letniego indykatora wzrostu. Z uwagi na statyczny charakter symulacji poniższe wyniki należy interpretować z ostrożnością.

Wykres 5. Reakcja poziomu kwoty wydatków (w %PKB) na trwały spadek tempa wzrostu PKB

Źródło: Ministerstwo Finansów.

4. Sektor finansów publicznych

4.1. Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych

Deficyt i dług sektora instytucji rządowych i samorządowych jest liczony według zasad Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych¹¹ (ESA2010) oraz wytycznych zawartych w Podręczniku deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (MGDD)¹².

¹¹ *European System of Integrated Economic Accounts* wprowadzony w życie Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 roku

¹² *Manual on Government Deficit and Debt (MGDD)*, edycja 2022

Zgodnie z definicją określoną w par. 2.111 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej sektor instytucji rządowych i samorządowych składa się z jednostek instytucjonalnych będących producentami nierynkowymi, których produkcja globalna przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowanych z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także z jednostek instytucjonalnych, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego.

Cechą charakterystyczną przy klasyfikacji sektorowej wg metodyki ESA2010 jest to, że przy klasyfikacji uwzględnia się przede wszystkim kryteria ekonomiczne i instytucjonalne (ESA2010; 2.34), kryteria formalnoprawne mają mniejsze znaczenie, a zatem definicja wg ESA2010 jest definicją funkcjonalną, stąd klasyfikacja sektorowa każdej jednostki poprzedzona musi być szczegółową analizą. Analizie poddaje się, w szczególności sposób organizacji i kontroli jednostki, a także zasady ekonomiczne jakimi kieruje się jednostka prowadząc działalność. Konsekwencją takiego podejścia jest płynny zakres tego sektora - możliwa reklasyfikacja w wyniku zmian w zakresie spełnienia przez jednostkę kryterium prawnego lub ekonomicznego. Co do zasady, publiczne jednostki nierynkowe klasyfikowane są w sektorze instytucji rządowych i samorządowych. W Polsce za określenie zakresu sektora instytucji rządowych i samorządowych (klasyfikację jednostek pod względem funkcjonalnym) odpowiada Główny Urząd Statystyczny.

Mając powyższe na uwadze dane dotyczące sektora instytucji rządowych i samorządowych w najpełniejszym stopniu oddają rzeczywisty obraz finansów publicznych. Wynika to z faktu, że określając zakres sektorowy, jak i wpływ danej transakcji na finanse publiczne, uwzględnia się kryteria ekonomiczne (przewaga nad formą prawną). Warto podkreślić także, że statystyki wg metodyki unijnej (ESA2010) bazują na metodyce powszechnie stosowanej w rachunkowości, tj. memoriale (rejestracja transakcji odbywa się w momencie, kiedy transakcja ma miejsce, a nie w momencie płatności/przepływu środków pieniężnych). Różnice te znalazły odzwierciedlenie m.in. w stabilizującej regule wydatkowej (SRW)¹³ w postaci tzw. klauzuli obronnej, która pozwala na szczególne traktowanie wydatków związanych ze zwiększaniem potencjału obronnego, poprzez jej dodanie w algorytmie ustalania nieprzekraczalnego limitu wydatków. W efekcie różnica między wydatkami kasowymi a wartością dostaw sprzętu w danym roku zwiększa lub zmniejsza nieprzekraczalny limit.

Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych jest istotny, z punktu widzenia polskich i unijnych reguł fiskalnych. 30 kwietnia 2024 r. weszła w życie reforma zarządzania

¹³ SRW co do zasady jest oparta na podejściu kasowym (wydatki)

gospodarczego w Unii Europejskiej. Nowe regulacje UE wprowadzają nowe podejście do kalkulacji wymaganego dostosowania fiskalnego. Projekt ustawy budżetowej na rok 2025 jest opracowywany w okresie „przejściowym”, tj. w okresie wdrażania nowych rozwiązań instytucjonalnych w zakresie zarządzania budżetowego, kiedy nie jest jeszcze zatwierdzona przez Radę UE ścieżka wydatków, stąd ustawa budżetowa na 2025 r. jest opracowana jeszcze bez oparcia w rekomendacjach Rady UE co do tempa wzrostu wydatków.

Do projektu ustawy budżetowej na rok 2025 została zastosowana zmodyfikowana stabilizująca reguła wydatkowa (SRW)¹⁴, która określa maksymalny dopuszczalny poziom większości wydatków jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych. Reguła ta obejmuje wydatki budżetu państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków, związku metropolitalnego, agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej, państwowych funduszy celowych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i zarządzanych przez niego funduszy, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i funduszy zarządzanych przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Narodowego Funduszu Zdrowia, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych, a także funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw.

Jedną z istotnych zmian w stabilizującej regule wydatkowej wprowadzonych ustawą z dnia 28 czerwca 2024 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw było rozszerzenie wyłączeń przedmiotowych (transakcyjnych) w SRW o wydatki na współfinansowanie projektów finansowanych ze środków z bezzwrotnej pomocy UE oraz objęcie zakresem reguły wartości nominalnej skarbowych papierów wartościowych (SPW) przekazanych nieodpłatnie przez jednostki i organy objęte SRW jednostkom zaliczanym do sektora instytucji rządowych i samorządowych. Sposób ustalenia kwoty wydatków SRW na rok 2025 został omówiony w rozdziale dotyczącym stabilizującej reguły wydatkowej.

Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych jest determinowany zarówno wynikiem jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych (art. 9 ustawy o finansach publicznych), jak i tych jednostek, które spełniają kryteria zaliczenia je do sektora według metodyki unijnej, a które nie są częścią sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy o finansach publicznych. W szczególności, wynik ten uwzględnia wynik funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego (BGK) na podstawie odrębnych ustaw, takich jak Krajowy Fundusz Drogowy, Fundusz Przeciwdziałania COVID-19, Funduszu Pomocy czy Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych.

¹⁴ Zmiany w stabilizującej regule wydatkowej zostały wprowadzone ustawą z dnia 28 czerwca 2024 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1089).

Prognozuje się, że w 2025 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych ukształtuje się powyżej wartości referencyjnej dla deficytu nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych (3% PKB) określonego w *Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (TFUE) i wyniesie ok. 5,5% PKB.

Na prognozowany deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2025 r. największy wpływ będzie miał wynik kasowy budżetu państwa, gdzie górny limit wydatków ustalany jest na podstawie SRW, z uwzględnieniem klauzuli obronnej oraz wyłączeń transakcyjnych¹⁵. Co istotne, w porównaniu do ustawy budżetowej na rok 2024 projekt budżetu na rok 2025 zawiera kierunkowo istotną zmianę w podejściu do konstrukcji budżetu jako planu finansowego państwa, który prezentuje w wydatkach budżetu państwa istotne dla przejrzystości obrazu finansów publicznych transakcje m.in. ujęcie środków na wykup zapadających obligacji Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz środków na sfinansowanie zobowiązań wobec Polskiego Funduszu Rozwoju SA przypadających po 2024 r. Mając na uwadze różnice metodyczne pomiędzy ujęciem kasowym a memoriałowym (metodyka unijna) powyższe transakcje nie będą miały wpływu na wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych wg metodyki unijnej.

Oprócz różnic metodycznych powyższa prognoza wyniku uwzględnia także prognozowaną różnicę pomiędzy planowanymi na limitach wydatkach/kosztach uwzględnianych w planach finansowych jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych a ich rzeczywistą realizacją.

W roku 2025 priorytetowo traktowane będą wydatki na obronność. Na finansowanie potrzeb obronnych Rzeczypospolitej Polskiej z budżetu państwa przeznaczone będą środki w wysokości nie niższej niż 3% PKB oraz dodatkowe nakłady z Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych.

Rok 2025 będzie także kolejnym rokiem wzrostu nakładów na ochronę zdrowia. Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wskaźnik minimalnych nakładów na finansowanie ochrony zdrowia (% PKB) ulegnie podwyższeniu z 6,20% w 2024 r. do 6,50% w 2025 r.

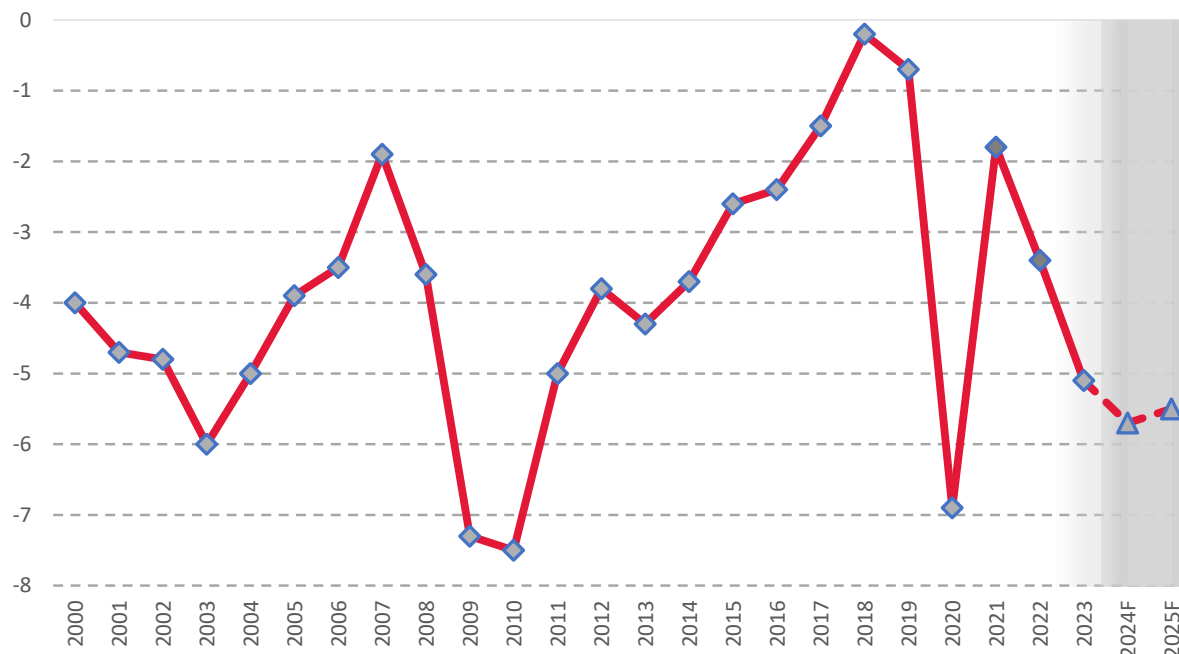
W prognozie sektora instytucji rządowych i samorządowych uwzględniono nie tylko kontynuowane polityki prorodzinnej (np. Program 800+, „Aktywny rodzic”), senioralnej (np.

¹⁵ Np. w wydatkach budżetu państwa na potrzeby SRW nie uwzględnia się wydatków:

- 1) z tytułu przekazania środków finansowych innym jednostkom niż jednostki objęte SRW na spłatę zobowiązań objętych poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa, zaciągniętych przez te jednostki po dniu 13 marca 2020 r., ale nie później niż w dniu 30 czerwca 2023 r.;
- 2) związanych z udzielonymi przez Skarb Państwa poręczeniami i gwarancjami zobowiązań zaciągniętych przez jednostki inne niż jednostki objęte SRW po dniu 13 marca 2020 r., ale nie później niż w dniu 30 czerwca 2023 r.

tw. trzynasta i czternasta emerytura), ale także przewidziano środki na finansowanie nowych działań takich jak tzw. renta wdowia¹⁶.

Wykres 6. Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych (w % PKB)

Źródło: Eurostat (2000-23), prognoza MF (2024-25)

Prognoza KE¹⁷ z maja 2024 r. deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych dla Polski (ESA2010) wynosi 4,6% PKB. Prognoza Komisji oparta jest na standardowym podejściu *no-policy change*, czyli uwzględnia jedynie działania wynikające z obowiązujących lub uchwalonych i oczekujących na wejście w życie przepisów prawnych lub programów czy innych instrumentów rządowych, a także z projektów przepisów prawnych, projektów programów i innych instrumentów rządowych, nad którymi prace są zaawansowane w stopniu pozwalającym uznać, że nie ulegną one zmianom na etapach kolejnych (np. projekty ustaw skierowane do podpisu Prezydenta RP, uchwały Rady Ministrów rekomendowane do przyjęcia przez Radę Ministrów itp.). Z uwagi na powyższe prognoza powyższa nie uwzględnia dostępnych obecnie danych o bieżącej sytuacji makroekonomicznej oraz szeregu decyzji budżetowych.

¹⁶ Świadczenie wprowadzone ustawą z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw. Prawo do świadczeń w zbiegu i ich wypłaty lub wyłącznie ich wypłaty, na zasadach określonych w tej ustawie, powstaje nie wcześniej niż od dnia 1 lipca 2025 roku.

¹⁷ Prognozy Komisji Europejskiej opublikowane 15 maja br.

https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-surveillance-eu-economies/poland/economic-forecast-poland_en

Polska przedstawi w ostatnim kwartale br. średniookresowy plan budżetowo-strukturalny na lata 2025–2028, obejmujący dwie części: budżetową – w której należy przede wszystkim przedstawić ścieżkę zlikwidowania nadmiernego deficytu w zgodzie z przepisami UE oraz strukturalną – w której należy przede wszystkim przedstawić najważniejsze reformy i inwestycje w reakcji na istotne zalecenia Rady UE lub realizujące wspólne priorytety UE.

4.2. Dług publiczny

W tabeli znajdują się prognozy poziomu długu publicznego i jego relacji do PKB na koniec 2024 r. i 2025 r.

Wyszczególnienie		2023	2024	2025
Państwowy dług publiczny	mld zł	1.328,1	1.577,3	1.905,0
	% PKB	38,9	43,3	47,9
Kwota, o której mowa w art. 38a pkt 3 ustawy o finansach publicznych*	mld zł	1.242,0	1.481,1	1.854,6
	% PKB	36,4	40,7	46,7
Dług Skarbu Państwa	mld zł	1.346,2	1.594,9	1.938,0
	% PKB	39,5	43,8	48,8
Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych (definicja UE)	mld zł	1.691,2	1.986,3	2.376,8
	% PKB	49,6	54,6	59,8

*) Kwota ustalona w wyniku przeliczenia kwoty państwowego długu publicznego na walutę polską z zastosowaniem dla zobowiązań wyrażonych w walutach obcych średniej arytmetycznej średnich kursów każdej z walut obcych ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski i obowiązujących w dni robocze roku budżetowego i pomniejszona o kwotę wolnych środków służących finansowaniu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w kolejnym roku budżetowym.

Przy przyjętych założeniach, w tym uwzględniając limit deficytu zapisany w projekcie ustawy budżetowej na 2025 rok, przewidywana relacja państwowego długu publicznego do PKB wyniesie 43,3% w 2024 r., a następnie wzrośnie do 47,9% w 2025 r., pozostając bezpiecznie poniżej progu ostrożnościowego 55% określonego w ustawie o finansach publicznych.

Przewidywana relacja do PKB długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (wg definicji UE) wyniesie 54,6% na koniec 2024 r. i 59,8% na koniec 2025 r., tj. poniżej wartości referencyjnej 60% zawartej w traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Kształtowanie się długu publicznego w latach 2024-2025 będzie głównie rezultatem finansowania potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa oraz zwiększonych nakładów na obronność.

Rozdział II

Przewidywane wykonanie budżetu państwa w 2024 r.

W ustawie budżetowej na rok 2024 z dnia 18 stycznia 2024 r. zaplanowano:

1) w zakresie środków krajowych:

- łączną kwotę podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa w wysokości 682.375.747 tys. zł,
- łączną kwotę wydatków budżetu państwa w wysokości 866.375.747 tys. zł,
- deficyt budżetu państwa na dzień 31 grudnia 2024 r. na kwotę nie większą niż 184.000.000 tys. zł.

2) w zakresie środków europejskich:

- łączną kwotę dochodów w wysokości 88.151.660 tys. zł,
- łączną kwotę wydatków w wysokości 120.660.069 tys. zł,
- deficyt budżetu środków europejskich w wysokości 32.508.409 tys. zł.

Dochody, wydatki, deficyt

W chwili obecnej przewiduje się, że dochody budżetu państwa w 2024 r. będą wyższe od zgromadzonych w 2023 r. o ok. 67,6 mld zł. Największe wzrosty w stosunku do 2023 r. spodziewane są w przypadku dochodów podatkowych o 69,7 mld zł, w tym w szczególności z VAT o 54,8 mld zł, PIT o 14,5 mld zł i akcyzy o 5,5 mld zł. W przypadku podatku CIT spodziewany jest spadek dochodów budżetu państwa w stosunku do 2023 r. o ok. 6,4 mld zł. Przewiduje się, że dochody niepodatkowe będą w 2024 r. na poziomie nieznacznie niższym niż w 2023 r. (o 1,7 mld zł).

Jednocześnie aktualna prognoza dochodów budżetu państwa jest o blisko 41 mld zł niższa od planu zawartego w ustawie budżetowej na 2024 r. Istotnie niższe od pierwotnie założonych będą zarówno dochody podatkowe (o ponad 27,3 mld zł), jak i dochody niepodatkowe (o blisko 12,6 mld zł). Gorsza od prognozowanej sytuacja w gromadzeniu podatków jest m.in. wynikiem słabszego - od zakładanego w ustawie budżetowej na 2024 r. - wzrostu nominalnego PKB (o 2,7 pkt. proc.), w tym wzrostu spożycia prywatnego (o ponad 2 pkt. proc.), inwestycji (o blisko 6 pkt. proc.), efektów rozliczenia rocznego w CIT. W przypadku dochodów niepodatkowych głównymi powodami oczekiwanych niższych wartości jest brak planowanej przez NBP wpłaty z zysku (6 mld zł) oraz dużo słabsze dochody z aukcji uprawnień do praw do emisji gazów cieplarnianych.

Wypełniając postanowienia ustawy budżetowej na dany rok Minister Finansów działa na podstawie m.in. ustawy o finansach publicznych. Systematyczna weryfikacja wydatków

budżetowych, która wpisuje się w politykę oszczędnego i celowego gospodarowania środkami publicznymi (art. 44 ustawy o finansach publicznych nakazuje realizację wydatków publicznych w sposób celowy i oszczędny, z założeniem uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów) umożliwia identyfikację tzw. naturalnych oszczędności w realizacji wydatków budżetowych. W ostatnich latach niewykonanie wydatków zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem wahało się w przedziale od 2% do nawet 4,9% (33,8 mld zł) w 2023 r.

Skala oszczędności w danym roku z reguły jest znana w ostatnim kwartale roku budżetowego. Na obecnym etapie realizacji budżetu, uwzględniając zwłaszcza stabilną sytuację na rynku pracy, która przekłada się na dobrą kondycję finansową Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednym z istotnych parametrów, który pozwala na obiektywną ocenę utrzymania zdolności funduszu do wypłaty świadczeń, jest wskaźnik pokrycia wydatków wpływami ze składek i ich pochodnych) szacuje się, że w skali całego 2024 roku wydatki będą istotnie niższe od zakładanych w ustawie budżetowej na rok 2024 z dnia 18 stycznia 2024 r.

Mając na uwadze powyższe, można prognozować, że deficyt budżetu państwa nie przekroczy wartości określonej w ustawie budżetowej na rok 2024 z dnia 18 stycznia 2024 r., tj. 184 mld zł. Jednakże skala aktualnie prognozowanego osłabienia strumienia dochodów może być powodem do uruchomienia instrumentów przeciwdziałających przekroczeniu przez deficyt planowanego w ustawie budżetowej limitu, z nowelizacją ustawy budżetowej łącznie. Przewidywany deficyt budżetu środków europejskich wyniesie ok. 10,5 mld zł.

Finansowanie

Przewiduje się, że w 2024 roku potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa wyniosą 215.606,7 mln zł wobec kwoty 252.271,5 mln zł przyjętej w ustawie budżetowej. Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 200.078,0 mln zł, a finansowanie zagraniczne na poziomie 15.528,7 mln zł.

Szczegółowe omówienie potrzeb pożyczkowych zostało przedstawione w rozdziale XI.

Rozdział III

Podstawowe wielkości budżetu państwa w 2025 r.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w art. 110 determinuje konstrukcję budżetu państwa. Główne składowe to podatkowe i niepodatkowe dochody budżetu państwa, planowane wydatki budżetu państwa, kwota planowanych wydatków jednostek objętych stabilizującą regułą wydatkową obliczona zgodnie z art. 112aa ust. 1 uofp oraz kwota planowanego limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 uofp, planowany deficyt budżetu państwa wraz z informacją dotyczącą źródeł jego pokrycia. W ustawie budżetowej prezentowane są także prognozowane dochody oraz planowane wydatki budżetu środków europejskich, jak również wynik budżetu środków europejskich.

W projekcie ustawy budżetowej na 2025 rok w zakresie środków krajowych zaplanowano:

- dochody budżetu państwa na kwotę 632.848.215 tys. zł,
- wydatki budżetu państwa na kwotę 921.618.215 tys. zł,
- kwotę planowych wydatków, obliczoną zgodnie z art. 112aa ust.1 ustawy o finansach publicznych w wysokości 1.895.759.355 tys. zł,
- kwotę planowanego limitu wydatków, o której mowa w art. 112aa ust.3 ustawy o finansach publicznych w wysokości 1.396.336.856 tys. zł,
- deficyt budżetu państwa na kwotę nie większą niż 288.770.000 tys. zł.

Budżet środków europejskich w przedkładanym projekcie ustawy budżetowej na 2025 rok uwzględnia:

- dochody w wysokości 109.889.873 tys. zł,
- wydatki w wysokości 137.874.999 tys. zł,
- oraz ujemny wynik budżetu środków europejskich w wysokości 27.985.126 tys. zł.

Rozdział IV

Dochody budżetu państwa

1. Warunki realizacji dochodów budżetu państwa w 2024 r.

Kształtowanie się dochodów podatkowych budżetu państwa w 2024 r. jest determinowane obecną sytuacją gospodarczą. W 2024 r. spodziewany jest wzrost realny PKB na poziomie 3,1% wobec obserwowanego w 2023 r. wzrostu o 0,2%. Realny wzrost spożycia prywatnego w 2024 r. wyniesie według prognoz 4,2% wobec zaobserwowanego w 2023 r. spadku o 1,0%.

Należy podkreślić, że na poziom dochodów podatkowych największy wpływ mają wielkości nominalne. W 2024 r. spodziewany jest wzrost PKB w ujęciu nominalnym o 6,8% wobec wzrostu o 10,9% w 2023 r. Przewidywane w 2024 r. tempo wzrostu spożycia prywatnego w ujęciu nominalnym wyniesie 8,0% wobec wzrostu o 9,7% w 2023 r.

Na poziom dochodów podatkowych w 2024 r. oddziałują jednocześnie zmiany systemowe.

Na dochody budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, prawnych oraz VAT wpływa również przesunięcie terminu płatności podatku dla osób dotkniętych skutkami powodzi, która we wrześniu 2024 r. nawiedziła południe Polski. Skutkować to będzie przesunięciem na kolejny rok płatności należnych zaliczek za 2024 r.¹⁸

Na wykonanie dochodów podatkowych w 2024 r. wpływ ma przedłużenie stosowania do końca I kwartału 2024 r.¹⁹ obniżonej do wysokości 0% stawki VAT na podstawowe produkty spożywcze²⁰ wprowadzonej w ramach tarcz antyinflacyjnych.

Na dochody z podatku akcyzowego w 2024 r. wpływa podwyższenie o 5% stawek akcyzy na alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane (z wyłączeniem cydru i perry o mocy do 5%) i wyroby pośrednie. Ponadto o 10% podwyższono stawkę kwotową na papierosy, tytoń do palenia, cygara i cygaretki, wyroby nowatorskie oraz susz tytoniowy.

Na dochody budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych w 2024 r. ma wpływ przede wszystkim otoczenie makroekonomiczne, w tym m.in. fundusz wynagrodzeń w gospodarce narodowej, fundusz emerytur i rent oraz nominalny PKB. Na poziom dochodów wpływa również wyższa niż przed rokiem kwota udziałów przekazanych przez

18 Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 września 2024 r. w sprawie przedłużenia niektórych terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego w związku z powodzią we wrześniu 2024 r. (Dz. U. poz. 1390).

19 § 8 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 grudnia 2023 r. w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług w roku 2023 r. (Dz. U. poz. 2670, z późn. zm.).

20 Towary wymienione w poz. 1–18 załącznika nr 10 do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2024 r. poz. 361), zwanej dalej „ustawą o VAT”, inne niż klasyfikowane według Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług w grupowaniu usługi związane z wyżywieniem (PKWiU 56).

budżet państwa jednostkom samorządu terytorialnego (w tym związkowi metropolitalnemu) z tytułu udziału w dochodach z PIT. Podczas gdy w 2023 r. była to kwota ok. 52,1 mld zł, kwota zaplanowana na 2024 r. wyniosła ok. 72,9 mld zł. Jest to skutek zarówno wyższych prognozowanych dochodów podatkowych ze skali podatkowej oraz z podatku rozliczanego według liniowej 19% stawki, które dotychczas stanowiły podstawę do wyliczania udziałów JST, jak i korekty dochodów JST za 2022 r. w wysokości ok. 1,6 mld zł. Korekta ta wynika z faktu, że w 2022 r. kwota wpływów z PIT stanowiąca podstawę udziałów JST była wyższa od pierwotnie prognozowanej. Na dochody budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wpływa również przesunięcie terminu płatności podatku przez osoby dotknięte skutkami powodzi, która nawiedziła południe Polski. Skutkować to będzie przesunięciem na kolejny rok płatności należnych zaliczek za 2024 r.

Dodatkowo warto zaznaczyć, że wpływ na roczną dynamikę dochodów budżetu państwa z PIT w 2024 r. ma również efekt bazy. W 2023 r. zwroty podatku dokonywane podatnikom przez urzędy skarbowe podczas rozliczenia rocznego były jednorazowo podwyższone ze względu na wprowadzenie reformy Niskie Podatki, obniżającej klin podatkowy, w połowie 2022 r. Reforma ta wpłynęła na wysokość zaliczek na podatek dochodowy pobieranych przez płatników począwszy od lipca 2022 r., natomiast w rozliczeniu rocznym miała zastosowanie do dochodów osiągniętych przez podatników w ciągu całego roku podatkowego. Jednorazowo wyższe zwroty podatku negatywnie wpłynęły na dochody budżetu państwa z PIT w 2023 r. Efekt ten nie miał już miejsca w 2024 r., w związku z czym dynamika dochodów z PIT była wyższa niż wynikałoby to ze wzrostu bazy podatkowej dla skali determinowanej przez czynniki makroekonomiczne.

Na wykonanie wpływów z CIT w bieżącym roku wpływ miało stosunkowo niekorzystne dla budżetu państwa saldo rozliczenia rocznego za 2023 r. Na bieżące wykonanie dochodów z CIT wpływ ma również sytuacja przedsiębiorstw. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw niefinansowych jest w tym roku trudna. Według GUS w I kwartale br. wynik finansowy brutto przedsiębiorstw niefinansowych spadł w ujęciu rocznym o 35,8%. Wynik finansowy netto spadł o 39,9% r/r. Poniesione straty netto wzrosły w I kwartale o 17,1% r/r.

W chwili obecnej przewiduje się, że dochody budżetu państwa w 2024 r. będą wyższe od zgromadzonych w 2023 r. o ok. 67,6 mld zł. Największe wzrosty w stosunku do 2023 r. spodziewane są w przypadku dochodów podatkowych o 69,7 mld zł, w tym w szczególności z VAT o 54,8 mld zł, PIT o 14,5 mld zł i akcyzy o 5,5 mld zł. W przypadku podatku CIT spodziewany jest spadek dochodów budżetu państwa w stosunku do 2023 r. o ok. 6,4 mld zł. Przewiduje się, że dochody niepodatkowe będą w 2024 r. na poziomie nieznacznie niższym niż w 2023 r. (o 1,7 mld zł).

2. Dochody budżetu państwa w 2025 r.

Poziom dochodów budżetu państwa w 2025 r. będzie determinowany sytuacją makroekonomiczną.

W przyjętym scenariuszu makroekonomicznym w 2025 r. nastąpi ożywienie – wzrost PKB przyspieszy do 3,9% wobec przewidywanego w 2024 r. wzrostu o 3,1%. Wzrost PKB w ujęciu nominalnym osiągnie w 2025 r. 9,1% wobec 6,8% w 2024 r. Wpływ na to będą miały m.in. dalszy, zwiększony napływ środków w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) oraz wyraźne zwiększenie inwestycji militarnych. W przyszłym roku inwestycje prywatne i publiczne staną się dodatkowym czynnikiem wzrostu obok nadal utrzymującej się wysokiej dynamiki spożycia prywatnego.

Wskaźnikami makroekonomicznymi, które w głównym stopniu determinują prognozę dochodów są:

- wzrost PKB (w ujęciu realnym o 3,9%, nominalnym o 9,1%),
- średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych (5,0%),
- wzrost przeciętnego rocznego funduszu wynagrodzeń w gospodarce narodowej (nominalnie o 7,5%),
- wzrost spożycia prywatnego (w ujęciu nominalnym o 9,6%).

Prognozuje się, że w 2025 r. dochody podatkowe budżetu państwa spadną o 1,0% w ujęciu nominalnym. Spadek w porównaniu do poprzedniego roku wynika wprost z planowanej w 2025 r. zmiany w zakresie udziałów jednostek samorządu terytorialnego (JST) w PIT i CIT.

W efekcie tej reformy jednostki samorządu terytorialnego otrzymają większe udziały w PIT i CIT, co wprost przełoży się na spadek części trafiającej do budżetu państwa. Planowane zmiany obejmą zarówno sposób ustalania udziałów JST w podatkach dochodowych (PIT i CIT), jak również kwestie wpłat do budżetu państwa dokonywanych przez jednostki samorządowe o ponadprzeciętnych dochodach. W związku z planowanymi zmianami systemowymi zmodyfikowane zostaną również zasady dotyczące wysokości subwencji ogólnej z budżetu państwa.

Zmiany w zakresie ustalania udziałów JST w PIT i CIT będą głównie polegały na rozszerzeniu katalogu dochodów z PIT, w których JST mają udział o dochody z ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych oraz na zmianie podstawy do naliczania udziałów JST w CIT i PIT.

Obecnie w przypadku udziałów JST w PIT i CIT podstawą do naliczania udziałów jest podatek należny. W nowym systemie udziały w CIT i PIT nie będą bezpośrednio powiązane z wysokością podatku należnego, ale będą one naliczane od dochodów podatników, by uniezależnić dochody samorządów z tego tytułu od wprowadzanych zmian systemowych w podatku PIT i CIT.

W związku z reformą znacząco wzrośnie kwota udziałów przekazywanych przez budżet państwa JST z dochodów z PIT, która w 2024 r. była zaplanowana na ok. 72,9 mld zł, natomiast w 2025 r. wyniesie ok. 174,1 mld zł.

W przypadku CIT kwota udziałów przekazywanych przez budżet państwa dla JST, która w 2024 r. była zaplanowana na ok. 26,4 mld zł, wyniesie w 2025 r. ok. 28,2 mld zł.

Zmiana ta spowoduje znaczące zwiększenie udziałów JST w PIT i CIT kosztem zmniejszenia dochodów budżetu państwa. W szczególności dochody budżetu państwa z PIT spadną w 2025 r. w porównaniu do 2024 r. o 74,4 mld zł, tj. o 70,1%.

W podatku akcyzowym na dochody w 2025 r. będzie miało wpływ podwyższenie o 5% stawek akcyzy na alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane (z wyłączeniem cydru i perry o mocy do 5%) oraz wyroby pośrednie. Ponadto od 1 marca 2025 r. będą obowiązywały podwyższone części kwotowe stawek akcyzy: na papierosy o 25%, na tytoń do palenia o 38%, na wyroby nowatorskie o 50% (będą to podwyżki w porównaniu z poziomem stawek z 2024 r.). Dodatkowo również od 1 marca 2025 r. (w porównaniu ze stanem z 2024 r.) podwyższona zostanie stawka akcyzy na płyn do papierosów elektronicznych o 75%. Wprowadzone zostanie także opodatkowanie podatkiem akcyzowym nowych wyrobów: saszetek nikotynowych, innych wyrobów nikotynowych.

W prognozie dochodów na 2025 r. uwzględniono rozwiązania osłonowe mające na celu podatkowe wsparcie przedsiębiorców poszkodowanych na skutek powodzi z września 2024 r., którzy w związku z tym mają problemy z terminowym wypełnianiem zobowiązań podatkowym w zakresie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 września 2024 r. w sprawie przedłużenia niektórych terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego w związku z powodzią we wrześniu 2024 r.

Dochody budżetu państwa w latach 2023-2025 prezentuje poniższa tablica:

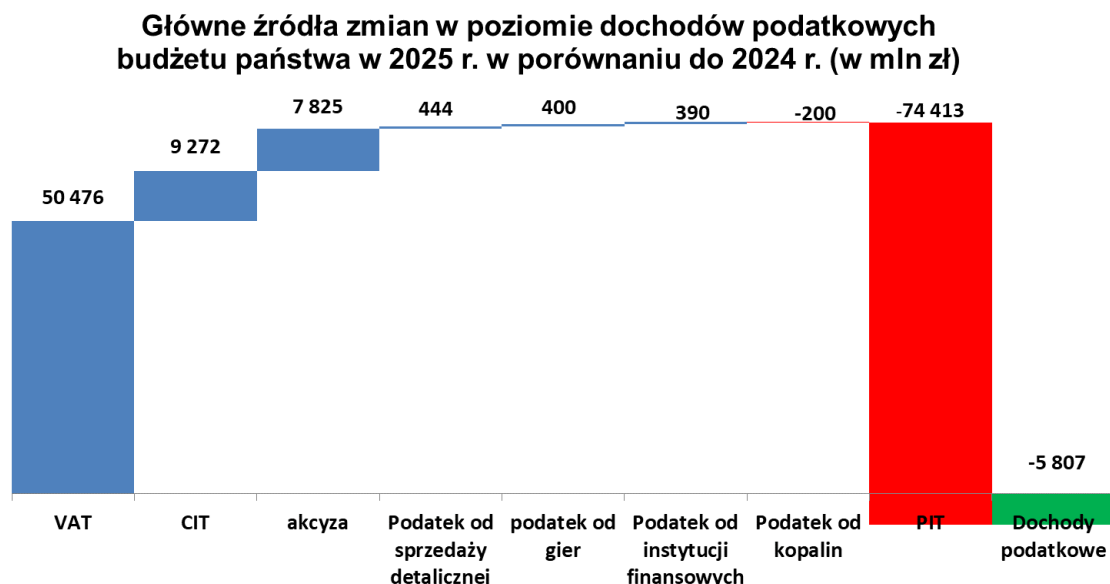
Wyszczególnienie	Jedn.	2023	PW2024	2025 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody budżetu państwa	tys. zł	573.957.932	641.545.771	632.848.215
Dynamika nominalna	%	113,7	111,8	98,6
Dynamika realna	%	102,1	107,8	93,9
W relacji do PKB	%	16,8	17,6	15,9

3. Dochody podatkowe

Dochody podatkowe budżetu państwa w latach 2023-2025 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2023	PW2024	2025 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody podatkowe	tys. zł	506.866.723	576.579.102	570.772.190
z tego:				
Podatek od towarów i usług		244.267.386	299.050.000	349.526.000
Podatek akcyzowy		84.798.844	90.311.000	98.136.000
Podatek od gier		4.475.682	4.900.000	5.300.000
Podatek dochodowy od osób prawnych		67.883.082	61.447.000	70.718.957
Podatek dochodowy od osób fizycznych		91.665.808	106.149.102	31.735.610
Podatek od wydobycia niektórych kopalin		3.912.329	3.700.000	3.500.000
Podatek od niektórych instytucji finansowych		5.910.809	6.520.000	6.910.000
Podatek od sprzedaży detalicznej		3.952.778	4.502.000	4.945.623
Dynamika nominalna dochodów podatkowych	%	108,9	113,8	99,0
Dynamika realna dochodów podatkowych	%	97,8	109,7	94,3
W relacji do PKB	%	14,9	15,8	14,4

Prognozowany wzrost dochodów podatkowych w 2025 r. w porównaniu do prognozowanego wykonania w 2024 r. w podziale na poszczególne podatki prezentuje poniższy wykres.

3.1. Podatek od towarów i usług

Zgodnie z regulacjami zawartymi w ustawie o VAT wprowadzonej ustawą z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2180) zakłada się w 2025 r. utrzymanie wysokości stawek VAT na dotychczasowym poziomie 23% i 8%, które jest niezbędne w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie i koniecznością ponoszenia zwiększonych wydatków na obronę narodową.

Na poziom dochodów z VAT w 2025 r. wpływ będą miały wprowadzone w latach poprzednich, jak również nowe zmiany systemowe:

- w 2021 r. w ramach tzw. pakietu VAT e-commerce wprowadzonego ustawą z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1163) podjęto działania m.in. o charakterze uszczelniającym pobór VAT z tytułu importu małych przesyłek, a ich efekt ma oddziaływać także w latach 2022-2028. Wprowadzone rozwiązanie ma bezpośredni wpływ na poziom dochodów sektora finansów publicznych z podatku od towarów i usług. Prognozowany roczny skutek budżetowy w pierwszym roku wprowadzenia zmian został wyliczony na kwotę 482 mln zł (dla roku 2021). W kolejnych latach prognozowane skutki zwiększenia wpływów budżetowych z tytułu VAT wyniosą około 1,2 mld zł rocznie. W okresie 10 lat od wejścia w życie łączne zwiększenie dochodów jednostek sektora finansów publicznych wyniesie 10.895 mln zł,
- zakończenie czasowego stosowania stawek obniżonych 8% (obecnie do 31 grudnia 2024²¹) dla określonych towarów wykorzystywanych w produkcji rolnej,
- wprowadzenie Krajowego Systemu e-Faktur²² (KSeF), jako kolejnego rozwiązania uzupełniającego w stosunku do już wprowadzonych narzędzi, tj.: JPK_VAT z deklaracją, czy kas on-line. Rozwiązanie to w pierwszej kolejności zostało wprowadzone w formie dobrowolnej,
- objęcie systemem SENT przewozu betonu gotowego do wylania.

W prognozie uwzględniono również skutki zmian wprowadzonych we wcześniejszym okresie, w tym:

- wprowadzenie kas online i kas mających postać oprogramowania,
- obniżenie stawki VAT na określone usługi kosmetyczne.

²¹ §11 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 grudnia 2023 r. w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług w roku 2023 r.

²² Ustawa z dnia 9 maja 2024 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 852).

W 2025 r. nie przewiduje się obniżenia stawki VAT na żywność, jaka miała miejsce w I kw. 2024 r.

W zakresie KSeF realizacja projektowanych zadań (w tym przesunięcie środków związane z przesunięciem wejścia w życie obowiązkowego e-fakturowania z dnia 1 lipca 2024 r. na dzień 1 lutego 2026 r.), co do zasady, odbywać się będzie w ramach rezerwy celowej pn. „Środki na odbudowę dochodów budżetu państwa oraz na zadania związane z funkcjonowaniem systemu finansów publicznych” (cz. 83 poz. 40). Krajowa Administracja Skarbowa będzie wdrażać kolejne działania uszczelniające.

W prognozie dochodów na 2024 r. i 2025 r. uwzględniono rozwiązania osłonowe dla przedsiębiorców poszkodowanych na skutek powodzi z września 2024 r., wprowadzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 września 2024 r. w sprawie przedłużenia niektórych terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego w związku z powodzią we wrześniu 2024 r. (Dziennik Ustaw, poz. 1390).

3.2. Podatek akcyzowy

Głównymi indykatorami bazy podatkowej podatku akcyzowego są dynamiki produktu krajowego brutto oraz spożycia prywatnego w ujęciu realnym. W prognozie dochodów z akcyzy uwzględniono również zmiany legislacyjne wprowadzone do porządku prawnego.

W 2025 r. na poziom dochodów budżetu państwa będzie oddziaływała, wprowadzona w 2022 r. tzw. mapa drogowa. Mechanizmem tym objęto wówczas, w perspektywie do roku 2027, wyroby akcyzowe będące używkami, tj. alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane (z wyłączeniem cydru i perry), wyroby pośrednie, papierosy, tytoń do palenia i wyroby nowatorskie.

W 2025 r. regulacja ta obejmuje:

- podwyższenie o 5% stawek akcyzy na alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane (z wyłączeniem cydru i perry o mocy do 5%) i wyroby pośrednie,
- minimalną stawkę akcyzy na papierosy w wysokości 105% całkowitej kwoty akcyzy, naliczonej od ceny równej średniej ważonej detalicznej cenie sprzedaży papierosów,
- minimalną stawkę akcyzy na tytoń do palenia w wysokości 100% całkowitej kwoty akcyzy, naliczonej od ceny równej średniej ważonej detalicznej cenie sprzedaży tytoniu do palenia,
- w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 28 lutego 2025 r. utrzymanie stawek akcyzy na wyroby tytoniowe i wyroby nowatorskie na poziomie stawek z 2024 r.

Ponadto na dochody w 2025 r. będą również miały wpływ zmiany w ustawie o podatku akcyzowym obejmujące aktualizację (od 1 marca 2025 r.) mapy drogowej wprowadzonej w 2022 r. w zakresie wyrobów tytoniowych:

- podwyższenie części kwotowej stawki akcyzy na papierosy o 25% w stosunku do stawki obowiązującej w 2024 r.,
- podwyższenie części kwotowej stawki akcyzy na tytoń do palenia o 38% w stosunku do stawki obowiązującej w 2024 r.,
- podwyższenie części kwotowej stawki akcyzy na wyroby nowatorskie o 50% w stosunku do stawki obowiązującej w 2024 r.

Dodatkowo od 1 marca 2025 r. podwyższona zostanie stawka akcyzy na płyn do papierosów elektronicznych o 75% w stosunku do stawki z roku 2024 oraz wprowadzone zostanie opodatkowanie podatkiem akcyzowym nowych wyrobów: saszetek nikotynowych, innych wyrobów nikotynowych.

Ponadto na dochody w 2025 r. będą również oddziaływały zwolnienia od akcyzy samochodów osobowych stanowiących pojazdy elektryczne, hybrydowe (pojazdy „z wtyczką” o pojemności silnika spalinowego do 2000 cm³) i z napędem wodorowym, wprowadzone ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 875). Czasowe zwolnienie od akcyzy dla pojazdów hybrydowych obowiązuje do końca 2029 r.

3.3. Podatek od gier

Prognozowana wysokość dochodów z podatku od gier uwzględnia założenie dalszego wzrostu poszczególnych segmentów rynku gier hazardowych, niezakłóconego czynnikami zewnętrznymi, a co za tym idzie wyższych niż w roku ubiegłym wpływów z tytułu podatku od gier.

3.4. Podatek dochodowy od osób prawnych

Wpływ na dochody z podatku CIT w danym roku ma zarówno bieżąca sytuacja gospodarcza, jak również takie elementy systemu podatkowego, do których zaliczyć należy preferencje podatkowe oraz możliwość opłacania zaliczek na podatek dochodowy w różnej formie, w tym w formie uproszczonej.

Konsekwencją stosowania tej formy opłacania zaliczek w trakcie roku jest wynik rozliczenia dokonywanego po zakończeniu roku podatkowego. Na dochody budżetowe w roku 2025 będzie miało wpływ rozliczenie podatku za 2024 r., w tym w szczególności wysokość kwoty do zapłaty stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą podatku należnego za 2024 r., a kwotą zapłaconych w trakcie roku zaliczek.

Na dochody podatkowe wpływają również zmiany legislacyjne uchwalone w latach poprzednich, czego przykładem jest wprowadzenie nowego, proinwestycyjnego systemu opodatkowania osób prawnych, wzorowanego na rozwiązaniu funkcjonującym w Estonii (według stanu na dzień 30 czerwca 2024 r. tę formę opodatkowania stosuje 17,8 tysięcy podatników²³).

Największą zmianą, która będzie oddziaływać na dochody budżetu państwa z CIT w 2025 r. będzie planowana zmiana sposobu ustalania udziałów JST w CIT. Obecnie jest to udział we wpływach, czyli podstawą do wyliczenia dochodów JST z CIT jest podatek należny.

W projekcie zmianie ulega sposób obliczania udziałów w podatku, który będzie odpowiadał określёнemu procentowi dochodów podatników.

Zgodnie z projektowanymi przepisami kwota rocznego dochodu JST z tytułu udziału w podatku CIT ustalana będzie jako iloczyn dochodów podatników podatku CIT mających siedzibę na obszarze danej JST z roku najbardziej aktualnego, za który dane te są dostępne, czyli za rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata, według stanu na dzień 30 czerwca roku poprzedzającego rok budżetowy (np. dla roku 2025 powinien być to rok 2023), oraz odpowiedniej wysokości udziału w podatku CIT:

- gminy – 1,6%,
- miasta na prawach powiatu – 2,2%,
- powiatu – 1,7%,
- województwa – 2,3%

dochodów podatników tego podatku, posiadających siedzibę na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego.

Na realizację dochodów podatkowych z CIT w 2025 r. będą miały wpływ także rozwiązania prawne przewidziane w ustawie z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 2180), która zmodyfikowała i odroczyła wejście w życie przepisów o minimalnym podatku dochodowym. Rozliczenie tego podatku nastąpi po raz pierwszy w 2025 r.

W prognozie uwzględniono również efekty wcześniej wprowadzonych zmian:

- objęcie spółek komandytowych podatkiem CIT,
- wprowadzenie 9% stawki CIT,
- podwyższenie z 1,2 mln euro do 2 mln euro limitu bieżących przychodów uprawniających do skorzystania z 9% stawki CIT,

²³ [Estoński CIT - Otwarte Dane \(https://dane.gov.pl/pl/dataset/3779,estonski-cit\)](https://dane.gov.pl/pl/dataset/3779,estonski-cit).

- modyfikacja preferencji podatkowych związanych ze wspieraniem innowacyjności (tzw. ulgi B+R), w tym:
 - zwiększenie wysokości ulgi podatkowej na działalność badawczo-rozwojową (B+R) do 100% (i 200% dla centrów badawczo-rozwojowych – CBR),
 - doprecyzowanie i rozszerzenie katalogu kosztów kwalifikowanych do ulgi B+R (np. o środki inne niż trwałe, o inne niż umowa o pracę formy zatrudnienia oraz dodatkowy katalog kosztów dla CBR),
 - umożliwienie korzystania z ulgi B+R przedsiębiorstwom działającym w specjalnych strefach ekonomicznych (SSE) w odniesieniu do kosztów kwalifikowanych, które nie stanowią kosztów prowadzenia działalności na terenie SSE,
- wprowadzenie ulgi na robotyzację przemysłową,
- zmiany w zakresie preferencji podatkowych, w tym m.in.: zmiany w opodatkowaniu ryczałtem od dochodów spółek, zmiany dotyczące złagodzenia warunków tworzenia i funkcjonowania podatkowych grup kapitałowych, umożliwienie odliczenia kosztów Pierwszej Oferty Publicznej (POP).

Prognozuje się, że całkowite dochody z CIT (łącznie dochody budżetu państwa i JST) w 2025 r. wyniosą 98.823 mln zł i będą wyższe niż wpływy w 2024 r. o 12,5%.

W prognozie dochodów na 2024 r. i 2025 r. uwzględniono rozwiązania ostonowe dla przedsiębiorców poszkodowanych na skutek powodzi z września 2024 r., wprowadzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 września 2024 r. w sprawie przedłużenia niektórych terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego w związku z powodzią we wrześniu 2024 r. (Dziennik Ustaw, poz. 1390).

3.5. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Największą część wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych stanowią wpływy ze skali podatkowej. Głównymi determinantami wykonania dochodów z tego tytułu są fundusz wynagrodzeń w gospodarce narodowej oraz fundusz rent i emerytur. Na etapie prognozy przyjęto nominalną dynamikę funduszu wynagrodzeń na 2025 r. na poziomie 7,5%, natomiast nominalną dynamikę funduszu rent i emerytur na poziomie 9,3% oraz brak zmian parametrów skali podatkowej.

Kolejne istotne kategorie wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych stanowią dochody z podatku rozliczanego według liniowej 19% stawki, płaconego od dochodów podatników prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, oraz z ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych. Prognoza dochodów z obu tych kategorii jest oparta na dynamice nominalnego PKB, przyjętej na poziomie 9,1%.

Dodatkowo na wpływy budżetu państwa z PIT składają się m.in. podatek od dochodów uzyskanych z odpłatnego zbycia papierów wartościowych, ryczałt od przychodów z odsetek

lub innych środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika, a także pozostałe ryczałty. Na kształtowanie się dochodów podatkowych z tych kategorii mają wpływ m.in. inflacja, stopy procentowe, czy PKB.

Zasadniczy wpływ na wykonanie dochodów budżetu państwa z PIT w 2025 r. będzie miała reforma dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Podczas gdy dotychczas JST otrzymywały udziały obliczone jako określony udział w prognozowanych dochodach podatkowych ze skali podatkowej oraz z podatku pobieranego według liniowej 19% stawki (np. w 2024 r. były to udziały w wysokości 50,31%, bez uwzględnienia związku metropolitalnego), to od 2025 r. będą one otrzymywały udziały odpowiadające określonemu procentowi w dochodach podatników zamieszkających na terenie poszczególnych JST, zwaloryzowanych wskaźnikami makroekonomicznymi na rok budżetowy. Dla gmin udział ten wyniesie 7,0%, dla miast na prawach powiatu 8,6%, dla powiatów 2,0%, natomiast dla województw 0,35%. W związku z reformą JST otrzymają także udziały w przychodach podatników objętych ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. W tym przypadku również zastosowane zostaną powyższe udziały, natomiast będą one zastosowane do kwoty odpowiadającej 14% przychodów zadeklarowanych przez podatników na tej formie opodatkowania. Tak naliczone udziały będą następnie pomniejszane o ewentualne korekty z tytułu zamożności na poziomie poszczególnych jednostek, a w 2025 r. zostaną również pomniejszone o ewentualne jednorazowe korekty ponadprzeciętnych zysków z reformy. W efekcie wysokość udziałów przekazywanych przez budżet państwa JST z dochodów z PIT wzrośnie z ok. 72,9 mld zł w 2024 r. do ok. 174,1 mld zł w 2025 r.

Dodatkowy wpływ na kształtowanie się dochodów budżetu państwa oraz całkowitych wpływów z PIT będzie miało przesunięcie 532 mln zł zaliczek z 2024 na 2025 rok, w wyniku zmian prawnych związanych ze zwalczaniem skutków powodzi, która nawiedziła południe Polski w 2024 roku.

Prognozuje się, że całkowite wpływy z PIT dla sektora finansów publicznych (budżetu państwa razem z jednostkami samorządu terytorialnego) w 2025 r. wyniosą 205.271 mln zł i będą wyższe od wpływów w 2024 r. o 14,3%.

3.6. Podatek od wydobycia niektórych kopalin

Prognoza wpływów budżetowych z podatku od wydobycia niektórych kopalin uwzględnia następujące czynniki wpływające na wysokość zrealizowanych dochodów: wolumen wydobycia w kraju, notowania miedzi i srebra na giełdach referencyjnych w Londynie, ceny ropy naftowej ustalane przez Organizację Krajów Eksportujących Ropę Naftową (OPEC), notowania gazu ziemnego na Towarowej Giełdzie Energii S.A. oraz kurs walutowy dolara amerykańskiego.

Prognozowane niższe o 200 mln zł dochody budżetowe w 2025 r. względem prognozy na 2024 r. są wynikiem niższego prognozowanego kursu dolara amerykańskiego, niższych

prognozowanych średnich cen kopalin oraz nieznacznie niższego ich prognozowanego wydobycia.

3.7. Podatek od niektórych instytucji finansowych

Prognozowana wysokość dochodów z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych zakłada realizację średniego tempa wzrostu składowych tego podatku na poziomie ok. 6,1%, co przyjęto w oparciu o analizę danych historycznych w tym zakresie.

3.8. Podatek od sprzedaży detalicznej

Prognoza została sporządzona na podstawie średniej z wykonania podatku od sprzedaży detalicznej w okresie sierpień 2023 r. – czerwiec 2024 r. (wykonanie z 2023 r. zostało doprowadzone do warunków 2024 r. za pomocą wskaźników makroekonomicznych: CPI i spożycia realnego). W prognozie uwzględniono podatek od sprzedaży detalicznej paliw silnikowych. Wyłączenie z opodatkowania w ramach tarcz antyinflacyjnych nie obowiązuje od lipca 2023 roku.

4. Dochody niepodatkowe

Dochody niepodatkowe w latach 2023-2025 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2023	PW2024	2025 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody niepodatkowe	tys. zł	63.709.791	61.966.669	57.940.618
z tego:				
Dywidendy i wpłaty z zysku		3.009.542	4.629.030	4.791.354
Cło		6.159.559	6.849.000	7.541.000
Wpłaty z zysku NBP		0	0	0
Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe		50.859.720	45.500.000	45.608.264
Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego		3.680.970	4.988.639	0
Dynamika nominalna dochodów niepodatkowych	%	173,2	97,3	93,5
Dynamika realna dochodów niepodatkowych	%	155,5	93,8	89,1
W relacji do PKB	%	1,9	1,7	1,5

4.1. Dywidendy i wpłaty z zysku

Dochodem budżetu państwa z dywidend jest 70% dywidendy od udziałów Skarbu Państwa w spółkach, pozostałe 30% stanowi przychód Funduszu Inwestycji Kapitałowych, zgodnie z ustawą z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Plan dochodów z dywidend na 2025 r. wynosi 3.490.354 tys. zł i jest wyższy o ok. 14,3% od planu na 2024 r., tj. o 437.324 tys. zł.

Przy planowaniu dochodów budżetu państwa z dywidend wzięto pod uwagę sytuację ekonomiczno-finansową i gospodarczą spółek, potrzeby rozwojowe, prowadzone procesy inwestycyjne, zapotrzebowanie na kapitał obrotowy, poziom zadłużenia oraz udział SP w kapitale zakładowym spółki. Uzyskanie zakładanych wielkości uzależnione jednak będzie ostatecznie od wyników finansowych spółek, realizowanych przez nie inwestycji oraz ogólnej sytuacji rynkowej, jak również wydawanych corocznie przez Komisję Nadzoru Finansowego zaleceń dla spółek.

Dochody budżetu państwa z tytułu wpłat z zysku przedsiębiorstw państwowych pobierane są na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych. Dochody z tytułu wpłat z zysku w budżecie państwa na 2025 r. planuje się w wysokości 1.000 tys. zł.

4.2. Cło

Prognozowany w 2025 r. wzrost dochodów z cła wynika z przyjętych, zgodnych z projekcją makroekonomiczną, następujących wskaźników, które determinują dochody z cła:

- import spoza obszaru krajów Unii Europejskiej –193.354 mln euro,
- stawkę celną na poziomie 0,91%,
- średni kurs złotego – 4,29 PLN/EUR.

4.3. Wpłata z zysku NBP

W 2023 r. wynik finansowy Narodowego Banku Polskiego był ujemny i wyniósł -20.800.024,0 tys. zł. Z uwagi na odnotowaną stratę NBP nie dokonał w 2024 r. wpłaty z zysku do budżetu państwa, pomimo planowanej wpłaty w wysokości 6 mld zł. Wartość wpłaty z zysku z NBP została zaplanowana na etapie projektowania ustawy budżetowej na rok 2024 na podstawie ostatniej dostępnej wówczas informacji pochodzącej z pisma Prezesa NBP z sierpnia 2023 r.

W 2025 r. nie przewiduje się dochodów budżetu państwa z tytułu wpłaty z zysku NBP. Prognoza została przygotowana w oparciu o Plan finansowy Narodowego Banku Polskiego

na rok 2024 zatwierdzony uchwałą nr 8/2023 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 5 grudnia 2023 r. (Dz. Urz. NBP poz. 17).

4.4. Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe

W prognozie dochodów na 2025 r. z tytułu dochodów państwowych jednostek budżetowych i innych dochodów niepodatkowych istotniejsze dochody uzyskiwane są w następujących działach:

- Wymiar sprawiedliwości, w którym gromadzone są głównie dochody z:
 - opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego,
 - wpływów z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych,
 - wpływów z usług,
 - wpływów ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom i prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych.
- Obsługa długu Skarbu Państwa, którego głównymi dochodami są:
 - dochody krajowe, na które składają się głównie wpływy ze sprzedaży, zamiany i przedterminowego wykupu obligacji skarbowych, odsetki od środków na rachunkach bankowych (depozyt Pekao S.A. i PKO BP S.A.), odsetki od środków na rachunku sum depozytowych CSA (Credit Support Annex), odsetki od pożyczek udzielonych z budżetu państwa, z tego od pożyczek na rzecz: jednostek samorządu terytorialnego, KUKI S.A. oraz jednostek samorządu terytorialnego dotyczących prefinansowania w zakresie wspólnej polityki rolnej,
 - dochody zagraniczne z tytułu odsetek i opłat od udzielonych przez Polskę kredytów i pożyczek zagranicznych, rachunków specjalnych oraz odsetki od środków na rachunku sum depozytowych CSA,
- Gospodarka mieszkaniowa, w którym największym źródłem dochodów są dochody z tytułu gospodarowania przez starostów zasobem nieruchomości Skarbu Państwa,
- Administracja publiczna, w którym ujęte są dochody uzyskiwane głównie z wpływów z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych, wpływów z różnych opłat oraz wpływów z opłat za koncesje i licencje,
- Transport i łączność, w którym źródłem dochodów są głównie wpływy z tytułu:
 - pobieranych przez Urząd Komunikacji Elektronicznej dochodów, w tym:

- opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne, w tym opłaty za częstotliwości, w szczególności wpływy z rezerwacji częstotliwości z zakresu pasma 700 MHz oraz pasma 800 MHz,
- pobieranych przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad kar i odszkodowań wynikających z zawartych umów na wykonywanie robót drogowych i usług oraz zabezpieczenie mienia,
 - różnych dochodów realizowanych przez GDDKiA obejmujących m.in. wpływy z tytułu udostępnienia informacji publicznej, wpływy za media, wynagrodzenie dla płatnika składek ZUS, zwroty wydatków z tytułu oświetlenia dróg krajowych od gmin, a także realizowanych przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego, obejmujących wpłatę lotniczą w związku z wykonywaniem zadań państwowej władzy nadzorującej nad służbami żeglugi powietrznej,
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, źródłem planowanych dochodów są głównie wpływy z tytułu:
 - wpływów z handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w ramach systemu EU ETS,
 - wpłat z Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
 - wpływów z opłaty recyklingowej, opłaty rejestrowej i opłaty rocznej,
 - opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłat ewidencyjnych, w tym opłat za częstotliwości,
 - wpływów z Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Ponadto niepodatkowym dochodem budżetu państwa jest m.in. opłata od środków spożywczych, wprowadzona ustawą z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów (Dz. U. poz. 1492), która obowiązuje od 1 stycznia 2021 r.

Zgodnie z art. 12c ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1608) opłata od środków spożywczych oraz dodatkowa opłata (sankcyjna) stanowią w 96,5% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia. Pozostała część przychodu, tj. 3,5% stanowi dochód budżetu państwa w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

W latach 2021-2023 zaobserwowano zmniejszoną tendencję wpływów z opłaty od środków spożywczych z 1.625.518 tys. zł do 1.448.908 tys. zł. W związku z zaobserwowanymi wahaniami przychodów z tytułu opłaty od środków spożywczych w ostatnich latach, kwota wpływów z roku 2023 stanowi podstawę do oszacowania dochodów budżetu państwa z tego tytułu w wysokości 50,71 mln zł.

4.4.1. Dochody z tytułu realizacji zadań zleconych

W ramach łącznej kwoty dochodów państwowych jednostek budżetowych i innych dochodów niepodatkowych, ujętych w projekcie ustawy budżetowej na 2025 r. zaplanowane zostały również wpływy związane z realizacją przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W 2025 r. planowane jest wypracowanie przedmiotowych wpływów przez wojewodów między innymi w następujących działach:

- 855 – Rodzina, dochody dotyczą przede wszystkim ściągniętych należności od dłużników alimentacyjnych;
- 852 – Pomoc społeczna, dochody dotyczą przede wszystkim odpłatności za pobyt osób z zaburzeniami psychicznymi w ośrodkach wsparcia oraz odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze;
- 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, dochody stanowią wpływy głównie z tytułu opłaty za wydanie karty parkingowej przez przewodniczącego powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności;
- 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, dochody dotyczą realizowanych przez komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej wpływów głównie z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa;
- 750 – Administracja publiczna, dochody dotyczą przede wszystkim opłat za udostępnienie danych osobowych z gminnych zbiorów meldunkowych;
- 630 – Turystyka, dochody dotyczą przede wszystkim opłat związanych z zaszeregowaniem obiektów hotelarskich do określonego rodzaju i kategorii oraz opłat za przeprowadzone egzaminy językowe dla pilotów wycieczek i przewodników turystycznych;
- 900 – Gospodarka komunalna i ochrona, dochody dotyczą realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami oraz wpływów z opłat i kar za korzystanie ze środowiska;
- 710 – Działalność usługowa, w tym wpływy z tytułu grzywien nakładanych przez organy nadzoru budowlanego;
- 700 – Gospodarka mieszkaniowa, wpływy z tytułu gospodarowania przez starostów zasobem nieruchomości Skarbu Państwa;
- 010 – Rolnictwo i łowiectwo, w tym m.in. wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa do własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości (w tym ze sprzedaży nieruchomości rolnych) oraz dochody z tytułu pozyskanej zwierzyny łownej w ramach planowanych odstrzałów;

100 – Górnictwo i kopalnictwo, wpływy z tytułu wynagrodzenia za ustanowienie użytkowania górniczego, zgodnie ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;

600 – Transport i łączność, wpływy realizowane są przede wszystkim z tytułu opłat za wydanie zaświadczeń ADR lub ich wtórników.

Szczegółowy opis dochodów zawartych w pozycji „Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe” przedstawiony jest w opisie stosownych części budżetowych.

4.5. Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego

W efekcie planowanej reformy dochodów jednostek samorządu terytorialnego począwszy od 2025 r. nastąpi odejście od dokonywania wpłat do budżetu państwa przez jednostki o ponadprzeciętnych dochodach.

5. Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi

W projekcie ustawy budżetowej na 2025 r. ujęto środki europejskie i środki, o których mowa w art. 5 ust.3 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych na realizację projektów pomocy technicznej, a także środki pozostałych programów finansowanych z udziałem środków Unii Europejskiej, nieujętych w budżecie środków europejskich w wysokości 4.135.407 tys. zł.

Na prognozę takiej kwoty środków z UE i innych źródeł niepodlegających zwrotowi składają się wpływy z:

- realizacji programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021-2027 oraz innych programów w ramach perspektywy finansowej UE 2021-2027, w tym przede wszystkim w zakresie projektów pomocy technicznej, w wysokości 2.442.386 tys. zł,
- programów realizowanych z udziałem środków otrzymanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) w wysokości 19.364 tys. zł,
- pozostałych programów finansowanych z udziałem środków UE w wysokości 589.673 tys. zł,
- wspólnej polityki rolnej w wysokości 1.083.984 tys. zł.

Tablica 2. Dochody budżetu państwa

Wyszczególnienie	2023	2024 PW	2025 Projekt
	w tys. zł		
DOCHODY OGÓŁEM	573.957.932	641.545.771	632.848.215
1. Dochody podatkowe	506.866.723	576.579.102	570.772.190
1.1. Podatek od towarów i usług	244.267.386	299.050.000	349.526.000
1.2. Podatek akcyzowy	84.798.844	90.311.000	98.136.000
1.3. Podatek od gier	4.475.682	4.900.000	5.300.000
1.4. Podatek dochodowy od osób prawnych	67.883.082	61.447.000	70.718.957
1.5. Podatek dochodowy od osób fizycznych	91.665.808	106.149.102	31.735.610
1.6. Podatek od wydobycia niektórych kopalin	3.912.329	3.700.000	3.500.000
1.7. Podatek od niektórych instytucji finansowych	5.910.809	6.520.000	6.910.000
1.8. Podatek od sprzedaży detalicznej	3.952.778	4.502.000	4.945.623
1.9. Pozostałe dochody podatkowe	5		
2. Dochody niepodatkowe	63.709.791	61.966.669	57.940.618
2.1. Dywidendy i wpłaty z zysku	3.009.542	4.629.030	4.791.354
2.2. Wpłaty z zysku z Narodowego Banku Polskiego	0	0	0
2.3. Cło	6.159.559	6.849.000	7.541.000
2.4. Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe	50.859.720	45.500.000	45.608.264
2.5. Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego	3.680.970	4.988.639	0
3. Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi	3.381.418	3.000.000	4.135.407

Rozdział V

Wydatki budżetu państwa w 2025 r.

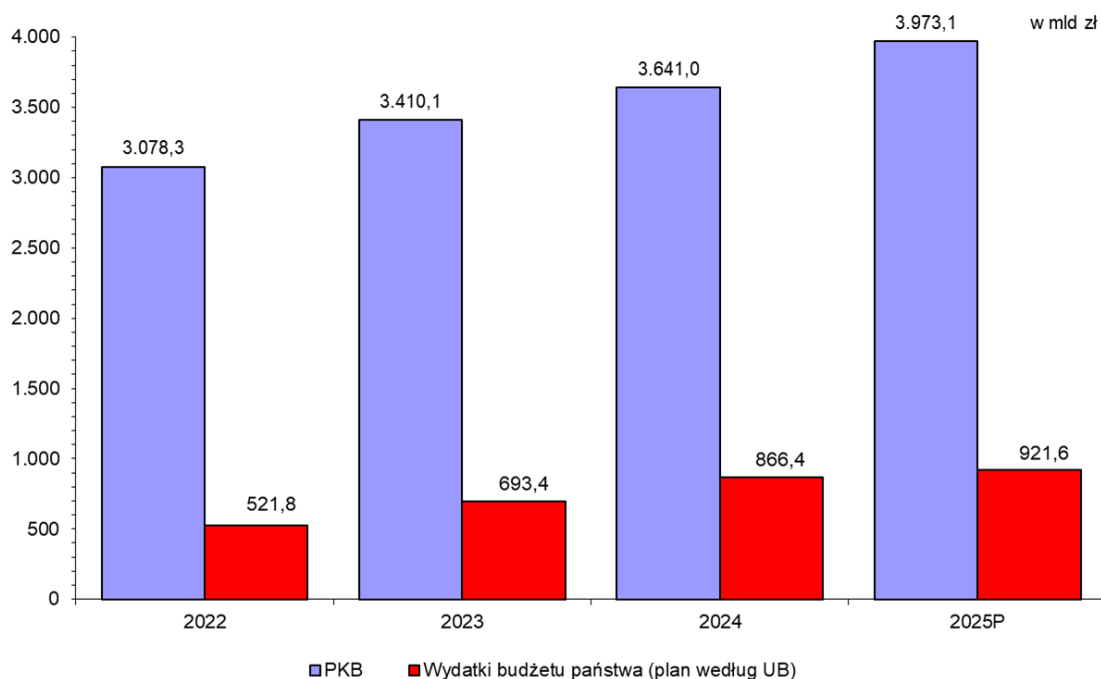
1. Informacje ogólne

Celem rządu jest przywrócenie kontroli parlamentarnej i społecznej nad gromadzeniem oraz wydatkowaniem środków na zadania publiczne, jak również przywrócenie transparentności transferów środków publicznych. Realizacja postulatów przejrzystości zawiera się w przywracaniu właściwej roli ustawy budżetowej i uwzględnianiu – w odróżnieniu od lat poprzednich – już na etapie planu budżetu – wydatków, które były dotychczas „wypychane” poza budżet.

Projekt ustawy budżetowej na rok 2025 został przygotowany z zastosowaniem stabilizującej reguły wydatkowej (SRW), wprowadzonej do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1646, z późn. zm.) oraz zreformowanej ustawą z dnia 28 czerwca 2024 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2024 poz. 1089). Kwota startowa przyjęta do obliczenia kwoty wydatków na 2025 r. wynosi 1.724.188.910 tys. zł.

Ustalony w projekcie ustawy budżetowej limit wydatków, o którym mowa w art. 52 ustawy o finansach publicznych na rok 2025 wynosi 921.618.215 tys. zł (w tym 63,2 mld zł stanowi finansowanie zobowiązań wyemitowanych przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. na sfinansowanie rządowego programu „Tarcz Finansowych” oraz przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19) i jest wyższy od zaplanowanego w ustawie budżetowej na 2024 r. o 55.242.468 tys. zł, tj. o 6,4%.

Udział wydatków budżetu państwa w PKB w 2025 r. wyniesie 23,2% wobec 23,8% w roku 2024, co oznacza spadek o 0,6 punktów procentowych przy jednoczesnym nominalnym wzroście wydatków oraz wzroście PKB. Udział wydatków budżetu państwa w PKB w latach 2022-2025 wynosi odpowiednio: 17,0%, 20,3%, 23,8% oraz 23,2%.

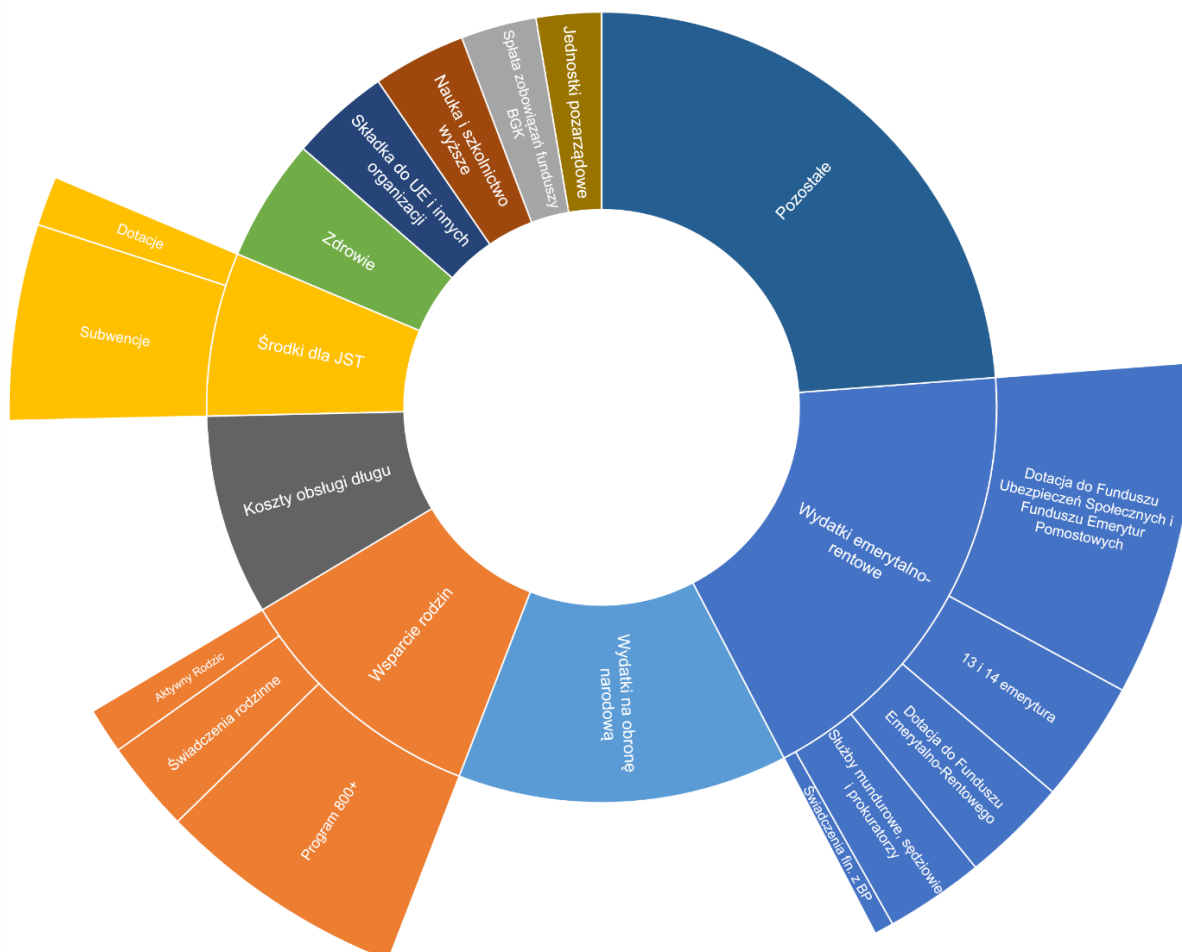

2022 i 2024 - ustawa budżetowa na rok, odpowiednio, 2022 i 2024

2023 - nowelizacja ustawy budżetowej

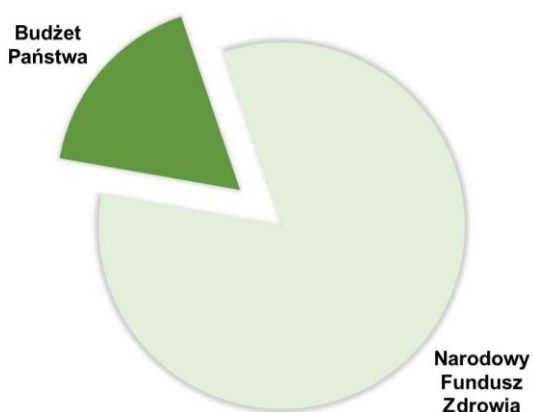
2025P - projekt ustawy budżetowej na rok 2025

Prezentowane kwoty wydatków na lata 2022 - 2025 nie obejmują wydatków zawartych w budżecie środków europejskich.

Po stronie wydatkowej budżetu państwa w 2025 r. zabezpieczono niezbędne środki zarówno na kontynuację dotychczasowych działań, jak również na realizację nowych przedsięwzięć oraz na wykup ze środków budżetu państwa długu Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. oraz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (63,2 mld zł), a więc:

- rok 2025 będzie kolejnym rokiem wzrostu nakładów na ochronę zdrowia. Zostaną zabezpieczone rekordowo wysokie środki, które przekroczą minimalny wskaźnik określony w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Wskaźnik ten w roku 2024 wynosił 6,2% PKB (n-2), tj. 190,9 mld zł, zaś w roku 2025 wynosił będzie 6,5% PKB (n-2), tj. 221,7 mld zł, gdzie różnica wynosi blisko 31 mld zł, tj. 16,1%;

- zabezpieczono również rekordowe środki na obronę narodową (w tym na wzrost uposażeń żołnierzy zawodowych) w wysokości 124,3 mld zł w porównaniu do 118,1 mld zł w 2024 r. (wzrost o 6,2 mld zł) co stanowi 3,1% planowanego PKB roku 2025. Łącznie z wydatkami Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych wydatki na obronę narodową w 2025 r. sięgną 186,6 mld zł (o 28,6 mld zł więcej niż planowano na 2024 r.), co stanowi 4,7% planowanego w założeniach do budżetu PKB roku 2025;

- ujęto zwiększone o 9 mld zł r/r koszty obsługi długu Skarbu Państwa w kwocie 75,5 mld zł, wynikające przede wszystkim ze wzrostu poziomu obsługiwanego długu;

- uwzględniono waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych od 1 marca 2025 r., w tym świadczeń emerytalno-rentowych funkcjonariuszy oraz uposażeń sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku w łącznej kwocie 24,2 mld zł;
- uwzględniono środki na finansowanie świadczeń w ramach programu „Aktywny rodzic”. W br. przewidziano w budżecie państwa środki na realizację świadczeń w kwocie 1,5 mld zł, natomiast w roku 2025 w kwocie 8,4 mld zł. Program „Aktywny rodzic” jest systemową strategią wspierania rodziców w skutecznym łączeniu ról rodzinnych z aktywnością zawodową. Stanowi on kompleksowe podejście do wspierania rodziców dzieci w tzw. wieku żłobkowym, zapewniając im różnorodne formy pomocy w zależności od ich potrzeb i sytuacji życiowej. Ustawa z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858) wprowadzająca program „Aktywny Rodzic” jest elementem kompleksowej reformy systemu wspierania opieki nad dziećmi do lat 3. Celem świadczeń „Aktywny rodzic” jest ułatwienie rodzicom dziecka i innym osobom wypełniającym funkcje rodzicielskie pogodzenie zadań związanych z rodzicielstwem z aktywizacją zawodową.

Ustawa wprowadza od 1 października br. do systemu prawnego trzy świadczenia wspierające rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka:

- świadczenie „aktywni rodzice w pracy” - jest kierowane do aktywnych zawodowo rodziców dziecka;
- świadczenie „aktywnie w żłobku” – zastąpi obecnie funkcjonujące dofinansowanie obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna w maksymalnej wysokości 400 zł miesięcznie do 1 500 zł miesięcznie. Świadczenie ma zachęcić rodziców dzieci w wieku żłobkowym do korzystania z powyższych instytucji opieki oraz podmioty zainteresowane (JST, przedsiębiorców) do tworzenia nowych miejsc opieki;
- świadczenie „aktywnie w domu” - przysługuje na analogicznych zasadach co obecnie funkcjonujący rodzinny kapitał opiekuńczy (świadczenie to zastąpi rodzinny kapitał opiekuńczy), z tą różnicą, że świadczenie „aktywnie w domu” będzie można uzyskać na każde, w tym na pierwsze i jedyne dziecko w wieku od 12. do 35. miesiąca życia. Jest to wsparcie kierowane do tych rodziców dzieci w wieku od 12. do 35. miesiąca życia, którzy nie będą uprawnieni lub z własnej woli nie zdecydują się na skorzystanie ze świadczenia „aktywni rodzice w pracy” lub „aktywnie w żłobku”, gdyż w szczególności pozostaną nieaktywni zawodowo lub ich dziecko nie uczęszcza do instytucji opieki.

Wybór jednego z trzech powyższych świadczeń będzie zależny od decyzji rodzica przy założeniu, że na to samo dziecko, za dany miesiąc, może być wypłacone tylko jedno ze świadczeń. Rodzic będzie miał także możliwość wielokrotnej zmiany świadczeń,

tj. rezygnacji z jednej formy wsparcia i przejścia na drugą, z zastrzeżeniem, że w danym miesiącu na dane dziecko rodzic będzie mógł pobierać tylko jedno z wybranych przez siebie świadczeń;

- przewidziano wzrost o 5% kwoty bazowej dla wynagrodzeń nauczycieli;
- uwzględniono podwyżkę wynagrodzeń, w tym kwot bazowych o 5% dla pracowników państwowej sfery budżetowej, w tym funkcjonariuszy i żołnierzy, pracowników ministerstw, urzędów centralnych i wojewódzkich, a także zwiększono fundusz wynagrodzeń pracowników ZUS i KRUS. Łączny koszt podwyżek wynagrodzeń wraz z pochodnymi r/r to około 5,3 mld zł;
- podwyżkę wynagrodzeń wkalkulowano również w dotacje dla jednostek pozabudżetowych takich jak agencje wykonawcze czy niektóre państwowe osoby prawne, przy czym na tym etapie prac środki te zostały zaplanowane w rezerwie celowej;
- ujęto koszty ustawy z dnia 9 maja 2024 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 863) w kwocie 1,6 mld zł, która przyznaje określonym przedsiębiorcom prawo do urlopu od płacenia składek na ubezpieczenia społeczne przez jeden miesiąc w roku. Niewpłacone składki będą finansowane z budżetu państwa w ramach dotacji do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Nowe przepisy wejdą w życie 1 listopada br., a pierwsi przedsiębiorcy będą mogli z nich skorzystać już w grudniu br.;
- uwzględniono koszty wprowadzenia tzw. renty wdowiej, którą przewiduje ustawa z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1243). Ustawa wprowadza tzw. rentę wdowią, czyli możliwość pobierania łącznie renty rodzinnej oraz innego świadczenia emerytalno-rentowego, np. emerytury czy renty z tytułu niezdolności do pracy. Przepisy wejdą w życie 1 stycznia 2025 r., a prawo do korzystania ze świadczeń według reguły zbiegu i wypłata świadczeń na jej podstawie będzie następować od 1 lipca 2025 r. Jedno ze świadczeń wypłacane będzie w całości, a drugie:
 - od 1 lipca 2025 do 31 grudnia 2026 r. w wysokości 15%,
 - od 1 stycznia 2027 r. w wysokości 25%.

Kształtowanie wysokości drugiego świadczenia pozostającego w zbiegu jest traktowane jako instrument polityki społecznej, który służy zapobieganiu zjawisku degradacji ekonomicznej gospodarstw emerytów i rencistów wskutek śmierci małżonka, oraz musi być rozpatrywane w szerszym kontekście sytuacji społeczno-ekonomicznej osób starszych;

- zaplanowano zwiększenie rezerwy celowej na inwestycje KPO o 1,9 mld zł do kwoty 4,7 mld zł – rezerwa ta przeznaczona jest na inwestycje realizowane z wykorzystaniem środków pożyczki KPO w formie wsparcia o charakterze bezzwrotnym. Wydatki te

planowane są w rezerwie celowej, zgodnie z art. 141 ust. 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2024 r. poz. 324, z późn. zm.). Pierwsze środki z KPO wpłynęły do Polski pod koniec grudnia 2023 r. a okres realizacji KPO upływa z dniem 31 sierpnia 2026 r. Stąd też w 2025 r. planuje się zdecydowane przyspieszenie realizacji inwestycji finansowanych z tych środków. Tym samym niezbędne jest odpowiednie zwiększenie środków w budżecie państwa celem umożliwienia sprawnej realizacji przewidzianych w KPO inwestycji.

Jednocześnie w budżecie państwa na 2025 r. zabezpieczone są niezbędne środki na kontynuację działań z zakresu polityki społeczno-gospodarczej, w tym w szczególności:

- finansowanie Programu „Rodzina 800+”, który obejmuje wszystkie dzieci do 18. roku życia bez kryterium dochodowego, w tym dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Na realizację ww. programu zostanie przeznaczony 62,8 mld zł;
- sfinansowanie wypłaty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (tzw. 13. emerytury) oraz kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (tzw. 14. emerytury), które ukierunkowane jest na dalszą poprawę sytuacji finansowej emerytów i rencistów, w szczególności najuboższych świadczeniobiorców – w łącznej kwocie 31,5 mld zł;
- finansowanie zadań drogowych i kolejowych realizowanych w ramach programów wieloletnich w kwocie 16,6 mld zł;
- wypłatę świadczenia wspierającego przysługującego na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. 1429, z późn. zm.), której celem jest udzielenie osobom niepełnosprawnym z największymi trudnościami w samodzielnym funkcjonowaniu pomocy służącej częściowemu pokryciu wydatków związanych z zaspokojeniem szczególnych potrzeb życiowych tych osób w kwocie 7,1 mld zł, tj. wyższej o 3,4 mld zł w stosunku do 2024 roku;
- finansowanie składek na ubezpieczenie społeczne za osoby przebywające na urloпах wychowawczych i macierzyńskich w kwocie 4,8 mld zł;
- finansowanie zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2024 r. poz. 415, z późn. zm.) w kwocie 3,5 mld zł;
- finansowanie innych programów z zakresu wsparcia rodziny, w tym m.in.: „Dobry start” – 300 zł jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny – na realizację zabezpieczono środki w kwocie 1,4 mld zł; „Za życiem”, program wsparcia dla kobiet w ciąży i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu – w kwocie

0,3 mld zł; „Aktywny Maluch”, program wsparcia rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 – żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów będzie realizowany ze środków UE; „Mama 4+” – rodzicielskie świadczenie uzupełniające przeznaczone dla osób, które żeby wychować co najmniej czworo dzieci nie mogły podjąć pracy zarobkowej lub z niej zrezygnowały, w związku z czym dziś nie mają prawa do świadczeń nawet na minimalnym poziomie – w kwocie 0,8 mld zł;

- finansowanie programu wieloletniego pod nazwą „Program Olimpia – Program budowy przyszłolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich” w kwocie 0,7 mld zł;
- finansowanie procedury in vitro.

Ponadto w budżecie są zabezpieczone także środki w rezerwach celowych, w tym m.in. na:

- na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych blisko 3,2 mld zł, tj. zwiększenie o 2,2 mld zł;
- na dofinansowanie zadań w obszarze rolnictwa, w tym na pomoc dla poszkodowanych w związku z wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych – blisko 3 mld zł;
- uzupełnienie wydatków na zadania w obszarze mieszkalnictwa ok. 2,1 mld zł;
- na dopłaty do paliwa rolniczego, które zwiększone zostały o niemal 0,4 mld zł, tj. do 2 mld zł;
- finansowanie dodatkowej składki do Europejskiej Agencji Kosmicznej w kwocie 0,9 mld zł;
- na dofinansowanie inwestycyjnych zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego, w tym programów wieloletnich pod nazwą: Rządowy Program Uzupełniania Lokalnej i regionalnej Infrastruktury Drogowej – Mosty dla Regionów, „Rządowy program na rzecz zwiększania szans rozwojowych Ziemi Słupskiej na lata 2019–2026”, „Rządowy program wsparcia rozwoju miasta stołecznego Warszawy na lata 2023–2030”, „Rządowy program rozwoju północno-wschodnich obszarów przygranicznych na lata 2024-2030” oraz „Program wspierania inwestycji jednostek samorządu terytorialnego w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej w województwie pomorskim” – łącznie 0,6 mld zł;
- na modernizację zabezpieczenia granicy państwowej na odcinku lądowym granicy z Republiką Białorusi – 0,5 mld zł;

Ponadto w związku z reformą dotyczącą dochodów jednostek samorządu terytorialnego wartość subwencji ogólnej z budżetu państwa dla JST ulegnie pomniejszeniu do kwoty 49,8 mld zł.

Wydatki budżetu państwa realizowane są przez kierowników urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, ministrów i kierowników urzędów centralnych, wojewodów oraz prezesów samorządowych kolegiów odwoławczych. Każdy wydatek budżetu państwa przypisany jest do określonego dysponenta części budżetowej, ponadto określony jest jego charakter ekonomiczny (tj. czy jest to dotacja, subwencja, świadczenie na rzecz osób fizycznych, wydatek bieżący jednostek budżetowych, wydatek majątkowy, wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa, środki własne Unii Europejskiej, współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej).

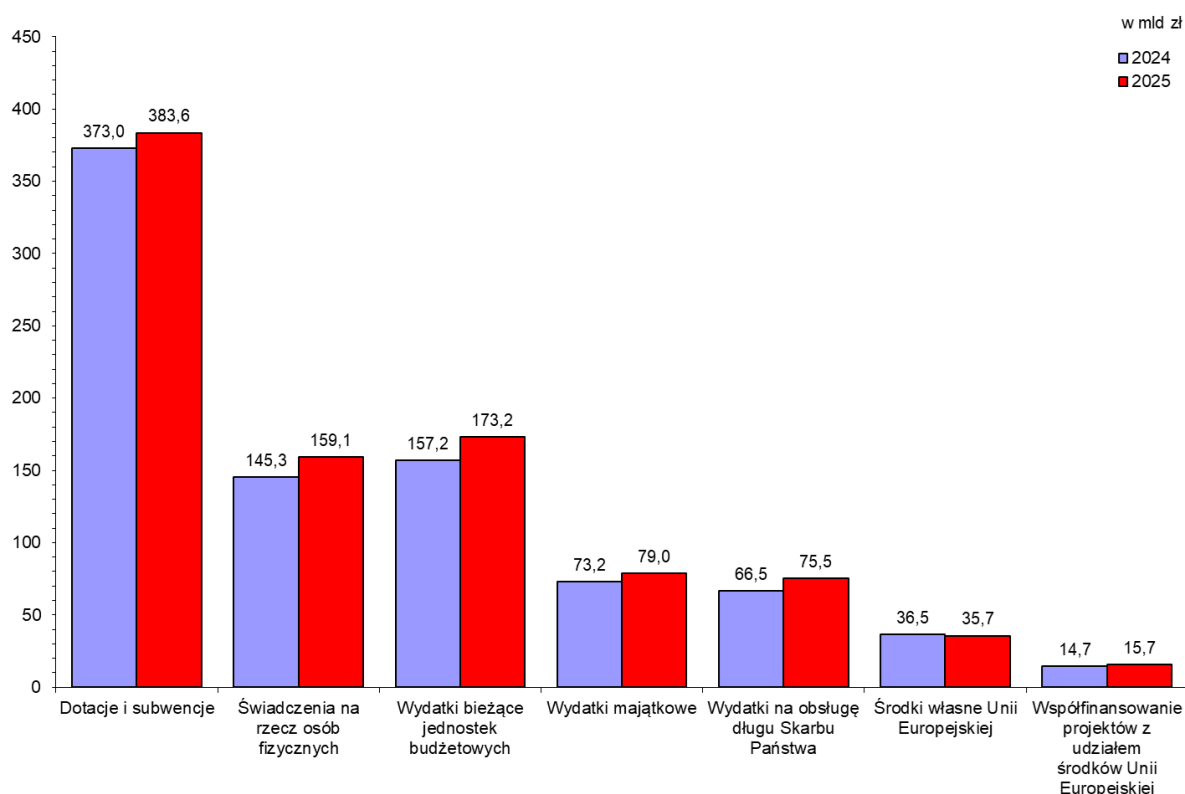
W ten sposób wydatki prezentowane są w załączniku nr 2 do projektu ustawy budżetowej. Niektóre wydatki uszczegółowione są dodatkowo w pozostałych załącznikach do ustawy budżetowej:

- załącznik nr 6 – prezentowane są kwoty wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych,
- załącznik nr 7 – zawiera zestawienie zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami,
- załącznik nr 8 – zawiera wykaz jednostek, dla których zaplanowano dotacje podmiotowe i celowe oraz kwoty tych dotacji,
- załącznik nr 9 – zawiera zakres i kwoty dotacji przedmiotowych i podmiotowych,
- załącznik nr 10 – zawiera zestawienie programów wieloletnich w układzie zadaniowym,
- załącznik nr 11 – zawiera plany finansowe agencji wykonawczych,
- załącznik nr 12 – zawiera plany finansowe instytucji gospodarki budżetowej,
- załącznik nr 13 – zawiera plany finansowe państwowych funduszy celowych,
- załącznik nr 14 – zawiera plany finansowe państwowych osób prawnych.

Wydatki budżetu państwa według grup ekonomicznych:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa 2024	Projekt ustawy budżetowej 2025	Różnica (3-2)	Wskaźnik (4/2)	Struktura	
					2024 r.	2025 r.
	w tys. zł				%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	866.375.747	921.618.215	55.242.468	106,4	100,0	100,0
w tym:						
1. Dotacje i subwencje	373.036.584	383.550.696	10.514.112	102,8	43,1	41,6
2. Świadczenia na rzecz osób fizycznych	145.280.247	159.101.523	13.821.276	109,5	16,8	17,3
3. Wydatki bieżące jednostek budżetowych	157.206.295	173.151.204	15.944.909	110,1	18,1	18,8
4. Wydatki majątkowe	73.204.059	79.004.909	5.800.850	107,9	8,4	8,6
5. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa	66.500.000	75.500.000	9.000.000	113,5	7,7	8,2
6. Środki własne Unii Europejskiej	36.460.060	35.655.157	-804.903	97,8	4,2	3,9
7. Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	14.688.502	15.654.726	966.224	106,6	1,7	1,7

Największy udział w wydatkach ogółem będą stanowić dotacje i subwencje (41,6%), następnie wydatki bieżące jednostek budżetowych (18,8%) oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych (17,3%).

Zasadniczy podział poszczególnych wydatków określają działy klasyfikacji budżetowej, takie jak na przykład: rodzina, transport i łączność, szkolnictwo wyższe i nauka, obrona narodowa, oświata i wychowanie, ochrona zdrowia, pomoc społeczna. Należy podkreślić, iż wydatki zaplanowane w danym dziale budżetu państwa nie odzwierciedlają wszystkich nakładów zaplanowanych do poniesienia na realizację zadań z zakresu określonej dziedziny działalności państwa. Nakłady te ponoszone są także z budżetu środków europejskich oraz w ramach planów finansowych jednostek sektora finansów publicznych: agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej, państwowych funduszy celowych, państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 i osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Wydatki budżetu państwa według działów:

Dział		Ustawa budżetowa 2024	Projekt ustawy budżetowej 2025	Różnica (3-2)	Wskaźnik (3/2)
		w tys. zł			%
1		2	3	4	5
Razem		866.375.747	921.618.215	55.242.468	106,4
010	Rolnictwo i łowiectwo	10.423.439	11.070.006	646.567	106,2
020	Leśnictwo	9.729	8.044	-1.685	82,7 ¹
050	Rybołówstwo i rybactwo	121.201	141.839	20.638	117,0
100	Górnictwo i kopalnictwo	2.379.411	3.670.317	1.290.906	154,3
150	Przetwórstwo przemysłowe	1.742.143	2.019.070	276.927	115,9
500	Handel	1.614.589	1.537.983	-76.606	95,3
550	Hotele i restauracje	71.328	61.438	-9.890	86,1
600	Transport i łączność	19.146.145	24.886.680	5.740.535	130,0
630	Turystyka	109.065	118.109	9.044	108,3
700	Gospodarka mieszkaniowa	2.615.870	2.957.808	341.938	113,1
710	Działalność usługowa	885.429	983.002	97.573	111,0
720	Informatyka	139.756	287.116	147.360	205,4
730	Szkolnictwo wyższe i nauka	37.966.756	39.746.946	1.780.190	104,7
750	Administracja publiczna	27.346.245	29.995.920	2.649.675	109,7
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	4.079.416	4.742.715	663.299	116,3
752	Obrona narodowa	104.647.871	109.583.160	4.935.289	104,7
753	Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	168.999.717	184.068.875	15.069.158	108,9
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	29.563.410	31.437.100	1.873.690	106,3
755	Wymiar sprawiedliwości	24.531.131	27.412.628	2.881.497	111,7
757	Obsługa długu publicznego	66.500.000	110.162.332	43.662.332	165,7
758	Różne rozliczenia	218.580.895	173.087.659	-45.493.236	69,2
801	Oświata i wychowanie	3.699.131	4.351.286	652.155	117,6
851	Ochrona zdrowia	30.720.889	40.453.873	9.732.984	131,7
852	Pomoc społeczna	4.974.999	5.966.709	991.710	119,9
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	5.136.202	5.349.816	213.614	104,2
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	266.928	299.136	32.208	112,1
855	Rodzina	89.175.201	97.131.947	7.956.746	108,9
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2.447.191	2.587.033	139.842	105,7
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	5.776.553	5.678.130	-98.423	98,3 ²
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	187.580	231.352	43.772	123,3
926	Kultura fizyczna	2.517.527	1.590.186	-927.341	63,2 ³

1) Spadek jest wynikiem zmniejszonego zapotrzebowania na środki do realizacji zadań

2) Wynik realizacji harmonogramów zadań inwestycyjnych

3) Zmiana jest wynikiem wyłączenia środków o charakterze jednorazowym oraz zmianami wysokości planowanych środków do wydatkowania w ramach programów wieloletnich (zgodnie z wcześniejszy przyjętym harmonogramem)

Opis wydatków zaplanowanych na realizację zadań publicznych wraz z celami oraz wartościami mierników przedstawia budżet w układzie zadaniowym.

Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa i sądy powszechne

Zgodnie z art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Minister Finansów włącza do projektu ustawy budżetowej dochody i wydatki Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Trybunału Konstytucyjnego, Najwyższej Izby Kontroli, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego wraz z wojewódzkimi sądami administracyjnymi, Krajowej Rady Sądownictwa, sądownictwa powszechnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Krajowego Biura Wyborczego i Państwowej Inspekcji Pracy.

Poniższa tabela przedstawia wydatki dla tych jednostek zaplanowane w projekcie ustawy budżetowej na rok 2025:

Część		Ustawa budżetowa 2024	Projekt ustawy budżetowej 2025	Różnica (3-2)	Wskaźnik (3/2)
		w tys. zł			%
1		2	3	4	5
Razem		19.612.234	22.565.841	2.953.607	115,1
1	Kancelaria Prezydenta RP	274.281	312.035	37.754	113,8
2	Kancelaria Sejmu	765.283	859.017	93.734	112,2
3	Kancelaria Senatu	182.851	268.714	85.863	147,0
4	Sąd Najwyższy	269.742	320.604	50.862	118,9
5	Naczelný Sąd Administracyjny	876.120	1.010.745	134.625	115,4
6	Trybunał Konstytucyjny	57.186	63.450	6.264	111,0
7	Najwyższa Izba Kontroli	441.130	522.007	80.877	118,3
8	Rzecznik Praw Obywatelskich	76.159	85.135	8.976	111,8
9	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	91.164	101.430	10.266	111,3
10	Urząd Ochrony Danych Osobowych	54.828	72.718	17.890	132,6
11	Krajowe Biuro Wyborcze	102.556	109.304	6.748	106,6
12	Państwowa Inspekcja Pracy	551.478	638.802	87.324	115,8
13	Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	581.583	652.660	71.077	112,2
14	Rzecznik Praw Dziecka	31.004	44.554	13.550	143,7
15	Sądy powszechne	15.231.931	17.477.095	2.245.164	114,7
52	Krajowa Rada Sądownictwa	24.938	27.571	2.633	110,6

Ustalony na 2025 rok wydatki urzędów naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa wynoszą 22.565.841 tys. zł, tj. o 15,1% więcej niż

w ustawie budżetowej na rok 2024. Ze środków tych na wydatki bieżące zaplanowano 21.316.641 tys. zł (115,7% planu na 2024 r.), a na majątkowe 1.249.200 tys. zł (105,5% planu na rok 2024).

Głównymi przyczynami wzrostu wydatków w stosunku do roku 2024 są:

- wzrost wynagrodzeń i uposażeń, wzrost dodatkowego wynagrodzenia rocznego, dodatkowego uposażenia żołnierzy oraz nagrody rocznej funkcjonariuszy,
- wzrost wydatków o 14,74% na wynagrodzenia sędziów i prokuratorów, wynagrodzenia pracowników do nich relacjonowanych, oraz na uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku, których podstawę wynagrodzenia stanowi kwota przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2024 ogłoszona komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego,
- planowany wzrost zatrudnienia m.in. w sądach powszechnych, Państwowej Inspekcji Pracy, Biurze Rzecznika Praw Dziecka oraz Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich,
- wzrost wydatków na realizację przez Senat RP zadań związanych z opieką nad Polonią i Polakami za granicą,
- wzrost wydatków na bieżące funkcjonowanie jednostek (w tym m.in. energię i utrzymanie infrastruktury informatycznej),
- realizacja zadań związanych z objęciem przez Rzeczpospolitą Polską przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej w I połowie 2025 r.,
- utrzymanie przez Rzecznika Praw Dziecka całodobowego czatu i obsługi Dziecięcego Telefonu Zaufania,
- zwiększenie wydatków w Kancelarii Prezydenta z uwagi na konieczność zabezpieczenia środków na zmianę kadencji Prezydenta RP,
- zwiększenie ryczałtu na biura poselskie i diet poselskich,
- wzrost wydatków dotyczących finansowania działalności biur senatorskich,
- wzrost wydatków majątkowych w sądach powszechnych.

W ramach zaplanowanych na 2025 rok wydatków finansowane będą:

- koszty utrzymania i funkcjonowania urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa – 4.742.715 tys. zł, w tym świadczenia na rzecz osób fizycznych – 215.144 tys. zł, wydatki bieżące – 4.191.366 tys. zł, (w tym na wynagrodzenia i pochodne m.in. dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, pracowników orzecznictwa, uposażenia parlamentarzystów – 3.080.893 tys. zł), dotacje celowe – 92.650 tys. zł, wydatki majątkowe – 243.555 tys. zł,

- uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne – 1.330.550 tys. zł,
- nakłady na funkcjonowanie sądów powszechnych (rejonowych, okręgowych i apelacyjnych) – 16.400.331 tys. zł,
- dotacja dla Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa – 41.000 tys. zł; środki te przeznaczone będą na realizację programów rewaloryzacji zespołów zabytkowych Krakowa,
- środki na działalność związaną z ochroną pamięci walk i męczeństwa – 49.987 tys. zł.

Ponadto na finansowanie ustawowo określonych zadań dotyczących wyborów i referendum głównie na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, samorządowe oraz ewentualne referendum ogólnokrajowe zaplanowano rezerwę celową w wysokości 999.522 tys. zł.

Obrona narodowa

Wydatki budżetu państwa na obronę narodową na 2025 rok zaplanowano w łącznej wysokości 124.302.000 tys. zł, co stanowi 3,1% planowanego Produktu Krajowego Brutto w roku 2025 określonego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, w Założeniach projektu budżetu państwa na rok 2025.

Powyższa kwota obejmuje wydatki budżetowe: w części 29. Obrona narodowa i w dziale 752 – Obrona narodowa w innych częściach budżetu państwa. W ramach tej kwoty środki w wysokości 51.768.075 tys. zł zaplanowano na wydatki majątkowe, co stanowi 41,6% wydatków obronnych i gwarantuje realizację postanowień ustawy o obronie Ojczyzny.

W ramach wydatków obronnych zaplanowano:

- 123.525.842 tys. zł w budżecie części Obrona narodowa,
- 776.158 tys. zł w dziale Obrona narodowa w innych częściach budżetu państwa.

W części Obrona narodowa w ramach zaplanowanej kwoty sfinansowane będą:

- wydatki majątkowe przeznaczone głównie na realizację inwestycji i zakupy inwestycyjne resortu obrony narodowej, na współfinansowanie programów inwestycyjnych NATO oraz na przekazanie do Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych – 51.531.679 tys. zł,
- wydatki osobowe, tj. uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz świadczenia pieniężne relacjonowane do uposażeń, wynagrodzenia sędziów wojskowych, a także wynagrodzenia pracowników cywilnych i nauczycieli wraz z pochodnymi – 27.481.311 tys. zł,

- wydatki na zakup usług remontowych, zdrowotnych, telekomunikacyjnych i pozostałych oraz na zakup materiałów i wyposażenia, sprzętu i uzbrojenia, energii oraz środków żywności – 18.548.984 tys. zł,
- emerytury i renty dla byłych żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz członków ich rodzin, a także uposażenia prokuratorów oraz sędziów sądów wojskowych w stanie spoczynku – 12.060.408 tys. zł,
- pozostałe wydatki bieżące – 1.990.403 tys. zł,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 5.956.110 tys. zł,
- dotacje na zadania związane z obronnością – 5.956.947 tys. zł.

Środki zaplanowane w dziale obrona narodowa w innych częściach budżetu państwa przeznaczone zostaną na sfinansowanie:

- projektów badawczych i celowych w dziedzinie obronności,
- „Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych RP”,
- działalności jednostek organizacyjnych prokuratury powszechnej właściwych w sprawach wojskowych,
- składki do Europejskiej Agencji Kosmicznej,
- zadań związanych z przeprowadzeniem kwalifikacji wojskowej.

Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych

Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych dla pracowników objętych przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 2692, z późn. zm.) zostały ustalone bez rezerw celowych w wysokości 75.008.275 tys. zł (bez składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy) i w porównaniu do ustawy budżetowej na rok 2024 (bez rezerw celowych – 67.436.365 tys. zł) wzrosły per saldo o kwotę 7.571.910 tys. zł, co stanowi ok. 111,23%.

Dane w zakresie państwowych jednostek budżetowych objętych przepisami ww. ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r., dotyczące kwot wynagrodzeń dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń oraz osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń prezentowane są w załączniku nr 6 do projektu ustawy budżetowej na rok 2025 w podziale na poszczególne grupy pracownicze, części i działy klasyfikacji dochodów i wydatków.

Prezentowane kwoty w 2025 r. obejmują wynagrodzenia i inne świadczenia wynikające ze stosunku pracy oraz uposażenia, nagrody roczne i uznaniowe oraz dodatkowe uposażenia roczne, a także zapomogi przysługujące na podstawie odrębnych ustaw żołnierzom i funkcjonariuszom.

Zmiany wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych (bez rezerw celowych) w 2025 r., w porównaniu do roku 2024, wynikają m.in. z następujących tytułów:

- 1) wzrostu funduszu wynagrodzeń osobowych pracowników oraz funduszu uposażeń funkcjonariuszy i żołnierzy, w tym w związku z przyjęciem średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń na poziomie 105,0%,
- 2) podwyżek wynagrodzeń prokuratorów i asesorów prokuratorskich, których podstawę wynagrodzenia stanowi kwota przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2024 r. ogłoszona komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, tj. o 14,74%,
- 3) skutków przechodzących związanych z rozdysponowaniem rezerw celowych z roku 2024, w tym głównie na sfinansowanie wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach podległych m. in. Ministerstwu: Sprawiedliwości, Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz wzrostu wynagrodzeń z przeznaczeniem na cele Programu Wieloletniego „Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2023-2025”,
- 4) wzrostu liczby funkcjonariuszy o 1.461 etatów w związku z realizacją „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022-2025”,
- 5) wzrostu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, dodatkowego uposażenia żołnierzy oraz nagrody rocznej funkcjonariuszy,
- 6) wzrostu liczby pracowników cywilnych o 533 etaty oraz żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy w obronie narodowej o 14.595 etatów w związku z koniecznością zabezpieczenia potrzeb jednostek wojskowych i instytucji resortu obrony narodowej wynikających z realizacji Programu Rozwoju Sił Zbrojnych na lata 2021-2035,
- 7) wzrostu funduszu wynagrodzeń na podwyższenie wynagrodzeń urzędników i pozostałych pracowników jednostek organizacyjnych prokuratury,
- 8) zwiększenia zatrudnienia o 173 etaty w Wojewódzkich Zespołach ds. Orzekania o Niepełnosprawności na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym.

Ponadto w projekcie ustawy budżetowej na rok 2025 zostały ujęte wynagrodzenia podmiotów wynikających z art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Zgodnie z ww. artykułem Minister Finansów włącza do projektu ustawy budżetowej dochody i wydatki Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Trybunału Konstytucyjnego, Najwyższej Izby Kontroli, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego wraz z wojewódzkimi sądami administracyjnymi, Krajowej Rady Sądownictwa, sądownictwa powszechnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Krajowego Biura Wyborczego i Państwowej Inspekcji Pracy.

Wynagrodzenia w ww. jednostkach budżetowych wynoszą łącznie 12.071.837 tys. zł i w porównaniu do ustawy budżetowej na rok 2024 (bez rezerw celowych – 10.341.720 tys. zł) wzrosły per saldo o kwotę 1.730.117 tys. zł, co stanowi ok. 116,73%.

Zmiany wynagrodzeń w powyższym zakresie (bez rezerw celowych) w 2025 r., w porównaniu do ustawy budżetowej na rok 2024, wynikają m.in. z następujących tytułów:

- 1) wzrostu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, dodatkowego uposażenia żołnierzy oraz nagrody rocznej funkcjonariuszy,
- 2) wzrostu wynagrodzeń sędziów oraz wynagrodzeń pracowników do nich relacjonowanych, których podstawę wynagrodzenia stanowi kwota przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2024 r. ogłoszona komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, tj. o 14,74%,
- 3) wzrostu wynagrodzeń osobowych pracowników cywilnych oraz uposażeń funkcjonariuszy w wysokości określonej przez podmioty, o których mowa w art. 139 ustawy o finansach publicznych,
- 4) wzrostu wynagrodzeń na zwiększenie zatrudnienia, w tym o:
 - 1.659 etaty w sądach powszechnych w związku z niedoborem etatów asystenckich oraz zwiększającą się liczbą tzw. „spraw frankowych”,
 - 64 etaty w Państwowej Inspekcji Pracy w związku z projektowanymi zmianami prawa w obszarze nadzoru rynku oraz innymi nowymi zadaniami nakładanymi corocznie na PIP, w tym w zakresie przekształcania umów cywilnoprawnych oraz pracy platformowej,
 - 50 etatów w Urzędzie Rzecznika Praw Dziecka w związku z potrzebą wzmocnienia realizacji zadań,
 - 20 etatów w Urzędzie Rzecznika Praw Obywatelskich w związku z nowo tworzoną Zespołem ds. Sygnalistów.

2. Subwencje i dotacje do Jednostek Samorządu Terytorialnego

2.1. Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego

Na 2025 r. w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowano wydatki w łącznej wysokości 49.421.250 tys. zł, tj. na poziomie niższym o 58,1% niż zaplanowano na 2024 r. (117.935.031 tys. zł).

Subwencja ogólna na 2025 r. została wyliczona według zasad określonych w projekcie nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Projekt ustawy przewiduje odejście o subwencji ogólnej w formie części wyrównawczej, oświatowej, równoważącej (regionalnej) i rozwojowej, finansowanej wydatkami z budżetu państwa.

Zamiast części subwencji ogólnej, projektowane rozwiązania zakładają naliczanie jednostkom samorządu terytorialnego potrzeb finansowych (wyrównawczych, oświatowych, rozwojowych, ekologicznych i uzupełniających).

Finansowanie naliczonych potrzeb finansowych będzie następować poprzez zwiększone dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych. Subwencję ogólną będą otrzymywały jednostki samorządu terytorialnego, dla których kwota zwiększenia dochodów podatkowych będzie niższa od kwoty potrzeb finansowych.

Zmiana sposobu pokrycia potrzeb finansowych wpłynęła na zmniejszenie wydatków przeznaczonych na subwencję ogólną. Wyliczona wg projektu ustawy subwencja ogólna na 2025 r. wynosić będzie 46.074.573 tys. zł.

Ponadto, zgodnie z projektem ustawy w roku 2025, w ramach części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, będą środki na uzupełnienie dochodów, w wysokości 3.346.677 tys. zł.

2.2 Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawami ustrojowymi jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje na dofinansowanie zadań własnych, finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, a także dotacje na realizację zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.

Na rok 2025 dla jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej, na dofinansowanie ich zadań własnych oraz zadań realizowanych na podstawie porozumień zaplanowano dotacje w wysokości 30.456.372 tys. zł, z tego na zadania bieżące zaplanowano 29.264.185 tys. zł, a zadania inwestycyjne 1.192.187 tys. zł.

W powyższej kwocie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego nie są ujęte dotacje na współfinansowanie oraz finansowanie (wydatki podlegające refundacji) programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, a także zaplanowane w rezerwach celowych.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane są przez ministrów, wojewodów oraz innych dysponentów części budżetowych.

Dotacje według części budżetowych przedstawia poniższe zestawienie.

Części	Kwota dotacji ogółem	z tego dotacje na realizację zadań:	
		bieżących	majątkowych
	w tys. zł		
1	2	3	4
Dotacje ogółem	30.456.372	29.264.185	1.192.187
Krajowe Biuro Wyborcze	7.650	7.650	
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	3.000	3.000	
Gospodarka	787	787	
Kultura fizyczna	657.914		657.914
Obrona narodowa	72.500	39.500	33.000
Oświata i wychowanie	38.264	764	37.500
Rolnictwo	542	542	
Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne	200	200	
Zabezpieczenie społeczne	2.220	2.220	
Sprawy zagraniczne	854	854	
Województwa	29.672.441	29.208.668	463.773

Jak wynika z powyższego zestawienia 97,4% dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowane jest w budżetach wojewodów. Natomiast dotacje w pozostałych 10 częściach stanowią 2,6% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego. Należy podkreślić, że w trakcie wykonywania budżetu poziom dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego ulega zwiększeniu, głównie ze środków ujętych w rezerwach celowych.

Dotyczy to m.in. rezerw celowych na zadania określone w ustawach o: pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego według działów przedstawia zestawienie.

Wyszczególnienie		Kwota dotacji ogółem	z tego dotacje na realizację zadań:	
			bieżących	majątkowych
		w tys. zł		
1		2	3	4
	Dotacje ogółem	30.456.372	29.264.185	1.192.187
010	Rolnictwo i łowiectwo	47.353	42.353	5.000
020	Leśnictwo	4.569	4.569	
050	Rybołówstwo i rybactwo	449	449	
100	Górnictwo i kopalnictwo	6.885	6.885	
150	Przetwórstwo przemysłowe	787	787	
600	Transport i łączność	756.293	756.293	
630	Turystyka	5.102	5.102	
700	Gospodarka mieszkaniowa	270.188	267.753	2.435
710	Działalność usługowa	618.550	598.507	20.043
750	Administracja publiczna	761.286	761.286	
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	7.650	7.650	
752	Obrona narodowa	116.534	83.534	33.000
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	4.594.075	4.361.782	232.293
755	Wymiar sprawiedliwości	108.926	108.926	
758	Różne rozliczenia	108.356	108.356	
801	Oświata i wychowanie	136.171	98.671	37.500
851	Ochrona zdrowia	995.700	791.832	203.868
852	Pomoc społeczna	5.834.025	5.833.891	134
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	271.732	271.732	
855	Rodzina	15.116.231	15.116.231	
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	15.488	15.488	0
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	341	341	
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	21.767	21.767	
926	Kultura fizyczna	657.914		657.914

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane będą w ramach wydatków na zadania klasyfikowane w 24 działach. Najwyższe kwoty dotacji przeznaczane są na zadania: rodziny, pomocy społecznej, bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej, ochrony zdrowia, administracji publicznej oraz transportu i łączności. Dotacje przekazywane na zadania w tych działach wynoszą łącznie 28.057.610 tys. zł, co stanowi 92,1% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego.

Strukturę dotacji według ich rodzajów przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Kwota dotacji ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	majątkowe
		w tys. zł	
1	2	3	4
Dotacje na zadania	30.456.372	29.264.185	1.192.187
- własne*	5.275.007	4.343.025	931.982
- z zakresu administracji rządowej	25.027.747	24.768.034	259.713
- realizowane na podstawie porozumień	153.618	153.126	492

*) kwota uwzględnia wydatki zaplanowane w § 287 *Dotacja z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych*

Najwyższą kwotę stanowiącą 82,2% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego, stanowią dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane są do gmin, powiatów i samorządów województw. Wielkość dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższe zestawienie.

Nazwa jednostki samorządu terytorialnego	Kwota dotacji ogółem	z tego na realizację zadań:	
		bieżących	majątkowych
		w tys. zł	
1	2	3	4
Ogółem	30.456.372	29.264.185	1.192.187
- Gminy*	21.025.767	20.440.777	584.990
- Powiaty	7.458.737	7.060.408	398.329
- Samorządy województw	1.971.868	1.763.000	208.868

*) kwota uwzględnia wydatki zaplanowane w § 287 *Dotacja z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych*

Dotacje w wysokości 21.025.767 tys. zł, tj. 69% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane jest do gmin, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 16.969.078 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 32.927 tys. zł, własne – 4.023.762 tys. zł.

Dotacje dla gmin przeznaczane są głównie na:

- finansowanie zadań z zakresu rodziny – 15.056.633 tys. zł (całość stanowią wydatki bieżące), co stanowi 71,6% dotacji zaplanowanych dla gmin, z tego całość planowana jest na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej.

Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na:

- wypłaty świadczeń rodzinnych (zasiłek rodzinny, dodatki do tego zasiłku, zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne, świadczenie rodzicielskie), świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłków dla opiekunów oraz na

- koszty ich obsługi, a także na opłacenie składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekunów – 14.774.933 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej),
- opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów – 280.000 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej),
- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej – 4.528.846 tys. zł (z tego na zadania bieżące 4.528.762 tys. zł i zadania inwestycyjne 84 tys. zł), co stanowi 21,5% dotacji zaplanowanych dla gmin, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 1.195.848 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 2.100 tys. zł, własne – 3.330.898 tys. zł.
- Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na:
- wypłaty zasiłków stałych oraz gwarantowanej z budżetu państwa części zasiłków okresowych – 2.366.627 tys. zł (zadania własne),
 - działalność ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 886.809 tys. zł, z tego na zadania bieżące 886.725 tys. zł, zadania inwestycyjne 84 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej),
 - działalność ośrodków pomocy społecznej – 494.862 tys. zł (zadania własne – 446.259 tys. zł oraz z zakresu administracji rządowej – 48.603 tys. zł),
 - pomoc w zakresie dożywiania – 350.000 tys. zł (zadania własne).
- finansowanie zadań administracji publicznej – 702.352 tys. zł (tylko zadania bieżące), z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 701.433 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 919 tys. zł. Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na zadania realizowane przez urzędy stanu cywilnego, prowadzenie ewidencji ludności, wydawanie dowodów osobistych, zadania związane z ewidencją działalności gospodarczej.
- finansowanie zadań kultury fizycznej – 546.914 tys. zł (tylko zadania własne inwestycyjne) z przeznaczeniem na realizację programu wieloletniego „Program Olimpia – Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich”.

Powiaty otrzymują z budżetu państwa dotacje w wysokości 7.458.737 tys. zł, co stanowi 24,5% łącznej kwoty dotacji zaplanowanych dla jednostek samorządu terytorialnego, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 6.380.618 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 63.937 tys. zł, własne – 1.014.182 tys. zł.

Dotacje dla powiatów przeznaczone są głównie na:

- bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową – 4.593.427 tys. zł (z tego na zadania bieżące 4.361.134 tys. zł i zadania inwestycyjne 232.293 tys. zł), co stanowi 61,6% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Dotacje w kwocie 4.593.097 tys. zł przeznaczone są na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, w tym głównie:
 - dla komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej – 4.592.645 tys. zł, z tego na zadania bieżące 4.360.352 tys. zł, zadania inwestycyjne 232.293 tys. zł,
 - zadania zarządzania kryzysowego – 452 tys. zł,
- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej – 1.298.509 tys. zł (z tego na zadania bieżące 1.298.459 tys. zł i zadania inwestycyjne 50 tys. zł), co stanowi 17,4% dotacji zaplanowanych dla powiatów, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 461.357 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 1.800 tys. zł, własne – 835.352 tys. zł. Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na:
 - dofinansowanie utrzymania w ponadgminnych domach pomocy społecznej osób przyjętych na zasadach sprzed 1 stycznia 2004 r. oraz osób, które zostały przyjęte do domów ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem – 835.352 tys. zł (bieżące zadania własne),
 - działalność powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 396.876 tys. zł, z tego na zadania bieżące 396.826 tys. zł, zadania inwestycyjne 50 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej),
- działalność usługową – 591.227 tys. zł (z tego na zadania bieżące 571.676 tys. zł i zadania inwestycyjne 19.551 tys. zł), co stanowi 7,9% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Dotacje zostaną przeznaczone głównie na zadania z zakresu administracji rządowej dla Powiatowych Inspektoratów Nadzoru Budowlanego – 426.147 tys. zł oraz na zadania związane z geodezją i kartografią – 158.891 tys. zł.

Dotacje z budżetu państwa przewidziane do przekazania dla samorządów województw wynoszą – 1.971.868 tys. zł, co stanowi 6,5% dotacji zaplanowanych dla jednostek samorządu terytorialnego, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 1.678.051 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 56.754 tys. zł, własne – 237.063 tys. zł.

Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na:

- ochronę zdrowia – 991.095 tys. zł, co stanowi 50,3% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw, z tego: na zadania z zakresu administracji rządowej – 787.527 tys. zł (środki zostaną przeznaczone w szczególności na zadania związane z realizowaniem staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów w kwocie 786.143 tys. zł) oraz na zadania własne – 203.568 tys. zł na realizację programu wieloletniego pod nazwą „Budowa Nowego Szpitala Onkologicznego we Wrocławiu”,

- transport i łączność – 753.999 tys. zł, co stanowi 38,2% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. Środki zostaną przeznaczone na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, tj. głównie na finansowanie zadań w zakresie krajowych pasażerskich przewozów autobusowych – 749.588 tys. zł oraz na zadania wynikające z ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (ADR oraz inne zadania marszałków) – 4.411 tys. zł.

3. Wydatki majątkowe

W ustawie budżetowej na rok 2025 wydatki majątkowe zaplanowane zostały w wysokości 79.004.909 tys. zł, w następującej szczegółowości:

Wyszczególnienie	2024	2025	3:2
	Ustawa budżetowa	Projekt ustawy budżetowej	
	w tys. zł		
1	2	3	4
Ogółem	73.204.059	79.004.909	107,9 %
Wydatki na zadania inwestycyjne jednostek budżetowych	44.245.760	42.802.135	96,7 %
Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne	3.859.197	8.409.899	217,9 %
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	6.401.457	6.366.779	99,5 %
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	2.691.951	4.008.089	148,9
Wydatki na zadania inwestycyjne pozostałych jednostek	591.120	-	-
Wydatki na współfinansowanie programów inwestycyjnych NATO i UE	7.000	5.000	71,4%
Dotacje/wydatki dotyczące zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych	426.334	420.682	98,7%
- dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	381.514	361.615	94,8%
- dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	-	-	-
- dla jednostek budżetowych	44.820	59.067	131,8%

Wyszczególnienie	2024	2025	3:2
	Ustawa budżetowa	Projekt ustawy budżetowej	
	w tys. zł		
1	2	3	4
Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego	1.601.862	1.192.187	74,4 %
- dotacje dla gmin	1.012.879	584.990	57,8 %
- dotacje dla powiatów	529.714	398.329	75,2 %
- dotacje dla samorządów województw	59.269	208.868	352,4 0%
Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa dla państwowej instytucji kultury na dofinansowanie zadań inwestycyjnych objętych mecenatem państwa	74.500	38.500	51,7%
- wykonywanych przez samorządowe instytucje kultury	73.000	38.500	52,7%
- wykonywanych przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych	1.500	-	-
Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych	500.000	-	-
Środki przekazane do funduszu prowadzonego w Banku Gospodarstwa Krajowego na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji i zakupów inwestycyjnych	12.804.878	15.761.638	123,1%

W ramach wydatków majątkowych kwota 70.598.810 tys. zł ujęta została w budżetach dysponentów, a kwota 8.406.099 tys. zł w rezerwie ogólnej i rezerwach celowych budżetu państwa.

Największy udział (99,84 %) w kwocie wydatków majątkowych ujętych w budżetach dysponentów stanowią wydatki zaplanowane na zadania realizowane w ramach niżej wymienionych 14 obszarów:

- **Obrona narodowa** – 50.948.578 tys. zł, w tym głównie wydatki na modernizację techniczną Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej m.in. na zakup uzbrojenia i sprzętu wojskowego, wydatki na inwestycje budowlane na potrzeby wojska, na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji budowlanych dotyczących Programu Inwestycji NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa (NSIP) oraz na przekazanie środków do Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych,
- **Transport i łączność** – 5.648.688 tys. zł, głównie na:

- inwestycje związane z rozwojem infrastruktury dróg publicznych krajowych oraz infrastruktury kolejowej, w tym realizację programów wieloletnich pn. "Program Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku", „Krajowy Program Kolejowy do 2030 roku (z perspektywą do roku 2032)" oraz „Program wspierania inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim",
 - zadania inwestycyjne na potrzeby urzędów morskich (w tym głównie na realizację programów wieloletnich: „Budowa i rozbudowa infrastruktury dostępowej do portu w Świnoujściu w latach 2023-2029", „Budowa falochronu osłonowego w Porcie Gdańsk", oraz „Program wspierania inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim",
- **Ochrona zdrowia** – 3.003.584 tys. zł, głównie na:
- inwestycje szpitali klinicznych i ogólnych, w tym programy wieloletnie wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia pn.:
 - Podniesienie jakości i dostępności świadczeń medycznych w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego – Szpital Kliniczny Dzieciątka Jezus,
 - Budowa Nowego Szpitala Onkologicznego we Wrocławiu,
 - Centralny Zintegrowany Szpital Kliniczny - centrum medycyny interwencyjnej (etap I CZSK),
 - Wieloletni program medyczny – rozbudowa i modernizacja Szpitala Uniwersyteckiego Nr 2 im. dr Jana Biziela w Bydgoszczy,
 - Rozbudowa wraz z modernizacją Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Szczecinie w zakresie kliniczno-dydaktycznym i medycznych wdrożeń innowacyjnych,
 - Wieloletni Plan Inwestycyjny – budowa, przebudowa, modernizacja infrastruktury Narodowego Instytutu Kardiologii Stefana Kardynała Wyszyńskiego – Państwowego Instytutu Badawczego w celu zwiększenia dostępności i jakości wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych dla pacjentów z chorobami układu sercowo-naczyniowego,
 - Drugi etap budowy Centrum Kliniczno-Dydaktycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wraz z Akademickim Ośrodkiem Onkologicznym,
 - Wieloletni program inwestycji w zakresie rewitalizacji i rozbudowy Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego – etap I,

- programy polityki zdrowotnej, w tym głównie na programy wieloletnie pn. „Narodowa Strategia Onkologiczna na lata 2020-2030”, „Narodowy Program Chorób Układu Krążenia na lata 2022–2032” i „Narodowy Program Transplantacyjny”,
 - zadania inwestycyjne SP ZOZ podległych ministerstwom: obrony narodowej i spraw wewnętrznych i administracji,
 - System Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego, w tym głównie na budowę budynku Krajowego Centrum Monitorowania Ratownictwa Medycznego,
 - zwiększenie dostępu do nowoczesnej aparatury medycznej oraz poprawa infrastruktury podmiotów leczniczych w związku z realizacją Planu dla Chorób Rzadkich,
 - zakup sprzętu, aparatury i oprogramowania dla jednostek Ministerstwa Zdrowia,
- **Szkolnictwo wyższe i nauka** – 1.994.554 tys. zł z przeznaczeniem przede wszystkim na realizację:
- programów wieloletnich pn.:
 - „Rozbudowa wraz z modernizacją Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Szczecinie w zakresie kliniczno-dydaktycznym i medycznych wdrożeń innowacyjnych”,
 - „Budowa Polskiego Ośrodka Szkoleniowego Ratownictwa Morskiego w Szczecinie”.
 - zadań inwestycyjnych na potrzeby uczelni prowadzonych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, szkół wojskowych, uczelni medycznych, wyższych szkół artystycznych, jednostek naukowych oraz Politechniki Morskiej w Szczecinie i Uniwersytetu Morskiego w Gdyni,
 - zadań inwestycyjnych na potrzeby domów studenckich,
- **Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego** – 1.484.004 tys. zł, w szczególności na inwestycje na potrzeby muzeów, pozostałych instytucji kultury, teatrów, archiwów, centrów kultury i sztuki, ośrodków ochrony i dokumentacji zabytków, w tym zadania realizowane w ramach programów wieloletnich:
- „Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie”,
 - „Budowa siedziby Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE”,
 - „Budowa Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku”,
 - „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025”,
- **Wymiar sprawiedliwości** – 1.442.191 tys. zł, w tym głównie na potrzeby:
- jednostek sądownictwa powszechnego – na inwestycje budowlane i zakupy inwestycyjne, związane z zapewnieniem właściwych warunków pracy, usprawnieniem postępowań sądowych, zapewnieniem powszechnego, elektronicznego dostępu do

informacji oraz rozbudową i utrzymaniem sprawności funkcjonujących systemów informatycznych,

- jednostek powszechnych prokuratury – głównie na inwestycje budowlane w obiektach Prokuratur Regionalnych, Rejonowych i Okręgowych oraz zakupy inwestycyjne, w tym wartości niematerialnych i prawnych i sprzętu informatycznego na potrzeby Prokuratury Krajowej i Prokuratur Regionalnych,
 - więziennictwa, głównie na zadania związane z podniesieniem norm i standardów w zakresie warunków odbywania kary pozbawienia wolności i wykonania tymczasowego aresztowania oraz ulepszenie infrastruktury technicznej zakładów karnych i aresztów śledczych, w tym kontynuację realizacji zadań inwestycyjnych związanych z „Programem Modernizacji Służby Więziennej w latach 2022 – 2025”,
- **Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa** – 1.425.620 tys. zł, głównie na inwestycje budowlane i zakupy inwestycyjne Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej i Służby Ochrony Państwa, w tym w ramach „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022-2025”.
- W ramach tego obszaru finansowane również będą zadania inwestycyjne Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu i Centralnego Biura Antykorupcyjnego,
- **Administracja publiczna i urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa** – 1.381.210 tys. zł, głównie na finansowanie wydatków majątkowych urzędów naczelných i centralnych organów administracji rządowej, izb administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi i urzędami celno-skarbowymi, w tym programu wieloletniego pn. „Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2023–2025”, urzędów naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa, placówek zagranicznych oraz urzędów wojewódzkich,
- **Gospodarka mieszkaniowa** – 1.243.782 tys. zł, głównie na zasilenie Funduszu Dopłat oraz Funduszu Termomodernizacji i Remontów na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych,
- **Kultura fizyczna** – 657.914 tys. zł, na realizację programu wieloletniego pod nazwą „Program Olimpia – Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich”,
- **Przetwórstwo przemysłowe** – 407.275 tys. zł, w tym głównie na realizację programów wieloletnich pn. „Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030”, „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” oraz „Program polskiej energetyki jądrowej”,

- **Gospodarka komunalna i ochrona środowiska** – 347.943 tys. zł, głównie na działalność Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, w tym na realizację programu wieloletniego pn. „Ochrona przeciwpowodziowa i osiągnięcie korzystnego bilansu wodnego w rejonie Odry Środkowej – cofka stopnia wodnego Malczyce”,
- **Rolnictwo i łowiectwo oraz rybołówstwo i rybactwo** – 308.889 tys. zł, głównie na zadania inwestycyjne Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w tym budowę i rozbudowę systemów IT, budowę i aktualizację Systemu Identyfikacji Działek Rolnych LPiS, a także na inwestycje budowlane i zakupy inwestycyjne na potrzeby wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego,
- **Oświata i wychowanie oraz edukacyjna opieka wychowawcza** – 192.027 tys. zł, w tym przede wszystkim na zadania inwestycyjne głównie o charakterze budowlanym na potrzeby szkół rolniczych, szkół artystycznych, internatów i burs szkolnych, a także na zadania publiczne skierowane na rozwój przedszkoli, szkół i placówek realizowane przez Ministra Edukacji.

Wydatki majątkowe zaplanowane w rezerwie ogólnej budżetu państwa wynoszą 245.490 tys. zł.

Wydatki majątkowe zaplanowane w rezerwach celowych w wysokości 8.160.609 tys. zł, zostaną przeznaczone głównie na:

- inwestycje KPO finansowane z wykorzystaniem środków pożyczki z Instrumentu Odbudowy i Zwiększenia Odporności w formie wsparcia o charakterze bezzwrotnym – 1.984.483 tys. zł,
- przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym na realizację „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły” oraz „Projektu budowania odporności na zmiany klimatu w gospodarce wodnej” – 1.561.300 tys. zł,
- uzupełnienie wydatków na zadania w obszarze mieszkalnictwa – 920.310 tys. zł,
- zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania – 856.864 tys. zł,
- dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych – 749.537 tys. zł,
- dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego – 600.000 tys. zł,
- modernizację zabezpieczenia granicy państwowej na odcinku lądowym granicy z Republiką Białorusi – 536.367 tys. zł,
- zadania w obszarze zdrowia – 402.525 tys. zł,
- działania związane z poborem dochodów budżetu państwa, w tym na ich odbudowę, oraz na zadania związane z funkcjonowaniem systemu finansów publicznych – 259.041 tys. zł,
- dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej – 131.047 tys. zł,
- budowę, modernizację i wyposażenie przejść granicznych – 79.751 tys. zł,

- zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej – 45.000 tys. zł,
- wspieranie zwalczania przemytu i podrabiania wyrobów tytoniowych – 14.600 tys. zł,
- utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, a także środki na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych – 12.328 tys. zł,
- realizację Oświęcimskiego strategicznego programu rządowego – Etap VI 2021-2025 – 6.106 tys. zł.

4. Obsługa długu Skarbu Państwa

W ustawie budżetowej na 2025 r. na wydatki w grupie ekonomicznej – obsługa długu Skarbu Państwa²⁴ zaplanowano łącznie kwotę 75.500.000 tys. zł, tj. o 13,5% wyższą niż w ustawie budżetowej na 2024 r.

Planowane wydatki obejmują:

- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym w wysokości 62.464.464 tys. zł,
- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych w wysokości 13.035.536 tys. zł.

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa 2024	Projekt ustawy budżetowej 2025	3/2
	tys. zł		%
1	2	3	4
Obsługa długu Skarbu Państwa	66.500.000	75.500.000	113,5
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym	57.005.669	62.464.464	109,6
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych	9.494.331	13.035.536	137,3

²⁴ Grupa ta nie obejmuje rozliczeń z tytułu poręczeń krajowych udzielonych przez Skarb Państwa dotyczących kosztów prowadzonych postępowań sądowych związanych z poręczeniami SP, które nie zostały zaplanowane zarówno na 2024 jak i na 2025 rok.

Część 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa

W ustawie budżetowej na 2025 r. na wydatki z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa zaplanowano kwotę 75.500.000 tys. zł, tj. o 13,5% wyższą niż w ustawie budżetowej na rok 2024. Planowane wydatki obejmują:

- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym,
- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych.

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa 2024	Projekt ustawy budżetowej 2025 r.	3/2
	w tys. zł		%
1	2	3	4
Obsługa długu Skarbu Państwa – cz. 79 bp	66.500.000	75.500.000	113,5
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym	57.005.669	62.464.464	109,6
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych	9.494.331	13.035.536	137,3
Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	0	0	

1. Na wydatki z tytułu obsługi zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym zaplanowano kwotę 62.464.464 tys. zł, tj. o 9,6% wyższą niż w ustawie budżetowej na rok 2024.

Na wydatki te składają się:

- odsetki i dyskonto od skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym w łącznej wysokości 57.518.359 tys. zł,
- odsetki od środków przyjmowanych w depozyt lub zarządzanie przez Ministra Finansów w wysokości 4.543.111 tys. zł,
- odsetki od zabezpieczeń gotówkowych związanych z transakcjami CSA w wysokości 3.360 tys. zł,
- koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym oraz inne opłaty i prowizje w wysokości 399.634 tys. zł.

Odsetki i dyskonto od skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym

Planowane na 2025 r. wydatki z tytułu odsetek i dyskonta od skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym w wysokości 57.518.359 tys. zł, dotyczą:

- 1) dyskonta od wykupywanych w 2025 r. bonów skarbowych w wysokości 488.897 tys. zł,
- 2) dyskonta i odsetek od obligacji rynkowych z uwzględnieniem transakcji swap w wysokości 51.292.732 tys. zł. Wydatki te obejmują obsługę obligacji:
 - stałoprocentowych w wysokości 30.575.116 tys. zł,
 - zmiennoprocentowych w wysokości 20.260.220 tys. zł,
 - indeksowanych w wysokości 457.396 tys. zł.
- 3) odsetek i dyskonta od obligacji oszczędnościowych w wysokości 5.736.730 tys. zł. Wydatki te obejmują obsługę obligacji oszczędnościowych:
 - trzymiesięcznych o oprocentowaniu stałym OTS w wysokości 7.609 tys. zł,
 - rocznych o zmiennej stopie procentowej ROR w wysokości 795.673 tys. zł,
 - dwuletnich o oprocentowaniu stałym DOR w wysokości 402.396 tys. zł,
 - trzyletnich o zmiennej stopie procentowej TOZ w wysokości 16.917 tys. zł,
 - trzyletnich o oprocentowaniu stałym TOS w wysokości 105.823 tys. zł,
 - czteroletnich indeksowanych COI w wysokości 3.995.595 tys. zł,
 - emerytalnych dziesięcioletnich EDO w wysokości 381.821 tys. zł,
 - rodzinnych sześcioletnich ROS w wysokości 26.595 tys. zł,
 - rodzinnych dziesięcioletnich ROD w wysokości 4.301 tys. zł.

Odsetki od środków przyjmowanych w depozyt lub zarządzanie przez Ministra Finansów

Wydatki na odsetki od środków przyjmowanych w depozyt lub zarządzanie przez Ministra Finansów od niektórych jednostek sektora finansów publicznych, a także depozytów sądowych szacowane są w 2025 r. na kwotę 4.543.111 tys. zł.

Odsetki od zabezpieczeń gotówkowych związanych z transakcjami CSA

Wydatki na odsetki należne kontrahentowi od zabezpieczeń gotówkowych związanych z transakcjami CSA (Credit Support Annex) szacuje się w 2025 r. na kwotę 3.360 tys. zł.

Koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym oraz inne opłaty i prowizje

Wydatki na koszty emisji krajowych skarbowych papierów wartościowych oraz inne opłaty i prowizje szacuje się w 2025 r. na 399.634 tys. zł. Obejmują one głównie wynagrodzenie agentów emisji obligacji detalicznych (PKO BP i Pekao S.A.), opłaty i wynagrodzenie agenta (BGK) związane z przyjmowaniem środków przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzenie od niektórych jednostek sektora finansów publicznych, a także depozytów sądowych i prokuratorskich oraz opłaty za usługi rozliczeniowo-depozytowe KDPW i prawne.

2. Na wydatki z tytułu obsługi zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych zaplanowano kwotę 13.035.536 tys. zł, tj. o 37,3% wyższą niż w ustawie budżetowej na 2024 r.

Na wydatki te składają się:

- a) odsetki i dyskonto od obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych po uwzględnieniu przepływów związanych z instrumentami pochodnymi w wysokości 8.448.534 tys. zł,
- b) odsetki i opłaty od kredytów w wysokości 1.481.586 tys. zł,
- c) odsetki od pożyczek z Unii Europejskiej w wysokości 2.864.936 tys. zł,
- d) odsetki od zabezpieczeń gotówkowych związanych z transakcjami CSA w wysokości 72.948 tys. zł,
- e) koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz inne opłaty i prowizje w wysokości 167.532 tys. zł.

Odsetki i dyskonto od obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych oraz przepływy związane z innymi instrumentami finansowymi

Wydatki z tytułu odsetek i dyskonta od obligacji wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych po uwzględnieniu przepływów związanych z instrumentami pochodnymi zaplanowano na 2025 r. w wysokości 8.448.534 tys. zł. Płatności dotyczą obligacji emitowanych w euro, dolarze oraz jenie japońskim.

Odsetki i opłaty od kredytów

Wydatki z tytułu odsetek i opłat od kredytów zaplanowane na 2025 r. w wysokości 1.481.586 tys. zł będą realizowane na rzecz:

- Europejskiego Banku Inwestycyjnego w wysokości 371.074 tys. zł. Dotyczą one głównie kredytów na: infrastrukturę drogową, modernizację sieci kolejowych oraz na projekty związane z nauką i szkolnictwem wyższym, projekty z obszaru gospodarki morskiej, medycyny i zdrowia, a także związane ze współfinansowaniem wkładu z budżetu państwa

do wybranych programów/priorytetów przewidzianych do realizacji przy pomocy funduszy z UE w ramach wieloletnich ram finansowych i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007-2013 i 2014-2020,

- Banku Światowego w wysokości 979.736 tys. zł. Na kwotę tę składają się odsetki i opłaty od zaciągniętych kredytów, głównie na usuwanie skutków powodzi i ochronę przeciwpowodziową dorzeczy Odry i Wisły oraz wsparcie reform strukturalnych polskiej gospodarki,
- Banku Rozwoju Rady Europy w wysokości 130.776 tys. zł. Na kwotę tę składają się odsetki od zaciągniętych kredytów, głównie na projekty usuwania skutków powodzi i ochronę przeciwpowodziową dorzeczy Odry i Wisły.

Odsetki od pożyczek z Unii Europejskiej

Wydatki z tego tytułu zaplanowane na 2025 r. w wysokości 2.864.936 tys. zł dotyczą realizacji umów pożyczek pomiędzy Unią Europejską a Rzeczpospolitą Polską.

Odsetki od zabezpieczeń gotówkowych związanych z transakcjami CSA w wysokości 72.948 tys. zł.

Koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz inne opłaty i prowizje

Wydatki na sfinansowanie kosztów emisji skarbowych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz innych opłat i prowizji zaplanowano na 2025 r. w wysokości 167.532 tys. zł. Koszty zaplanowane w tej pozycji dotyczą głównie wydatków związanych z przygotowaniem emisji obligacji na międzynarodowych rynkach finansowych, opłat za ratingi, prowizji dla BGK i NBP z tytułu zawartych umów agencyjnych, kosztów administracyjnych od pożyczek z Unii Europejskiej oraz innych kosztów za promocje, prospekty, a także usługi prawne i bankowe.

3. Rozliczeń z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych udzielonych przez Skarb Państwa w 2025 r. nie zaplanowano.

5. Środki własne Unii Europejskiej

Część budżetowa 84 – Środki własne Unii Europejskiej została utworzona w celu dokonywania płatności polskiej składki członkowskiej do budżetu ogólnego UE (tzw. środków własnych UE). Wpłata ta wynika z konieczności wypełnienia traktatowego zobowiązania Polski wobec UE.

Kalkulacja wysokości środków własnych na 2025 r. została oparta na projekcie budżetu UE na kolejny rok budżetowy, opracowanym przez Komisję Europejską na podstawie Decyzji

w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej nr 2020/2053 z 14 grudnia 2020 r. Ponadto w kalkulacji uwzględniono niedopłatę wynikającą z aktualizacji podstaw zasobów własnych VAT i DNB za 2022 rok i lata poprzednie w kwocie 817.014 tys. zł. Jest to efekt corocznego rozliczenia wpłat należnych i wpłacanych z tytułu VAT i DNB, przygotowanego przez Komisję Europejską na podstawie przekazanych przez państwa sprawozdań za lata poprzednie.

Należy przy tym zauważyć, że ostateczna wielkość wpłat poszczególnych państw członkowskich z tytułu środków własnych UE jest znana dopiero po zakończeniu procedury budżetowej, czyli po uchwaleniu budżetu przez Parlament Europejski i Radę UE, co z reguły następuje w grudniu roku poprzedzającego dany rok budżetowy. Ponadto budżet ogólny UE podlega zmianom w trakcie roku budżetowego na podstawie przyjmowanych nowelizacji budżetu, co pociąga za sobą zmianę wysokości wpłat poszczególnych państw członkowskich. Standardowo w drugiej połowie roku uchwalana jest nowelizacja dotycząca aktualizacji danych makroekonomicznych stanowiących podstawę do wyliczeń składki. Poziom wydatków w ramach części 84 ulega także zmianie w związku z wahaniami wpływów z opłat celnych.

W ustawie budżetowej na 2025 r. w limicie części 84 zostały zaplanowane wydatki na składkę z uwzględnieniem ww. skutków aktualizacji podstaw zasobów własnych VAT i DNB w łącznej kwocie 34.655.157 tys. zł.

W ramach limitu części 84 w wysokości 34.655.157 tys. zł ujęto:

- wpłatę obliczoną na podstawie Dochodu Narodowego Brutto (DNB) – 20.308.154 tys. zł,
- wpłatę obliczoną zgodnie z metodologią wynikającą z przepisów Unii Europejskiej, na podstawie podatku od towarów i usług – 5.960.846 tys. zł,
- wpłatę z tytułu udziału w opłatach celnych – 4.401.773 tys. zł,
- wpłatę z tytułu finansowania obniżki wkładów opartych na DNB – 1.894.700 tys. zł,
- wpłatę obliczoną na podstawie masy odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddanych recyklingowi – 2.089.684 tys. zł.

Ponadto, przede wszystkim w efekcie możliwego przyspieszenia tempa realizacji polityki spójności w 2025 r. oraz spodziewanymi wyższymi niż to prognozuje Komisja Europejska wpłatami z tytułu opłat celnych oczekuje się wzrostu składek państw, w tym Polski, ponad kwotę ujętą w budżecie UE. Dodatkowe środki na pokrycie kosztów zwiększenia składki członkowskiej do budżetu UE w szacowanej wysokości 1 mld zł zostały ujęte w rezerwie celowej.

6. Wydatki na realizację projektów z udziałem środków Unii Europejskiej

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2025 zaplanowano wydatki budżetu państwa, nieuwzględnione w budżecie środków europejskich, na realizację projektów z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w wysokości 15.654.726 tys. zł, w tym na:

- współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich,
- finansowanie i współfinansowanie projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nieuwjętych w budżecie środków europejskich,
- finansowanie projektów pomocy technicznej,
- finansowanie rozliczeń programów i projektów finansowanych z udziałem środków z UE,
- finansowanie wspólnej polityki rolnej.

W ramach powyższej kwoty w poszczególnych częściach budżetowych zaplanowana została kwota 9.065.589 tys. zł na wydatki przeznaczone na projekty realizowane m. in. w ramach:

1) Programów Perspektywy Finansowej Unii Europejskiej 2021-2027, w tym na:

- 16 Programów Regionalnych 2021-2027,
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027,
- Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027,
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027,
- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027,
- Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027,
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027,
- Programów Interreg 2021-2027,
- Pomoc Techniczną dla Funduszy Europejskich na lata 2021-2027,
- Instrument Łącząc Europę (CEF) w sektorze Transport 2021-2027,

2) Programów Perspektywy Finansowej Unii Europejskiej 2014-2020, w tym na:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
- Instrument "Łącząc Europę",

3) Wspólnej polityki rolnej,

4) Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021, Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy II oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego EOG 2021-2028,

- 5) innych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nieuwzględnionych w budżecie środków europejskich,

Pozostała część wydatków na realizację projektów unijnych, w tym na wynagrodzenia, została zaplanowana w rezerwie celowej budżetu państwa poz. 8 – „Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej”
– w kwocie 6.589.137 tys. zł.

Zaplanowanie rezerwy wynika z faktu, że na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej nie można dokonać podziału wszystkich wydatków na poszczególne podziałki klasyfikacji budżetowej. Ponadto rezerwa poz. 8 obejmuje również wydatki na umowy, których podpisanie jest dopiero planowane. Jednocześnie należy zauważyć, że stopień realizacji poszczególnych projektów kształtuje się różnie w poszczególnych częściach budżetowych, więc trudno przewidzieć, który dysponent wykorzysta w pełni środki ujęte w ramach własnej części, a w których przypadkach realizacja projektów z różnych przyczyn będzie przebiegała z opóźnieniem, co ostatecznie będzie miało wpływ na różny poziom wykorzystania środków w ramach części danego dysponenta. Ponadto, różny stopień zaawansowania realizacji programów nie pozwala w pełni określić wszystkich potrzeb dysponentów.

Umieszczenie części wydatków w rezerwie celowej pozwoli na sprawniejszą i bardziej elastyczną realizację projektów finansowanych w ramach poszczególnych programów, a tym samym przyczyni się do lepszej absorpcji środków unijnych.

Zaplanowane w budżecie państwa wydatki – w poszczególnych częściach budżetowych dotyczą:

- 1) Programów Perspektywy Finansowej Unii Europejskiej 2021-2027 – w ramach tych programów zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w kwocie 5.289.639 tys. zł, z tego na:
 - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 kwotę 182.369 tys. zł,
 - Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 kwotę 60.768 tys. zł,
 - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 kwotę 600.820 tys. zł,
 - Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027 kwotę 94.626 tys. zł,
 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 kwotę 883.349 tys. zł,
 - Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 kwotę 26.804 tys. zł,

- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 kwotę 198.867 tys. zł,
 - Pomocy Technicznej dla Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 zaplanowano na 2024 rok 649.468 tys. zł,
 - 16 Programów Regionalnych 2021-2027 – w ramach 16 Programów Regionalnych zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 2.365.844 tys. zł,
 - w ramach Programów Interreg 2021-2027 zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 78.906 tys. zł,
 - Instrument „Łącząc Europę” 2021-2027– w częściach budżetowych na 2025 rok zaplanowano kwotę 147.818 tys. zł,
- 2) Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 – w ramach tego programu zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w kwocie 23.875 tys. zł,
 - 3) Instrumentu "Łącząc Europę" – w częściach budżetowych na 2025 rok zaplanowano kwotę 27.172 tys. zł,
 - 4) Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021, Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy II oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego EOG 2021-2028 – w ramach tych programów zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 45.192 tys. zł
 - 5) Pozostałych programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE, nieujętych w budżecie środków europejskich – w ramach tych programów zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 217.875 tys. zł,
 - 6) Wspólnej polityki rolnej – w ramach wspólnej polityki rolnej (WPR) zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 3.461.836 tys. zł. Z wydatków budżetu państwa finansowane będą następujące zadania: współfinansowanie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, działania interwencyjne na rynkach rolnych, przejściowe wsparcie krajowe, a także finansowanie wyprzedzające.

Rozdział VI

Programy wieloletnie

W rozdziale zaprezentowano omówienie programów wieloletnich w układzie zadaniowym, które będą realizowane w 2025 roku. Zestawienie programów wieloletnich w formie tabelarycznej, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zamieszczone zostało w załączniku nr 10 do projektu ustawy budżetowej, opracowanym w szczególności określonej w art. 122 ust. 2. Dla każdego z ujętych w nim programów wieloletnich wskazano podstawę prawną oraz określono: jednostkę organizacyjną realizującą program lub koordynującą jego wykonanie, cel programu, okres jego realizacji, łączne nakłady (w tym z budżetu państwa) na realizację programu, wysokość wydatków budżetowych w roku budżetowym oraz w dwóch kolejnych latach budżetowych, a także mierniki określające stopień realizacji celu.

W 2025 roku realizowanych będzie 50 programów wieloletnich (w ustawie budżetowej na 2024 rok zawarto 52 programy wieloletnie), na które zaplanowano łączne wydatki z budżetu państwa w wysokości 25.380.283 tys. zł. Stanowi to 110,2% kwoty zaplanowanej na finansowanie programów wieloletnich w ustawie budżetowej na 2024 rok. W roku 2025 programy wieloletnie będą realizowane w ramach poszczególnych części budżetowych – 24.666.875 tys. zł, natomiast kwotę 713.408 tys. zł zaplanowano w ramach rezerw celowych.

Programy, na których realizację w 2025 roku zostaną przeznaczone największe nakłady z budżetu państwa, to programy w zakresie dróg i kolei:

- 1) *„Rządowy program wsparcia zadań zarządców infrastruktury kolejowej, w tym w zakresie utrzymania i remontów, do 2028 roku”*, 7.837.800 tys. zł, co stanowi 30,9% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich;
- 2) *„Program Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku”*, 6.500.000 tys. zł, co stanowi 25,6% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich;
- 3) *„Krajowy Program Kolejowy do 2030 roku (z perspektywą do roku 2032)”*, 3.256.979 tys. zł, co stanowi 12,8% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich

oraz

„Rządowy Program Rezerw Strategicznych na lata 2022-2026”, 1.100.540 tys. zł, co stanowi 4,3% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Infrastruktury, w 2025 roku, będzie realizował jedenaście programów wieloletnich,

na które zaplanowano 18.521.011 tys. zł, co stanowi 73,0% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Zdrowia, w 2025 roku, będzie realizował jedenaście programów wieloletnich, na które zaplanowano 1.735.534 tys. zł, co stanowi 6,8% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, w 2025 roku, będzie odpowiadał za dwa programy wieloletnie (w tym jeden realizowany przez Wojewodę Małopolskiego), na które zaplanowano łącznie 1.106.666 tys. zł, co stanowi 4,4% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Szef Krajowej Administracji Skarbowej, w 2025 roku, będzie realizował jeden program wieloletni, na który zaplanowano 1.000.000 tys. zł, co stanowi 3,9% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Sportu i Turystyki, w 2025 roku, będzie realizował jeden program wieloletni, na który zaplanowano 657.914 tys. zł, co stanowi 2,6% łącznych nakładów z budżetu państwa, przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w 2025 roku, będzie realizował trzy programy wieloletnie, na które zaplanowano łącznie 520.412 tys. zł, co stanowi 2,1% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Rozwoju i Technologii, w 2025 roku, będzie realizował cztery programy wieloletnie, na które zaplanowano 496.794 tys. zł, co stanowi 2,0% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Wojewoda Dolnośląski, w 2025 roku, będzie realizował jeden program wieloletni, na który zaplanowano 203.568 tys. zł, co stanowi 0,8% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej, w 2025 roku, będzie realizował cztery programy wieloletnie (we współpracy z Wojewodami), na które zaplanowano 169.000 tys. zł, co stanowi 0,7% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister do spraw Polityki Senioralnej, w 2025 roku, będzie realizował dwa programy wieloletnie (w tym jeden we współpracy z Wojewodami), na które zaplanowano 100.000 tys. zł, co stanowi 0,4% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w 2025 roku, będzie realizował jeden program wieloletni, na który zaplanowano 22.813 tys. zł, co stanowi 0,09% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Przemysłu, w 2025 roku, będzie realizował jeden program wieloletni, na który zaplanowano 17.582 tys. zł, co stanowi 0,07% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Cyfryzacji, w 2025 roku, będzie realizował jeden program wieloletni, na który zaplanowano 9.000 tys. zł, co stanowi 0,04% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

Minister Klimatu i Środowiska, w 2025 roku, będzie realizował jeden program wieloletni, na który zaplanowano 40 tys. zł.

Sześć programów wieloletnich będzie realizowanych w ramach odpowiedzialności więcej niż jednego organu administracji rządowej:

- 1) *„Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028”* realizowany przez Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Wojewodów, na który zaplanowano 550.000 tys. zł, co stanowi 2,2% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich;
- 2) *„Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025”*, realizowany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministra Edukacji Narodowej, we współpracy z Wojewodami, na który zaplanowano 112.113 tys. zł, co stanowi 0,4% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich;
- 3) *„Program polskiej energetyki jądrowej”*, realizowany przez Ministra Przemysłu oraz Państwową Agencję Atomistyki, na który zaplanowano 61.636 tys. zł, co stanowi 0,2% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich;
- 4) *„Program wspierania inwestycji jednostek samorządu terytorialnego w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej w województwie pomorskim”*, realizowany przez Ministra Klimatu i Środowiska, Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Wojewodę Pomorskiego, na który zaplanowano 50.000 tys. zł, co stanowi 0,2% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich;
- 5) *„Rządowy Program Poprawy Bezpieczeństwa i Warunków Pracy – VI etap, okres realizacji: lata 2023-2025”*, realizowany przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

oraz Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, na który zaplanowano 34.800 tys. zł, co stanowi 0,1% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich;

- 6) „*Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030*”, realizowany przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, we współpracy z Wojewodami oraz Ministra Edukacji Narodowej, na który zaplanowano 11.400 tys. zł, co stanowi 0,04% łącznych nakładów z budżetu państwa przeznaczonych na realizację programów wieloletnich.

W uzasadnieniu, zamieszczonym poniżej, zawarto dodatkowo omówienie dotyczące działań/prac przewidzianych do wykonania, w szczególności w 2025 roku, w ramach realizacji każdego z opisanych programów.

1) Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025

Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025 realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny**, zadania 13.1.W *Pomoc i integracja społeczna*, podzadania 13.1.4.W *Wspieranie aktywnego starzenia się*, działania 13.1.4.1.W (o tej samej nazwie).

Program został ustanowiony uchwałą Nr 167/2020 Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2020 r., z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest Minister do spraw Polityki Senioralnej.

Celem głównym Programu jest zwiększenie uczestnictwa osób starszych we wszystkich dziedzinach życia społecznego poprzez wspieranie aktywności organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów.

W ramach celu głównego Programu określonych zostało 7 celów szczegółowych:

- 1) wzbogacenie oferty zagospodarowania czasu wolnego dla osób starszych;
- 2) likwidowanie barier funkcjonalnych w pełnym udziale osób starszych w życiu społecznym i publicznym poprzez zwiększanie zakresu wykorzystywania nowoczesnych technologii w życiu osób starszych, a także zmniejszenie poziomu wykluczenia cyfrowego wśród osób starszych;
- 3) rozwijanie przedsiębiorczości społecznej oraz postaw aktywizujących do podejmowania pracy przez osoby starsze;
- 4) podejmowanie przez osoby starsze działań charytatywnych na rzecz innych osób, w tym wolontariat;
- 5) zwiększenie poziomu samoorganizacji środowiska osób starszych w życiu publicznym;
- 6) rozwijanie kompetencji społecznych (wiedzy, umiejętności, postaw) wobec starości u osób w każdym wieku;

7) budowanie pozytywnego wizerunku starzenia się i starości w uniwersalnej świadomości społecznej.

Bezpośrednimi beneficjentami dofinansowanych projektów będą: osoby starsze, zgodnie z definicją z ustawy z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych, czyli osoby w wieku 60 lat i więcej, opiekunowie (formalni i nieformalni) osób starszych, rodziny osób starszych jako najbardziej naturalne i najbliższe środowisko seniorów, nawet jeśli nie pełnią roli ich opiekunów, młodsze grupy wiekowe, które będą zaangażowane w projekty wzmacniające integrację międzypokoleniową.

Beneficjentami pośrednimi będą organizacje pozarządowe działające na rzecz osób starszych, w tym organizacje pożytku publicznego, administracja państwowa, instytucje kultury oraz inne podmioty prowadzące działalność kulturalną, podmioty ekonomii społecznej.

Całkowite koszty Programu w latach 2021-2025 wynoszą 200.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 40.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Zwiększenie uczestnictwa osób starszych we wszystkich dziedzinach życia społecznego poprzez wspieranie aktywności organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	Liczba zrealizowanych zadań publicznych dofinansowanych w ramach Programu	304

W 2025 roku, w ramach Programu, podjęte zostaną następujące działania: ogłoszenie otwartego konkursu ofert, ocena ofert oraz ogłoszenie wyników konkursu; podpisywanie umów z beneficjentami; przeprowadzenie monitoringu realizacji zadań publicznych; ewaluacja Programu. Zakłada się, że w 2025 roku, w ramach Programu, dofinansowanych zostanie ok. 300 projektów skierowanych do ok. 60 tys. osób starszych, realizowanych przez organizacje pozarządowe z całej Polski.

2) Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2023-2025

Program wieloletni pn. „*Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2023-2025*” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **4. Zarządzanie finansami państwa i mieniem państwowym**, zadania 4.1. *W Realizacja należności budżetu państwa*, podzadania: 4.1.1. *W Pobór podatków, ceł i niepodatkowych należności budżetu państwa*, 4.1.2. *Kontrola celno-skarbowa oraz kontrola podatkowa*, 4.1.3. *Zwalczanie przestępczości ekonomicznej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 2/2023 Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2023 r.

Organem odpowiedzialnym za koordynację Programu jest Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

Celem Programu jest rozwój Krajowej Administracji Skarbowej zgodnie z założeniami strategii państwa, wykonującej zadania z zakresu realizacji dochodów z tytułu podatków, należności celnych, ochrony interesów Skarbu Państwa oraz ochrony obszaru celnego Unii Europejskiej, a także zapewniającej obsługę i wsparcie w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych i celnych.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2025 wynoszą 3.000.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 1.000.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Rozwój Krajowej Administracji Skarbowej zgodnie z założeniami strategii państwa, wykonującej zadania z zakresu realizacji dochodów z tytułu podatków, należności celnych, ochrony interesów Skarbu Państwa oraz ochrony obszaru celnego Unii Europejskiej a także zapewniającej obsługę i wsparcie w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych i celnych	Krajowa Administracja Skarbowa	Wskaźnik efektywności ekonomicznej KAS osiągnięty w danym roku w stosunku do tego wskaźnika roku poprzedniego (w %)	≥100

W 2025 roku, w ramach realizacji Programu, planowane jest, m.in.:

- zwiększenie zdolności operacyjnych jednostek KAS w zakresie zwalczania przestępczości ekonomicznej, ochrony zewnętrznej granicy UE i interesów fiskalnych Polski i państw członkowskich, a także wykrywanie i zapobieganie nieprawidłowościom gospodarczym będącym w sferze zainteresowania KAS;
- pozyskanie, modernizacja i dostosowanie obiektów infrastruktury KAS do obowiązujących przepisów budowlanych oraz poprawa stanu technicznego zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami jednostek;
- rozwój systemów i infrastruktury teleinformatycznej KAS;
- zakup sprzętu techniki specjalnej i wsparcia procesów realizowanych w jednostkach KAS.

3) Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030

Program wieloletni pn. „Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.1.W Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, podzadania 6.1.4. Wsparcie projektów inwestycyjnych, działania 6.1.4.1. o tej samej nazwie.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 122/2011 Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2011 r., z późn. zm.

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację Programu jest minister właściwy do spraw gospodarki.

Program ukierunkowany jest na zapewnienie wzrostu innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki przez wspieranie nowych inwestycji realizowanych przez polskie i zagraniczne firmy spełniające kryteria określone Programem. Wspierane są inwestycje określone w sektorach kwalifikowanych jako sektory wysokiej technologii (hi-tech). Sektory te generują najwyższą wartość dodaną, najsilniej przyczyniają się do rozwoju gospodarki oraz wzmacniają jej przewagę konkurencyjną.

Całkowite koszty Programu w latach 2011-2030 wynoszą 3.483.400 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 387.600 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki, poprzez wspieranie dotacjami z budżetu państwa, nowych inwestycji realizowanych przez polskie i zagraniczne firmy, spełniające kryteria określone Programem	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	Liczba nowych miejsc pracy utworzonych w danym roku dzięki systemowi wsparcia inwestorów	700

W 2025 roku realizowane będzie wsparcie dotyczące nowych inwestycji – ukierunkowanych na wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki – realizowanych przez polskie i zagraniczne firmy. W związku z realizacją Programu, w roku 2025, planowane jest utworzenie 700 nowych miejsc pracy.

4) Program rządowy – Udział Polski w części COSME Programu na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Programu na rzecz jednolitego rynku) w latach 2022-2028

Program wieloletni pn. „Program rządowy – Udział Polski w części COSME Programu na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Programu na rzecz jednolitego rynku) w latach 2022-2028” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.1.W Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, podzadania 6.1.2.W Tworzenie warunków do zwiększania

innowacyjności przedsiębiorstw, działania 6.1.2.1. Wspieranie współpracy w systemie innowacji.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 161/2021 Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2021 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki.

Celem Programu na rzecz jednolitego rynku jest poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego przez wzmocnienie zarządzania rynkiem wewnętrznym, wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw, w szczególności mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), ulepszenie na poziomie strategicznym i operacyjnym w obszarze normalizacji, zapewnienie jednolitego, wysokiego poziomu ochrony konsumentów w całej Unii Europejskiej, jak również wspieranie działań na rzecz zdrowia ludzi, ochrony zdrowia zwierząt i roślin oraz dobrostanu zwierząt. Program służy także ustanowieniu ram dla finansowania europejskich statystyk, stanowiących podstawę do opracowywania, monitorowania i oceny wszystkich polityk UE.

Całkowite koszty Programu w latach 2022-2028 wynoszą 178.640 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 10.868 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Zapewnienie udziału polskich podmiotów w części COSME Programu na rzecz jednolitego rynku oraz wykorzystanie dla poprawy konkurencyjności przedsiębiorstw instrumentów finansowych oferowanych w ramach programów unijnych	Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	Ogólna liczba odbiorców działań realizowanych przez instytucje wspierane w ramach Programu wieloletniego	8.400

W ramach Programu zostały zawarte umowy ramowe z PARP, które określają warunki realizacji zadań w latach 2022-2028. Natomiast wskaźniki realizacji zadania na dany rok są ustalane w rocznych umowach wykonawczych. Program pozwala zapewnić ciągłość finansowania i funkcjonowania w latach 2022-2028:

- polskich ośrodków Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości (EEN) (finansowanie w części nieobjętej finansowaniem unijnym);
- punktu kontaktowego do spraw instrumentów finansowych oferowanych w ramach inicjatyw i programów UE (KPK).

Ośrodki EEN i KPK, poprzez swoje usługi, umożliwiają przedsiębiorcom dostęp do narzędzi wspierających rozwój, poprawę konkurencyjności, zwiększenie inwestycji, innowacyjności i cyfryzacji.

5) Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

Program wieloletni pn. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **12. Środowisko**, zadania 12.1.W System ochrony środowiska i informacji o środowisku, podzadania 12.1.6.W Gospodarka odpadami, działania 12.1.6.2. *Przedsięwzięcia w zakresie gospodarowania odpadami.*

Program został ustanowiony uchwałą Nr 122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r., z późn. zm.

Koordynatorem realizacji Programu jest minister właściwy do spraw gospodarki.

Do głównych efektów realizacji Programu należą: usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest oraz minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju oraz likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

W ramach Programu realizowane są działania: edukacyjno-informacyjne, skierowane do dzieci i młodzieży, administracji rządowej i samorządowej oraz innych organizacji i służb zaangażowanych w realizację Programu; w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest; w zakresie monitoringu realizacji Programu, obejmujące finansowanie utrzymania i rozwoju technologicznego systemu Baza Azbestowa pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl oraz działania w zakresie ochrony zdrowia, koordynowane przez Ministra Zdrowia, we współpracy z Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi i Ośrodkiem Referencyjnym Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego związanych z Azbestem.

Całkowite koszty Programu w latach 2009-2032 wynoszą 40.400.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 1.500 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Wycofanie azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	Poziom aktualizacji danych w bazie azbestowej (w %)	88

W ramach realizacji Programu, w 2025 roku, planuje się, m.in.:

- 1) utrzymanie i rozwój Bazy Azbestowej;
- 2) działania edukacyjno-informacyjne na poziomie krajowym, w tym w zakresie przepisów zawartych w ustawie o wyrobach zawierających azbest, wdrażającej przepisy UE do polskiego porządku prawnego;
- 3) wsparcie finansowe dla jednostek samorządu terytorialnego dotyczące działań

edukacyjno-informacyjnych.

Działania te mają na celu przyspieszenie tempa usuwania wyrobów zawierających azbest w gminach oraz podniesienie świadomości mieszkańców co do konieczności usuwania wyrobów zawierających azbest.

6) Udział Rzeczypospolitej Polskiej w Światowej Wystawie EXPO 2025 w Osace, Kansai w Japonii, w latach 2023-2026

Program wieloletni pn. „*Udział Rzeczypospolitej Polskiej w Światowej Wystawie EXPO 2025 w Osace, Kansai w Japonii, w latach 2023-2026*”, realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.1. *Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*, podzadania 6.1.3. *Współpraca gospodarcza z zagranicą i promocja gospodarki polskiej za granicą*, oraz działania 6.1.3.1. *Promocja gospodarki oraz wspieranie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 29/2023 Rady Ministrów z dnia 7 marca 2023 r., z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A. sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki.

Główne zadania Programu obejmują przygotowanie Pawilonu Polski wraz z ekspozycją wewnętrzną i terenem przyległym, przygotowanie i realizację działań promocyjnych, w tym promocję gospodarczą (organizacja narodowego Dnia Polski, organizacja bilateralnych forów gospodarczych, seminariów, webinarów itp.), przygotowanie i realizację działań komunikacyjnych (przygotowanie i prowadzenie nowej wersji strony internetowej dot. EXPO 2025, działania media relations w Japonii i w Polsce, obsługa kanałów społecznościowych, materiały promocyjne itp.).

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2026 wynoszą 165.740 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 96.826 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Zapewnienie udziału Polski w EXPO 2025 w Osace, Kansai	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	Odsetek odwiedzin w Pawilonie Polski (w %)	10

W ramach Programu, w 2025 roku, planuje się:

- przygotowanie, otwarcie i zapewnienie funkcjonowania Pawilonu Polski;
- realizację działań promocyjnych, w tym programu promocji gospodarczej, m.in. organizację Dnia Polski, dwóch forów gospodarczych, wydarzeń branżowych;
- realizację działań komunikacyjnych – zapewnienie obsługi i utrzymanie nowej wersji strony internetowej dot. udziału Polski w EXPO 2025 oraz realizację działań określonych w strategii komunikacji (m.in. przygotowanie promocyjnych materiałów multimedialnych).

7) Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019-2028

Program wieloletni pn. „*Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019-2028*”, realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.3. *Transport morski i żegluga śródlądowa*, podzadania 19.3.5. *Rozwój infrastruktury dostępowej od strony morza*, działania 19.3.5.1. *Pogłębienie i utrzymanie torów wodnych i podejściowych*, oraz działania 19.3.5.2. *Modernizacja, przebudowa oraz rozbudowa infrastruktury zapewniającej dostęp do portów*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 204/2017 Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2017 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Urząd Morski w Szczecinie sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.

Celem programu jest trwale utrzymanie bezpiecznego dostępu od strony morza do portów położonych w rejonie ujścia Odry, w szczególności w Świnoujściu i Szczecinie.

Dla niezakłóconego funkcjonowania portów niezbędne jest ciągle pogłębianie torów wodnych w celu utrzymania niepogorszonych głównych parametrów toru tj. gwarantowanej w przepisach prawa głębokości i szerokości.

W celu zapewnienia bezpiecznej i niezakłóconej żeglugi konieczne jest także zapewnienie bezawaryjnego działania systemów bezpieczeństwa takich jak system VTS, system monitorowania kontroli i synchronizacji świateł nawigacyjnych znaków stałych i pływających, stałe i pływające oznakowanie nawigacyjne oraz łączność światłowodowa Świnoujście-Szczecin.

Całkowite koszty Programu w latach 2019-2028 wynoszą 237.967 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 29.300 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Trwałe utrzymanie bezpiecznego dostępu od strony morza do portów położonych w rejonie ujścia Odry	Ministerstwo Infrastruktury, Urząd Morski w Szczecinie	Kubatura urobku pochodząca z wybudowanych, przebudowanych oraz wyremontowanych torów wodnych w ciągu roku (w m ³)	350.000
		Długość umocnionych brzegów oraz pól refulacyjnych (w mb.)	2.500
		Długość wybudowanej i przebudowanej oraz wyremontowanej infrastruktury portowej zapewniającej dostęp do portów od strony morza (w mb.)	200

W ramach realizacji Programu, w 2025 roku, planowane są prace podczyszczeniowe na torach wodnych, prace utrzymaniowe na polach refulacyjnych, remonty infrastruktury portowej oraz zapewniającej dostęp do portów o podstawowym znaczeniu.

8) Budowa Polskiego Ośrodka Szkoleniowego Ratownictwa Morskiego w Szczecinie

Program wieloletni pn. „Budowa Polskiego Ośrodka Szkoleniowego Ratownictwa Morskiego w Szczecinie” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **10. Szkolnictwo wyższe i nauka**, zadania 10.1. *Zarządzanie systemem szkolnictwa wyższego i nauki*, podzadania 10.1.2. *Utrzymanie i rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego i nauki*, działania 10.1.2.2. *Rozwój infrastruktury związanej z kształceniem*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 76/2022 Rady Ministrów z dnia 6 kwietnia 2022 r., z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Politechnikę Morską w Szczecinie sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.

Celem Programu jest stworzenie warunków do wykształcenia wysoko wykwalifikowanych kadr na potrzeby gospodarki morskiej, żeglugi krajowej i międzynarodowej, żeglugi śródlądowej, transportu, ratownictwa, geodezji morskiej i lądowej. Osiągnięciu tego celu ma służyć utworzenie w ramach struktur Uczelni międzywydziałowego ośrodka pn.: Polski Ośrodek Szkoleniowy Ratownictwa Morskiego w Szczecinie (POSRM). W efekcie poczynionych inwestycji powstanie nowoczesne centrum naukowo-dydaktyczno-szkoleniowe.

Całkowite koszty Programu w latach 2022-2025 wynoszą 73.434 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 27.879 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Zapewnienie nowoczesnej bazy dydaktyczno-naukowej	Ministerstwo Infrastruktury, Politechnika Morska w Szczecinie	Poziom zaangażowania realizowanej inwestycji (w %)	100

W 2025 roku, w ramach Programu, planowane są działania dotyczące:

- wykonania projektu budowlanego i uzyskania pozwolenia na modernizację istniejącego budynku na działce 29;
- modernizacji istniejącego budynku na działce nr 29;
- zakończenia robót budowlanych budynku zajęć teoretycznych;
- wykonania hali z trenażerem pożarowym;
- wykonania i wyposażenia poligonu pożarniczego na działce 28/8;
- dróg, placów i parkingów na działce 28/8;
- wiaty do zimowania jednostek pływających;
- nabrzeża przy Kanale Młyńskim;
- nasadzenia zieleni i małej architektury na terenie inwestycji;
- zakupu wyposażenia dla wybudowanych obiektów.

9) Budowa i rozbudowa infrastruktury dostępowej do portu w Świnoujściu w latach 2023-2029

Program wieloletni pn. „*Budowa i rozbudowa infrastruktury dostępowej do portu w Świnoujściu w latach 2023-2029*” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji

19. Transport i infrastruktura transportowa, zadania 19.3. *Transport morski i żegluga śródlądowa*, podzadania 19.3.5. *Rozwój infrastruktury dostępowej od strony morza*, działania 19.3.5.2. *Modernizacja, przebudowa oraz rozbudowa infrastruktury zapewniającej dostęp do portów*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 77/2023 Rady Ministrów z dnia 19 maja 2023 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Urząd Morski w Szczecinie sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.

W ramach Programu planowane są do realizacji zadania polegające na przeprowadzeniu prac służących umożliwieniu transportu wodnego do Portu Zewnętrznego w Świnoujściu,

budowie falochronu dla nowego portu zewnętrznego w Świnoujściu, zakupie pogłębiarki dla utrzymania torów podejściowych do Świnoujścia i toru Świnoujście-Szczecin.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2029 wynoszą 10.262.463 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 345.062 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Sukcesywne rozwijanie portu w Świnoujściu i wzmacnianie jego pozycji wśród wiodących portów morskich Morza Bałtyckiego	Ministerstwo Infrastruktury, Urząd Morski w Szczecinie	Długość wybudowanej i przebudowanej oraz wyremontowanej infrastruktury portowej zapewniającej dostęp do portów od strony morza (w mb.)	0*

* Pierwsze efekty rzeczowe zaplanowano do osiągnięcia w 2026 roku (planowana wartość miernika to 12.005 mb.).

W ramach Programu, w 2025 roku, planuje się następujące zadania:

- 1) przeprowadzenie prac służących umożliwieniu transportu wodnego do Portu Zewnętrznego w Świnoujściu, które obejmą:
 - prace nad studium wykonalności, raportem OOS, raportem na odkład urobku do morza wraz z opracowaniami pomocniczymi;
 - opracowanie wywiadu ferromagnetycznego wraz z raportem;
 - rozstrzygnięcie postępowania przetargowego i podpisanie umowy na inżyniera kontraktu i oczyszczenie terenu z obiektów niebezpiecznych;
- 2) budowę falochronu dla nowego Portu Zewnętrznego w Świnoujściu, która obejmie rozstrzygnięcie postępowania przetargowego i podpisanie umowy na inżyniera kontraktu wraz z monitoringiem i nadzorem przyrodniczym oraz umowy na oczyszczenie terenu z obiektów niebezpiecznych;
- 3) zakup pogłębiarki dla utrzymania torów podejściowych i toru Świnoujście – Szczecin: rozstrzygnięcie postępowania przetargowego i podpisanie umowy na obsługę prawną oraz umowy na prace projektowo-kosztorysowe wraz z zakupem (budową) pogłębiarki.

10) Budowa falochronu osłonowego w Porcie Gdańsk

Program wieloletni pn. „Budowa falochronu osłonowego w Porcie Gdańsk” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.3. *Transport morski i żegluga śródlądowa*, podzadania 19.3.5. *Rozwój infrastruktury*

dostępowej od strony morza, działania 19.3.5.2. Modernizacja, przebudowa oraz rozbudowa infrastruktury zapewniającej dostęp do portów.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 47/2023 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 2023 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Urząd Morski w Gdyni sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.

Celem Programu jest budowa infrastruktury umożliwiającej funkcjonowanie inwestycji polegającej na budowie jednostki regazyfikacyjnej skroplonego gazu ziemnego w Zatoce Gdańskiej wraz z infrastrukturą niezbędną do jej obsługi (terminal FSRU). Inwestycja polegać będzie na budowie infrastruktury zapewniającej dostęp do portu zewnętrznego, w postaci falochronu osłonowego i obiektów towarzyszących. Wybudowany zostanie nowy falochron o długości około 1.000 m. Budowa obejmować będzie również roboty pogłębiarskie (w tym budowę obrotnicy oraz nowego toru podejściowego i dostosowanie parametrów toru istniejącego) oraz oznakowanie nawigacyjne. W wyniku realizacji Programu powstanie powiększony osłonięty akwen, stanowiący port zewnętrzny w Gdańsku.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2027 wynoszą 848.941 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 230.650 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Budowa infrastruktury (w tym falochronu, toru wodnego, obrotnicy oraz oznakowania nawigacyjnego związanego z tą infrastrukturą) zapewniającej funkcjonowanie inwestycji polegającej na budowie jednostki regazyfikacyjnej skroplonego gazu ziemnego w Zatoce Gdańskiej wraz z infrastrukturą niezbędną do jej obsługi (terminal FSRU)	Ministerstwo Infrastruktury, Urząd Morski w Gdyni	Ilość wybudowanych falochronów osłonowych (szt.)	0*
		Ilość wybudowanych torów wodnych (szt.)	0*
		Ilość wybudowanych systemów oznakowania nawigacyjnego (komplet)	0*

* Wszystkie mierniki/wskaźniki planowane są do osiągnięcia w 2027 r., zgodnie z założeniami Programu.

W ramach Programu, w 2025 roku, planuje się uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego, uzyskanie pozwolenia na budowę oraz ogłoszenie postępowania przetargowego, a także wybór wykonawcy i rozpoczęcie realizacji umowy na roboty budowlane.

11) Program wspierania inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim

Program wieloletni pn. „Program wspierania inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej,

w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim” realizowany będzie w 2025 r. jednocześnie w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju** oraz funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, w zadaniach: 1) zadanie 6.2.W *Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin, w tym surowcami energetycznymi*, podzadanie 6.2.1.W *Rynki paliw i energii*; 2) zadanie 19.1.W *Transport drogowy i infrastruktura drogową*, podzadanie 19.1.4.W *Budowa, przebudowa, utrzymanie i remonty sieci dróg publicznych* oraz zadanie 19.2. *Transport kolejowy i infrastruktura kolejowa*, podzadanie 19.2.4. *Rozwój infrastruktury kolejowej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 103/2023 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2023 r., z późn. zm.

Wykonanie Programu nadzoruje: minister właściwy do spraw gospodarki morskiej – w zakresie, w jakim wykonawcą Programu jest Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni oraz minister właściwy do spraw transportu – w zakresie, w jakim wykonawcą Programu jest Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) oraz spółka PKP Polskie Linie Kolejowe spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie (PKP PLK S.A.).

Celem Programu jest wsparcie inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim.

W ramach realizacji celu głównego będą wspierane cele szczegółowe, tj.:

- budowa infrastruktury hydrotechnicznej w granicach pasa technicznego na obszarze gmin Choczewo lub Krokowa oraz na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności na potrzeby elektrowni jądrowej (Urząd Morski w Gdyni);
- budowa drogi krajowej zapewniającej dojazd do elektrowni jądrowej na obszarze gmin Choczewo lub Gniewino i Krokowa od najbliższej drogi ekspresowej (GDDKiA);
- budowa lub przebudowa infrastruktury kolejowej zapewniającej dojazd do gmin: Nowa Wieś Lęborska, Lębork, Wicko, Łeba, Wejherowo, Choczewo, Gniewino i Krokowa, w tym linii kolejowych wraz z sieciami trakcyjnymi, stacji pasażerskich, terminali towarowych i obiektów inżynierskich (PKP PLK S.A.).

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2029 wynoszą 4.761.777 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 152.466 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Wsparcie inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim	Ministerstwo Infrastruktury, Urząd Morski w Gdyni, GDDKiA, PKP PLK S.A.	Budowa infrastruktury hydrotechnicznej - konstrukcji morskiej o długości ok. 1.100 m służącej do rozładunku materiałów i elementów wyposażenia, a także infrastruktury technicznej umożliwiającej prawidłową eksploatację konstrukcji morskiej i drogi technicznej	0*
		Budowa drogi krajowej o długości ok. 35 km zapewniającej dojazd do elektrowni jądrowej	0*
		Budowa lub przebudowa linii kolejowych o długości ok. 95 km	0*

* Mierniki zostaną osiągnięte w 2028 i 2029 roku, zgodnie z założeniami Programu.

W ramach Programu, w 2025 roku:

- Urząd Morski w Gdyni planuje kontynuowanie prac związanych z wykonaniem dokumentacji przygotowawczej oraz dokumentacji projektowej, uzyskaniem wymaganych decyzji i pozwoleń, w tym o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia oraz decyzji o pozwoleniu na budowę. Realizowane będą również prace dotyczące badań ferromagnetycznych wraz z raportem i wydobyciem na potrzeby przedsięwzięcia;
- GDDKiA planuje kontynuowanie prac związanych z wykonaniem inwentaryzacji przyrodniczej i Studium Techniczno-Ekonomiczno-Środowiskowego (STEŚ), obejmującego dokumentację techniczną i raporty o środowiskowych uwarunkowaniach oraz wykonanie robót budowlanych;
- PKP PLK S.A. planuje opracowanie kompletnego wniosku o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji administracyjnych, opracowanie projektu technicznego i wykonawczego oraz opracowanie materiałów przetargowych wraz z kosztorysem. Ponadto zaplanowano wypłatę odszkodowań za wykupy gruntów w wyniku uzyskanych ostatecznych decyzji odszkodowawczych.

12) Ochrona przeciwpowodziowa i osiągnięcie korzystnego bilansu wodnego w rejonie Odry Środkowej – cofka stopnia wodnego Malczyce

Program wieloletni pn. „*Ochrona przeciwpowodziowa i osiągnięcie korzystnego bilansu wodnego w rejonie Odry Środkowej – cofka stopnia wodnego Malczyce*” realizowany będzie w 2025 roku w ramach funkcji **12. Środowisko**, zadania 12.5.W *Ochrona wód*

i gospodarowanie zasobami wodnymi, podzadania 12.5.3.W Ochrona przeciwpowodziowa, działania 12.5.3.2. Budowa i przebudowa infrastruktury przeciwpowodziowej.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 149/2022 Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2022 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki wodnej.

Program przewiduje poprawę ochrony przeciwpowodziowej w rejonie Odry Środkowej, poprzez modernizację obwałowań i dostosowanie do obecnych parametrów bezpieczeństwa oraz powstrzymanie procesów erozyjnych w korycie Odry poniżej stopnia wodnego Malczyce, a także osiągnięcie korzystnego bilansu wodnego (ochrona przed suszą i zwiększenie retencji wodnej). Dodatkowo planuje się prace umożliwiające uzyskanie pełnego piętrzenia na stopniu wodnym Malczyce oraz zwiększenie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2026 wynoszą 210.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 88.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Poprawa ochrony przeciwpowodziowej w rejonie Odry Środkowej poprzez powstrzymanie procesów erozyjnych w korycie, modernizację obwałowań i dostosowanie do obecnych parametrów bezpieczeństwa	Ministerstwo Infrastruktury, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Udział zrealizowanego zakresu rzeczowego (w %)	41,9

W ramach Programu, w 2025 roku, planuje się zrealizować, m.in. następujące działania:

- wykonanie oraz aktualizację dokumentacji projektowej oraz uzyskanie wymaganych decyzji administracyjnych, wykonanie dokumentacji powykonawczej;
- realizowanie i kontrolę rozliczeń z wykonawcą za wykonane roboty budowlane;
- nadzór autorski nad realizacją robót budowlanych oraz nadzór nad zgodnością z projektem realizacji robót budowlanych, uzyskanie zgody na użytkowanie;
- wypłatę odszkodowań oraz kosztów towarzyszących za zajęte grunty;
- kontrolę jakości wykonanych robót.

13) Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie

Program wieloletni pn. „Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania

9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci narodowej w kraju i za granicą*, działania 9.1.1.2. *Ochrona, udostępnianie, digitalizacja i popularyzacja zasobów dóbr kultury i propagowanie wiedzy o dziedzictwie kulturowym*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 118/2015 Rady Ministrów z dnia 21 lipca 2015 r., z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Muzeum Historii Polski w Warszawie sprawuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Celem głównym Programu jest stworzenie nowoczesnego budynku Muzeum, w którym zostanie zorganizowana wystawa stała, przedstawiająca historię Polski w sposób atrakcyjny i przystępny dla odbiorców z kraju i zagranicy. Cel główny Programu będzie realizowany przez osiągnięcie szeregu celów szczegółowych:

- 1) wzniesienie nowoczesnego budynku Muzeum dostosowanego do obsługi osób niepełnosprawnych;
- 2) przygotowanie nowoczesnej wystawy stałej wykorzystującej najnowsze rozwiązania multimedialne, interaktywne oraz związane z ekspozycją oryginalnych eksponatów, dostosowanej do osób niepełnosprawnych;
- 3) przygotowanie przestrzeni na organizowanie wystaw czasowych dostosowanych do osób niepełnosprawnych;
- 4) zapewnienie przestrzeni magazynowej umożliwiającej bezpieczne przechowywanie zbiorów;
- 5) stworzenie przestrzeni na specjalistyczne laboratoria konserwatorskie;
- 6) stworzenie wielofunkcyjnej sali konferencyjnej wyposażonej w sprzęt multimedialny.

Muzeum Historii Polski w Warszawie ma prezentować najważniejsze wątki polskiej historii – państwa i narodu – ze szczególnym uwzględnieniem tematyki wolności – tradycji polskiego parlamentaryzmu, instytucji i ruchów obywatelskich, walki o wolność i niepodległość. Stała ekspozycja Muzeum będzie ukazywać najważniejsze wątki z dziejów Polski od X do XXI wieku. Centralne miejsce znajdzie w niej historia wolności w Polsce (dzieje parlamentaryzmu, ruchów niepodległościowych i obywatelskich) od czasów republiki szlacheckiej w XVI wieku aż po „Solidarność”. Wystawa będzie dokumentować i prezentować również inne wątki historii politycznej, społecznej, kultury i obyczajów.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2026 wynoszą 1.230.794 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 320.509 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Stworzenie nowoczesnego budynku Muzeum, w którym zostanie zorganizowana wystawa stała przedstawiająca historię Polski w sposób atrakcyjny i przystępny dla odbiorców z kraju i zagranicy	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Muzeum Historii Polski w Warszawie	Powierzchnia użytkowa budowanych obiektów (w m ²)	44.856

W ramach realizacji Programu, w 2025 roku, przewiduje się kontynuację prac nad budową wystawy stałej przez wykonawcę wystawy, realizację zadań związanych z tworzeniem treści merytorycznych wystawy. Ponadto kontynuowane będą prace nad tworzeniem audioprzewodnika oraz realizowane zadania związane z przyszłym udostępnieniem wystawy zwiedzającym.

14) Budowa siedziby Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE

Program wieloletni pn. „Budowa siedziby Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.2.W *Działalność artystyczna, upowszechniająca, promująca kulturę i dialog międzykulturowy*, podzadania 9.2.1.W (o tej samej nazwie), działania 9.2.1.7. *Wspieranie i promowanie działalności audiowizualnej, w tym kinematografii*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 133/2020 Rady Ministrów z dnia 28 września 2020 r., z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Europejskie Centrum Filmowe CAMERIMAGE sprawuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Celem głównym Programu jest stworzenie nowoczesnego budynku, w którym swoje miejsce będzie miała europejska instytucja filmowa, mająca współtworzyć Festiwal CAMERIMAGE oraz promować polski rynek filmowy.

Celem inwestycji jest wzmacnianie polskiego potencjału filmowego, wsparcie produkcji audiowizualnych i konsolidacji podmiotów prowadzących działalność filmową, uatrakcyjnienie polskiego rynku i przyciągnięcie filmowców z całego świata. Program ma służyć promocji Polski oraz polskiej kinematografii na świecie. Posiadanie przez ECFC stałej siedziby umożliwi poszerzenie atrakcyjnej oferty na światowym poziomie, która pozwoli realizować szereg działań filmowych związanych z promocją Polski oraz polskiego rynku filmowego, w szczególności autorów zdjęć filmowych.

Zgodnie z założeniem ECFC, dzięki pozyskaniu stałej siedziby, będzie prowadziło szeroką

działalność o charakterze wystawienniczym, kulturalnym, naukowym i edukacyjnym, przede wszystkim z zakresu sztuki autorów zdjęć filmowych, jak również w dziedzinie dorobku polskiej i światowej kultury audiowizualnej, stanie się inicjatorem i koordynatorem międzynarodowych koprodukcji filmowych, w pierwszej kolejności, o polskiej i europejskiej historii.

Całkowite koszty Programu w latach 2020-2028 wynoszą 600.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 108.800 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Wzmacnianie polskiego potencjału filmowego, który wpisuje się w kreowaną przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej politykę audiowizualną sprzyjającą rozwojowi tego sektora, wsparcie produkcji audiowizualnych i konsolidacji podmiotów prowadzących działalność filmową, uatrakcyjnienie polskiego rynku i przyciągnięcie filmowców z całego świata	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Europejskie Centrum Filmowe CAMERIMAGE	Powierzchnia użytkowa budowanego budynku (w m ²)	18.000*

*Wartość docelowa, 18.000m², zostanie osiągnięta w 2028 roku.

W roku 2025 planowana jest kontynuacja robót budowlanych, następnie prowadzone będą roboty instalacyjne i wyposażeniowe w Studiu Filmowym, dotyczące I etapu budowy kompleksu budynków ECFC – Studia Filmowego. Następnie planowane są procedury związane z zakończeniem i odbiorem prac oraz uzyskanie pozwolenia na użytkowanie budynku. W ramach II etapu inwestycji, w roku 2025, planowane jest wyłonienie głównego wykonawcy robót budowlanych oraz ich realizacja.

15) Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025

Program wieloletni pn. „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025”, realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.2.W *Działalność artystyczna, upowszechniająca, promująca kulturę i dialog międzykulturowy*, podzadania 9.2.1.W (o tej samej nazwie), działania 9.2.1.6. *Wspieranie i promowanie literatury i czytelnictwa* oraz w ramach funkcji **3. Edukacja, wychowanie i opieka**, zadania 3.1.W *Oświata i wychowanie*, podzadania 3.1.2.W *Kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne*, działania 3.1.2.2.W *Wsparcie dostępu do książek, podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 69/2021 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r., z późn. zm.

Program realizują minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego za pośrednictwem Biblioteki Narodowej, Instytutu Książki w Krakowie, Narodowego Centrum Kultury oraz minister właściwy do spraw oświaty i wychowania wraz z Wojewodami.

Jednocześnie koordynatorem Programu jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Program przewiduje realizację działań w czterech głównych obszarach, spośród których jeden dotyczy działań na rzecz dzieci i młodzieży, a trzy służą wzmacnianiu czytelnictwa poprzez rozwijanie funkcjonalności bibliotek publicznych w gminach wiejskich, miejsko-wiejskich oraz w miastach do 100 tys. mieszkańców.

Wzmacnianie kompetencji bibliotek publicznych będzie związane z: poprawą atrakcyjności ich zbiorów oraz rozwojem zintegrowanego systemu zarządzania zasobami bibliotek, przekształceniem bibliotek publicznych w nowoczesne centra dostępu do wiedzy, kultury oraz ośrodki życia społecznego poprzez modernizację ich infrastruktury oraz zwiększenie dostępności tych obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami, czy też rodzin z małymi dziećmi. Realizowane działania mają służyć rozwijaniu oferty bibliotek publicznych z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców oraz w oparciu o partnerstwa lokalne.

Komplementarnie realizowane będą działania związane z zakupem nowości wydawniczych do przedszkoli oraz bibliotek szkolnych i pedagogicznych wraz z niezbędnym wyposażeniem. Integralnym elementem Programu ma być także kampania społeczno-informacyjna realizowana w dwóch zakresach: promocyjno-informacyjnym, skoncentrowanym wokół bibliotek oraz społeczno-wizerunkowym.

Całkowite koszty Programu w latach 2021-2025 wynoszą 1.079.676 tys. zł, natomiast wydatki z budżetu państwa w 2025 r. zaplanowano w kwocie 112.113 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Wzmocnienie czytelnictwa w Polsce oraz rozwój bibliotek do 2025 r.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Liczba bibliotek i placówek wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0. (w tys.)	2,65
	Ministerstwo Edukacji Narodowej, Wojewodowie	Liczba bibliotek i placówek wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0. (w tys.)	5,0

Struktura Programu zakłada jego podział na Priorytety, w ramach których wyodrębniono kierunki interwencji:

- 1) Priorytet 1: *Poprawa oferty bibliotek publicznych*, Kierunki interwencji: 1.1. *Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych*, 1.2. *Budowa ogólnokrajowej sieci bibliotecznej poprzez zintegrowany system zarządzania zasobami bibliotek*;
- 2) Priorytet 2: *Inwestycje w infrastrukturę bibliotek publicznych*, Kierunek interwencji 2.1. *Infrastruktura bibliotek 2021-2025*;
- 3) Priorytet 3: *Zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego, bibliotek szkolnych i pedagogicznych*, Kierunki interwencji: 3.1. *Zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego*, 3.2. *Zakup nowości wydawniczych oraz elementów wyposażenia do bibliotek szkolnych i pedagogicznych*;
- 4) Priorytet 4: *Program dotacyjny dla bibliotek oraz promocja czytelnictwa*, Kierunki interwencji 4.1. *BLISKO – Biblioteka | Lokalność | Inicjatywy | Społeczność | Kooperacja | Oddolność*, 4.2. *Kampania społeczno-informacyjna*.

W 2025 roku, w ramach realizacji Programu, planowane są działania ukierunkowane na: wzmocnienie pozytywnych wzorców związanych z czytelnictwem; wspieranie nawyków czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży oraz osób starszych i wśród ogółu społeczeństwa; zwiększenie zainteresowania zasobami i ofertą bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych; poprawę infrastruktury oraz wizerunku bibliotek.

16) Budowa Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku

Program wieloletni pn. „*Budowa Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku*” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1. *W Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania 9.1.1. *W Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci w kraju i za granicą*, działania 9.1.1.4. *W Ochrona zabytków wpisanych do rejestru i nadzór konserwatorski*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 230/2023 Rady Ministrów z dnia 24 października 2023 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku sprawuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Celem głównym Programu jest rewitalizacja oraz waloryzacja Pola Bitwy na Westerplatte, częściowa odbudowa relikwów dawnej Wojskowej Składnicy Tranzytowej oraz budowa Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, w którym zostanie zrealizowana wystawa opowiadająca historię Westerplatte oraz Wojny Obronnej 1939 roku.

Wyznaczony cel główny Programu będzie realizowany przez osiągnięcie szeregu celów szczegółowych, m.in.: waloryzację wybranych relikwów po dawnej Wojskowej Składnicy Tranzytowej, budowę kubaturowego budynku Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, stworzenie nowoczesnej wystawy stałej, przygotowanie przestrzeni na organizowanie wystaw, gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie muzealiów związanych z głównym przesłaniem Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 w Gdańsku – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2027 wynoszą 304.564 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 91.103 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Rewitalizacja oraz waloryzacja Pola Bitwy na Westerplatte, częściowa odbudowa relikwów dawnej Wojskowej Składnicy Tranzytowej oraz budowa Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 - Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, w którym zostanie zrealizowana wystawa opowiadająca historię Westerplatte oraz Wojny Obronnej 1939 roku	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku	Powierzchnia wybudowanych/odtworzonych budynków netto (w m ²)	11.036*

* Wartość docelowa, 11.036 m², zostanie osiągnięta w 2027 roku.

W ramach realizacji Programu, w 2025 roku, przewiduje się:

- kontynuowanie badań archeologicznych i saperskich;
- realizację prac projektowych dotyczących wystawy;
- realizację prac projektowych w zakresie budynku Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału II Wojny Światowej w Gdańsku – projekt ma uwzględniać możliwość realizacji prac etapami, łącznie z uzyskaniem niezależnych pozwoleń na użytkowanie w zakresie budynku głównego i wystawy plenerowej.

17) Program Rozwoju Talentów Informatycznych na lata 2019-2029

Program wieloletni pn. „*Program Rozwoju Talentów Informatycznych na lata 2019-2029*”, realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **16. Sprawy obywatelskie**, zadania 16.5.W *Informatyzacja działalności i budowa społeczeństwa informacyjnego*, podzadania 16.5.2. *Wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego*, działania 16.5.2.2. *Inicjatywy i projekty w zakresie społeczeństwa informacyjnego*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 43/2019 Rady Ministrów z dnia 28 maja 2019 r., z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw informatyzacji.

Celem głównym Programu jest zaktywizowanie młodzieży ze szkół ponadpodstawowych oraz uczelni pod kątem rozwoju najbardziej zaawansowanych umiejętności informatycznych, jakimi są algorytmiczne rozwiązywanie problemów i programowanie oraz projektowanie gier komputerowych, przez zapewnienie wsparcia metodycznego i merytorycznego. Wspierane są działania ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w wyżej wymienionym zakresie.

Oczekuje się, że dodatkowym długofalowym celem Programu będzie wzmocnienie grupy specjalistów ICT na rynku pracy, zdolnych rozwiązywać złożone problemy informatyczne z pomocą zaawansowanej wiedzy oraz umiejętności algorytmiczno-programistycznych i precyzyjnego modelowania matematycznego, jak również specjalistów branży gamingowej, którzy będą w stanie konkurować na światowym rynku gier komputerowych. Program przyczyni się także do wzmocnienia wizerunku Polski jako kraju talentów informatycznych, w którym warto inwestować w rozwój zaawansowanego technologicznie oprogramowania.

Całkowite koszty Programu w latach 2019-2029 wynoszą 82.800 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 9.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Zaktywizowanie młodzieży ze szkół ponadpodstawowych oraz uczelni pod kątem rozwoju najbardziej zaawansowanych umiejętności informatycznych, jakimi są algorytmiczne rozwiązywanie problemów i programowanie oraz projektowanie gier komputerowych, przez zapewnienie wsparcia metodycznego i merytorycznego	Ministerstwo Cyfryzacji	Liczba uczniów, którzy podnieśli zaawansowane kompetencje cyfrowe w wyniku uczestnictwa w Programie	550
		Liczba studentów, którzy podnieśli zaawansowane kompetencje cyfrowe w wyniku uczestnictwa w Programie	850
		Liczba nauczycieli/wykładowców, którzy podnieśli zaawansowane kompetencje metodyczne i merytoryczne w wyniku uczestnictwa w Programie	225

Program realizowany jest w następujących ścieżkach:

- „Mistrzostwa w Algorytmice i Programowaniu”;
- „Mistrzostwa w Projektowaniu Gier Komputerowych”.

Wsparciem Programu objęci są uczniowie szkół ponadpodstawowych, studenci oraz nauczyciele i wykładowcy akademicki. W roku 2025 planuje się ogłoszenie następujących otwartych konkursów na realizację zadań publicznych w kolejnych latach trwania Programu:

- Mistrzostwa w Algorytmice i Programowaniu – Uczniowie;
- Mistrzostwa w Algorytmice i Programowaniu – Studenci;
- Mistrzostwa w Projektowaniu Gier Komputerowych – Uczniowie;
- Mistrzostwa w Projektowaniu Gier Komputerowych – Studenci.

18) Rządowy Program Poprawy Bezpieczeństwa i Warunków Pracy - VI etap, okres realizacji: lata 2023-2025

Program wieloletni pn. „Rządowy Program Poprawy Bezpieczeństwa i Warunków Pracy” – VI etap, okres realizacji: lata 2023-2025 realizowany będzie w 2025 r. jednocześnie w ramach funkcji **10. Szkolnictwo wyższe i nauka** oraz funkcji **14. Rynek pracy**, w zadaniach: 1) zadanie 10.2. *Badania naukowe służące praktycznym zastosowaniom*, podzadanie 10.2.1. *Wspieranie badań aplikacyjnych, prac rozwojowych oraz komercjalizacji wyników B+R*, działanie 10.2.1.2. *Finansowanie badań aplikacyjnych*; 2) zadanie 14.2. *Budowa nowoczesnych stosunków i warunków pracy*, podzadanie 14.2.1. *Tworzenie ram prawnych stosunków i warunków pracy oraz współpraca międzynarodowa*, działanie 14.2.1.2. *Promocja i poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 193/2022 Rady Ministrów z dnia 20 września 2022 r.

Nadzór nad realizacją Programu i wdrażaniem jego wyników powierzono ministrowi właściwemu do spraw pracy we współpracy z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. Głównym wykonawcą i koordynatorem Programu jest Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy.

Celem głównym Programu jest opracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych, ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich oraz nowych wyrobów, technologii, metod i systemów zarządzania, których wykorzystanie przyczyni się do znaczącego ograniczenia liczby osób zatrudnionych w warunkach narażenia na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz ograniczenia związanych z nimi wypadków przy pracy, chorób zawodowych i wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych.

Tematyka Programu została podzielona na dwie części i będzie realizowana przez podjęcie i wykonanie zadań w zakresie służb państwowych (część A) oraz projektów w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych (część B).

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2025 wynoszą 108.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 34.800 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Opracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich oraz nowych wyrobów, technologii, metod i systemów zarządzania, których wykorzystanie przyczyni się do znaczącego ograniczenia liczby osób zatrudnionych w warunkach narażenia na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz ograniczenia związanych z nimi wypadków przy pracy, chorób zawodowych i wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	Liczba produktów - rozwiązania opracowane w ramach programu wieloletniego w części B	296
	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Liczba produktów - rozwiązania opracowane w ramach programu wieloletniego w części A	333

W 2025 roku, w ramach cz. A Programu, zadania w zakresie służb państwowych, planuje się realizację 63 zadań, w ramach których opracowane zostanie:

- 27 rozwiązań prawnych służących dostosowaniu prawa do wymagań dyrektyw UE i norm zharmonizowanych oraz wynikających z rozwoju wiedzy;
- 3 rozwiązania służące ocenie zgodności parametrów środowiska pracy oraz wyrobów z wymaganiami dyrektyw UE i norm zharmonizowanych;
- 24 rozwiązania organizacyjne dla przedsiębiorstw;
- 18 rozwiązań technicznych służących identyfikowaniu zagrożeń i ograniczaniu ryzyka zawodowego;
- 261 rozwiązań służących rozwojowi edukacji, przekazywaniu wiedzy w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz upowszechnianiu wyników Programu.

Ponadto planuje się:

- przeprowadzenie wzorcowania wyposażenia badawczego i pomiarowego (min. 600 wzorcowań);
- zrealizowanie 155 działań służących upowszechnianiu wyników Programu.

W 2025 roku, w ramach cz. B Programu, projekty w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych, planuje się realizację 39 projektów, w ramach których opracowane zostanie:

- 21 rozwiązań prawnych służących dostosowaniu prawa do wymagań dyrektyw UE i norm zharmonizowanych oraz wynikających z rozwoju wiedzy;
- 15 rozwiązań służących ocenie zgodności parametrów środowiska pracy oraz wyrobów z wymaganiami dyrektyw UE i norm zharmonizowanych;
- 13 rozwiązań organizacyjnych dla przedsiębiorstw;
- 61 rozwiązań technicznych służących identyfikowaniu zagrożeń i ograniczaniu ryzyka zawodowego;
- 186 rozwiązań służących rozwojowi edukacji, przekazywaniu wiedzy w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz upowszechnianiu wyników Programu.

Ponadto planuje się zrealizowanie 17 działań służących upowszechnianiu wyników Programu.

19) Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego

Program wieloletni pod nazwą „Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.3. *W Ochrona zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz zdrowia publicznego*, podzadania 21.3.1. *W Ochrona zdrowia, zwalczanie chorób zakaźnych, dobrostan zwierząt oraz bezpieczeństwo zdrowia publicznego*, działania 21.3.1.5. *Badania w zakresie ochrony zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 238/2023 Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2023 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach sprawuje minister właściwy do spraw rolnictwa.

Celem głównym Programu jest stworzenie aktualnego profilu występowania zagrożeń dla zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego wynikających z występowania istotnych chorób zakaźnych zwierząt, zoonoz i skażeń żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz.

Program zakłada wykonanie 58 zadań badawczych, ujętych w trzech grupach tematycznych:

- 1) kontrola występowania substancji niedozwolonych w żywności pochodzenia zwierzęcego i substancji niepożądanych w paszach;
- 2) zdrowie publiczne – ocena występowania chorób odzwierzęcych;
- 3) ochrona zdrowia zwierząt – ocena stanu występowania chorób zakaźnych zwierząt gospodarskich i wolno żyjących

oraz panel szkoleniowy, realizowany w ramach Programu, uwzględniający bieżące informacje w zakresie: ochrony zdrowia zwierząt, bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego, zapewnienia konkurencyjności produkcji zwierzęcej w Polsce oraz zasad bioasekuracji.

Całkowite koszty Programu w latach 2024-2028 wynoszą 114.116 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 22.813 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Stworzenie aktualnego profilu występowania zagrożeń dla zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego wynikających z występowania istotnych chorób zakaźnych zwierząt, zoonoz i skażeń żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Państwowy Instytut Weterynaryjny - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach	Liczba zbadanych próbek w ramach poszczególnych zadań Programu	46.520

W roku 2025 planuje się osiągnąć cel, którym jest zapewnienie bezpieczeństwa weterynaryjnego i bezpieczeństwa zdrowia publicznego w zakresie weterynarii poprzez zapewnienie aktualnych informacji dotyczących występowania w Polsce najgroźniejszych dla ludzi odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, dokonanie oceny bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego oraz podniesienie kwalifikacji pracowników Inspekcji Weterynaryjnej. Rezultat ten ma być osiągnięty poprzez prowadzenie kontroli występowania substancji niedozwolonych w żywności pochodzenia zwierzęcego i substancji niepożądanych w paszach, ocenę występowania chorób odzwierzęcych, ocenę stanu występowania chorób zakaźnych oraz szkolenia, w tym dla Inspekcji Weterynaryjnej.

20) Program Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku

Program wieloletni pn. „*Program Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku*” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.1. *W Transport drogowy i infrastruktura drogowa*, podzadania 19.1.3. *Zarządzanie siecią dróg krajowych*, a także podzadania 19.1.4. *W Budowa, przebudowa, utrzymanie i remonty sieci dróg publicznych*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 198/2022 Rady Ministrów z dnia 4 października 2022 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez GDDKiA sprawuje minister właściwy do spraw transportu.

Głównym celem realizacji Programu jest zapewnienie stabilnego finansowania dla utrzymania spójnej, nowoczesnej i bezpiecznej sieci dróg krajowych, jak również utrzymanie dotychczasowych i tworzenie nowych miejsc pracy, w tym związanych z realizacją inwestycji i działań utrzymaniowych na sieci dróg krajowych.

Celami szczegółowymi są:

- zwiększenie spójności sieci dróg krajowych dostosowanych do ruchu pojazdów o nacisku pojedynczej osi do 11,5 t;
- zapewnienie wymaganego stanu technicznego istniejącej infrastruktury;
- intensyfikacja działań zmniejszających negatywny wpływ infrastruktury drogowej na środowisko.

Całkowity koszt realizacji zadań w ramach Programu w latach 2023-2030 wynosi 58.300.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 6.500.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Zapewnienie stabilnego finansowania dla utrzymania spójnej, nowoczesnej i bezpiecznej sieci dróg krajowych	Ministerstwo Infrastruktury, GDDKiA	Długość przebudowanych dróg krajowych w ramach Programu (w km)	137

W roku 2025 zaplanowano zrealizowanie miernika – długość przebudowanych dróg krajowych – na poziomie 137 km.

21) Krajowy Program Kolejowy do 2030 roku (z perspektywą do roku 2032)

Program wieloletni pn. *"Krajowy Program Kolejowy do 2030 roku (z perspektywą do roku 2032)"* realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.2. *Transport kolejowy i infrastruktura kolejowa*, podzadania 19.2.4. *Rozwój infrastruktury kolejowej*, działania: 19.2.4.2. *Budowa, modernizacja i rewitalizacja linii kolejowych*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 162/2015 Rady Ministrów z dnia 15 września 2015 r., z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez PKP PLK S.A. sprawuje minister właściwy do spraw transportu.

Krajowy Program Kolejowy (dalej: KPK) obejmuje wszystkie inwestycje na liniach kolejowych realizowane ze środków publicznych będących w dyspozycji ministra właściwego ds. transportu. Uwzględnia on poza projektami finansowanymi wyłącznie ze środków krajowych, również inwestycje współfinansowane ze środków Unii Europejskiej. Programem objęto zarówno prace przygotowawcze dla działań przewidzianych do realizacji w kolejnych latach, jak i projekty realizacyjne. KPK określa cele i priorytety inwestycyjne, wskazuje wysokość planowanych wydatków na poziomie poszczególnych źródeł w ujęciu rocznym oraz listę zadań (podstawowych i rezerwowych) do realizacji w perspektywie do 2032 roku.

Efektami bezpośrednimi realizacji Programu będą, m.in.:

- zwiększenie bezpieczeństwa;
- zwiększenie mobilności mieszkańców;
- skrócenie czasu przejazdu;
- powiązanie Polski z korytarzami sieci bazowej TEN-T;
- powiązanie lokalnych i regionalnych ośrodków gospodarczych z aglomeracjami, głównymi, miastami z wykorzystaniem transportu kolejowego;
- wsparcie transportu intermodalnego.

Całkowite koszty realizacji zadań Programu w latach 2014-2032 wynoszą 166.358.733 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 3.256.979 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Zwiększenie długości przebudowanych linii kolejowych	Ministerstwo Infrastruktury, PKP PLK S.A.	Długość przebudowanych linii kolejowych (w km toru)	451,9

W ramach Programu, w 2025 roku, planuje się realizację inwestycji dotyczących modernizacji, rewitalizacji i budowy infrastruktury kolejowej. W ramach KPK realizowane będą projekty liniowe i tzw. multilokalizacyjne (np. przebudowa przejazdów kolejowych, obiektów inżynierskich, zabudowa ERTMS, zasilanie trakcyjne) w zakresie wynikającym z uzgodnionych programów inwestycyjnych.

22) Rządowy program wsparcia zadań zarządców infrastruktury kolejowej, w tym w zakresie utrzymania i remontów, do 2028 roku

Program wieloletni pn. „Rządowy program wsparcia zadań zarządców infrastruktury kolejowej, w tym w zakresie utrzymania i remontów, do 2028 roku” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.2. *Transport kolejowy i infrastruktura kolejowa*, podzadania 19.2.3. *Efektywne wykorzystanie infrastruktury kolejowej*, działania: 19.2.3.1. *Utrzymanie i remonty infrastruktury kolejowej (z wyłączeniem linii o znaczeniu obronnym)* oraz działania 19.2.3.2. *Zapewnienie prawidłowego funkcjonowania infrastruktury kolejowej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 208/2023 Rady Ministrów z dnia 7 listopada 2023 r.

Koordinację i nadzór nad realizacją Programu sprawuje minister właściwy do spraw transportu.

Celem Programu jest poprawa stanu infrastruktury kolejowej w zakresie jej charakterystyk wpływających na istotne, z punktu widzenia użytkowników (przewoźników), parametry, przede wszystkim czas przejazdu i dopuszczalne naciski osi taboru oraz uwarunkowania eksploatacyjne, m.in. w zakresie przepustowości. Program określa ramy finansowe oraz warunki realizacji zamierzeń państwa dotyczące infrastruktury kolejowej w zakresie zarządzania nią, w tym działalności utrzymaniowo-remontowej.

Proces utrzymania infrastruktury prowadzony jest, przez zarządców, na całej zarządzanej sieci kolejowej, w sposób nieprzerwany. Ważnym kierunkiem działań, w tym obszarze, jest dążenie do utrzymywania infrastruktury w stanie niepogorszonego oraz poprawy stanu w lokalizacjach ważnych dla przewoźników, z punktu widzenia prowadzenia przez nich

działalności przewozowej oraz dla korzystających z infrastruktury kolejowej obywateli – w lokalizacjach niespełniających ich oczekiwań odnośnie do funkcji użytkowych.

Całkowite koszty Programu w latach 2024-2028 wynoszą 49.216.500 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 7.837.800 zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
		Udział długości eksploatowanych linii kolejowych spełniających standardy do ogólnej długości eksploatowanych linii kolejowych (w %)	1) ≥89 2) 100 3) ≥90 4) 100
Wzmocnienie roli transportu kolejowego w transporcie ogółem	Ministerstwo Infrastruktury, PKP PLK S.A. oraz pozostali zarządcy infrastruktury kolejowej	Średnia prędkość kursowania pociągów (prędkość handlowa w km/h) pomniejszona o planowane postoje przewoźników, zamawiane wg rozkładu jazdy*	1) ≥95; ≥79; ≥61; ≥40 2) ≥40 3) ≥35 4) ≥32
		Koszty działalności, związanej z wykonywaniem zadań zarządców infrastruktury, ponoszone na 1 pockm pracy eksploatacyjnej wykonanej na zarządzanych liniach kolejowych (1zł/1pockm)**	1) ≤43,4 2) ≤38,0 3) ≤73,24 4) ≤328,93

* dla PKP PLK S.A. (1) dotyczy odpowiednio pociągów: ekspresowych, pośpiesznych, regionalnych i towarowych;

** dla Euroterminal Sławków są to koszty całkowite na 1 pockm pracy eksploatacyjnej, wykonanej na liniach kolejowych zarządzanych przez Euroterminal Sławków (zł/1pockm).

Objaśnienia: 1) PKP PLK S.A.; 2) SKM w Trójmieście Sp z o.o.; 3) Dolnośląska Służba Dróg i Kolei; 4) Euroterminal Sławków.

Działania zaplanowane do wykonania, w 2025 roku, dotyczą poprawy infrastruktury kolejowej i zapewnienia trwałości jej parametrów technicznych. Proces utrzymania stanowi zespół działań, prowadzonych w oparciu o ustalone rygory techniczne, organizacyjne, prawne, gospodarcze i finansowe, mających na celu zapewnienie stanu infrastruktury kolejowej, umożliwiającego wypełnianie przypisanej jej funkcji. Przedsięwzięcia te obejmują w szczególności: obsługę techniczną, diagnostykę, naprawy planowe, konserwację, naprawy awaryjne, poprawę stanu technicznego oraz funkcjonalności infrastruktury pasażerskiej.

23) „Program Rozpoznania Geologicznego Oceanów” – PProGeO

Program wieloletni pn. „Program Rozpoznania Geologicznego Oceanów” – PProGeO realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **12. Środowisko**, zadania 12.4.W

Gospodarka zasobami i strukturami geologicznymi, podzadania 12.4.1.W *Gospodarcze wykorzystanie zasobów i struktur geologicznych oraz badania geologiczne*, działania 12.4.1.3.W *Badania geologiczne*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 113/2017 Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2017 r., z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw środowiska działający przy pomocy Głównego Geologa Kraju.

Celem Programu jest poprawa bezpieczeństwa surowcowego Polski, dzięki zwiększeniu bazy zasobowej złóż kopalin, szczególnie surowców krytycznych oraz pierwiastków ziem rzadkich, poprzez badania dna oceanicznego, znajdującego się w jurysdykcji Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego (MODM). Poszukiwania na Oceanie Atlantyckim są prowadzone na podstawie Umowy w sprawie eksploracji siarczków polimetalicznych między Ministrem Środowiska a MODM.

Pierwszym etapem prac było wykonanie co najmniej dwóch rejsów naukowo-badawczych w obszarze polskiej koncesji na Oceanie Atlantyckim. Badania obejmowały zebranie danych batymetrycznych, geofizycznych, środowiskowych i oceanograficznych, identyfikację aktywności hydrotermalnej oraz zlokalizowanie złóż siarczków polimetalicznych i określenie ich obszarów perspektywicznych. Dane zostały zebrane podczas 2 rejsów badawczych w 2022 i 2023 r. i są obecnie poddawane analizom. W ramach podjętych działań zmierzających do realizacji kolejnych etapów Programu, 31 maja 2024 r. Główny Geolog Kraju powierzył Państwowemu Instytutowi Geologicznemu – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, który wykonuje zadania państwowej służby geologicznej, realizację zadania w zakresie geologii pn.: „Rozpoznanie obszarów perspektywicznych złóż siarczków masywnych w obrębie Grzbietu Śródatlantyckiego”. Zadanie to będzie realizowane w latach 2024-2027.

Całkowite koszty Programu w latach 2017-2033 wynoszą 339.938 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 40 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Rozszerzenie bazy surowcowej przez przeprowadzenie badań struktur złożowych charakterystycznych dla obszarów dna oceanicznego, w ramach współpracy międzynarodowej lub w strefach będących w jurysdykcji Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego, co pozwoli na identyfikację i rozpoznanie głębokomorskich złóż polimetalicznych oraz ocenę ich rzeczywistego potencjału zasobowego	Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Główny Geolog Kraju	Liczba wykonanych ekspedycji badawczych związanych z pozyskaniem danych, w tym organizacją szkoleń – miernik liczony narastająco	3

W 2025 roku, w ramach realizacji Programu, planuje się przygotowanie i organizację co najmniej jednego rejsu naukowo-badawczego; analizę, opracowanie i integrację danych zebranych podczas poprzednich rejsów naukowo-badawczych; badania laboratoryjne pozyskanych próbek; przeprowadzenie szkoleń dla osób z państw rozwijających się; prace badawczo-rozwojowe w zakresie technologii wydobywczej, przerobu metalurgicznego oraz badań oceanograficznych i środowiskowych; współpracę międzynarodową, w tym szczególnie na forum MODM, jak również współpracę instytucjonalną w zakresie wspólnych badań dna oceanicznego.

24) Rządowy Program Rezerw Strategicznych na lata 2022-2026

Program wieloletni pn. „*Rządowy Program Rezerw Strategicznych na lata 2022-2026*” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.2.W *Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin, w tym surowcami energetycznymi*, podzadania 6.2.2. *Rezerwy strategiczne oraz zapasy agencyjne ropy naftowej i paliw*, działania 6.2.2.1. *Rezerwy strategiczne*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 192/2022 Rady Ministrów z dnia 23 września 2022 r., z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Celem Programu jest określenie asortymentu i ilości rezerw strategicznych, które mają być tworzone i utrzymywane (lub likwidowane) w poszczególnych latach jego obowiązywania. Rezerwy te będą wykorzystywane w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa i obronności państwa, bezpieczeństwa, porządku i zdrowia publicznego oraz wystąpienia klęski żywiołowej lub sytuacji kryzysowej, w celach wsparcia realizacji zadań w zakresie bezpieczeństwa i obronności państwa, odtworzenia infrastruktury krytycznej, złagodzenia zakłóceń w ciągłości dostaw służących funkcjonowaniu gospodarki i zaspokojeniu podstawowych potrzeb obywateli, ratowania ich życia i zdrowia, realizacji interesów Rzeczypospolitej Polskiej w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego, wypełnienia jej zobowiązań międzynarodowych, a także udzielania pomocy i wsparcia podmiotom prawa międzynarodowego publicznego. W ramach Programu realizowane będą również wydatki inwestycyjne wynikające przede wszystkim z przewidzianych w programie ilości i kategorii rezerw strategicznych, koniecznej modernizacji istniejącej infrastruktury magazynowej, a także w związku z potrzebą budowy elektronicznego systemu zasobów rezerw strategicznych.

Całkowite koszty Programu w latach 2022-2026 wynoszą 4.813.668 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 1.100.540 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Określenie asortymentu i ilości rezerw strategicznych, które mają być tworzone i utrzymywane (lub likwidowane) w poszczególnych latach obowiązywania Programu	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych	Określona procentowo ilość danej rezerwy utworzona w roku przewidywanego jej utworzenia zgodnie z harmonogramem ujętym w Programie Określona procentowo ilość danej rezerwy zlikwidowana w roku przewidywanej jej likwidacji zgodnie z harmonogramem ujętym w Programie	nie mniej niż 70 nie mniej niż 80

W 2025 roku zaplanowano tworzenie, likwidację oraz wymianę/zamianę rezerw zgodnie z harmonogramem, ujętym w Programie. Szczegółowe informacje stanowią informację niejawną. Ponadto, w ramach Programu, zaplanowano wydatki inwestycyjne dotyczące głównie budowy, rozbudowy i modernizacji istniejącej infrastruktury magazynowej.

25) Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030

Program wieloletni pn. „*Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030*” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **16. Sprawy obywatelskie**, zadania 16.2.W *Przeciwdziałanie dyskryminacji oraz działania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych*, podzadania 16.2.1.W (o tej samej nazwie), działania 16.2.1.1.W *Działania krajowe i współpraca międzynarodowa na rzecz społeczności romskiej*.

Program został przyjęty uchwałą Nr 190/2020 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania oraz Wojewodowie. Jednocześnie minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych koordynuje i nadzoruje realizację Programu.

Celem głównym Programu jest zwiększenie poziomu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce. Kluczowym narzędziem poprawy poziomu integracji tej grupy jest szeroko rozumiana edukacja. Czynnikiem wspomagającym edukację jest poprawa warunków mieszkaniowych rodzin znajdujących się w najtrudniejszych warunkach lokalowych, w pierwszej kolejności zagrażających życiu lub zdrowiu. Integracja społeczna i obywatelska odbywa się również poprzez zapewnienie udziału Romów w procesach konsultacyjnych i decyzyjnych na wszystkich poziomach i promowanie podejmowanych działań, co w efekcie pozwala na zmniejszanie poziomu dystansu społecznego wobec tej grupy. Program stanowi kontynuację działań państwa polskiego, podejmowanych od 2001 roku, na rzecz tej grupy,

w ramach: Pilotażowego programu rządowego na rzecz społeczności romskiej w województwie małopolskim na lata 2001-2003, Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce na lata 2004-2013 oraz Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020.

Całkowity koszt realizacji zadań w ramach Programu w latach 2021-2030 wynosi 129.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 11.400 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Zwiększenie integracji społeczności romskiej w Polsce poprzez działania w obszarze edukacji, poprawy sytuacji mieszkaniowej i integracji	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Wojewodowie	Liczba Romów uczestniczących w "Programie integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030" w stosunku do liczby osób deklarujących przynależność do romskiej mniejszości etnicznej (w %)	50

W 2025 roku, w ramach Programu, prowadzone będą działania edukacyjne, skierowane do dzieci, uczniów i dorosłych Romów, jako element edukacji permanentnej. Działania w tym obszarze będą się skupiać, m.in. na: edukacji formalnej, edukacji nieformalnej, edukacji historycznej, edukacji obywatelskiej, edukacji prozdrowotnej, edukacji na rzecz bezpieczeństwa, edukacji prozawodowej, a także rozwijaniu i upowszechnianiu metodyki pracy z uczniami dwujęzycznymi i dwukulturowymi.

Planowana jest również realizacja następujących zadań systemowych:

- program stypendialny dla uczniów romskich szczególnie uzdolnionych;
- program stypendialny dla uczniów romskich szkół ponadpodstawowych;
- program stypendialny dla studentów romskich;
- studia podyplomowe dotyczące społeczności romskiej wraz z systemem stypendialnym dla słuchaczy;
- program doskonalenia AER (asystentów edukacji romskiej) i nauczycieli wspomagających edukację uczniów romskich.

26) Program wymiany 48 silników i 19 przekładni głównych w latach 2021-2025 w śmigłowcach Śmigłowcowej Służby Ratownictwa Medycznego (HEMS) w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym

Program wieloletni pn. „*Program wymiany 48 silników i 19 przekładni głównych w latach 2021-2025 w śmigłowcach Śmigłowcowej Służby Ratownictwa Medycznego (HEMS)*”

w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie**, w zadaniu 20.2.W Ratownictwo medyczne, podzadaniu 20.2.1.W (o tej samej nazwie), działaniu 20.2.1.1. *Działalność lotniczych zespołów ratownictwa medycznego*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 186/2020 Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2020 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Lotnicze Pogotowie Ratunkowe sprawuje minister właściwy do spraw zdrowia.

Celem Programu jest utrzymanie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych przez lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, która będzie dokonana przez odnowienie zapasu limitowanych parametrów eksploatacyjnych zespołów napędowych 23 śmigłowców typu EC135, użytkowanych w LPR. Wymiana silników i przekładni głównych śmigłowców LPR umożliwi minimalizację przerw w ciągłości dyżurowej śmigłowcowej służby ratownictwa medycznego, zwiększenie potencjału floty śmigłowcowej LPR i zminimalizowanie występujących ograniczeń w dostępie do śmigłowców przy realizacji zadań z zakresu szkolenia i okresowych kontroli umiejętności personelu latającego LPR. Realizacja Programu umożliwi dalsze zachowanie trendu wzrostowego liczby wykonywanych lotów w LPR.

Całkowite koszty Programu w latach 2021-2025 wynoszą 216.550 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 25.520 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Utrzymanie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych przez lotnicze zespoły ratownictwa medycznego zgodnie z ustawą o PRM, która będzie dokonana przez odnowienie zapasu limitowanych parametrów eksploatacyjnych zespołów napędowych 23 śmigłowców typu EC135, użytkowanych w LPR	Ministerstwo Zdrowia, Lotnicze Pogotowie Ratunkowe	Liczba: 1) zakupionych silników 2) zakupionych przekładni głównych (narastająco)	1) 48 2) 19

Program zakłada zakup 48 fabrycznie nowych silników typu PWC oraz 19 przekładni do śmigłowców LPR. Na 2025 rok przewidywana jest kontynuacja dostaw silników i przekładni w łącznej liczbie 9 szt. (silniki 2 szt., przekładnie 7 szt.) i jednocześnie zakończenie Programu poprzez osiągnięcie docelowej wartości miernika w liczbie 48 wymienianych silników i 19 przekładni.

27) Programy wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia

W ramach funkcji **20. Zdrowie**, zadania 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadania 20.4.1.W (o tej samej nazwie), działania 20.4.1.1.W *Inwestycje budowlane w obiektach związanych z ochroną zdrowia z wyłączeniem programów polityki zdrowotnej* w 2025 r. realizowanych będzie osiem programów wieloletnich wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia.

Na finansowe wsparcie inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia składają się następujące programy:

- 1) *„Drugi etap budowy Centrum Kliniczno-Dydaktycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wraz z Akademickim Ośrodkiem Onkologicznym”*, który został ustanowiony uchwałą Nr 202/2017 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r., z późn. zm.,
- 2) *„Wieloletni program medyczny – rozbudowa i modernizacja Szpitala Uniwersyteckiego Nr 2 im. dr Jana Biziela w Bydgoszczy”*, który został ustanowiony uchwałą Nr 203/2017 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r., z późn. zm.,
- 3) *„Wieloletni program inwestycji w zakresie rewitalizacji i rozbudowy Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego – etap I”*, który został ustanowiony uchwałą Nr 95/2019 Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r., z późn. zm.²⁵,
- 4) *„Centralny Zintegrowany Szpital Kliniczny – centrum medycyny interwencyjnej (etap I CZSK)”*, który został ustanowiony uchwałą Nr 1/2020 Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2020 r., z późn. zm.,
- 5) *„Wieloletni Plan Inwestycyjny – budowa, przebudowa, modernizacja infrastruktury Narodowego Instytutu Kardiologii Stefana Kardynała Wyszyńskiego – Państwowego Instytutu Badawczego w celu zwiększenia dostępności i jakości wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych dla pacjentów z chorobami układu sercowo-naczyniowego”*, który został ustanowiony uchwałą Nr 49/2020 Rady Ministrów z dnia 24 kwietnia 2020 r., z późn. zm.,
- 6) *„Podniesienie jakości i dostępności świadczeń medycznych w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego – Szpital Kliniczny Dzieciątka Jezus”*, który został ustanowiony uchwałą Nr 128/2021 Rady Ministrów z dnia 5 października 2021 r., z późn. zm.,
- 7) *„Rozbudowa wraz z modernizacją Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Szczecinie w zakresie kliniczno-dydaktycznym i medycznych wdrożeń innowacyjnych”*, który został

²⁵ Finansowanie Programu ze środków budżetu państwa od roku 2020.

ustanowiony uchwałą Nr 58/2019 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2019 r., z późn. zm.²⁶,

8) „Budowa Nowego Szpitala Onkologicznego we Wrocławiu”, który został ustanowiony uchwałą Nr 91/2020 Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2020 r., z późn. zm.

Program „Rozbudowa wraz z modernizacją Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Szczecinie w zakresie kliniczno-dydaktycznym i medycznych wdrożeń innowacyjnych” będzie realizowany także w ramach funkcji **10. Szkolnictwo wyższe i nauka**, zadania 10.1. Zarządzanie systemem szkolnictwa wyższego i nauki, podzadania 10.1.2. Utrzymanie i rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego i nauki, działania 10.1.2.2. Rozwój infrastruktury związanej z kształceniem.

Nadzór nad realizacją Programów wymienionych w pkt 1-7 sprawuje minister właściwy do spraw zdrowia, natomiast nadzór nad realizacją Programu wymienionego w pkt 8 sprawuje Wojewoda Dolnośląski.

Celem Programów jest racjonalny rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia, w tym przede wszystkim dostosowanie obiektów do obowiązujących standardów i przewidywanych potrzeb zdrowotnych. Programy obejmują przedsięwzięcia związane z budową, przebudową i rozbudową obiektów szpitalnych, których realizacja przyczyni się do poprawy dostępności do specjalistycznych i wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych, podniesienia jakości udzielanych świadczeń, dostosowania obiektów do obsługi osób niepełnosprawnych.

Łączne całkowite koszty realizacji ośmiu Programów wynoszą 5.948.343 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 1.043.582 tys. zł.

Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Minister Zdrowia/ poszczególne podmioty	1)-8) Udział zrealizowanego zakresu rzeczowego (w %)	1) 98
		2) 100
		3) 14
		4) 85
		5) 100
		6) 65
		7) 72,85
		8) 23,21
Wojewoda Dolnośląski/ Dolnośląskie Centrum Onkologii, Pulmonologii i Hematologii		

²⁶ Finansowanie Programu ze środków budżetu państwa od roku 2020.

W 2025 roku planowana jest kontynuacja prac polegających, m.in. na: modernizacji i doposażeniu istniejącej infrastruktury; przygotowaniu terenu do realizacji inwestycji; budowie obiektów podstawowych i pomocniczych; robotach budowlano-instalacyjnych oraz nadzorze autorskim i inwestorskim nad nimi; zakupie sprzętu.

28) Narodowa Strategia Onkologiczna na lata 2020-2030

Program wieloletni pn. „*Narodowa Strategia Onkologiczna na lata 2020-2030*” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie**, w zadaniu 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadaniu 20.4.1.W (o tej samej nazwie), działaniu 20.4.1.3. *Inwestycje budowlane oraz wymiana i modernizacja sprzętu w zakresie programów polityki zdrowotnej* oraz w zadaniu 20.5.W *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny*, podzadaniu 20.5.1.W *Profilaktyka zdrowotna i promocja zdrowego trybu życia*, w działaniu 20.5.1.4. *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia w ramach programów polityki zdrowotnej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 10/2020 Rady Ministrów z dnia 4 lutego 2020 r., z późn. zm.

Nadzór nad realizacją programu sprawuje wykonawca Programu – minister właściwy do spraw zdrowia.

Program obejmuje szereg działań w ramach 5 priorytetów Programu, tj.:

- 1) promocję zdrowia i profilaktykę nowotworów – główne działania to promowanie aktywnego trybu życia, zdrowego odżywiania, działań na rzecz ograniczenia palenia tytoniu, ograniczenia spożywania alkoholu, profilaktyki nowotworów złośliwych skóry (w szczególności czerniaka złośliwego), na rzecz zwiększenia zgłaszalności na badania przesiewowe oraz działania promujące karmienie piersią;
- 2) profilaktykę wtórną, diagnostykę oraz wykrywanie nowotworów – główne działania to badania przesiewowe w kierunku wykrywania: raka jelita grubego, raka piersi, raka szyjki macicy, opieka nad rodzinami wysokiego, dziedzicznie uwarunkowanego ryzyka zachorowania na nowotwory złośliwe oraz badania w kierunku wczesnego wykrywania raka płuca. Dokonywany będzie zarówno zakup, jak i wymiana sprzętu diagnostycznego do wczesnego wykrywania nowotworów;
- 3) wsparcie procesu leczenia nowotworów – główne działania to zakup i wymiana sprzętu do leczenia nowotworów, zakup endoprotez onkologicznych dla dzieci oraz zintegrowana opieka nad pacjentami onkologicznymi i ich bliskimi;
- 4) edukację onkologiczną – prowadzone będą działania mające na celu poprawę stanu wiedzy i umiejętności personelu medycznego oraz przedstawicieli innych zawodów medycznych w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia – z zakresu

diagnostyki onkologicznej (ze szczególnym uwzględnieniem programów przesiewowych i postępowania terapeutycznego);

- 5) wspomaganie systemu rejestracji nowotworów – prowadzone będą działania na rzecz poprawy funkcjonowania obecnego systemu gromadzenia danych o chorobach nowotworowych w Polsce oraz jakości publikowanych danych.

Realizacja zadań inwestycyjnych przewidziana jest w ramach priorytetów dotyczących profilaktyki wtórnej, diagnostyki oraz wykrywania nowotworów oraz wsparcia procesu leczenia nowotworów.

Całkowite koszty Programu w latach 2020-2030 wynoszą 5.154.229 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 500.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Wzrost odsetka osób przeżywających 5 lat od zakończenia terapii onkologicznej	Ministerstwo Zdrowia	Liczba świadczeniobiorców objętych koordynowaną opieką onkologiczną (w os.)	44.000

W ramach Programu, w 2025 roku, w zakresie zadań inwestycyjnych, planowane jest uzupełnienie oraz wymiana wyeksploatowanych wyrobów medycznych, służących do diagnostyki i leczenia nowotworów. Celem jest wykrywanie większej liczby nowotworów we wczesnych stadiach zaawansowania choroby, skuteczniejsze leczenie pacjentów onkologicznych oraz poprawa jakości ich życia. Wsparcie w ramach Programu będzie służyło także przygotowaniu podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w ramach Krajowej Sieci Onkologicznej do wdrożenia kompleksowej i koordynowanej opieki onkologicznej w Polsce na odpowiednim poziomie jakościowym. Realizacja zadań inwestycyjnych ma zapewnić pacjentom onkologicznym proces terapeutyczny o odpowiedniej jakości i poziomie bezpieczeństwa.

29) Narodowy Program Chorób Układu Krążenia na lata 2022-2032

Program wieloletni pn. „*Narodowy Program Chorób Układu Krążenia na lata 2022-2032*” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie**, w zadaniu 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadaniu 20.4.1.W (o tej samej nazwie), działaniu 20.4.1.3. *Inwestycje budowlane oraz wymiana i modernizacja sprzętu w zakresie programów polityki zdrowotnej* oraz w zadaniu 20.5.W *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny*, podzadaniu 20.5.1.W *Profilaktyka zdrowotna i promocja zdrowego trybu życia*, w działaniu 20.5.1.4. *Profilaktyka, edukacja i promocja*

zdrowia w ramach programów polityki zdrowotnej.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 247/2022 Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 2022 r.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw zdrowia.

Narodowy Program Chorób Układu Krążenia, stanowiący narodową strategię kardiologiczną, powstał w związku z aktualną oraz prognozowaną sytuacją w zakresie chorób układu krążenia i związaną z tym wysoką umieralnością.

Program koncentruje swoje działania w pięciu głównych obszarach:

- inwestycje w kadry;
- inwestycje w edukację, profilaktykę i styl życia;
- inwestycje w pacjenta;
- inwestycje w naukę i innowacje;
- inwestycje w system opieki kardiologicznej.

Program zakłada zwiększenia zaangażowania w działanie medycyny zapobiegawczej i profilaktyki zdrowotnej oraz zachęcania do badań przesiewowych i badań bilansowych, w tym wdrożenia zmian w funkcjonowaniu podmiotów leczniczych i współpracy w ramach procesu leczenia oraz modelu opieki nad pacjentem – zastosowania podejścia kompleksowego, bazującego na zwiększaniu świadomości co do wpływu czynników prozdrowotnych i modyfikacji czynników ryzyka chorób układu krążenia jak palenie tytoniu czy niewłaściwa dieta, wraz z wyposażeniem kadr w wiedzę i umiejętności podejmowania skutecznych interwencji antytytoniowych i dietetycznych.

Całkowite koszty Programu w latach 2022-2032 wynoszą 2.724.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 270.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Obniżenie zachorowalności i umieralności z powodu ChUK	Ministerstwo Zdrowia	Liczba pacjentów z niewydolnością serca, skierowanych do leczenia szpitalnego w ramach sieci kardiologicznej (w os.)	1.100

W ramach Programu, w 2025 roku, planowane jest uzupełnienie oraz wymiana wyeksploatowanych wyrobów medycznych, służących do diagnostyki i leczenia chorób układu krążenia. Celem tych działań jest zagwarantowanie diagnostyki we wczesnych stadiach, poprawa opieki nad pacjentami kardiologicznymi wymagającymi intensywnej terapii i opieki kardiologicznej, skuteczniejsze leczenie pacjentów z chorobami układu krążenia i chorobami współistniejącymi, zwiększającymi ryzyko nagłych zdarzeń sercowych oraz poprawa ich jakości życia. Wsparcie będzie służyło również przygotowaniu podmiotów

lecniczych udzielających świadczeń w ramach krajowej sieci kardiologicznej i podmiotów współpracujących do wdrożenia kompleksowej i koordynowanej opieki kardiologicznej w Polsce o odpowiedniej jakości i poziomie bezpieczeństwa.

30) Narodowy Program Transplantacyjny

Program wieloletni pn. „Narodowy Program Transplantacyjny” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie**, w zadaniu 20.1.W System opieki zdrowotnej i dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej, w podzadaniu 20.1.4.W Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych, w działaniu 20.1.4.7. Świadczenia opieki zdrowotnej w zakresie programów polityki zdrowotnej oraz w zadaniu 20.4.W Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia, podzadaniu 20.4.1.W (o tej samej nazwie), działaniu 20.4.1.3. Inwestycje budowlane oraz wymiana i modernizacja sprzętu w zakresie programów polityki zdrowotnej.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 64/2023 Rady Ministrów z dnia 9 maja 2023 r., z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw zdrowia.

Celem głównym Programu jest zwiększenie liczby pobieranych i przeszczepianych komórek, tkanek i narządów, co pozwoli przybliżyć się do wskaźników europejskich w zakresie liczby pobieranych i przeszczepianych narządów, tkanek i komórek.

Kierunki interwencji Programu to:

- inwestycje w zdrowie pacjenta;
- inwestycje w personel;
- inwestycje w infrastrukturę podmiotów związanych z transplantacją;
- inwestycje w działalność promocyjno-edukacyjną.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2032 wynoszą 975.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 100.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Rozwój medycyny transplantacyjnej	Ministerstwo Zdrowia	Liczba przeszczepień narządowych (odpowiednio dla dawców żywych i zmarłych) w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców	50

W ramach realizacji Programu, w 2025 roku, planuje się, m.in.:

- badania potencjalnych niespokrewnionych dawców szpiku (typowanie wstępne i dotypowanie);

- finansowanie działalności sieci koordynatorów transplantacyjnych oraz szkoleń koordynatorów transplantacyjnych;
- wprowadzenie nowych metod diagnostyki procesów immunologicznych i leczenia warunkujących powodzenie przeszczepienia;
- budowę ogólnopolskiego systemu dystrybucji pobranych tkanek do banków w celu przygotowania przeszczepów tkankowych – finansowanie koordynatorów tkankowych i zespołów pobierających;
- szkolenia osób wykonujących czynności bezpośrednio związane z pobieraniem, testowaniem, przetwarzaniem, przechowywaniem i przeszczepianiem komórek i tkanek;
- szkolenie personelu medycznego w zakresie kluczowych zagadnień dotyczących donacji oraz medycyny transplantacyjnej;
- finansowanie procedur medycznych – nowe rodzaje przeszczepienia (przygotowanie do przeszczepienia hodowanych komórek naskórka, konserwowanych naczyń krwionośnych, świeżych i konserwowanych przeszczepów chrzęstno-kostnych i innych), pozaustrojowa perfuzja narządów;
- finansowanie częściowe procedur medycznych – program monitorowania biorców narządów, leczenie choroby przeszczep przeciw gospodarzowi;
- zakup sprzętu i aparatury;
- akcje promocyjne i edukacyjne.

31) Program polskiej energetyki jądrowej

Program wieloletni pn. „*Program polskiej energetyki jądrowej*” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.2.W *Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin, w tym surowcami energetycznymi*, podzadania 6.2.1.W *Rynki paliw i energii*, działania 6.2.1.6. *Działalność w zakresie rozwoju energetyki jądrowej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 141/2020 Rady Ministrów z dnia 2 października 2020 r., z późn. zm.

Koordynowanie i nadzorowanie realizacji Programu zostało powierzone ministrowi właściwemu do spraw gospodarki surowcami energetycznymi. Program realizowany jest przez ministra właściwego do spraw gospodarki surowcami energetycznymi oraz Państwową Agencję Atomistyki (PAA).

Celem Programu jest budowa oraz oddanie do eksploatacji w Polsce elektrowni jądrowych o łącznej mocy zainstalowanej od ok. 6 do ok. 9 GWe w oparciu o duże sprawdzone reaktory PWR. Wdrożenie energetyki jądrowej w Polsce przyczyni się znacząco do podniesienia poziomu bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz umożliwi zastąpienie starzejących się wysokoemisyjnych bloków węglowych, pracujących w podstawie obciążenia systemu,

nowymi jednostkami bezemisyjnymi. Energetyka jądrowa spowoduje w szczególności zwiększenie poziomu dywersyfikacji zarówno bazy paliwowej w elektroenergetyce, jak i kierunków dostaw nośników energii pierwotnej.

Program przewiduje następujące zadania na potrzeby energetyki jądrowej:

- tworzenie ram prawnych dla budowy i funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce
 - wdrożenie aktów prawnych, których wprowadzenie lub nowelizacja jest niezbędne dla umożliwienia budowy i funkcjonowania energetyki jądrowej oraz związanej z tym infrastruktury oraz zapewnienia najwyższego poziomu bezpieczeństwa jądrowego;
- kształcenie i szkolenie kadr dla instytucji i przedsiębiorstw związanych z energetyką jądrową - przygotowanie kadr dla polskiej energetyki jądrowej, zarówno na potrzeby przygotowania i rozwoju infrastruktury, jak również eksploatacji energetyki jądrowej;
- działania informacyjno-edukacyjne – przedstawienie społeczeństwu wiarygodnej i rzetelnej informacji na temat energetyki jądrowej oraz – przez działania edukacyjne – podniesienie w społeczeństwie wiedzy w tym zakresie;
- utworzenie odpowiedniego zaplecza naukowo-badawczego pracującego na potrzeby energetyki jądrowej, co jest niezbędne dla wieloaspektowego, pełnego wykorzystania przez Polskę szans i możliwości związanych z wprowadzeniem energetyki jądrowej;
- zapewnienie jak największego udziału polskiego przemysłu w dostawach urządzeń i realizacji usług dla energetyki jądrowej;
- wzmocnienie kadrowe i budowa kompetencji PAA;
- dostosowanie zaplecza sprzętowego i infrastrukturalnego PAA do zadań wynikających z Programu;
- stworzenie systemu wsparcia techniczno-eksperckiego dla PAA;
- wykonywanie zadań kontrolnych oraz pozostałych zadań towarzyszących realizacji zadań PAA wynikających z Programu.

Całkowite koszty Programu w latach 2020-2033 wynoszą 613.661 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 61.636 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Wdrożenie w Polsce energetyki jądrowej, co przyczyni się do zapewnienia dostaw odpowiedniej ilości energii elektrycznej po akceptowalnych dla gospodarki i społeczeństwa cenach, przy równoczesnym zachowaniu wymagań ochrony środowiska	Ministerstwo Przemysłu, Państwowa Agencja Atomistyki	Przeprowadzenie badania opinii publicznej, badającego poziom akceptacji społecznej dla rozwoju energetyki jądrowej w Polsce (w szt.)	1

W roku 2025, w ramach realizacji Programu, planuje się: przeprowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej, promującej rozwój energetyki jądrowej w Polsce (TV, radio,

Internet); organizację szkoleń dla przedstawicieli polskich firm zainteresowanych kooperacją w branży jądrowej; organizację i przyjmowanie misji z krajów i do krajów zainteresowanych rozwojem współpracy; organizację szkoleń dla nauczycieli, w tematyce związanej z energią/energetyką jądrową; organizację lekcji pokazowych dla uczniów; obecność na piknikach naukowych, konferencjach; dalsze wzmocnienie dozoru jądrowego PAA. Efektem tych działań będzie wzrost w społeczeństwie poziomu wiedzy o energii jądrowej oraz utrzymanie poziomu poparcia dla rozwoju energetyki jądrowej, wzrost liczby polskich firm świadczących usługi w branży jądrowej, a także kontynuowanie przygotowania PAA do pełnienia roli dozoru jądrowego dla potrzeb energetyki jądrowej.

32) Program wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025

Program wieloletni pn. „Senior+” na lata 2021-2025 realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny**, zadania 13.1. *W Pomoc i integracja społeczna*, podzadania 13.1.4. *W Wspieranie aktywnego starzenia się*, działania 13.1.4.1. *W (o tej samej nazwie)*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 191/2020 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r., z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest Minister do spraw Polityki Senioralnej we współpracy z Wojewodami.

Celem strategicznym Programu jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym poprzez dofinansowanie rozbudowy infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz rozwój miejsc w ośrodkach wsparcia „Senior+”, tj. wsparcie działań jednostek samorządu w rozwoju na ich terenie sieci Dziennych Domów „Senior+” i Klubów „Senior+”.

Celem Programu jest w szczególności zapewnienie wsparcia seniorom – osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+, poprzez umożliwienie im korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, a także obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej – w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym. W ramach Programu udostępniana jest seniorom infrastruktura pozwalająca na aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- stworzenia warunków do aktywnego starzenia się społeczeństwa;
- wsparcia finansowego jednostek samorządu w realizacji zadań własnych określonych w art. 17 ust. 2 pkt 3, art. 19 pkt 11 oraz art. 21 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej;

- rozwoju różnorodnych środowiskowych form opieki dziennej dla osób starszych, w tym sieci placówek dziennego pobytu;
- wsparcia działań na rzecz solidarności międzypokoleniowej i wewnątrzpokoleniowej seniorów;
- integracji społecznej środowiska seniorów, w tym rozwoju działań samopomocowych;
- poprawy jakości życia seniorów w środowisku rodzinnym i lokalnym;
- zwiększenia zaangażowania seniorów w życie rodzinne i społeczności lokalnych.

Całkowite koszty Programu w latach 2021-2025 wynoszą 300.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 60.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Zwiększenie aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym, poprzez dofinansowanie rozbudowy infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz zwiększenie miejsc w ośrodkach wsparcia „Senior+”, tj. wsparcie działań jednostek samorządu w rozwoju na ich terenie sieci Dziennych Domów „Senior+” i Klubów „Senior+”	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Wojewodowie	Liczba zrealizowanych zadań publicznych dofinansowanych w ramach Programu	650

Planuje się, że w 2025 roku powstanie 75 nowych placówek „Senior+”, w tym 25 Dziennych Domów „Senior+” oraz 50 Klubów „Senior+”. Liczba seniorów korzystających z ośrodków wsparcia „Senior+” winna wynieść ok. 28.240. Planowane działania do podjęcia, w 2025 roku, to w szczególności: ogłoszenie otwartego konkursu ofert dla JST, dotyczące utworzenia lub bieżącego funkcjonowania już istniejących ośrodków wsparcia – Klubów „Senior+” i Dziennych Domów „Senior+” oraz ogłoszenie wyników konkursu – podział środków w województwach; przeprowadzenie monitoringu funkcjonujących placówek „Senior+”, utworzonych w latach 2015-2024; ewaluacja Programu.

33) Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap VI 2021-2025

Program wieloletni pn. „Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap VI 2021-2025” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania 9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci narodowej w kraju i za granicą*, działania 9.1.1.7.W *Opieka nad miejscami pamięci narodowej oraz grobami i cmentarzami wojennymi*.

Program został przyjęty uchwałą Nr 101/2020 Rady Ministrów z dnia 10 lipca 2020 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Wojewodę Małopolskiego sprawuje minister właściwy

do spraw administracji publicznej.

Priorytety Programu zakładają: uporządkowanie i zagospodarowanie terenów wokół Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, poprawę dostępności komunikacyjnej Oświęcimia, rozwój działalności edukacyjnej, poprawę atrakcyjności turystycznej miasta oraz poprawę dostępności i zagospodarowanie otoczenia obiektów byłych podbojów KL Auschwitz-Birkenau. Oczekiwanym efektem realizacji Programu jest stworzenie właściwych warunków dla lepszego udostępnienia zwiedzającym największego w Europie i na świecie miejsca pamięci masowej zagłady, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Całkowite koszty Programu w latach 2021-2025 wynoszą 92.013 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 6.126 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Zapewnienie pokoju społecznego wokół byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau dla tworzenia warunków godnego upamiętnienia największego w Europie i świecie miejsca pamięci masowej zagłady, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Wojewoda Małopolski	Liczba wykonanych zadań Programu do końca roku (w szt. narastająco)	19

W ramach Programu, w 2025 roku, zaplanowano realizację i ukończenie następujących sześciu zadań programowych:

- Przebudowa drogi powiatowej nr 1877K ul. Browarna oraz ul. Borska w Harmężach (Powiat Oświęcimski) – zmodernizowana droga będzie stanowiła kontynuację ciągu komunikacyjnego zrealizowanego w poprzednich etapach OSPR, inwestycja zwiększy przepustowość i funkcjonalność układu komunikacyjnego, z którego korzystają turyści i mieszkańcy, umożliwi bezpośredni, bezpieczny i szybki dojazd do Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau;
- Przebudowa drogi powiatowej nr 1878K ul. Męczeństwa Narodów w Brzezince (Powiat Oświęcimski) - inwestycja zapewni poprawę stanu drogi zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau i wpłynie na poprawę estetyki terenów w jego otoczeniu, zwiększy przepustowość i funkcjonalność układu komunikacyjnego, z którego korzystają turyści i mieszkańcy, umożliwi bezpośredni, bezpieczny i szybki dojazd do miejsca historycznego, jakim jest Brama Śmierci b. KL Auschwitz II – Birkenau;
- Przebudowa ul. Załawie w Babicach (Gmina Oświęcim) – inwestycja służyć będzie zapewnieniu sprawnej i kompleksowej obsługi ruchu odwiedzających Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau oraz jako droga wyjazdowa podczas odbywających

- się uroczystości, usprawni ruch lokalny zarówno dla turystów, jak i dla mieszkańców;
- Utrzymanie terenów Skarbu Państwa (Powiat Oświęcimski) – zadanie ma na celu utrzymanie porządku na terenach Skarbu Państwa, położonych w najbliższym sąsiedztwie Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau (b. KL Auschwitz I) oraz historycznych obiektów dawnej kantyny obozowej i magazynu żywnościowego tzw. Lagerhaus;
 - Przebudowa ul. Chopina (Miasto Oświęcim) – inwestycja zapewni prawidłowy stan techniczny drogi będącej elementem historycznego układu drogowego starego Oświęcimia, która stanowi trasę komunikacyjną udostępnianą dla osób zwiedzających obszar Starego Miasta oraz służącą mieszkańcom w korzystaniu z obiektów użyteczności publicznej;
 - Modernizacja ulicy Ofiar Faszyzmu w Chełmku, stanowiącej bezpośredni dojazd do miejsca pamięci wraz z zagospodarowaniem terenu miejsca pamięci po byłym podobozie KL Auschwitz (Gmina Chełmek) – w ramach inwestycji przewidziano zagospodarowanie terenu byłego podobozu KL Auschwitz - Aussenkommando Chełmek wraz z budową pamiątkowego obelisku oraz wykonaniem ścieżki edukacyjnej, a także zapewnienie dostępności komunikacyjnej oraz bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, w szczególności usprawnienie ruchu odwiedzających miejsce historyczne – pomnik „Ofiar Faszyzmu” w Chełmku.

34) Program Olimpia – Program budowy przyszłolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich

Program wieloletni pn. „*Program Olimpia – Program budowy przyszłolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich*”, realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **8. Kultura fizyczna**, zadania 8.1. *Sport dla wszystkich*, podzadania 8.1.1. *Tworzenie warunków dla rozwoju sportu dla wszystkich*, działania 8.1.1.2. *Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 22/2023 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2023 r., z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

Celem Programu jest poprawa dostępu do nowoczesnej infrastruktury sportowej na obszarach o mniejszym stopniu urbanizacji, z reguły mniej zasobnych oraz rzadziej zaludnionych. Czynniki te mogą stanowić barierę w procesie powstawania kubaturowej infrastruktury sportowej, w szczególności tej pełnowymiarowej, nieodzownej przy tworzeniu warunków do rozwoju sportu. Realizacja Programu umożliwi sportowy rozwój dzieci, w tym tych najbardziej utalentowanych oraz wpłynie na aktywność fizyczną osób z pozostałych grup społecznych. Stworzone zostaną warunki do całorocznego przeprowadzania zajęć wychowania fizycznego oraz treningu sportowego, co przyczyni się

do poprawy jakości zajęć sportowych, w szczególności w sezonie jesienno-zimowym. Program zakłada wsparcie budowy przyszkolnych hal sportowych.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2025 wynoszą 2.000.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 657.914 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Poprawa dostępu do nowoczesnej infrastruktury sportowej na obszarach o mniejszym stopniu urbanizacji, z reguły mniej zasobnych oraz rzadziej zaludnionych poprzez wybudowanie 700 przyszkolnych hal sportowych	Ministerstwo Sportu i Turystyki	Liczba dofinansowanych w danym roku hal sportowych (w szt.)	242

Ministerstwo Sportu i Turystyki, w 2025 roku, planuje kontynuować realizację zadań w ramach podpisanych umów, ponadto planowane jest ogłoszenie kolejnych edycji naborów do Programu.

35) Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028

Program wieloletni pn. „*Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028*” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **3. Edukacja, wychowanie i opieka**, zadania 3.1.*W Oświata i wychowanie*, podzadania 3.1.7.*W Wspieranie działalności edukacyjno-wychowawczej*, działania 3.1.7.6.*W Realizacja działań edukacyjnych, w tym wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym* oraz funkcji **13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny**, zadania 13.1.*W Pomoc i integracja społeczna*, podzadania 13.1.2.*W Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym*, działania 13.1.2.6.*W Pomoc państwa w zakresie dożywiania oraz pomoc żywnościowa dla najuboższych*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 149/2023 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r.

Wykonawcami Programu są minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego oraz minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, którzy monitorują realizację Programu za pośrednictwem Wojewodów.

Celem Programu jest wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. Ze środków przekazywanych gminom

w ramach Programu dofinansowane zostaną zarówno posiłki wydawane w stołówkach, jak i te dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku.

Całkowite koszty Programu w latach 2024-2028 wynoszą 3.886.941 tys. zł, z czego w 2025 r. na realizację zadań objętych Programem przeznaczone zostaną środki z budżetu państwa w wysokości 550.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole	Ministerstwo Edukacji Narodowej, Wojewodowie	Liczba szkół publicznych, która została objęta programem (w tys.)	0,5
Zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Wojewodowie	Liczba osób objętych pomocą w ramach Programu (w mln)	0,8

Program ma charakter wieloletni i stanowi kontynuację realizowanego od 1 stycznia 2019 r. wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, dlatego w 2025 roku zakłada się kontynuację realizacji celów przyjętych w założeniach, tj. przede wszystkim wsparcie gmin w realizacji ich zadania własnego w zakresie dożywiania a docelowo – wsparcie osób i rodzin w formie posiłku oraz świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, jak również świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. O pomoc z programu „Posiłek w szkole i w domu” w ww. formach mogą ubiegać się osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, których dochód co do zasady nie przekracza 200% kryterium dochodowego.

36) Rządowy Program Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Drogowej – Mosty dla Regionów

Program wieloletni pn. „Rządowy Program Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Drogowej – Mosty dla Regionów” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji

19. Transport i infrastruktura transportowa, zadania 19.1.W *Transport drogowy i infrastruktura drogowa*, podzadania 19.1.4.W *Budowa, przebudowa, utrzymanie i remonty sieci dróg publicznych*, działania 19.1.4.6.W *Pozostałe drogi publiczne*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 93/2018 Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2018 r., z późn. zm.

Koordynatorem Programu jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, a jednostkami realizującymi są Wojewodowie.

Celem Programu jest uzupełnienie lokalnej i regionalnej infrastruktury drogowej o brakujące przeprawy mostowe w ciągu dróg będących w zarządzaniu JST, a przez to poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej regionów Polski. Program ma na celu wsparcie z budżetu państwa jednostek samorządu terytorialnego dla uzupełnienia istniejącej sieci drogowej w zakresie:

- 1) przygotowania dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji pozwalających na realizację inwestycji,
- 2) budowy brakujących przepraw mostowych.

Zakres wsparcia dotyczy realizacji inwestycji na drogach publicznych gminnych, powiatowych lub wojewódzkich.

Całkowite koszty Programu w latach 2019-2028 wynoszą 2.877.700 tys. zł, z czego w 2025 r. na realizację zadań objętych Programem przeznaczone zostaną środki z budżetu państwa do wysokości 8.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Poprawienie wewnętrznej spójności komunikacyjnej regionów poprzez uzupełnienie lokalnej infrastruktury drogowej o brakujące przeprawy mostowe w ciągu dróg będących w zarządzaniu JST	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wojewodowie	Liczba zadań, dla których przyznano środki na opracowanie dokumentacji	25

Rok 2025 jest ostatnim rokiem realizacji zadań polegających na: opracowaniu dokumentów zgodnie z wymaganiami przepisów środowiskowych; opracowaniu projektów budowlanych oraz uzyskaniu decyzji o pozwoleniu na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

Zgodnie z aktualnymi harmonogramami zadań, w 2025 roku, JST zakończą prace dotyczące przygotowania dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji pozwalających na budowę przeprawy mostowej dla ostatnich 4 zadań. W przypadku zadań, w ramach których przygotowana zostanie już dokumentacja i uzyskana zostanie decyzja o pozwoleniu na budowę lub decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, jednostki samorządu terytorialnego będą mogły wnioskować o dofinansowanie budowy przeprawy mostowej ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Będzie to możliwe w ramach naboru organizowanego przez Ministerstwo Infrastruktury. Wsparcie budowy przeprawy mostowej odbywa się na zasadach i w trybie określonym w ustawie o Rządowym Funduszu Rozwoju

Dróg dla zadań mostowych, a realizacja tego etapu Programu znajduje się w gestii Ministerstwa Infrastruktury.

37) Rządowy program na rzecz zwiększania szans rozwojowych Ziemi Słupskiej na lata 2019-2026

Program wieloletni pn. „*Program na rzecz zwiększania szans rozwojowych Ziemi Słupskiej na lata 2019-2026*” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju**, zadania 17.1.W *Wsparcie rozwoju regionalnego kraju*, podzadania 17.1.2.W *Wsparcie rozwoju w ramach programów krajowych i planu rozwojowego*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 117/2019 Rady Ministrów z dnia 7 października 2019 r., z późn. zm.

Realizację Programu powierzono ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego oraz Wojewodzie Pomorskiemu.

Program ma na celu zwiększanie możliwości rozwoju Ziemi Słupskiej i podniesienie jakości życia jej mieszkańców, poprzez wsparcie finansowe zadań własnych wybranych jednostek samorządu terytorialnego z zakresu polityki rozwoju. W ramach Programu wsparcie mogą otrzymać zadania polegające na realizacji inwestycji w czterech obszarach mających kluczowy wpływ dla rozwoju lokalnego: infrastruktura drogowa oraz inwestycje towarzyszące na rzecz mobilności i bezpieczeństwa ruchu drogowego, infrastruktura społeczna, infrastruktura czasu wolnego oraz infrastruktura turystyczna, racjonalizacja gospodarki wodno-ściekowej.

Program realizuje trzy cele szczegółowe:

- 1) poprawa dostępności transportowej Ziemi Słupskiej oraz zwiększenie mobilności i wzrost bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 2) podniesienie jakości życia mieszkańców Ziemi Słupskiej;
- 3) wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej Ziemi Słupskiej.

Całkowite koszty Programu w latach 2019-2026 wynoszą 428.018 tys. zł, z czego w 2025 r. na realizację zadań objętych Programem przeznaczone zostaną środki z budżetu państwa do wysokości 38.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Zwiększenie możliwości rozwoju Ziemi Słupskiej i podniesienie jakości życia jej mieszkańców poprzez wsparcie finansowe zadań własnych wybranych jednostek samorządu terytorialnego z zakresu polityki rozwoju	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wojewoda Pomorski	Liczba zadań, dla których wydano pozytywną opinię ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o dofinansowaniu zadania z budżetu państwa (szt. narastająco)	60

W 2025 roku realizowanych będzie łącznie 7 zadań. Zadania koncentrować się będą na budowie i przebudowie ulic oraz dróg gminnych, zagospodarowaniu przestrzeni publicznych na cele rekreacyjne, przebudowie i remontach centrum przesiadkowego na obszarze realizacji Programu.

38) Rządowy program wsparcia rozwoju miasta stołecznego Warszawy na lata 2023-2030

Program wieloletni pn. „*Rządowy program wsparcia rozwoju miasta stołecznego Warszawy na lata 2023-2030*” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju**, zadania 17.1.W *Wsparcie rozwoju regionalnego kraju* oraz podzadania 17.1.2.W *Wsparcie rozwoju w ramach programów krajowych i planu rozwojowego*.

Program został przyjęty uchwałą Nr 161/2023 Rady Ministrów z dnia 5 września 2023 r.

Wykonawcami Programu są minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego oraz Wojewoda Mazowiecki.

Program ma na celu zwiększenie możliwości rozwoju miasta stołecznego Warszawy i podniesienie jakości życia jego mieszkańców przez wsparcie finansowe zadań własnych, których zakres wpisuje się w następujące działania:

- rozwój zrównoważonego transportu publicznego;
- usprawnienie komunikacji drogowej w mieście;
- wzmocnienie potencjału miasta opartego na dziedzictwie kulturowym;
- rozwój terenów rekreacji i sportu dla mieszkańców;
- wsparcie infrastruktury usług publicznych.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2030 wynoszą 3.838.750 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 58.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Zwiększenie możliwości rozwoju miasta stołecznego Warszawy i podniesienie jakości życia jego mieszkańców przez wsparcie finansowe zadań własnych z zakresu polityki rozwoju w działaniach wskazanych w Programie	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wojewoda Mazowiecki	Liczba zadań, dla których wydano pozytywną opinię ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o dofinansowanie zadania z budżetu państwa (szt. narastająco)	8

W 2025 roku planuje się realizację działań zmierzających do wydania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego opinii, o której mowa w art. 20a ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Zgodnie z założeniami Programu, w 2025 roku, wydane zostaną opinie dla ośmiu zadań, które zostaną objęte wsparciem w ramach Programu.

39) Rządowy program rozwoju północno-wschodnich obszarów przygranicznych na lata 2024-2030

Program wieloletni pn. „*Rządowy program rozwoju północno-wschodnich obszarów przygranicznych na lata 2024-2030*” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji

17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju, zadania 17.1.W *Wsparcie rozwoju regionalnego kraju* oraz podzadania 17.1.2.W *Wsparcie rozwoju w ramach programów krajowych i planu rozwojowego*.

Program został przyjęty uchwałą Nr 182/2023 Rady Ministrów z dnia 6 października 2023 r., z późn. zm.

Wykonawcami Programu są minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego oraz Wojewodowie: Lubelski, Podkarpacki, Podlaski i Warmińsko-Mazurski.

W ramach Programu planowana jest realizacja zadań w obszarach, które z uwagi na niekorzystną sytuację społeczno-gospodarczą wymagają interwencji z poziomu krajowego. Przedsięwzięcia będą dokonywane w obszarze poprawy infrastruktury drogowej i towarzyszącej, tzw. zielonej i niebieskiej infrastruktury, turystyki oraz infrastruktury edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej.

Całkowite koszty Programu w latach 2024-2030 wynoszą 625.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 65.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Poprawa jakości życia mieszkańców północno-wschodnich obszarów przygranicznych Rzeczypospolitej Polskiej przez ograniczenie negatywnych skutków inwazji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę oraz stworzenie trwałych podstaw umożliwiających rozwój społeczno-gospodarczy z poszanowaniem środowiska naturalnego	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wojewodowie Lubelski, Podkarpacki, Podlaski i Warmińsko-Mazurski	Liczba zadań, dla których wydano pozytywną opinię ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o dofinansowanie zadania z budżetu państwa (szt. narastająco)	33

W 2025 roku planowane jest wykonanie, przez beneficjentów, zadań z obszaru 4 kategorii działań:

- działanie 1 – poprawa infrastruktury drogowej oraz infrastruktury towarzyszącej i poprawa bezpieczeństwa drogowego;
- działanie 2 – rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury dla ochrony środowiska naturalnego;
- działanie 3 – stworzenie warunków do rozwoju zrównoważonej turystyki w oparciu o endogeniczne potencjały;
- działanie 4 – działania służące poprawie stanu infrastruktury edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej w celu zwiększenia dostępności lub jakości usług publicznych.

Rezultatem rzeczowym, planowanym do osiągnięcia w 2025 roku, będzie zwiększenie odporności na szoki wywołane destabilizacją polityczną, a także poprawa jakości życia mieszkańców terenów objętych dotacją, przez wsparcie budowy podstawowej infrastruktury oraz zwiększenie dostępu do usług edukacyjnych, zdrowotnych i społecznych. Wykonanie zadań, finansowanych z dotacji budżetowych, ma przyczynić się do zmniejszania różnic w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego regionów, przez rozwój potencjałów endogenicznych i tym samym prowadzić do zwiększenia spójności wewnątrzregionalnej kraju.

40) Program wspierania inwestycji jednostek samorządu terytorialnego w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej w województwie pomorskim

Program wieloletni pn. „*Program wspierania inwestycji jednostek samorządu terytorialnego w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej w województwie pomorskim*” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju**, zadania 17.1.W *Wsparcie rozwoju regionalnego kraju*, podzadania 17.1.2.W *Wsparcie rozwoju w ramach programów krajowych i planu rozwojowego*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 240/2023 Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2023 r.

Wykonawcami Programu są minister właściwy do spraw energii, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego oraz Wojewoda Pomorski.

Celem Programu jest zwiększenie możliwości rozwoju województwa pomorskiego i podniesienie jakości życia jego mieszkańców, poprzez wsparcie finansowe zadań własnych wybranych jednostek samorządu terytorialnego.

W ramach realizacji celu głównego będą wspierane cele szczegółowe, tj.:

- 1) poprawa dostępności transportowej;
- 2) podniesienie jakości życia mieszkańców województwa pomorskiego;
- 3) wzrost atrakcyjności turystycznej województwa pomorskiego.

Program obejmuje swoim zakresem wsparcie inwestycji powiatu: lęborskiego, puckiego, słupskiego oraz wejherowskiego, a także gmin: Choczewo, Gniewino, Krokowa, Lębork, Łęczyce, Łeba, Nowa Wieś Lęborska, Słupsk (gmina wiejska), Wicko, Wejherowo (gmina wiejska) i miasta Wejherowo.

Całkowite koszty Programu w latach 2024-2028 wynoszą 312.500 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 50.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Zwiększenie możliwości rozwoju województwa pomorskiego i podniesienie jakości życia jego mieszkańców, poprzez wsparcie finansowe zadań własnych wybranych jednostek samorządu terytorialnego	Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wojewoda Pomorski	Liczba zadań, dla których wydano pozytywną opinię ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o dofinansowaniu zadania z budżetu państwa (szt. narastająco)	20

W ramach Programu, w 2025 roku, przewiduje się możliwość objęcie wsparciem zadań w następujących obszarach:

- budowy albo przebudowy dróg powiatowych, gminnych lub dróg publicznych będących w zarządzie prezydenta miasta;
- inwestycji w ciągach dróg powiatowych, gminnych lub dróg publicznych będących w zarządzie prezydenta miasta, stanowiących ich zadanie własne, dotyczące, m.in.: budowy albo przebudowy skrzyżowań i skrzyżowań z ruchem okrężnym, chodników, przejść dla pieszych, wysepek dla pieszych, ścieżek rowerowych, oświetlenia ulicznego, przystanków i zatok dla autobusów;
- budowy albo przebudowy parkingów;
- poprawy infrastruktury związanej z edukacją;

- poprawy infrastruktury związanej z ochroną zdrowia;
- poprawy infrastruktury związanej z bezpieczeństwem;
- budowy albo przebudowy ogólnodostępnych obiektów sportowych wraz z wyposażeniem oraz ich zaplecza technicznego;
- budowy albo przebudowy budynków wraz z wyposażeniem na potrzeby działalności kulturalnej, turystycznej i sportowo-rekreacyjnej;
- budowy albo przebudowy wraz z zakupem sprzętu i wyposażenia w celu utworzenia centrum aktywności lokalnej;
- wytyczania nowych i odnowy istniejących szlaków turystycznych, w tym pieszych, rowerowych, konnych i kajakowych;
- tworzenia nowych lub modernizacji istniejących publicznych przestrzeni rekreacyjnych, np. plaż i obszarów nadwodnych, terenów zielonych (parków, ogrodów i placów) oraz rekultywacji przestrzeni publicznej stanowiącej centrum życia społecznego w danej miejscowości lub uczęszczanej przez turystów;
- budowy albo przebudowy sieci wodociągowych lub kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków;
- budowy albo przebudowy stacji uzdatniania wody;
- wykonania urządzeń umożliwiających pobór wód;
- budowy albo przebudowy stacji zlewnych;
- nowoczesnych technologii uzdatniania wody;
- budowy albo przebudowy punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

41) Program modernizacji badawczego reaktora jądrowego „MARIA” umożliwiający jego eksploatację po 2027 r.

Program wieloletni pn. *„Program modernizacji badawczego reaktora jądrowego „MARIA” umożliwiający jego eksploatację po 2027 r.”* realizowany będzie w 2025 r w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.2.W *Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin, w tym surowcami energetycznymi*, podzadania 6.2.1.W *Rynki paliw i energii*, działania 6.2.1.6. *Działalność w zakresie rozwoju energetyki jądrowej*.

Program został przyjęty uchwałą Nr 108/2023 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2023 r.

Koordinacja, nadzór i rozliczenie realizacji Programu zostało powierzone ministrowi właściwemu do spraw gospodarki surowcami energetycznymi. Wykonawcą Programu jest Narodowe Centrum Badań Jądrowych.

Celem Programu jest modernizacja badawczego reaktora jądrowego "MARIA" służąca zapewnieniu jego bezpiecznej eksploatacji po roku 2027, w perspektywie co najmniej do 2050 r.

Modernizacje realizowane są w 5 głównych obszarach tematycznych, podzielonych ze względu na ich zakres i dotyczą:

- układów zasilania energią elektryczną;
- układów sterowania i zabezpieczeń;
- układu wentylacji;
- układów dozymetrycznych;
- pozostałych obszarów obejmujących, m.in. obiekty technologiczne takie jak zbiorniki, układ awaryjnego ostrzegania czy chłodnia wentylatorowa.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2027 wynoszą 91.744 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 17.582 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Dokonanie modernizacji badawczego reaktora jądrowego "MARIA", tak aby zapewnić wzmocnienie jego bezpiecznej eksploatacji po roku 2027 w perspektywie co najmniej do 2050 r.	Ministerstwo Przemysłu	Relacja zadań wykonanych w porównaniu do zaplanowanych w Programie w danym roku (w %)	100

W ramach realizacji Programu, w 2025 roku, planowane są następujące działania:

- układ zasilania – modernizacja rozdzielni głównych, podrozdzielni, okablowanie oraz instalacja oświetleniowa;
- układ sterowania i zabezpieczeń – pomiarowe tablice synoptyczne, pulpity sterownicze w sterowni reaktora oraz system SAREMA, układy pomiarów technologicznych reaktora, linie pomiarowe układu automatyki neutronowej oraz linie pomiarowe N16, napędy i automatyka sterowania prętów bezpieczeństwa, kompensacji i automatycznej regulacji;
- układ wentylacji – wentylacja budynków technologicznych reaktora oraz rozbudowa układu filtrów;
- układy dozymetryczne – stacjonarny system dozymetryczny oraz system pomiaru aerozoli i gazów szlachetnych;
- układ awaryjnego ostrzegania – uzupełnienie systemu rozgłaszania;
- układ chłodzenia – układ chłodzenia basenu reaktora i układ recyrkulacji, wtórny układ chłodzenia, w tym chłodnia wentylatorowa.

42) Zagospodarowanie Dolnej Wisły

Program wieloletni pn. „Zagospodarowanie Dolnej Wisły” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji **12. Środowisko**, zadania 12.5.W *Ochrona wód i gospodarowanie zasobami wodnymi*, podzadania 12.5.3.W *Ochrona przeciwpowodziowa*, działania 12.5.3.2. *Budowa i przebudowa infrastruktury przeciwpowodziowej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 185/2023 Rady Ministrów z dnia 10 października 2023 r.

Organem odpowiedzialnym za koordynację realizacji Programu jest minister właściwy do spraw żeglugi śródlądowej, natomiast realizatorem Programu jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Głównym celem realizacji Programu jest zagospodarowanie Drogi Wodnej Dolnej Wisły w sposób uwzględniający cele polityki transportowej i wodnej. Realizacja Programu pozwoli na rozwój warunków do prowadzenia żeglugi śródlądowej i hydroenergetyki. Przyczyni się również do uspoijnienia całego systemu transportowego poprzez eliminację wąskiego gardła – budowę stopnia wodnego w Siarzewie. Powstanie nowej infrastruktury hydrotechnicznej zwiększy poziom ochrony przeciwpowodziowej obszarów położonych wzdłuż dolnej Wisły i przyczyni się do wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz zwiększy poziom retencji w ujęciu regionalnym.

Cel główny Programu zostanie zrealizowany poprzez osiągnięcie celów szczegółowych:

- wzmocnienie integracji portu morskiego Gdańsk z zapleczem lądowym;
- produkcja energii ze źródeł odnawialnych i zwiększenie poziomu bezpieczeństwa krajowego systemu energetycznego;
- poprawa funkcjonowania gospodarki wodnej w ujęciu regionalnym.

W ramach Programu zrealizowana zostanie budowa stopnia wodnego poniżej Włocławka w miejscowości Siarzewo na 706,38 km rzeki Wisły. Stopień wodny, wraz ze zbiornikiem, położony będzie w województwie kujawsko-pomorskim, na terenie gmin: Raciążek, Czernikowo, Nieszawa, Waganiec, Bobrowniki, Lubanie, Fabianki i Włocławek.

Budowla będzie progiem piętrzącym – nie będzie tamował przepływu wody w Wiśle. Zbiornik zostanie utworzony w ramach naturalnego koryta rzecznoego, z obwałowaniami zabezpieczającymi mieszkańców gmin położonych nad Wisłą.

Realizacja Programu przewiduje budowę hydroelektrowni na stopniu wodnym Siarzewo, zwiększającej wykorzystanie źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej. Inwestycja, poza produkcją odnawialnej zeroemisyjnej energii elektrycznej, będzie spełniała szereg innych funkcji, związanych przede wszystkim z racjonalnym gospodarowaniem wodami, ale także z zabezpieczeniem mocy startowych dla krajowego systemu energetycznego na wypadek awarii zasilania. Działania mają służyć zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa i stabilizacji krajowego systemu energetycznego. Realizacja inwestycji przyczyni się do podniesienia poziomu ochrony przeciwpowodziowej jednostek osadniczych poniżej stopnia Włocławek, a także zapewnienia trwałego bezpieczeństwa stopnia Włocławek.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2032 wynoszą 7.551.640 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 20.130 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Zagospodarowanie Drogi Wodnej Dolnej Wisły uwzględniające cele polityki transportowej i wodnej	Ministerstwo Infrastruktury, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Budowa stopnia wodnego wraz z infrastrukturą techniczną i środowiskową – zaawansowanie prac (w %)	0,51

W 2025 roku zostanie przeprowadzone postępowanie przetargowe na opracowanie Programu Funkcjonalno-Użytkowego z analizą środowiskową. Działanie ma na celu wieloaspektową analizę założeń technicznych i środowiskowych wynikających z planowanej realizacji przedsięwzięcia, a następnie ich uwzględnienie w Programie Funkcjonalno-Użytkowym, który będzie podstawą opracowania dokumentacji projektowej i realizacji robót budowlano-montażowych.

43) Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską

Program wieloletni pn. „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” realizowany będzie w 2025 r. w ramach funkcji 19. Transport i infrastruktura transportowa, zadania 19.3. Transport morski i żegluga śródlądowa, podzadania 19.3.5. Rozwój infrastruktury dostępowej od strony morza, działania 19.3.5.2. Modernizacja, przebudowa oraz rozbudowa infrastruktury zapewniającej dostęp do portów.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 57/2016 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2016 r., z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Urząd Morski w Gdyni sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.

Celem programu jest realizacja przedsięwzięć w zakresie:

- budowy kanału żeglugowego przez Mierzę Wiślaną wraz z infrastrukturą towarzyszącą;
- wykonania obudowy brzegów rzeki Elbląg wraz z mostem w Nowakowie;
- wykonania toru wodnego na Zalewie Wiślanym;
- wykonania toru wodnego na rzece Elbląg (odcinek toru wodnego od km 10+381 do km 6+600, odcinek toru wodnego od km 6+600 do km 0+000 oraz odcinek toru wodnego od pkt. P1 do P2);
- wykonania robót pogłębiarskich na torze wodnym na odcinku od P2 do Portu Elbląg.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2026 wynoszą 2.160.499 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2025 r. zaplanowano w kwocie 32.745 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2025 plan
Zapewnienie bezpieczeństwa regionu oraz umożliwienie wzrostu społeczno-gospodarczego poprzez ustanowienie drogi wodnej, umożliwiającej swobodny i całoroczny dostęp statków morskich wszystkich bander do Elbląga jako morskiego portu Unii Europejskiej	Ministerstwo Infrastruktury, Urząd Morski w Gdyni	Tor podejściowy wraz z infrastrukturą – zaawansowanie prac (w %)	99,88

W 2025 roku, w ramach realizacji Programu, planowane jest: wykonanie robót pogłębiarskich na torze wodnym na odcinku od P2 do Portu Elbląg; pełnienie usługi nadzoru środowiskowego oraz wykonanie Raportu o oddziaływaniu na środowisko dla poszerzonego i umocnionego odcinka toru od punktu P1 do Portu.

44) Narodowa Rezerwa Amunicyjna na lata 2023-2029

Program wieloletni pn. „*Narodowa Rezerwa Amunicyjna na lata 2023-2029*” na lata 2023-2029 realizowany będzie w 2025 r. w ramach w ramach funkcji **11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic**, zadania 11.1. *Utrzymanie i rozwój zdolności operacyjnych SZ RP*.

Program został ustanowiony uchwałą nr 43/2023 Rady Ministrów z dnia 29 marca 2023 r.

Wykonawcą Programu jest Prezes Rady Ministrów oraz Minister Obrony Narodowej.

Celem Programu jest rozbudowa i dywersyfikacja narodowej bazy produkcyjnej amunicji wielkokalibrowej oraz uzupełnienie jej rezerw, adekwatnie do zwiększonych potrzeb, związanych z rozbudową potencjału Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2029 oraz wydatki budżetowe w 2025 r. stanowią informację niejawną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

Dodatkowo w 2025 r. realizowane będą programy wieloletnie ustanowione przez Radę Ministrów:

1) nadzorowane przez Ministra Infrastruktury:

- a) „*Program Budowy 100 Obwodnic na lata 2020-2030*” – ustanowiony uchwałą Nr 46/2021 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 2021 r., z późn. zm., realizowany w latach 2020-2030;
- b) „*Program Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej+ do 2029*”

roku” – ustanowiony uchwałą Nr 151/2019 Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2019 r., z późn. zm., realizowany w latach 2019-2029;

c) „*Rządowy program budowy lub modernizacji przystanków kolejowych na lata 2021-2025*” – ustanowiony uchwałą Nr 63/2021 Rady Ministrów z dnia 19 maja 2021 r., realizowany w latach 2021-2025;

d) „*Rządowy Program Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. (z perspektywą do 2033 r.)*” – ustanowiony uchwałą Nr 253/2022 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2022 r., realizowany w latach 2023-2030,

2) nadzorowany przez Pełnomocnika Rządu do spraw Centralnego Portu

Komunikacyjnego:

a) „*Program inwestycyjny Centralny Port Komunikacyjny. Etap II 2024–2030*” – ustanowiony uchwałą Nr 201/2023 Rady Ministrów z dnia 24 października 2023 r., realizowany w latach 2024-2030,

3) nadzorowany przez Ministra Obrony Narodowej:

a) „*Wypożyczenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w czołgi*” – ustanowiony uchwałą Nr 89/2021 Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2021 r., realizowany w latach 2021-2026.

W ramach powyższych programów, w roku 2025, nie planuje się wydatków z budżetu państwa.

Rozdział VII

Agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej, państwowe fundusze celowe i państwowe osoby prawne

Poniższy rozdział zawiera uzasadnienie do planów finansowych jednostek pozabudżetowych zawartych w załącznikach od 11 do 14 ustawy budżetowej. Obejmuje on następujące podmioty: agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej, państwowe fundusze celowe oraz państwowe osoby prawne o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Ustawa z dnia 28 czerwca 2024 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, wprowadziła szereg zmian w gospodarce finansowej ww. podmiotów. Został m.in. rozszerzony katalog podmiotów prezentowanych w załącznikach do ustawy budżetowej o Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządzane przez niego fundusze posiadające status państwowych osób prawnych oraz fundusze posiadające osobowość prawną, zarządzane przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Ponadto, od planowania budżetu na rok 2025 rozszerzono prezentację planów finansowych o część w układzie kasowym (tj. plan dochodów i wydatków ujmowanych w terminie zapłaty), w zakresie instytucji gospodarki budżetowej oraz państwowych osób prawnych. Od wielu lat plany w takim układzie były prezentowane w zakresie agencji wykonawczych, a od roku 2023 również w zakresie państwowych funduszy celowych (wówczas plany funduszy celowych zostały włączone do SRW).

Prezentacja planów finansowych ww. jednostek w układzie kasowym jest bezpośrednio związana z rozszerzeniem katalogu podmiotów uwzględnionych w stabilizującej regule wydatkowej (SRW), których wydatki objęte są limitem wydatków na podstawie art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych. Dotychczas w SRW w ramach tej grupy podmiotów, uwzględniane były jedynie wydatki państwowych funduszy celowych. Od roku 2025 rozszerzono ten katalog o około 90 kolejnych jednostek.

W celu monitorowania limitu wydatków SRW, w ramach procesu wykonywania budżetu państwa, ujednolicono i doprecyzowano procedury zmiany planów finansowych ww. podmiotów, w trakcie roku budżetowego. Uwzględniono możliwość dokonywania, zmian przychodów i kosztów lub dochodów i wydatków, w tym przesunięcia pomiędzy ich poszczególnymi pozycjami w ramach łącznych kwot, jeżeli nie spowodują one zwiększenia zobowiązań lub pogorszenia planowanego wyniku finansowego brutto. O zmianach takich należy poinformować Ministra Finansów.

Natomiast zmiany w planach finansowych powodujące zwiększenia:

- łącznych kwot przychodów i kosztów lub łącznych kwot dochodów i wydatków,
- planowanych wydatków ponad planowane dochody, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania środków pieniężnych z poprzednich okresów,
- dotacji z budżetu państwa,
- uposażeń i wynagrodzeń ze stosunku pracy,

mogą być dokonywane po uzyskaniu zgody lub w porozumieniu z Ministrem Finansów (w zależności od kategorii podmiotu) i po uzyskaniu opinii sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu. Tego typu zmiany mogą mieć wpływ na wykonanie limitu wydatków SRW, stąd też konieczne było pozostawienie wpływu Ministra Finansów na tego typu decyzje.

Ponadto, wszystkie ww. podmioty zostaną objęte jednolitą sprawozdawczością, w analogicznym układzie jaki jest prezentowany w załącznikach do ustawy budżetowej, co pozwoli na monitorowanie wykonania ich planów finansowych, oraz wykonania limitu wydatków SRW w trakcie roku budżetowego.

Prezentacja szerszego zakresu informacji w ustawie budżetowej, jak również realizacja obowiązków sprawozdawczych przez większy krąg podmiotów spowoduje, że zwiększy się liczba ogólnie dostępnych informacji o sytuacji finansowej poszczególnych jednostek. Zmiany te przyczynią się do zwiększenia transparentności i przejrzystości finansów publicznych – co było wielokrotnie zalecane przez NIK, jak również było postulatem w opracowaniu tzw. *Białej Księgi pt. Stan Polskich Finansów Publicznych 2016-2023*.

Zmiany w zakresie planów finansowych jednostek pozabudżetowych oraz ich sprawozdawczości, przyczynią się do zwiększenia rangi planowania i sprawozdawczości finansowej jednostek sektora finansów publicznych – co również wskazano jako zalecenie w tzw. *Białej Księdze*.

Zgodnie z wnioskami i rekomendacjami z tzw. *Białej Księgi* uporządkowania wymagają wydatki sektora finansów publicznych w kontekście ich celowości i efektywności. Przykładem takich działań może być likwidacja Instytucji Gospodarki Budżetowej pn. Centrum Cyberbezpieczeństwa zgodnie z Zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 29 lipca 2024 r. Z przeprowadzonej kontroli wynikało, iż w niewłaściwy sposób wykorzystywane były otrzymywane dotacje oraz nie zapewniono jednostce odpowiednich warunków funkcjonowania. Obowiązki Centrum Cyberbezpieczeństwa przejmie Biuro Cyberbezpieczeństwa Ministerstwa Sprawiedliwości. Termin zakończenia likwidacji Centrum został wyznaczony na dzień 31 grudnia 2024 r.

Likwidacja nieefektywnych instytucji, przyczynia się również do zwiększenia przejrzystości finansów publicznych.

1. Agencje wykonawcze

Agencja wykonawcza jest państwową osobą prawną tworzoną na podstawie odrębnej ustawy w celu realizacji zadań państwa. Podstawą gospodarki finansowej agencji wykonawczej jest roczny plan finansowy. Plany finansowe agencji wykonawczych wymienione są w załączniku 11 do projektu ustawy budżetowej na rok 2025.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2025 zamieszczono plany finansowe następujących agencji wykonawczych nadzorowanych przez:

- Prezesa Rady Ministrów
 - Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego,
- Ministra Rozwoju i Technologii
 - Polska Agencja Kosmiczna,
- Ministra Nauki
 - Narodowe Centrum Badań i Rozwoju,
 - Narodowe Centrum Nauki,
- Ministra Obrony Narodowej
 - Agencja Mienia Wojskowego,
- Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
 - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
 - Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa wraz z planem finansowym Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa,
 - Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych,
- Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej
 - Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości,
- Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
 - Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych.

W 2025 r. planuje się łączne przychody agencji wykonawczych na kwotę 16.735.620 tys. zł, w tym 11.602.762 tys. zł pochodzić będzie z dotacji z budżetu państwa, co stanowi 69,3% przychodów ogółem.

Planowane na 2025 r. przez agencje wykonawcze koszty ogółem wyniosą 16.526.740 tys. zł.
Suma wyników finansowych brutto agencji wykonawczych i wyniesie 208.880 tys. zł.

Zaplanowane w 2025 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji budżetowych, kosztów oraz wyników finansowych brutto agencji wykonawczych przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym:	Koszty	Wynik finansowy brutto
		dotacja z budżetu państwa		
	w tys. zł			
1	2	3	4	5
Polska Agencja Kosmiczna	52.611	37.238	52.611	0
Narodowy Instytut Wolności-Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	259.355	204.085	259.155	200
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	428.184	329.027	435.574	-7.390
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	1.470.062	1.370.952	1.470.062	0
Narodowe Centrum Nauki	1.728.510	1.697.083	1.728.500	10
Agencja Mienia Wojskowego	4.079.572	3.571.768	4.071.449	8.123
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	3.401.898	3.154.150	3.456.227	-54.329
Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	776.228	11.225	719.152	57.076
Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa	1.606.900	0	2.075.683	-468.783
Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych	286.265	56.733	286.028	237
Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych	2.646.035	1.170.501	1.972.299	673.736
Razem	16.735.620	11.602.762	16.526.740	208.880

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące ww. jednostek:

1.1 Polska Agencja Kosmiczna

Polska Agencja Kosmiczna (PAK) powstała na mocy ustawy z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej, realizuje zadania w zakresie badań i rozwoju techniki kosmicznej, w tym inżynierii satelitarnej oraz ich zastosowania dla celów użytkowych, gospodarczych, obronnych, bezpieczeństwa państwa oraz naukowych.

Do zadań Agencji należy m.in. inicjowanie, przygotowywanie oraz wdrażanie założeń, głównych kierunków badań i programów rozwoju w dziedzinie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej, zapewnienie spójności polskiej polityki kosmicznej realizowanej w ramach programów Unii Europejskiej, reprezentowanie polskiego interesu gospodarczego i naukowego w dziedzinie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej na arenie międzynarodowej oraz prowadzenie rejestru obiektów wypuszczonych w przestrzeń kosmiczną.

W stanie na początek roku zaplanowano środki obrotowe w wysokości 5.012 tys. zł, w tym: środki pieniężne 5.000 tys. zł, należności krótkoterminowe 10 tys. zł, zapasy 2 tys. zł oraz należności długoterminowe 200 tys. zł i zobowiązania 8.733 tys. zł.

Planowane przychody Agencji w 2025 r. wyniosą 52.611 tys. zł i będą wyższe o 14.213 tys. zł tj. 37,0% w stosunku do planu na rok 2024. Zwiększenie przychodów wynika przede wszystkim ze zwiększenia pozycji pozostałych przychodów (równowartość odpisów amortyzacyjnych) związanych z przyjęciem na stan Agencji automatycznych zestawów teleskopowych, wzrostu dotacji z budżetu państwa oraz środków otrzymanych z Unii Europejskiej.

Źródłem przychodów będą przede wszystkim dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 37.238 tys. zł, przeznaczone na realizację zadań oraz na pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki, a także środki z Unii Europejskiej w kwocie 5.342 tys. zł na pokrycie zobowiązań z tytułu realizacji projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Planowane koszty Agencji w 2025 r. wyniosą 52.611 tys. zł i będą wyższe o 14.213 tys. zł tj. 37,0% w stosunku do planu na rok 2024. Zwiększenie kosztów związane jest głównie z wyższymi kosztami amortyzacji w związku z przyjęciem na stan Agencji automatycznych zestawów teleskopowych oraz zwiększonymi kosztami usług obcych. Wzrost planowanych kosztów związany jest również z przewidywanymi wyższymi kosztami zakupu energii elektrycznej i wody oraz wzrostem funduszu wynagrodzeń o 5% w ramach waloryzacji wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej wraz z pochodnymi.

W stanie na koniec roku zaplanowano środki obrotowe w wysokości 5.007 tys. zł, w tym:

środki pieniężne w wysokości 5.000 tys. zł, należności krótkoterminowe 5 tys. zł, zapasy 2 tys. zł oraz należności długoterminowe 200 tys. zł i zobowiązania 6.000 tys. zł.

1.2 Narodowy Instytut Wolności-Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (NIW-CRSO) został utworzony na podstawie ustawy z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. NIW-CRSO realizuje zadania na rzecz wspierania rozwoju wspólnoty obywatelskiej i społeczeństwa obywatelskiego w Rzeczypospolitej Polskiej m. in. poprzez wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych oraz innych zorganizowanych form społeczeństwa obywatelskiego, wspieranie zaangażowania obywateli, organizacji pozarządowych oraz innych zorganizowanych form społeczeństwa obywatelskiego w życie publiczne, procesy kształtowania polityk publicznych i podejmowania decyzji.

Planowany stan środków obrotowych na początek roku wynosi 600 tys. zł i zwiększył się w stosunku do planu na 2024 r. o 9,5%.

Planowane przychody NIW-CRSO wyniosą 259.355 tys. zł i będą wyższe o 2.484 tys. zł od planu na rok 2024 (256.871 tys. zł) tj. o ok. 1,0%. Źródłem przychodów będą przede wszystkim dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 204.085 tys. zł oraz środki od innych jednostek sektora finansów publicznych w kwocie 51.820 tys. zł (z Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego).

Koszty NIW-CRSO zostały określone na kwotę 259.155 tys. zł i będą wyższe o 2.084 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (257.071 tys. zł) tj. o 0,8%. Zostaną przeznaczone na sfinansowanie kosztów funkcjonowania jednostki oraz na realizację rządowych programów wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, m in.:

- Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO,
- Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich,
- Program Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych,
- Program Polski Inkubator Rzemiosła,
- Program Fundusz Młodzieżowy,
- Program Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych,
- Korpus Solidarności
- Program Wspierania Rozwoju Międzynarodowych Domów Spotkań,

- Program Wspierania Organizacji Poradniczych.

W projekcie planu finansowego na rok 2025 zaplanowano środki w wysokości 16.547 tys. zł (dotacja podmiotowa) na pokrycie bieżących kosztów funkcjonowania NIW-CRSO. W stosunku do planu roku poprzedniego według ustawy budżetowej wysokość dotacji podmiotowej została zwiększona o kwotę 1.278 tys. zł. Zwiększenie to jest związane głównie:

- ze wzrostem funduszu wynagrodzeń wraz z pochodnymi o 5%,
- z utworzeniem dodatkowych 2 etatów w celu wzmocnienia potencjału kadrowego w dziale kontroli,
- ze wzrostem odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS).

Ponadto wzrosły przychody z tytułu należności dotyczących nieprawidłowo wydatkowanych dotacji przez beneficjentów (o 1.050 tys. zł).

Planowany stan środków obrotowych na koniec roku wynosi 772 tys. zł i zwiększył się w stosunku do roku 2024 o 54,4 %. NIW-CRSO nie planuje przekazania środków w depozyt u Ministra Finansów.

1.3 Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Zadaniem PARP jest działanie na rzecz przedsiębiorczości poprzez wspieranie: rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, eksportu, rozwoju regionalnego, wykorzystania nowych technik i technologii, wykorzystania potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz rozwoju zasobów ludzkich.

W stanie na początek roku zaplanowano środki obrotowe w wysokości 886.088 tys. zł, w tym: środki pieniężne 91.803 tys. zł, należności krótkoterminowe 794.265 tys. zł, zapasy 20 tys. zł oraz należności długoterminowe 7.946 tys. zł i zobowiązania 94.000 tys. zł.

Planowane przychody Agencji w 2025 r. wyniosą 428.184 tys. zł i będą wyższe o 55.378 tys. zł, tj. o 14,9% w stosunku do planu na rok 2024. Zwiększenie przychodów wynika przede wszystkim z większych:

- dotacji z budżetu państwa,
- środków otrzymanych z Unii Europejskiej,
- środków otrzymanych od jednostek spoza sektora finansów publicznych.

Źródłem przychodów będą m.in.:

- dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 329.027 tys. zł, które będą wyższe o 61.981 tys. zł, tj. o 23,2 % w stosunku do planu na rok 2024 i zostaną przeznaczone na realizację zadań oraz na pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki, z tego 236.017 tys. zł na realizację projektów z udziałem środków UE i 2.351 tys. zł na realizację projektów z udziałem środków EFTA,
- środki otrzymane z Unii Europejskiej w kwocie 4.770 tys. zł, które będą wyższe o 944 tys. zł, tj. o 24,7% w stosunku do planu na rok 2024 i zostaną przeznaczone na realizację projektów międzynarodowych (m.in. na projekt Erasmus for Young Entrepreneurs oraz projekt Ukraine Ready4EU),
- środki od innych jednostek sektora finansów publicznych w kwocie 855 tys. zł, które będą niższe o 7.509 tys. zł, tj. o 89,8% w stosunku do planu na rok 2024.

Planowane koszty Agencji w 2025 r. wyniosą 435.574 tys. zł i będą wyższe o 47.768 tys. zł, tj. o 12,3% w stosunku do planu na 2024 rok. Wynika to przede wszystkim ze:

- zwiększenia kosztów realizacji zadań ustawowych w ramach, których Agencja udziela wsparcia innym podmiotom o 41.325 tys. zł, tj. o 44,2% m.in. jednostkom samorządu terytorialnego w ramach programu FEPW, uczelniom publicznym oraz pozostałym podmiotom,
- zwiększenia pozostałych kosztów o 6.775 tys. zł, tj. o 9,3%, wynikają z odpisów aktualizujących należności oraz odsetek od beneficjentów.

Natomiast zmniejszenie pozycji kosztów funkcjonowania o 332 tys. zł, tj. o 0,2% w stosunku do planu na 2024 rok, spowodowane jest głównie spadkiem usług obcych i wynagrodzeń bezosobowych.

Ponadto, Agencja uwzględniła wyższe koszty zakupu materiałów i energii a także planuje wzrost funduszu wynagrodzeń o 5% w ramach waloryzacji wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej wraz z pochodnymi.

Podobnie jak w roku 2024 Agencja planuje wykazać stratę w wysokości 7.390 tys. zł, która będzie skutkiem rozliczenia wypłat wsparcia ze środków Robogrant. Charakter środków powodować będzie, że zrealizowane przy ich wykorzystaniu wydatki, w chwili ich rozliczenia odnotowywane będą w księgach rachunkowych, jako koszty wynikowe, a następnie, jako strata odzwierciedlona w wyniku finansowym Agencji.

W stanie na koniec roku zaplanowano środki obrotowe w wysokości 877.022 tys. zł, w tym: środki pieniężne w wysokości 91.803 tys. zł, należności krótkoterminowe 785.199 tys. zł,

zapasy 20 tys. zł oraz należności długoterminowe 7.630 tys. zł i zobowiązania 79.256 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 2.100 tys. zł.

1.4 Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR) funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju jako agencja wykonawcza powołana do realizacji zadań z zakresu polityki naukowej państwa.

W ramach realizowanych zadań Centrum wspiera tworzenie nowoczesnych rozwiązań i technologii poprzez finansowanie projektów badawczych. NCBiR uczestniczy również we wdrażaniu programów operacyjnych.

Przychody Centrum w 2025 r. zaplanowano w łącznej wysokości 1.470.062 tys. zł, co w stosunku do planu na 2024 r. oznacza wzrost o 66.267 tys. zł (4,7%). Głównym źródłem przychodów będą dotacje otrzymywane z budżetu państwa w kwocie 1.370.952 tys. zł z przeznaczeniem na realizację zadań oraz pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki. Wzrost łącznych przychodów wynika z przyznania przez Ministra Nauki dotacji celowej w wysokości wyższej niż w roku 2024.

Zaplanowane na 2025 r. koszty NCBiR zostały określone na kwotę 1.470.062 tys. zł, co w stosunku do planu na 2024 r. oznacza wzrost o 66.267 tys. zł (4,7%). W ramach ww. kwoty na realizację zadań zaplanowano 1.272.722 tys. zł, zaś na pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki 197.340 tys. zł. Przewidywane nakłady na realizację zadań będą wyższe o 50.144 tys. zł, głównie z powodu dostosowania wysokości środków do etapu realizacji programów w ramach funduszy strukturalnych, w tym rozpoczęcia nowych projektów, w których NCBiR występuje w roli beneficjenta.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów Centrum zakłada się zrównoważony wynik brutto.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 14.000 tys. zł.

1.5 Narodowe Centrum Nauki

Narodowe Centrum Nauki (NCN) funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki jako agencja wykonawcza powołana do wspierania działalności naukowej w zakresie badań podstawowych.

Do głównych zadań Centrum należy finansowanie badań podstawowych, nadzór nad realizacją umów grantowych oraz upowszechnianie w środowisku naukowym informacji o ogłaszanych konkursach. Ponadto NCN prowadzi współpracę międzynarodową w ramach finansowania badań naukowych, inspirowanie i monitoruje finansowanie badań podstawowych ze środków pochodzących spoza budżetu państwa oraz wykonuje inne zadania zlecone przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Stan środków pieniężnych na początek 2025 r. zaplanowano w kwocie 39.295 tys. zł, na co składają się w głównej mierze fundusze pochodzące z Komisji Europejskiej pozyskane w ramach współpracy międzynarodowej.

Przychody Centrum w 2025 r. zaplanowano w wysokości 1.728.510 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2024 oznacza wzrost o 17,1%, tj. o kwotę 252.161 tys. zł. Głównym źródłem przychodów będą dotacje z budżetu państwa w kwocie 1.697.083 tys. zł przeznaczone na realizację zadań oraz pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki. Wzrost przychodów związany jest przede wszystkim z przyznaniem Centrum wyższej o 250.000 tys. zł dotacji celowej na realizację zadań.

Zaplanowane na 2025 r. koszty NCN zostały określone na kwotę 1.728.500 tys. zł, co oznacza wzrost w stosunku do planu finansowego na rok 2024 o 17,1%, tj. o kwotę 252.161 tys. zł. Zwiększenie dotyczy głównie kosztów realizacji zadań, na które Centrum uzyskało wyższą dotację celową. Koszty funkcjonowania jednostki wzrosną o 8,4% głównie z tytułu zaplanowania wyższych środków na pozostałe koszty funkcjonowania.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów Centrum zakłada dodatni wynik finansowy brutto w wysokości 10 tys. zł.

Przewidywany stan środków pieniężnych na koniec roku wyniesie 19.248 tys. zł i dotyczy funduszy pozyskiwanych przez Centrum ze źródeł europejskich.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 3.500 tys. zł.

1.6 Agencja Mienia Wojskowego

Agencja Mienia Wojskowego (AMW) funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego.

AMW realizuje zadania własne i zadania zlecone, przede wszystkim w zakresie:

- gospodarowania powierzonym i użyczonym mieniem Skarbu Państwa,

- obrotu mieniem, w tym sprzedaży lokali mieszkalnych i innych nieruchomości oraz infrastruktury, a także przejmowania i nabywania mienia,
- zbywania podmiotom mienia ruchomego przekazanego Agencji przez Ministra Obrony Narodowej,
- działalności gospodarczej wynikającej z potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa,
- obrotu z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, w tym współpracy z przedsiębiorcami w tym zakresie,
- budowy domów mieszkalnych, a także remontów budynków i lokali mieszkalnych, użytkowych i internatów oraz związanej z nimi infrastruktury, wynikających z potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa,
- wypłacania osobom uprawnionym świadczeń pieniężnych, na które Agencja otrzymuje dotację budżetową,
- wydawania żołnierzom zawodowym decyzji o przydziale lokali mieszkalnych znajdujących się w dyspozycji Agencji,
- budowania, ulepszania, nabywania i utrzymywania obiektów infrastruktury o przeznaczeniu wojskowym, możliwych do wykorzystania również do celów cywilnych i gospodarowanie nimi;
- wykonywania powierzonych przez Ministra Obrony Narodowej zadań w zakresie inwestycji wynikających z potrzeb Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w tym realizacji inwestycji na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa;
- realizacji zadań związanych z zapewnieniem zakwaterowania i wyżywienia żołnierzy wojsk obcych stacjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 920.242 tys. zł (w tym: środki pieniężne 57.430 tys. zł, należności krótkoterminowe 90.000 tys. zł i zapasy 772.812 tys. zł) oraz zobowiązania krótkoterminowe w wysokości 160.000 tys. zł.

Planowane przychody AMW wyniosą 4.079.572 tys. zł, co stanowi wzrost o 864.462 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (3.215.110 tys. zł), tj. o 26,9 %. Powyższy wzrost wynika głównie ze zwiększenia wysokości dotacji celowej z budżetu państwa na zadania zlecone przez Ministra Obrony Narodowej w zakresie realizacji prawa żołnierzy do zakwaterowania oraz na utrzymanie przejętych nieruchomości.

Na kwotę przychodów składają się dotacje i subwencje z budżetu państwa w kwocie

3.571.768 tys. zł (wzrost o 835.991 tys. zł, tj. o 30,6% w stosunku do planu na rok 2024), przychody z prowadzonej działalności w kwocie 445.922 tys. zł (wzrost o 2,5%) oraz pozostałe przychody w kwocie 45.295 tys. zł (wzrost o 51,9% wynika głównie z uwzględnienia planowanych przychodów z tytułu rozwiązanych rezerw na pewne lub przewidywane straty z tytułu operacji niefinansowych dotyczących toczących się spraw sądowych, m.in. w zakresie podatku od nieruchomości oraz innych spraw związanych z funkcjonowaniem Agencji, odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych oraz planowanych kar i grzywien należnych AMW).

Środki z dotacji celowej w wysokości 3.019.157 tys. zł zostaną przeznaczone przede wszystkim na realizację prawa żołnierzy do zakwaterowania, głównie z tytułu wypłaty odprawy mieszkaniowej i świadczenia mieszkaniowego (wzrost o 37,7 %). Dynamiczny wzrost kwoty wypłaty świadczeń mieszkaniowych dla żołnierzy wynika ze wzrostu liczby żołnierzy pełniących zawodową służbę wojskową i otrzymujących świadczenie mieszkaniowe, a także ze wzrostu średniej stawki świadczenia. Ponadto środki w wysokości 425.502 tys. zł przeznaczone zostaną na zadania inwestycyjne dla Sił Zbrojnych RP, w tym o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa (spadek o 7,4%). Natomiast dotacja podmiotowa w wysokości 127.109 tys. zł (wzrost o 50,9%) przeznaczona jest na dofinansowanie działalności bieżącej Agencji. Dodatkowe środki przeznaczone zostaną głównie na sfinansowanie skutków przechodzących wzrostu wynagrodzeń w 2024 roku, kosztów wzrostu wynagrodzeń o wskaźnik 5,0%, wzrostu zatrudnienia w Agencji o 40 etatów oraz na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania lokali mieszkalnych i realizacji zadań inwestycyjnych dla Sił Zbrojnych RP.

Koszty AMW zostały określone na kwotę 4.071.449 tys. zł i będą wyższe o 875.335 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (3.196.114 tys. zł), tj. o 27,4%. Zwiększenie kosztów wynika głównie ze wzrostu o 766.909 tys. zł kosztów realizacji zadań (wzrost o 29,7%), na które zaplanowano łącznie środki w wysokości 3.348.811 tys. zł. Wzrost kosztów wynika głównie ze zwiększonych wypłat świadczeń dla uprawnionych żołnierzy finansowanych z dotacji budżetowej. Natomiast koszty funkcjonowania AMW rosną głównie z tytułu usług obcych (wzrost o 17,7%). Wynagrodzenia osobowe wzrastają o 17,2% w stosunku do przewidywanego wykonania roku 2024 głównie w związku z planowanym wzrostem wynagrodzeń o 5,0% oraz wzrostem zatrudnienia o 40 etatów wynikającym ze zwiększenia inwestycji i remontów oraz projektów dla wojsk USA.

Planowany na rok 2025 wynik finansowy brutto wyniesie 8.123 tys. zł.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 390.316 tys. zł (w tym zapasy 284.500 tys. zł, należności krótkoterminowe 72.000 tys. zł i środki pieniężne 33.816 tys. zł) oraz zobowiązania krótkoterminowe 130.000 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 25.702 tys. zł.

1.7 Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) jest akredytowaną agencją płatniczą oraz agencją wykonawczą, której celem jest wspieranie rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich. Agencja działa na podstawie ustawy dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Do jej zadań należy m.in. realizacja pomocy krajowej skierowanej do producentów rolnych, przedsiębiorców, mieszkańców wsi, oraz przekazywanie wsparcia w ramach finansowania z budżetu środków europejskich i współfinansowania z budżetu państwa.

Przychody Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zaplanowano w 2025 r. w wysokości 3.401.898 tys. zł (w tym 3.154.150 tys. zł z dotacji z budżetu państwa) i będą wyższe o 74.363 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (3.327.535 tys. zł), tj. o 2,2 %. Zwiększone planowane przychody wynikają przede wszystkim ze wzrostu dotacji z budżetu państwa o kwotę 86.595 tys. zł, tj. o 2,8 %, w tym z dotacji podmiotowej. Środki z dotacji podmiotowej będą przeznaczone podobnie jak w roku 2024 m.in. na zakup materiałów, usług informatycznych i doradczych oraz wynagrodzenia wraz z pochodnymi.

Koszty Agencji zostały określone na kwotę 3.456.227 tys. zł i będą wyższe o 65.619 tys. zł w porównaniu do roku 2024 (3.390.608 tys. zł) tj. o 1,9 %. Wynika to ze wzrostu kosztów funkcjonowania, w tym materiałów i energii, wynagrodzeń wraz z pochodnymi, wpłat na PPK, podatków i opłat. W zakresie kosztów realizacji zadań wzrosły wydatki m.in. na dopłaty krajowe do materiału siewnego, pomoc finansową w ramach refundacji wydatków poniesionych przez producentów świń na dostosowanie gospodarstw do wymogów utrzymywania świń – bioasekuracja, a także na sfinansowanie kosztów podatku od towarów i usług organizacjom pozarządowym, będącymi ostatecznymi odbiorcami wsparcia.

W ramach kosztów realizacji zadań, Agencja finansuje również:

- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściową spłatę kapitału kredytów,
- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód,
- dopłaty do oprocentowania bankowych kredytów płynnościowych udzielonych producentowi rolnemu, o których mowa w §13zv rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,

- finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie,
- pomoc finansową dla kół gospodyń wiejskich,
- pomoc dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczół.

Wynik finansowy brutto i netto w 2025 r. został zaplanowany na poziomie (-) 54.329 tys. zł, co oznacza poprawę względem roku 2024 (planowany na 2024 r. ujemny wynik finansowy brutto i netto w kwocie (-) 63.073 tys. zł).

Na zaplanowany stan na początek i na koniec roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 216.765 tys. zł, w tym należności krótkoterminowe 84.387 tys. zł, należności długoterminowe 132.818 tys. zł i zobowiązania w wysokości 395.252 tys. zł.

W roku 2025 zaplanowano w porównaniu do roku 2024 zwiększenie zobowiązań 2025 r. płatnych w 2026 r. w związku z uruchomieniem w 2023 r. programu pomocowego pn. dopłaty do oprocentowania bankowych kredytów płynnościowych udzielonych producentowi rolnemu. Zwiększenie zobowiązań w 2025 r. w ramach ww. pomocy wynika z wysokości dopłat w ramach zawartych oraz planowanych do uruchomienia do 31.12.2024 r. umów kredytowych. Wysokość dopłat została oszacowana przy założeniu pełnej realizacji zobowiązań wynikających z tytułu kredytów udzielonych w 2023 i 2024 roku, realizacji akcji kredytowej na poziomie 5,4 mld zł oraz wysokości stopy referencyjnej WIBOR 3M wynoszącej 5,85%.

1.8 Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa.

Na zaplanowany stan na początek roku 2025 składają się środki obrotowe w wysokości – 8.158 tys. zł (w tym: środki pieniężne 8.000 tys. zł, należności krótkoterminowe 151 tys. zł, zapasy – 7 tys. zł), należności długoterminowe – 77 tys. zł, zobowiązania – 20.086 tys. zł.

Planowane przychody KOWR w 2025 r. wyniosą 776.228 tys. zł i będą wyższe o 137.141 tys. zł, tj. o 21,5% w stosunku do ustawy budżetowej na rok 2024. Główne źródło przychodów stanowić będą środki otrzymane z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP) przeznaczone na funkcjonowanie KOWR tj. 753.463 tys. zł. Wzrost przychodów dotyczy głównie wyższego poziomu przekazanych środków na koszty funkcjonowania KOWR.

W 2025 r. koszty KOWR zostały zaplanowane w wysokości 719.152 tys. zł i będą wyższe o 101.481 tys. zł, tj. o 16,4% w stosunku do ustawy budżetowej na rok 2024 (617.671 tys. zł). Na planowane koszty składają się głównie koszty funkcjonowania w wysokości 536.749 tys. zł i koszty realizacji zadań 174.003 tys. zł. Wzrost dotyczy głównie kosztów funkcjonowania w zakresie wzrostu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń o planowany wzrost wskaźnika na 2025 r. Koszty realizacji zadań będą przeznaczone m.in. na wdrażanie i stosowanie instrumentów wsparcia aktywnej polityki rolnej oraz rozwoju obszarów wiejskich, na rzecz polskich rolników oraz innych podmiotów funkcjonujących w sektorze rolno-żywnościowym. Ponadto, zwiększają się koszty dotyczące restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne.

Zaplanowana dotacja celowa z budżetu państwa w kwocie 11.225 tys. zł z przeznaczeniem na finansowanie projektów z udziałem środków UE będzie niższa w stosunku do roku 2024 o 2.368 tys. zł, tj. o 17,4%. Zmniejszenie to dotyczy pomocy technicznej PROW 2014-2020, zgodnie z limitem środków dostępnych w ramach schematów pomocy technicznej PROW na lata 2014-2020.

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto został określony w wysokości 57.076 tys. zł.

Na zaplanowany stan na koniec roku 2025 składają się środki obrotowe w wysokości 8.156 tys. zł (w tym: środki pieniężne 8.000 tys. zł, należności krótkoterminowe 146 tys. zł, zapasy – 10 tys. zł), należności długoterminowe – 77 tys. zł, zobowiązania – 24.523 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 8.000 tys. zł.

Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa

Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP) działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa. ZWRSP stanowi mienie Skarbu Państwa powierzone Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa.

Planowane przychody ZWRSP w 2025 r. wyniosą 1.606.900 tys. zł i będą wyższe o 164.516 tys. zł, tj. o 11,4% w porównaniu do ustawy budżetowej na rok 2024 (1.442.384 tys. zł). Ich źródłem będą głównie przychody z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu oraz przychody ze sprzedaży mienia Zasobu. Wyższe przychody z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu wynikają z oszacowania wyższej ceny pszenicy, która to stanowi podstawę do naliczania czynszu dzierżawnego. Z kolei wyższe przychody ze sprzedaży mienia dotyczą zaplanowania wyższej sprzedaży gruntów z możliwością

nierolniczego ich wykorzystania, jak również założenia wyższej ceny ich sprzedaży.

W 2025 r. koszty ZWRSP zostały zaplanowane w wysokości 2.075.683 tys. zł i będą wyższe o 600.057 tys. zł, tj. o 40,7% w porównaniu do ustawy budżetowej na rok 2024 (1.475.626 tys. zł). Wzrost kosztów związany jest głównie ze zwiększeniem środków przeznaczonych na zasilenie Funduszu Rekompensacyjnego, które jest obliczane jako suma iloczynu 70% powierzchni gruntów sprzedanych w przetargach w danym roku obrotowym i średniej ceny sprzedaży jednego hektara gruntu znajdującego się w ZWRSP oraz 35% wpływów z tytułu odpłatnego korzystania z mienia Zasobu, podczas gdy w 2024 r. było to odpowiednio: 25% i 10%. Na planowane koszty składają się głównie koszty funkcjonowania KOWR oraz koszty gospodarowania mieniem Zasobu.

Wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 67.218 tys. zł.

1.9 Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych

Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU) działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 listopada 2010 r. o Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych. COBORU realizuje zadania związane z prowadzeniem badań urzędowych, w zakresie badania i rejestracji odmian roślin, porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego oraz ochrony prawnej odmian roślin.

Na zaplanowany stan na początek roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 52.100 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 5.075 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 17.000 tys. zł, zapasy w wysokości 18.500 tys. zł) i zobowiązania 35.000 tys. zł.

Planowane przychody COBORU w 2025 r. wyniosą 286.265 tys. zł (w tym 56.733 tys. zł z dotacji celowej i podmiotowej z budżetu państwa oraz 151.000 tys. zł z pozostałych przychodów) i będą wyższe o 10.624 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (275.641 tys. zł), tj. o 3,9%. Wzrost przychodów wynika głównie z planowanego wyższego poziomu: pozostałych przychodów, m.in. uzyskanych z tytułu sprzedaży kolejnej części nieruchomości Stacji Doświadczałnej Oceny Odmian w Szczecinie Dąbiu oraz dotacji celowej i podmiotowej. Wyższe dotacje ujęte w planie finansowym COBORU w 2025 r. w porównaniu do planu na rok 2024 (51.341 tys. zł) zostaną przeznaczone m.in. na sfinansowanie wzrostu wynagrodzeń pracowników o planowany wzrost wskaźnika na 2025 r. oraz w związku z realizacją projektu „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

W 2025 r. koszty COBORU zostały zaplanowane w wysokości 286.028 tys. zł i będą wyższe

o 15.589 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (270.439 tys. zł), tj. 5,8%. Na planowane koszty składają się głównie koszty funkcjonowania (142.364 tys. zł) i koszty realizacji zadań (135.664 tys. zł). Wzrost kosztów wynika głównie ze wzrostu cen materiałów i energii (tj. nawozów, środków ochrony roślin, gazu, węgla, paliw, prądu), usług (planowane są remonty w Centrali COBORU i Stacjach Doświadczalnych Oceny Odmian) oraz wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń.

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto został określony w wysokości 237 tys. zł.

Na zaplanowany stan na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 54.000 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 5.216 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 19.000 tys. zł, zapasy w wysokości 20.000 tys. zł) i zobowiązania 38.000 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe w kwocie 5.216 tys. zł zostaną przekazane w depozyt u Ministra Finansów.

1.10 Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych

Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych (RARS) została utworzona na mocy przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych. Agencja realizuje zadania w zakresie zapewnienia strategicznych rezerw produktów żywnościowych, medycznych i technicznych oraz zapasów paliw nie tylko w czasie pokoju, ale przede wszystkim na wypadek konfliktu zbrojnego, zagrożenia zdrowia publicznego, klęski żywiołowej lub innej sytuacji kryzysowej.

W stanie na początek roku zaplanowano środki obrotowe w wysokości 7.984.683 tys. zł, w tym: zapasy 6.904.419 tys. zł, środki pieniężne 1.078.996 tys. zł, należności krótkoterminowe 1.268 tys. zł oraz zobowiązania w wysokości 50.751 tys. zł. Na zmniejszenie stanu na początek roku w stosunku do roku 2024 ma wpływ głównie zmiana poziomu zapasów, m. in. z uwagi na mniejsze niż zakładano zakupy towarów do rezerw strategicznych w latach poprzednich.

Planowane przychody Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych wyniosą 2.646.035 tys. zł i będą wyższe o 204.000 tys. zł (8,4%) od zaplanowanych na rok 2024 (2.442.035 zł).

Na zwiększenie tej pozycji mają wpływ głównie:

- przychody z Funduszu Pomocy na kontynuację działań w zakresie usuwania skutków sytuacji kryzysowej polegającej na zagrożeniu bezpieczeństwa i obronności państwa w związku z przedłużającymi się działaniami wojennymi na terytorium Ukrainy,

- przychody ze sprzedaży obligacji na zakup i utrzymywanie rezerw specjalnych w ramach realizacji programu wieloletniego „Narodowa Rezerwa Amunicyjna”.

Koszty RARS zostały określone na kwotę 1.972.299 tys. zł i będą niższe o 87.642 tys. zł tj. o 4,3% od zaplanowanych na rok 2024 (2.059.941 tys. zł). Na zmniejszenie tej pozycji będą miały wpływ niższe koszty związane z realizacją projektów UE. Planuje się również niższą dotację z budżetu państwa na realizację zadań z Rządowego Programu Rezerw Strategicznych na lata 2022-2026 oraz na zadania poza Programem dotyczące utrzymywania rezerw surowców energetycznych.

Wyżej wymienione koszty, podobnie jak w roku 2024 obejmują w szczególności:

- utrzymanie rezerw strategicznych, w tym przechowywanie towarów w magazynach obcych, ich konserwację, przeglądy i ubezpieczenia,
- utrzymywanie zapasów gazu ziemnego,
- utrzymanie rezerw w formie pozostawiania w gotowości do świadczenia usług,
- usługi transportowe i logistyczne,
- koszty realizacji projektów UE, w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.

Koszty funkcjonowania Agencji zostały określone na kwotę 221.830 tys. zł i będą wyższe o kwotę 7.825 tys. zł, tj. o 3,7% w stosunku do planu na 2024 rok. Na zwiększenie tej pozycji mają wpływ głównie zwiększone koszty usług obcych w związku ze wzrostem wydatków na zakup usług informatycznych, usług utrzymania w sprawności Zintegrowanego Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem, usług remontowych oraz wynagrodzeń.

Wynagrodzenia osobowe w Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych wyniosą 86.318 tys. zł i wzrosną w stosunku do planu na rok 2024 o kwotę 4.110 tys. zł.

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto został określony w wysokości 673.736 tys. zł.

W stanie na koniec roku zaplanowano środki obrotowe w wysokości 8.497.384 tys. zł, w tym: zapasy 7.755.463 tys. zł, środki pieniężne 738.691 tys. zł, należności krótkoterminowe 3.230 tys. zł oraz zobowiązania w wysokości 57.515 tys. zł

Wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 2.847 tys. zł

2. Instytucje Gospodarki Budżetowej

Instytucja gospodarki budżetowej jest jednostką sektora finansów publicznych, utworzoną w celu realizacji zadań publicznych, która wykonuje odpłatnie wyodrębnione zadania oraz pokrywa koszty swojej działalności oraz zobowiązania z uzyskiwanych przychodów.

Podstawą gospodarki finansowej agencji wykonawczej jest roczny plan finansowy. Instytucje gospodarki budżetowej wymienione są w załączniku 12 do projektu ustawy budżetowej na rok 2025.

W przedłożonym projekcie zamieszczono plany finansowe następujących instytucji gospodarki budżetowej utworzonych przez:

- Szefa Kancelarii Prezydenta RP
 - Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP,
- Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Krakowie
 - Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej,
- Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
 - Centrum Obsługi Administracji Rządowej,
- Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
 - Centralny Ośrodek Informatyki (obecnie podlega Ministrowi Cyfryzacji),
 - Centrum Usług Logistycznych,
- Ministra Sportu i Turystyki
 - Centralny Ośrodek Sportu,
- Ministra Obrony Narodowej
 - Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego,
- Ministra Zdrowia
 - Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie,
- Przewodniczącą Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
 - Krajowy Instytut Mediów.

W 2025 r. planuje się łączne przychody instytucji gospodarki budżetowej na kwotę 2.033.227 tys. zł, w tym 591.466 tys. zł pochodzić będzie z dotacji budżetu państwa, co stanowi 29,1% przychodów ogółem. Planowane przez instytucje gospodarki budżetowej koszty ogółem na 2025 r. wyniosą 2.075.220 tys. zł, natomiast wynik finansowy brutto ogółem będzie ujemny i wyniesie -41.993 tys. zł.

Zaplanowane na 2025 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji budżetowych, kosztów oraz wyników finansowych brutto instytucji gospodarki budżetowych przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym:	Koszty	Wynik finansowy brutto
		dotacja z budżetu państwa		
	w tys. zł			
1	2	3	4	5
Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	101.286	0	100.483	803
Centrum Zakupów Dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej	11.582	0	11.456	126
Centrum Obsługi Administracji Rządowej	85.768	0	93.591	-7.823
Centralny Ośrodek Informatyki	637.049	0	636.949	100
Centrum Usług Logistycznych	83.180	0	82.285	895
Centralny Ośrodek Sportu	342.890	68.699	379.220	-36.330
Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego	719.232	522.767	719.182	50
Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie	3.055	0	3.035	20
Krajowy Instytut Mediów	49.185	0	49.019	166
Razem	2.033.227	591.466	2.075.220	-41.993

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące ww. jednostek:

2.1 Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP (CO KPRP) w ramach prowadzonej działalności realizuje zadania publiczne na rzecz Prezydenta RP oraz Kancelarii Prezydenta RP, w szczególności w zakresie obsługi gospodarczej, techniczno-remontowej, inwestycyjnej, porządkowej, teleinformatycznej, kancelaryjnej, usług wydawniczych i poligraficznych oraz obsługi recepcyjnej, transportowej, hotelarskiej, gastronomicznej, szkoleniowej, wizerunkowej, rekreacyjnej, gospodarki materiałowej i zaopatrzenia.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 18.461 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 15.168 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 11.252 tys. zł.

Przychody jednostki w 2025 r. zaplanowano w wysokości 101.286 tys. zł, co stanowi wzrost o 7.517 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (93.769 tys. zł), tj. o 8,0%. Wzrost wynika głównie ze wzrostu przychodów z tytułu świadczenia usług na rzecz Kancelarii Prezydenta RP.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 100.483 tys. zł co stanowi wzrost o 7.294 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (93.189 tys. zł), tj. o 7,8 %. Wzrost kosztów wynika głównie ze wzrostu wydatków na materiały i energię o 5.061 tys. zł, tj. 34,4% oraz wynagrodzeń osobowych o 2.623 tys. zł, tj. o 7,9% (wzrost wynagrodzeń pracowników CO KPRP w 2025

roku o 5,0% wraz z pochodnymi od wynagrodzeń, ponadto uwzględniono brakującą kwotę z tytułu tegorocznej podwyżki, która nie mogła być w całości pokryta w ramach posiadanych środków w związku z decyzją o zmianie waloryzacji wynagrodzeń z 12,3% na 20%). Jednocześnie zmniejszeniu o kwotę 1.044 tys. zł tj. 3,3% uległy koszty usług obcych.

W związku z wyższym wzrostem przychodów niż kosztów w stosunku do roku 2024, wynik finansowy brutto będzie wyższy o 223 tys. zł i wyniesie 803 tys. zł.

Środki na wydatki majątkowe w wysokości 1.000 tys. zł zostaną przeznaczone m.in. na zakup trzech samochodów osobowych z napędem elektrycznym w celu zapewnienia obsługi administrowanych obiektów oraz na rozbudowę funkcjonujących systemów informatycznych.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 18.984 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 15.691 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 11.252 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 15.691 tys. zł.

2.2 Centrum Zakupów Dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej

Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej (CZdS-IGB) zostało utworzone zarządzeniem Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 11 stycznia 2012 roku. Organem wykonującym funkcje organu założycielskiego Instytucji jest dyrektor Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Instytucja działa na podstawie statutu nadanego w drodze zarządzenia Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Centrum Zakupów dla Sądownictwa IGB realizuje:

- prowadzenie centralnych zamówień publicznych dla jednostek sądownictwa powszechnego i dokonywanie centralnych zakupów w kategoriach wyposażenia i materiałów oraz usług dla tych jednostek. Zamówienia te dotyczą m.in. dostaw energii, zakupu samochodów osobowych i ciężarowych oraz zakupu paliw do tych samochodów, usług telefonicznych, ubezpieczeń, dostaw oprogramowania i infrastruktury informatycznej,
- prowadzenie działalności szkoleniowo – wypoczynkowej.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 7.265 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 7.015 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 146 tys. zł i zobowiązania w wysokości 1.000 tys. zł.

Przychody jednostki w 2025 roku zaplanowano w wysokości 11.582 tys. zł, co stanowi

wzrost o 1.589 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (9.993 tys. zł), tj. 15,9%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych przychodów ze sprzedaży wyrobów, towarów i usług (wynikający z obsługi centralnych procesów zakupowych). Instytucja, nie zakłada pobierania wynagrodzenia za usługi według ustalonych maksymalnych stawek procentowych, a na poziomie pozwalającym pokryć uzasadnione koszty generowane z uwagi na konieczność zachowania odpowiedniej wielkości profesjonalnego personelu kluczowego oraz odpowiedniej jakości obsługiwanych procesów.

Na kwotę przychodów składają się:

- przychody z prowadzonej działalności, z tego sprzedaż wyrobów, towarów i usług zaplanowane w kwocie 11.182 tys. zł stanowiące 96,5% całości przychodów;
- pozostałe przychody stanowiące 3,5% całości przychodów, w tym przychody operacyjne w kwocie 250 tys. zł oraz odsetki w kwocie 150 tys. zł.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 11.456 tys. zł co stanowi wzrost o 1.589 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (9.867 tys. zł), tj. o 16,1%. Wzrost wynika głównie ze wzrostu wynagrodzeń osobowych (m. in. podwyżki dla pracowników) oraz wzrostu kosztów usług obcych.

Wzrost wynagrodzeń osobowych o 17,7% w stosunku do planu na rok 2024 jest konsekwencją zmiany planu na rok 2024, a także uwzględnieniem przyjętego średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na 2025 rok oraz wzrostu minimalnego wynagrodzenia.

Koszty usług obcych stanowiące 13,3% kosztów ogółem wyniosą 1.519 tys. zł i będą wyższe od zaplanowanych na rok 2024 o 15,7%. W roku 2025 planowane jest zwiększenie powierzchni najmu pomieszczeń i związane z tym zwiększenie innych kosztów jak np. usługi w zakresie sprzątnia. Koszty materiałów i energii wyniosą 647 tys. zł i będą wyższe o 8,9% w stosunku do roku 2024.

Planuje się, że wynik finansowy brutto wyniesie 126 tys. zł i będzie na takim samym poziomie jak planowany na 2024 r. Wysokość zaplanowanych przychodów pozwoli na sfinansowanie kosztów bieżącego utrzymania oraz osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego, który będzie przeznaczony na zwiększenie funduszu zapasowego na finansowanie inwestycji w latach kolejnych.

Ponadto w 2025 r. planuje się przeznaczyć środki finansowe w wysokości 120 tys. zł na wydatki majątkowe, tj. w analogicznej wysokości jak w planie na 2024 r.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe

w wysokości 7.431 tys. zł (w tym środki pieniężne przekazane w depozyt u Ministra Finansów zaplanowane na kwotę 7.181 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 146 tys. zł i zobowiązania w wysokości 1.000 tys. zł.

2.3 Centrum Obsługi Administracji Rządowej

Centrum Obsługi Administracji Rządowej (COAR) w roku 2025 będzie wykonywać zadania na rzecz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz innych odbiorców zewnętrznych, podnosząc systematycznie jakość świadczonych usług przy jednoczesnym dążeniu do optymalizacji kosztów. COAR zapewnia techniczne, w tym teleinformatyczne warunki pracy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, prowadzi remonty obiektów budowlanych, maszyn i urządzeń oraz inwestycje w obiektach budowlanych, inwestycji w obiektach KPRM, ponadto zapewnia świadczenie kompleksowej obsługi transportowej oraz kompleksowej obsługi audiowizualnej, świadczy usługi konferencyjne dla rządu i administracji rządowej, administruje przydzielonymi składnikami majątkowymi, zapewnia prowadzenie centralnych i wspólnych zamówień publicznych.

Przy opracowywaniu projektu planu finansowego Centrum Obsługi Administracji Rządowej na lata 2025 – 2028 kierowano się m.in. następującymi założeniami:

- zastosowano wytyczne i przyjęto ograniczenia kosztowe na poziomie danych ujętych w planie finansowym na rok 2024,
- dążenie do racjonalizacji kosztów operacyjnych.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 45.315 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 38.204 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 10.117 tys. zł.

Przychody jednostki w 2025 r. zaplanowano w wysokości 85.768 tys. zł, co stanowi spadek o 17.582 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (103.350 tys. zł), tj. o 13,0%. Powyższy spadek wynika głównie z niższych wpływów z usług oraz braku dotacji z budżetu państwa - w roku 2024 Centrum przyznana została dotacja bieżąca w wysokości 7.740 tys. zł. Na kwotę przychodów składają się przede wszystkim przychody z prowadzonej działalności 69.188 tys. zł oraz pozostałe przychody 16.580 tys. zł. Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 93.591 tys. zł, co stanowi spadek o 14.166 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (107.757 tys. zł), tj. o 13,1%. Spadek kosztów wynika przede wszystkim ze spadku kosztów zakupu materiałów i energii o 6.532 tys. zł tj. 19,7%, wynagrodzeń o 5.263 tys. zł tj. 12,2%, usług obcych o 1.750 tys. zł tj. 13,1% i składek o 1.131 tys. zł tj. 13,3%.

Spadek kosztów wynagrodzeń, związany jest m.in. z ograniczeniem zatrudnienia o 15 etatów (tj. z 395 na 380 etatów).

Koszty amortyzacji przyjęto na poziomie 4.147 tys. zł, tj. wyższym o 11,6% w stosunku do roku 2024. Wynikało to z rozpoczęcia umorzenia zakupionych gotowych aktywów trwałych lub zwiększeń wartości istniejących aktywów w wyniku realizacji zadań dotacyjnych w roku 2024. Równocześnie następuje zwiększenie tzw. równowartości odpisów amortyzacyjnych po stronie przychodowej – w związku z czym wzrost kosztów w tej pozycji nie pogarsza planowanego wyniku finansowego. Koszty podatków i opłat przyjęto na poziomie 2.300 tys. zł, tj. wyższym o 15,0% - w stosunku do roku 2024. Zwiększenie wynika z projektowanych zmian w podatku od nieruchomości w zakresie definicji obiektu budowlanego, przewidywaną konsekwencją zmiany jest zwiększenie zakresu opodatkowania podatkiem od nieruchomości.

Planowany wynik finansowy brutto będzie ujemny i wyniesie – 7.823 tys. zł, tj. będzie niższy o 3.416 tys. zł niż w roku 2024, co jest głównie związane z ograniczeniem przychodów z realizowanych usług.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 29.792 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 22.681 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 10.005 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 22.655 tys. zł.

2.4 Centralny Ośrodek Informatyki

Centralny Ośrodek Informatyki – Instytucja Gospodarki Budżetowej (COI - IGB) został utworzony na mocy zarządzenia nr 48 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 listopada 2010 r. w sprawie utworzenia i nadania statutu instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centralny Ośrodek Informatyki”. COI został powołany w 2010 r. przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w wyniku połączenia Terenowych Banków Danych i Wojewódzkich Ośrodków Informatyki. Organem wykonującym funkcje organu założycielskiego COI - IGB jest minister właściwy do spraw informatyzacji.

COI - IGB realizuje zadania w zakresie e-usług, informatyzacji, telekomunikacji i teleinformatyki oraz zarządzania informacją.

Przedmiotem podstawowej działalności COI - IGB jest m.in.:

- odpłatne wykonywanie na rzecz Ministra usług w zakresie utrzymania i rozwoju: m.in. aplikacji mObywatel, platformy obywatel.gov.pl, systemu elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej ePUAP, Scentralizowanego Systemu Dostępu do Informacji

Publicznej oraz strony głównej Biuletynu Informacji Publicznej,

- budowa, rozwój, utrzymanie, serwis i eksploatacja systemów informatycznych i teleinformatycznych prowadzonych przez Ministra Cyfryzacji,
- odpłatne wykonywanie na rzecz Ministra usług z obszaru identyfikacji elektronicznej, w szczególności w zakresie obsługi profilu zaufanego ePUAP,
- odpłatne wykonywanie na rzecz Ministra Cyfryzacji usług, pozwalających na sprawną realizację zadań publicznych wynikających z ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, w zakresie prowadzenia centralnej ewidencji pojazdów oraz centralnej ewidencji kierowców tj. m.in. udostępnianie danych z CEP i CEK oraz prowadzenie ewidencji lub rejestrów państwowych, w szczególności wchodzących w skład Systemu Rejestrów Państwowych: Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności, Rejestru Dowodów Osobistych, Rejestru Stanu Cywilnego oraz innych, a także Centralnej Ewidencji Wydanych i Unieważnionych Dokumentów Paszportowych.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 96.174 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 80.824 tys. zł oraz należności krótkoterminowe w wysokości 15.250 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 20.980 tys. zł.

Przychody jednostki w 2025 roku zaplanowano w wysokości 637.049 tys. zł, co stanowi wzrost o 16.427 tys. zł, tj. o 2,6% w stosunku do planu na rok 2024 (620.622 tys. zł).

Na kwotę przychodów składają się głównie tj. w 99,5% przychody z prowadzonej działalności, z tego sprzedaż wyrobów, towarów i usług w zakresie realizacji ww. zadań, zaplanowane w kwocie 634.049 tys. zł, oraz pozostałe przychody, w tym odsetki zaplanowane w kwocie 3.000 tys. zł.

Wzrost przychodów wynika głównie z wyższych przychodów ze sprzedaży wyrobów, towarów i usług o 14.927 tys. zł tj. o 2,4%.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 636.949 tys. zł, co stanowi wzrost o 16.427 tys. zł tj. o 2,6% w stosunku do planu na rok 2024 (620.522 tys. zł). Głównym składnikiem kosztów tj. w 45,8% są wynagrodzenia oraz w 32,6% koszty usług obcych.

W projekcie planu na rok 2025 ujęto wzrost kosztów wynagrodzeń ogółem i pochodnych o 4,1% oraz wzrost wynikający ze zmiany odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w stosunku do planu finansowego z ustawy budżetowej na 2024 r. Uwzględniono również zwiększenie kosztów w zakresie koniecznych do realizacji zakupów usług i towarów na rzecz odsprzedaży do Ministra Cyfryzacji.

Powyższy wzrost kosztów jest proporcjonalny do prognozowanego wzrostu przychodów z realizacji zadań – w związku z czym wynik finansowy brutto COI - IGB nie ulegnie zmianie w stosunku do roku 2024 i wyniesie 100 tys. zł.

Środki na wydatki majątkowe planuje się w wysokości 33.597 tys. zł, tj. wyższej o 57,0% w stosunku roku 2024 i będą one przeznaczone m.in. na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, niezbędnych do prawidłowej i terminowej realizacji usług na rzecz Ministra Cyfryzacji oraz innych zadań statutowych COI – IGB.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 77.169 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 61.854 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 15.215 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 18.400 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 61.854 tys. zł.

2.5 Centrum Usług Logistycznych

Centrum Usług Logistycznych (CUL) zostało utworzone na podstawie zarządzenia Nr 41 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 listopada 2010 r.

CUL jest jednostką stanowiącą logistyczne i techniczne wsparcie dla działań Policji oraz pozostałych jednostek resortu spraw wewnętrznych i administracji. Instytucja realizuje zadania polegające m.in. na: organizacji i obsłudze szkoleń, w tym z zakresu bezpieczeństwa, zakwaterowaniu osób, dystrybucji paliw, zabezpieczeniu funkcjonowania lotniska Warszawa-Babice dla potrzeb lotnictwa służb porządku publicznego, lotnictwa cywilnego oraz utrzymywania gotowości lotniska do realizacji zadań dodatkowych.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 10.782 tys. zł, z tego środki pieniężne 8.482 tys. zł, należności krótkoterminowe 2.000 tys. zł, a planowany stan zobowiązań wyniesie 5.000 tys. zł.

W 2025 r. przychody zaplanowano na poziomie 83.180 tys. zł, z tego 98,8% stanowią przychody z prowadzonej działalności w wysokości 82.158 tys. zł, oraz 1,2% stanowią pozostałe przychody w wysokości 1.022 tys. zł, w tym odsetki od środków przekazanych w depozyt do Ministra Finansów w wysokości 530 tys. zł.

Przewidywany wzrost przychodów ogółem w porównaniu do 2024 r. jest niewielki (o 0,3%) z uwagi na zakończenie w lipcu 2024 r. sprzedaży na jednej z prowadzonych stacji paliw (zwrot użyczonych nieruchomości do trwałego zarządcy) i wynika z poprawy efektywności gospodarowania obiektów hotelowych, ośrodków szkoleniowo – wypoczynkowych, burs oraz

Lotniska Warszawa – Babice.

Koszty funkcjonowania na 2025 r. zaplanowano w wysokości 82.285 tys. zł. Największą pozycją kosztów, tj. 42,9% stanowią koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi w wysokości 35.292 tys. zł. Wynagrodzenia osobowe wyniosą 20.070 tys. zł, jednocześnie będą wyższe o 8,3% od planowanych na rok 2024. Wzrost wynagrodzeń osobowych wynika m.in. ze wzrostu płacy minimalnej w 2025 r. CUL zaplanował na 2025 r. zatrudnienie 280 osób w przeliczeniu na pełne etaty, tj. na poziomie analogicznym jak planowano na 2024 rok.

Kolejną pozycję kosztów stanowiącą 32,6% kosztów funkcjonowania są koszty materiałów i energii 26.797 tys. zł. W tej pozycji planuje się spadek wydatków w stosunku do roku 2024 o 1.537 tys. zł, tj. o 5,4%. Koszty zakupu usług obcych i remontowych stanowiących 15,0% kosztów wyniosą 12.310 tys. zł, i będą niższe niż w roku 2024 o 1.153 tys. zł, tj. o 8,6%. Podatki i opłaty stanowiące 3,9% kosztów wyniosą 3.244 tys. zł i będą wyższe niż w roku 2024 o 7,6% - głównie w zakresie podatków na rzecz jednostek samorządu terytorialnego. Koszty amortyzacji wyniosą 2.600 tys. zł i pozostają bez zmian w stosunku do 2024 r. Natomiast pozostałe koszty funkcjonowania wyniosą 1.855 tys. zł, co stanowi 2,3% kosztów i będą wyższe względem roku poprzedniego o 7,2%.

Ujęte w projekcie planu na 2025 r. przychody ogółem wzrosną o 238 tys. zł (0,3%), a koszty o 340 tys. zł (0,4%) w porównaniu do planu na 2024 r. W związku z powyższym wynik finansowego brutto wyniesie 895 tys. zł, i będzie na poziomie 89,8% planowanego na rok 2024.

Ponadto w 2025 r. planuje się przeznaczyć środki finansowe w wysokości 3.500 tys. zł na wydatki majątkowe, tj. o 1.000 tys. zł mniej w stosunku do planu na 2024 r. Dotyczą one przede wszystkim zadań inwestycyjnych, m.in. termomodernizacji budynków – niezrealizowanych w latach poprzednich z powodu skutków gospodarczych związanych z pandemią COVID-19.

Przewidywany stan środków obrotowych na koniec roku wyniesie 9.420 tys. zł, z tego wolne środki pieniężne przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 7.120 tys. zł, należności krótkoterminowe 2.000 tys. zł, a planowany stan zobowiązań wyniesie 3.810 tys. zł.

2.6 Centralny Ośrodek Sportu

Centralny Ośrodek Sportu (COS) funkcjonuje od 1 stycznia 2011 r. jako instytucja gospodarki budżetowej. COS utworzony został na podstawie zarządzenia Ministra Sportu i Turystyki. Jednostka realizuje zadania publiczne w zakresie kultury fizycznej poprzez tworzenie warunków organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych dla szkolenia

sportowego prowadzonego przez polskie związki sportowe i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej, w tym zapewnienie zaplecza materialno-technicznego dla potrzeb szkolenia.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 94.216 tys. zł (w tym głównie: środki pieniężne zaplanowane na kwotę 23.786 tys. zł i należności krótkoterminowe w kwocie 70.000 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 85.000 tys. zł, w tym zobowiązania z tytułu zaciągniętego kredytu w rachunku bieżącym w kwocie 15.000 tys. zł. Należności są związane z należną kwotą zwrotu podatku VAT oraz należnościami od odbiorców usług świadczonych przez COS.

Przychody Centralnego Ośrodka Sportu zaplanowano na 2025 r. w wysokości 342.890 tys. zł, co stanowi wzrost o 17.724 tys. zł, tj. o 5,5% w stosunku do planu na rok 2024 (325.166 tys. zł).

Na kwotę przychodów składają się głównie przychody z prowadzonej działalności w wysokości 119.429 tys. zł, stanowiące 34,8% przychodów. Obejmują one głównie przychody z tytułu najmu i dzierżawy obiektów sportowych, organizacji konferencji, usług w zakresie odnowy biologicznej, rehabilitacji i promocji zdrowia. Wzrost przychodów z prowadzonej działalności o 10.200 tys. zł, tj. 9,3% związany jest ze stałym rozwojem bazy sportowo – noclegowej.

Środki od innych jednostek sektora finansów publicznych – Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej w wysokości 106.532 tys. zł, stanowią 31,1% przychodów jednostki. Będą one przeznaczone na budowę, przebudowę i rozbudowę posiadanych przez COS obiektów sportowych o szczególnym znaczeniu dla sportu oraz dostosowanie tych obiektów do nowych potrzeb i przepisów.

Dotacje z budżetu państwa w wysokości 68.699 tys. zł, stanowią 20,0% przychodów jednostki i będą wyższe o 19,1% w stosunku do roku 2024 oraz zostaną przeznaczone na działalność bieżącą obiektów sportowych. Równowartości odpisów amortyzacyjnych wyniesie 43.400 tys. zł i dotyczy odpisów dokonanych od wartości początkowej środków trwałych sfinansowanych ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej – wzrost o 13.415 tys. zł.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 379.220 tys. zł, co stanowi wzrost o 17.724 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (361.496 tys. zł), tj. 104,9%. Wzrost wynika ze zwiększenia kosztów funkcjonowania z uwagi na stały rozwój bazy sportowo noclegowej COS.

Największą pozycją kosztów stanowiącą 27,6% całości kosztów, są środki z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na koszty inwestycyjne w wysokości 104.703 tys. zł. Będą one przeznaczone na budowę, przebudowę i rozbudowę posiadanych obiektów sportowych

o szczególnym znaczeniu dla sportu oraz dostosowanie tych obiektów do nowych potrzeb i przepisów – m.in. planuje się oddanie do użytkowania zadaszego toru lodowego w COS-OPO w Zakopanem.

Środki na wynagrodzenia osobowe stanowiące 18,6% kosztów ogółem, wyniosą 70.470 tys. zł i będą wyższe w stosunku do planowanych na 2024 rok o 10,9%. Wzrost ten związany jest ze wzrostem wynagrodzeń o 5,0%, jak również z planowanym zwiększeniem zatrudnienia o 19 etatów głównie do obsługi obiektów sportowych i noclegowych, podniesieniem minimalnego wynagrodzenia w 2025 r. oraz wzrostem wynagrodzeń dla pracowników medycznych, zgodnie z ustawą z dnia 26 maja 2022 r. o zmianie ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych oraz niektórych innych ustaw.

Koszty materiałów i energii wyniosą 61.178 tys. zł, na które składają się: energia elektryczna, ciepła, zakupy artykułów żywnościowych, zakupy paliwa oraz drobnego sprzętu i wyposażenia będą niższe o 1,6% niż w roku 2024.

Koszty usług obcych wyniosą 40.876 tys. zł, na które składają się: m.in. usługi ochrony, sprzątania jak również usługi remontowe. Na zwiększenie kosztów o 13.430 tys. zł wpływ ma wzrost cen usług spowodowany wzrostem płacy minimalnej oraz oddanie do użytkowania kolejnych obiektów wyposażonych w dodatkowy sprzęt specjalistyczny wymagający przeglądów i konserwacji. Koszty amortyzacji wyniosą 55.064 tys. zł i będą wyższe o 26,4% jak w roku 2024. Zwiększenie kosztów w tym zakresie wynika z planowanego w 2025 r. oddania do użytkowania nowych oraz zmodernizowanych obiektów sportowych i noclegowych.

Planowany na rok 2025 wynik finansowy brutto będzie ujemny i wyniesie - 36.330 tys. zł, tj. na poziomie planowanego na rok 2024. Bezpośredni wpływ na poziom wyniku ma m.in. amortyzacja od środków trwałych przekazanych po zlikwidowanym zakładzie budżetowym do COS, jak również znaczny wzrost kosztów utrzymania bazy sportowo noclegowej.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 98.930 tys. zł (w tym głównie: środki pieniężne zaplanowane na kwotę 25.790 tys. zł i należności krótkoterminowe w kwocie 72.540 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 85.000 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 25.790 tys. zł.

2.7 Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego

Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (ZIOTP) realizuje zobowiązania strony polskiej wynikające z członkostwa w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w zakresie udziału Rzeczypospolitej Polskiej w Programie Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w Dziedzinie Bezpieczeństwa (NSIP: NATO Security Investment Programme). Program ten stworzono w celu zapewnienia wspólnego finansowania projektów inwestycyjnych w krajach członkowskich NATO. Obejmuje on wyłącznie zadania zgrupowane w pakietach inwestycyjnych, których wykonanie zapewnia osiągnięcie podstawowych zdolności operacyjnych. Pakiety realizowane w ramach Programu NSIP obejmują następujące kategorie infrastruktury wojskowej: lotniska, bazy morskie, systemy łączności, stanowiska dowodzenia obroną powietrzną, radary dalekiego zasięgu obrony powietrznej, instalacje paliwowe.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 1.376.720 tys. zł (w tym: środki pieniężne 307.306 tys. zł i zapasy 1.069.214 tys. zł obejmujące wartość „półproduktów i produktów w toku”, czyli wartość realizowanych inwestycji NSIP) oraz zobowiązania krótkoterminowe wobec kontrahentów w wysokości 300 tys. zł.

Przychody ZIOTP zaplanowano w wysokości 719.232 tys. zł, co stanowi spadek o 30.036 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (749.268 tys. zł), tj. o 4,0%.

Powyższy spadek wynika głównie ze zmniejszenia pozostałych przychodów czyli środków z NATO na inwestycje w ramach programu NSIP, co wynika z aktualizacji „Planu inwestycji budowlanych Sił Zbrojnych RP, w tym zamierzeń inwestycyjnych realizowanych w ramach NSIP w latach 2021-2035”.

Na kwotę przychodów składają się przede wszystkim dotacje i subwencje z budżetu państwa w kwocie 522.767 tys. zł (tj. na poziomie zbliżonym do planu na rok 2024) oraz pozostałe przychody w kwocie 190.104 tys. zł.

Środki z dotacji celowej w wysokości 504.998 tys. zł zostaną przeznaczone na wydatki inwestycyjne w ramach NSIP, natomiast dotacja podmiotowa w wysokości 17.769 tys. zł przeznaczona jest na finansowanie udziału narodowego w ramach krajowych wydatków administracyjnych.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 719.182 tys. zł, co stanowi spadek o 30.026 tys. zł, tj. o 4,0% w stosunku do planu na rok 2024 (749.208 tys. zł). Zmniejszeniu uległy pozostałe koszty głównie w wyniku zredukowanych środków na wydatki inwestycyjne NSIP i utrzymanie obiektów. Natomiast koszty funkcjonowania ZIOTP stanowiące 3,3% kosztów

ogółem, gdzie główną pozycję stanowią wynagrodzenia osobowe wzrastające o 12,1% – w związku z planowanym wzrostem wynagrodzeń o 5,0% oraz dodatkowym wzrostem wynagrodzeń pracowników w celu powstrzymania procesu rezygnacji pracowników (głównie pionu inwestycyjnego) z zatrudnienia w ZIOTP.

Planowany na rok 2025 wynik finansowy brutto ZIOTP wyniesie 50 tys. zł.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 1.127.563 tys. zł (w tym: środki pieniężne 307.656 tys. zł i zapasy 819.707 tys. zł stanowiące wartość „półproduktów i produktów w toku”, czyli wartość realizowanych inwestycji NSIP) oraz zobowiązania krótkoterminowe wobec kontrahentów w wysokości 300 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 307.656 tys. zł.

2.8 Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie

Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie (PDZWJ) został utworzony na mocy zarządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie”. Organem wykonującym funkcje organu założycielskiego instytucji jest Minister Zdrowia.

Statutową działalnością instytucji jest rehabilitacja połączona z pobytem – turnusy (częściowo refundowane ze środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Narodowego Funduszu Zdrowia).

Na planowany stan na początek roku jednostki składają się środki pieniężne w wysokości 400 tys. zł i zobowiązania w wysokości 100 tys. zł - są to wielkości analogiczne jak w planie na 2024 rok.

Przychody jednostki w 2025 r. zaplanowano w wysokości 3.055 tys. zł, co stanowi wzrost o 285 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (2.770 tys. zł) tj. o 10,3%.

Na kwotę przychodów składają się w 96,7% przychody z prowadzonej działalności w tym między innymi:

- przychody z organizacji turnusów rehabilitacyjnych,
- przychody z wynajmu gościom komercyjnym pokoi hotelowych wraz z wyżywieniem (bez rehabilitacji).

Działalność instytucji jest sezonowa, większość przychodów jest osiągnięta w miesiącach letnich.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 3.035 tys. zł co stanowi wzrost o 285 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (2.750 tys. zł), tj. o 10,4%. Kwotę kosztów zwiększono w stosunku do lat ubiegłych ze względu na inflację, wyższe koszty usług, wzrost cen energii, i innych mediów oraz wzrost płacy minimalnej.

Wynagrodzenia stanowią 28,7% całości kosztów PDZwJ. Wynagrodzenia osobowe wyniosą 399 tys. zł i będą wyższe jak planowane na rok 2024 o 5,0%. Koszty materiałów i energii wyniosą 630 tys. zł tj. 20,8% kosztów, a koszty usług obcych wyniosą 500 tys. zł tj. 16,5% kosztów.

Planuje się, że wynik finansowy brutto jednostki w 2025 roku wyniesie 20 tys. zł.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki pieniężne w wysokości 600 tys. zł oraz zobowiązania w wysokości 100 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 600 tys. zł.

2.9 Krajowy Instytut Mediów

Krajowy Instytut Mediów (KIM) jest instytucją gospodarki budżetowej utworzoną na mocy zarządzenia nr 2 Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 4 grudnia 2020 r., zgodnie z którym Instytut ten uzyskując wpis do Krajowego Rejestru Sądowego rozpoczął działalność 31 grudnia 2020 r.

Organem założycielskim Instytutu jest Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Instytut realizuje zadania nałożone art. 6 ust. 2 pkt 5 i pkt 8 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, tj. w zakresie organizowania badań treści i odbioru usług medialnych oraz platform udostępniania wideo, a także inicjowania postępu naukowo-technicznego. Przedmiotem podstawowej działalności Instytutu jest m.in.: dostarczanie danych populacyjnych oraz informacji o trendach i technologiach w zakresie konsumpcji mediów, jak również weryfikacja mierników do pomiaru mediów w Polsce.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 10.252 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 9.044 tys. zł i należności krótkoterminowe na kwotę 1.208 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 2.449 tys. zł.

Przychody jednostki w 2025 r. zaplanowano w wysokości 49.185 tys. zł, co stanowi wzrost o 10.480 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (38.705 tys. zł) tj. o 27,1%. Powyższy wzrost wynika z wyższych przychodów z usług świadczonych na rzecz organu założycielskiego o 833 tys. zł oraz wyższych pozostałych przychodów o kwotę 9.647 tys. zł, w tym z tytułu przychodów ze skarbowych papierów wartościowych w kwocie 9.564 tys. zł,

które nie były planowane w ustawie budżetowej na 2024 r. Są one skutkiem przechodzącym zawartych umów z poprzednich okresów. Instytut zakłada kontynuowanie w 2025 r. projektów badawczych wykonywanych w 2024 r., a także rozwój działalności w obszarach badań jakościowych.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 49.019 tys. zł co stanowi wzrost o 10.396 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (38.623 tys. zł) tj. o 26,9%. Wzrost kosztów wynika głównie ze zwiększenia wydatków na usługi obce o 11.126 tys. zł i związany jest z pracami badawczo-rozwojowymi do analizy strumieni danych z badań mediów, jako zadania finansowanego z papierów wartościowych. Wzrost środków na wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi uwzględnia wskaźnik indeksacji wynagrodzeń o 5,0%.

Koszty amortyzacji wzrosną z poziomu 2.529 tys. zł o 130 tys. zł, tj. wzrost o 5,1%. Zmiana kwoty w stosunku do roku 2024 wynika przede wszystkim z odpisów amortyzacyjnych nakładów na rozbudowę zasobów serwerowych w kwocie 597 tys. zł.

Koszty materiałów i energii wyniosą 643 tys. zł, i będą wyższe o 147 tys. zł tj. wzrost o 29,6%. Spowodowane jest to wzrostem wydatków przede wszystkim na zużycie energii, wody i gazu, oraz materiałów do obsługi badań.

Wynik finansowy brutto KIM w roku 2025 wyniesie 166 tys. zł i będzie wyższy od planowanego na rok 2024 o 84 tys. zł.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 8.095 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 6.009 tys. zł i należności krótkoterminowe na kwotę 2.086 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 4.409 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 6.009 tys. zł.

3. Państwowe fundusze celowe

Państwowe fundusze celowe zaliczane są do sektora finansów publicznych na podstawie art. 9 pkt. 7 ustawy o finansach publicznych. Każdy państwowy fundusz celowy tworzony jest na podstawie odrębnej ustawy. Państwowy Fundusz Celowy nie posiada osobowości prawnej, stanowi wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje minister wskazany w ustawie tworzącej Fundusz albo inny organ wskazany w tej ustawie.

Przychody państwowego funduszu celowego pochodzą ze środków publicznych, a koszty są ponoszone na realizację wyodrębnionych zadań państwowych. Podstawą gospodarki finansowej państwowego funduszu celowego jest roczny plan finansowy. W planie finansowym państwowego funduszu celowego wyodrębnia się zadania finansowane ze środków funduszu.

Łączne przychody Funduszy prezentowanych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2025 w załączniku nr 13 Plany finansowe państwowych funduszy celowych zaplanowano w wysokości 562.538.736 tys. zł, w tym dotacje z budżetu państwa w łącznej kwocie 114.766.097 tys. zł. Natomiast planowane łączne koszty realizacji zadań Funduszy wyniosą 558.765.131 tys. zł.

Zestawienie poszczególnych Funduszy zaplanowanych w projekcie ustawy budżetowej na 2025 r. przedstawia tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Dysponent Funduszu / Organ Nadzorujący Dysponenta Funduszu	Przychody	w tym:	Koszty realizacji zadań
				dotacja z budżetu państwa	
			w tys. zł		
1	2	3	4	5	6
	Razem		562.538.736	114.766.097	558.765.131
	Fundusze związane z ubezpieczeniami społecznymi		501.300.253	110.696.697	506.088.621
1	Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	466.879.768	81.371.392	471.525.473
2	Fundusz Emerytalno- Rentowy	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	30.036.754	26.709.504	30.050.788
3	Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	66.676	20.822	68.836
4	Fundusz Administracyjny	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	1.192.703		1.210.546
5	Fundusz Emerytur Pomostowych	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	3.124.352	2.594.979	3.232.978

Lp.	Wyszczególnienie	Dysponent Funduszu / Organ Nadzorujący Dysponenta Funduszu	Przychody	w tym:	Koszty realizacji zadań
				dotacja z budżetu państwa	
			w tys. zł		
1	2	3	4	5	6
	Fundusze związane z zadaniami socjalnymi państwa		42.883.627	3.819.400	33.561.703
6	Fundusz Pracy	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	11.614.367		11.144.443
7	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	9.654.115	1.152.881	9.901.965
8	Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	1.175.000		182.327
9	Fundusz Solidarnościowy	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	20.356.014	2.636.963	12.248.837
10	Fundusz Dostępności	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej	84.131	29.556	84.131
	Fundusze związane z prywatyzacją		951.034	0	747.200
11	Fundusz Reprywatyzacji	Ministerstwo Finansów	259.814		422.200
12	Fundusz Rekompensacyjny	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	691.220		325.000
	Fundusze związane z bezpieczeństwem		2.537.718	250.000	3.351.725
13	Fundusz Zapasów Interwencyjnych	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	1.455.843		2.189.498
14	Fundusz Wsparcia Policji	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	80.547		80.547
15	Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	141		6.007
16	Fundusz - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców	Ministerstwo Cyfryzacji	188.001		200.838
17	Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy	Ministerstwo Sprawiedliwości	376.000		430.000
18	Fundusz Cyberbezpieczeństwa	Ministerstwo Cyfryzacji	351.200	250.000	355.080
19	Fundusz Wsparcia Straży Granicznej	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	1.571		1.571
20	Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	84.415		88.184
	Fundusze związane z kultura i kultura fizyczna		1.705.585	0	2.161.864

Lp.	Wyszczególnienie	Dysponent Funduszu / Organ Nadzorujący Dysponenta Funduszu	Przychody	w tym:	Koszty realizacji zadań
				dotacja z budżetu państwa	
			w tys. zł		
1	2	3	4	5	6
21	Fundusz Zająć Sportowych dla Uczniów	Ministerstwo Sportu i Turystyki	22.400		30.020
22	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	Ministerstwo Sportu i Turystyki	1.353.300		1.777.060
23	Fundusz Promocji Kultury	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	329.000		353.012
24	Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	885		1.772
	Fundusze związane ze zdrowiem		4.384.912	0	5.497.446
25	Fundusz Medyczny	Ministerstwo Zdrowia	4.324.879		5.443.718
26	Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych	Biuro Rzecznika Praw Pacjenta	4.259		3.415
27	Fundusz Kompensacyjny Badań Klinicznych	Biuro Rzecznika Praw Pacjenta	12.464		7.003
28	Fundusz Kompensacyjny Zdarzeń Medycznych	Biuro Rzecznika Praw Pacjenta	43.310		43.310
	Pozostałe Fundusze		8.775.607	0	7.356.572
29	Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	2.084		4.265
30	Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej	Ministerstwo Sprawiedliwości	360.533		366.482
31	Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych	Ministerstwo Zdrowia	43.453		38.300
32	Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	95		20
33	Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	67.900		52.045
34	Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych o Charakterze Użyteczności Publicznej	Ministerstwo Infrastruktury	950.005		1.000.005
35	Fundusz Inwestycji Kapitałowych	Ministerstwo Aktywów Państwowych	2.265.309		1.930.471
36	Fundusz Wpłaty Różnicy Ceny	Ministerstwo Klimatu i Środowiska	96.000		93.000
37	Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	4.791.474		3.567.170
38	Fundusz Szerokopasmowy	Ministerstwo Cyfryzacji	134.168		223.743
39	Fundusz Rozwoju Regionalnego	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej	26.089		24.050
40	Fundusz Edukacji Finansowej	Ministerstwo Finansów	38.497		57.021

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące ww. funduszy:

3.1 Fundusz Ubezpieczeń Społecznych

Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (FUS) został utworzony ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Dysponentem jego środków jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Zadaniem Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest zapewnienie finansowania wydatków związanych z powszechnymi obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi (emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym).

Stan Funduszu na początek 2025 r. zaplanowano na kwotę 15.029.931 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 7.808.179 tys. zł, należności w kwocie 17.721.374 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 10.499.622 tys. zł.

Głównym źródłem przychodów Funduszu w 2025 r. będą wpływy ze składek na ubezpieczenie społeczne. Ponadto na przychody Funduszu składają się m.in. takie tytuły jak: dotacja z budżetu państwa, wpłaty z OFE oraz inne przychody.

Łączne przychody Funduszu zostały zaplanowane w 2025 r. na kwotę 466.879.768 tys. zł, co oznacza wzrost o 38.880.645 tys. zł, tj. o 9,1%, w stosunku do planu na rok 2024 (427.999.123 tys. zł).

Przychody Funduszu ze składek na ubezpieczenie społeczne (przypis) zaplanowano w kwocie 371.891.746 tys. zł (w tym 4.462.896 tys. zł to kwota z tytułu części składki na ubezpieczenie emerytalne, która jest odprowadzana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do Funduszu Rezerwy Demograficznej), co oznacza wzrost o 27.641.910 tys. zł, tj. o 8,0%, w stosunku do planu na rok 2024 (344.249.836 tys. zł).

Planuje się, iż przychody obejmujące wpłaty z OFE wyniosą 10.714.359 tys. zł (na rok 2024 planowane były w kwocie 7.724.584 tys. zł), a pozostałe przychody (przypis) Funduszu wyniosą łącznie 2.902.261 tys. zł (na rok 2024 planowane były w kwocie 3.322.818 tys. zł).

Ponadto przyjęto następujące założenia:

- od 1 marca 2025 r. nastąpi waloryzacja emerytur i rent. Świadczenia będą waloryzowane wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym powiększonym o 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla celów ustalenia wskaźnika waloryzacji stanowi średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów albo średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, w zależności od tego, którego wartość jest wyższa,
- wskaźnik ściągальności składek ukształtuje się na poziomie 99,0%,

- odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w 2025 r. wyniesie 6.263.060 tys. zł,
- niedobór FUS na wypłaty świadczeń będzie sfinansowany dotacją z budżetu państwa.

W granicach określonych w ustawie budżetowej Fundusz może otrzymywać z budżetu państwa dotacje i nieoprocentowane pożyczki z przeznaczeniem na uzupełnienie środków na wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo, jeżeli przychody przekazywane na rachunek bankowy FUS nie zapewniają pełnej i terminowej wypłaty świadczeń finansowanych z przychodów Funduszu.

Niedobór środków na wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo zostanie w 2025 r. sfinansowany dotacją z budżetu państwa – podobnie jak w latach ubiegłych nie przewidziano w planie Funduszu pożyczki z budżetu na ten cel.

W 2025 r. nie przewiduje się wykorzystania środków Funduszu Rezerwy Demograficznej na uzupełnienie niedoboru funduszu emerytalnego wynikającego z przyczyn demograficznych.

Biorąc pod uwagę planowane w 2025 r. przychody Funduszu ze składek, wpłaty z OFE, pozostałe przychody oraz przewidywany koszt świadczeń oraz koszty bieżące Funduszu, w roku 2025 dotacja z budżetu państwa została zaplanowana w wysokości 81.371.392 tys. zł (w planie na rok 2024 było to 72.701.864 tys. zł).

Koszty Funduszu w 2025 r. oszacowano na kwotę 471.525.473 tys. zł, co oznacza wzrost o 43.503.198 tys. zł, tj. o 10,2%, w stosunku do planu na rok 2024 (428.022.275 tys. zł).

Podstawową pozycję kosztów Funduszu w kwocie 456.158.004 tys. zł (tj. 96,7% ogółu kosztów) stanowią wypłaty świadczeń na rzecz ludności (emerytury, renty, dodatki do emerytur i rent: pielęgnacyjne, dla sierot zupełnych i za tajne nauczanie, zasiłki: chorobowe, macierzyńskie, pogrzebowe, itp.). W stosunku do planu na rok 2024 transfery na rzecz ludności rosną o 42.517.807 tys. zł, tj. o 10,3%, co jest w głównej mierze rezultatem prognozowanej waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, prognozowanego wzrostu liczby osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe, prognozowanego wzrostu podstawy wymiaru pozostałych świadczeń pieniężnych finansowanych z Funduszu wynikającego z prognozowanego wzrostu wynagrodzeń, a także uwzględnienia prognozowanych skutków finansowych wejścia w życie ustawy z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (tzw. „renta wdowia”).

W ramach Funduszu wyodrębnione są cztery fundusze, w podziale na które dokonywana jest wypłata świadczeń i realizacja innych wydatków:

- fundusz emerytalny, z którego finansowane są wypłaty emerytur, emerytury kapitałowe,

środki gwarantowane oraz jednorazowe wypłaty ustalane ze składek zewidencjonowanych na subkoncie – 336.192.547 tys. zł,

- fundusz rentowy, z którego finansowane są wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy, rent szkoleniowych, rent rodzinnych, dodatków do rent rodzinnych dla sierot zupełnych, dodatków pielęgnacyjnych i zasiłków pogrzebowych, wypłaty emerytur przyznanych z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy oraz finansowane są zadania w zakresie prewencji rentowej – 76.679.678 tys. zł,
- fundusz chorobowy, z którego finansowane są świadczenia z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą lub macierzyństwem – 37.426.544 tys. zł,
- fundusz wypadkowy, z którego finansowane są świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wraz z prewencją wypadkową – 6.437.185 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2025 r. zaplanowano na kwotę 10.384.226 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 1.500.000 tys. zł, należności w kwocie 18.135.731 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 9.251.505 tys. zł.

Przyjęto, iż na koniec roku Fundusz nie będzie posiadał zobowiązań z tytułu pożyczek z budżetu państwa. Prognozowane zobowiązania Funduszu na koniec 2025 r. dotyczyć będą głównie podatku dochodowego i składek na ubezpieczenie zdrowotne od wypłaconych świadczeń, a także rezerw i rozrachunków z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, a prognozowane należności Funduszu dotyczyć będą głównie składek na ubezpieczenia społeczne oraz ich pochodnych po pomniejszeniu o dokonane odpisy aktualizujące.

3.2 Fundusz Emerytalno - Rentowy

Fundusz Emerytalno-Rentowy, funkcjonujący na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, zabezpiecza ubezpieczenia społeczne dla rolników. Dysponentem Funduszu jest Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, która prowadzi samodzielną gospodarkę finansową.

Głównym zadaniem Funduszu jest finansowanie gwarantowanych przez państwo świadczeń wypłacanych rolnikom z zakresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego, a także finansowanie emerytur i rent z innego ubezpieczenia społecznego wypłacanych łącznie ze świadczeniami z ubezpieczenia emerytalno-rentowego wraz z dodatkami, ubezpieczeń zdrowotnych rolników i ich domowników oraz refundacji określonych kosztów Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli przepisy emerytalne przewidują taką refundację.

Stan Funduszu na początek 2025 r. zaplanowano na kwotę 2.023 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 210.843 tys. zł, należności w kwocie 182.976 tys. zł oraz

zobowiązania w kwocie 391.796 tys. zł.

Łączne przychody Funduszu (z refundacją kosztów wypłaty świadczeń zbiegowych i innych transferów) na rok 2025 zostały zaplanowane na kwotę 30.036.754 tys. zł, tj. wzrost o kwotę 2.636.104 tys. zł, tj. o 9,6%, w porównaniu do planu na rok 2024 (27.400.650 tys. zł).

Fundusz finansowany jest przede wszystkim z dotacji budżetowej, bowiem składka płacona przez rolników na ubezpieczenie emerytalno-rentowe pokrywa tylko nieznaczną część wydatków. W roku 2025 do Funduszu zaplanowano dotację z budżetu państwa w wysokości 26.709.504 tys. zł, co oznacza wzrost o 10,6% (o kwotę 2.550.460 tys. zł) w stosunku do planu na 2024 r. (24.159.044 tys. zł).

Przychody ze składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe (przypis) wyniosą 2.147.452 tys. zł, tj. wzrost o 6,3% (o kwotę 126.452 tys. zł) w stosunku do planu na rok 2024 (2.021.000 tys. zł).

Do planu przyjęto liczbę ubezpieczonych na poziomie 996 tys. osób (stan na koniec 2025 r.), tj. spadek o 1,1% w stosunku do planu na 2024 r.

Wskaźnik ściągальności z tytułu składek na 2025 r. szacuje się na poziomie 99%.

Po stronie przychodów i kosztów ujęto transfer środków na świadczenia zbiegowe (1.062.152 tys. zł), który przeznaczony jest na sfinansowanie emerytur i rent z innego ubezpieczenia społecznego, wypłacanych łącznie ze świadczeniami z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, wraz z dodatkami oraz refundację określonych kosztów FUS.

Koszty Funduszu (ze świadczeniami zbiegowymi i innymi transferami) na rok 2025 zostały zaplanowane w kwocie 30.050.788 tys. zł, tj. wzrost o 8,4% (o kwotę 2.324.564 tys. zł) w stosunku do planu na rok 2024 (27.726.224 tys. zł).

Wypłaty emerytur i rent rolniczych w kwocie 24.776.648 tys. zł rosną r/r o 9,8% (o kwotę 2.205.281 tys. zł) w stosunku do planu na rok 2024 (22.571.367 tys. zł).

Wzrost kosztów wypłaty emerytur i rent rolniczych r/r wynika z waloryzacji przedmiotowych świadczeń, a także prognozowanych skutków finansowych wejścia w życie ustawy z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (tzw. „renta wdowia”).

Dodatkowo przy konstrukcji planu finansowego Funduszu na rok 2025 przyjęto, że:

- przeciętna miesięczna liczba świadczeń emerytalno-rentowych w 2025 r. wyniesie 970 tys. (w tym emerytury rolnicze 766 tys., renty rolnicze 204 tys.),

- przeciętna emerytura rolnicza wyniesie 2.157 zł (łącznie z dodatkami), a renta rolnicza 2.017 zł (łącznie z dodatkami),
- odpis na Fundusz Administracyjny wyniesie 1.017.098 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2025 r. zaplanowano na kwotę minus 12.011 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 209.710 tys. zł, należności w kwocie 226.665 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 448.386 tys. zł.

3.3 Fundusz Prewencji i Rehabilitacji

Fundusz Prewencji i Rehabilitacji działa na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i przeznaczony jest na finansowanie kosztów rzeczowych Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego związanych z zapobieganiem wypadkom przy pracy rolniczej i rolniczym chorobom zawodowym oraz działań na rzecz pomocy ubezpieczonym osobom uprawnionym do świadczeń z ubezpieczenia, wykazującym całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, ale rokującym jej odzyskanie w wyniku leczenia i rehabilitacji leczniczej.

Dysponentem Funduszu jest Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Stan Funduszu na początek 2025 r. zaplanowano na kwotę 2.287 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 2.517 tys. zł, należności w kwocie 5 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 136 tys. zł.

Przychody Funduszu w 2025 r. zaplanowano w kwocie 66.676 tys. zł, tj. mniej o 25 tys. zł w porównaniu do planu na rok 2024 (66.701 tys. zł). Podstawowym przychodem, który stanowi 68,4% wszystkich przychodów Funduszu, jest odpis z Funduszu Składowego, który w 2025 r. wyniesie 45.599 tys. zł, tj. o 1.378 tys. zł mniej niż w planie na 2024 r. (46.977 tys. zł).

W roku 2025 do Funduszu zaplanowano dotację z budżetu państwa w wysokości 20.822 tys. zł, tj. na poziomie o 7,8% wyższym (o 1.508 tys. zł) niż w planie na rok 2024 (19.314 tys. zł).

Koszty Funduszu w 2025 r. zaplanowano w wysokości 68.836 tys. zł, tj. więcej o 3,4% (o kwotę 2.261 tys. zł) w stosunku do planu na 2024 r. (66.575 tys. zł). Większość kosztów ogółem stanowić będą koszty własne Funduszu w wysokości 64.136 tys. zł, które r/r rosną o 8,9% (tj. o 5.261 tys. zł). W szczególności zostaną one przeznaczone na sfinansowanie turnusów rehabilitacyjnych dla rolników oraz rehabilitację leczniczą dzieci rolników.

Ponadto zaplanowano także koszty inwestycyjne w wysokości 4.700 tys. zł, które r/r maleją

o 39,0% (tj. o 3.000 tys. zł), z przeznaczeniem na dotacje inwestycyjne na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych dla Centrum Rehabilitacji Rolników Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Stan Funduszu na koniec 2025 r. zaplanowano na kwotę 127 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 333 tys. zł, należności w kwocie 5 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 12 tys. zł.

3.4 Fundusz Administracyjny

Fundusz Administracyjny działa na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i przeznaczony jest na finansowanie kosztów obsługi ubezpieczenia społecznego rolników i kosztów obsługi zadań w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego. Dysponentem Funduszu jest Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Stan Funduszu na początek 2025 r. zaplanowano na kwotę minus 73.875 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 30.785 tys. zł, należności w kwocie 1.833 tys. zł, zobowiązania w kwocie 88.387 tys. zł oraz pozostałe środki obrotowe w kwocie 1.075 tys. zł.

Łączne przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 1.192.703 tys. zł, tj. o 13,3% więcej (o 139.564 tys. zł) w porównaniu do planu na rok 2024 (1.053.139 tys. zł).

Podstawowym przychodem Funduszu jest odpis z Funduszu Emerytalno-Rentowego, który w 2025 r. planowany jest w wysokości 1.017.098 tys. zł, tj. wyższy o 16,5% (o 144.207 tys. zł) w porównaniu do planu na 2024 r. (872.891 tys. zł). Odpis z Funduszu Składowego wyniesie 84.184 tys. zł (86.727 tys. zł w planie na rok 2024), a pozostałe przychody 91.421 tys. zł (93.521 tys. zł w planie na rok 2024).

Biorąc pod uwagę katalog zadań finansowanych ze środków Funduszu, koszty ogółem zaplanowano w wysokości 1.210.546 tys. zł, tj. o 6,3% więcej (o 72.102 tys. zł) w porównaniu do planu na rok 2024 (1.138.444 tys. zł).

Większość kosztów ogółem w 2025 r. stanowić będą koszty własne Funduszu w wysokości 1.155.007 tys. zł, przeznaczone w szczególności na:

- wypłaty wynagrodzeń (wraz z pochodnymi) dla pracowników Kasy,
- zakup materiałów i wyposażenia, zakup energii, zakup usług remontowych, zakup usług pozostałych (w tym usługi informatyczne), zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz różne opłaty i składki,
- koszty przekazywania świadczeń (opłaty pocztowe, wydatki na usługi bankowe).

Stan Funduszu na koniec 2025 r. zaplanowano na kwotę minus 91.718 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 350 tys. zł, należności w kwocie 1.942 tys. zł, zobowiązania w kwocie 84.965 tys. zł oraz pozostałe środki obrotowe w kwocie 1.000 tys. zł.

3.5 Fundusz Emerytur Pomostowych

Fundusz Emerytur Pomostowych został utworzony na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych w celu finansowania emerytur pomostowych.

Dysponentem Funduszu jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Stan Funduszu na początek 2025 r. zaplanowano na kwotę 128.120 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 154.437 tys. zł, należności w kwocie 18.583 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 44.900 tys. zł.

Przychody Funduszu pochodzą głównie z dotacji z budżetu państwa oraz ze składek finansowanych przez płatników w wysokości 1,5% podstawy wymiaru.

Przychody na rok 2025 zaplanowano w wysokości 3.124.352 tys. zł, tj. 2,1% więcej (o 63.702 tys. zł) w porównaniu do planu na rok 2024 (3.060.650 tys. zł), z tego:

- dotacja z budżetu państwa w kwocie 2.594.979 tys. zł,
- składki w kwocie 519.208 tys. zł,
- pozostałe przychody w kwocie 10.165 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2025 r. w wysokości 3.232.978 tys. zł (w planie na rok 2024 wynosiły 3.146.696 tys. zł) stanowią głównie emerytury pomostowe w kwocie 3.224.223 tys. zł, których koszt w stosunku do planu na rok 2024 rośnie o 83.344 tys. zł, tj. o 2,7%.

Odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych został zaplanowany w kwocie 5.122 tys. zł.

Przewiduje się, iż przeciętna liczba osób pobierających emerytury pomostowe w 2025 r. ukształtuje się na poziomie 45,5 tys. osób.

Stan Funduszu na koniec 2025 r. zaplanowano na kwotę 19.494 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 50.000 tys. zł, należności w kwocie 21.218 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 51.724 tys. zł.

3.6 Fundusz Pracy

Fundusz Pracy działa na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw pracy.

Podstawowym zadaniem Funduszu jest aktywizacja zawodowa bezrobotnych oraz łagodzenie skutków bezrobocia.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 23.974.284 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2024 r. o 467.953 tys. zł, tj. o 2,0%. Wyższy stan Funduszu na początek roku wynika, per saldo, głównie z wyższych planowanych środków pieniężnych o 1.957.953 tys. zł – głównie z tytułu wyższego wykonania środków pieniężnych na początek roku 2024. Stan Funduszu obejmuje:

- środki pieniężne w wysokości 9.702.284 tys. zł,
- należności w wysokości 14.332.000 tys. zł, w tym głównie pożyczki udzielone do Funduszu Solidarnościowego: w 2019 r. na realizację świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (3.400.000 tys. zł); w 2020 r. na realizację renty socjalnej (4.000.000 tys. zł); w 2023 r. na realizację zadań, o których mowa w art. 6b ustawy o Funduszu Solidarnościowym, m.in. na realizację kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (6.800.000 tys. zł),
- zobowiązania w wysokości 60.000 tys. zł.

Przychody Funduszu w 2025 r. zaplanowano w wysokości 11.614.367 tys. zł i będą wyższe od planu na 2024 r. (10.476.432 tys. zł) o 1.137.935 tys. zł, tj. o 10,9%. Powyższy wzrost wynika głównie z planowanych wyższych przychodów z tytułu składki wnoszonej na Fundusz o 900.000 tys. zł.

Na przychody składają się: składki wnoszone przez pracodawców za zatrudnionych pracowników oraz przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (1,0% podstawy wymiaru), środki otrzymane z Unii Europejskiej, pozostałe przychody, w tym z tytułu odsetek.

Koszty realizacji zadań Funduszu zaplanowano w 2025 r. w wysokości 11.144.443 tys. zł i będą wyższe od planu na 2024 r. (10.655.800 tys. zł) o 488.643 tys. zł, tj. o 4,6%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych wydatków na zasiłki i świadczenia obligatoryjne o 242.090 tys. zł oraz na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu o 246.238 tys. zł.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone głównie na:

- zasiłki dla bezrobotnych i składki na ubezpieczenia społeczne od zasiłków (przyjęto, że wypłaconych zostanie średniomiesięcznie ok. 121,1 tys. zasiłków, a przeciętna wysokość zasiłku wyniesie 1.430,0 zł (łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne 1.823,6 zł), zasiłki i świadczenia przedemerytalne, dodatki aktywizacyjne, świadczenia integracyjne, Pracownicze Plany Kapitałowe,
- aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, głównie na: programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników, Krajowy Fundusz Szkoleniowy, koszty związane ze wspieraniem rodziców w opiece nad dziećmi, refundację wynagrodzeń młodocianych pracowników,
- wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne pracowników wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy.

Koszty zakupów inwestycyjnych planuje się w wysokości 280.000 tys. zł, tj. o 61.400 tys. zł więcej niż w planie na 2024 r. i zostaną przeznaczone głównie na refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 24.444.208 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2024 r. o 1.117.245 tys. zł, tj. o 4,8%. Wyższy stan Funduszu na koniec roku wynika, per saldo, z wyższych planowanych środków pieniężnych o 2.607.245 tys. zł – głównie z tytułu wyższych środków pieniężnych na początek roku 2025. Stan Funduszu na koniec roku obejmuje:

- środki pieniężne w wysokości 11.662.208 tys. zł,
- należności w wysokości 12.832.000 tys. zł, w tym głównie pożyczki udzielone do Funduszu Solidarnościowego: w 2019 r. na realizację świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (3.100.000 tys. zł) – zmniejszenie w porównaniu do planu na 2024 r. wynika z planowanej spłaty pożyczki w kwocie 300.000 tys. zł; w 2020 r. na realizację renty socjalnej (4.000.000 tys. zł); w 2023 r. na realizację zadań, o których mowa w art. 6b ustawy o Funduszu Solidarnościowym, m.in. na realizację kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (5.600.000 tys. zł) – zmniejszenie w porównaniu do planu na 2024 r. wynika z planowanych spłat pożyczek w łącznej kwocie 1.200.000 tys. zł,
- zobowiązania w wysokości 50.000 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w zarządzenie Ministrowi Finansów wyniosą 10.611.357 tys. zł.

3.7 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych działa na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Nadzór nad Funduszem sprawuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

Środki Funduszu przeznaczone są na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz ich zatrudnianie.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 2.815.586 tys. zł i będzie wyższy o 215.320 tys. zł od planu na 2024 r., tj. o 8,3%. Wyższy stan Funduszu na początek roku wynika, per saldo, głównie z wyższych planowanych środków pieniężnych o 257.218 tys. zł. Stan Funduszu na początek roku obejmuje głównie: środki pieniężne w wysokości 2.718.376 tys. zł, należności w wysokości 81.760 tys. zł, zobowiązania w wysokości 44.500 tys. zł.

Przychody Funduszu w 2025 r. zaplanowano w wysokości 9.654.115 tys. zł i będą wyższe od planu na 2024 r. (8.643.470 tys. zł) o 1.010.645 tys. zł, tj. o 11,7%. Powyższy wzrost wynika głównie z planowanych wyższych składek i opłat, w tym wpłat obowiązkowych od pracodawców o 999.878 tys. zł.

Na kwotę przychodów składają się głównie: wpłaty pracodawców, dotacje z budżetu państwa – z przeznaczeniem na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (1.080.000 tys. zł – poziom planu na 2024 r.), zrekompensowanie gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnień przysługujących prowadzącemu zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych (22.500 tys. zł – 97,8% planu na 2024 r.), realizację zadania polegającego na przekazaniu środków dla dysponentów zakładowych funduszy aktywności lub zakładowych funduszy rehabilitacji osób niepełnosprawnych (50.000 tys. zł – poziom planu na 2024 r.) oraz środki otrzymane z Unii Europejskiej.

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2025 r. zaplanowano w wysokości 9.901.965 tys. zł i będą wyższe od planu na 2024 r. (9.801.965 tys. zł) o 100.000 tys. zł, tj. o 1,0%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych wydatków na programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą, służące rehabilitacji społecznej i zawodowej o 79.428 tys. zł.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone głównie na: dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, przelewy redystrybucyjne (środki na zadania realizowane przez samorządy wojewódzkie i powiatowe oraz koszty obsługi tych zadań), wypłatę

środków dla dysponentów zakładowych funduszy aktywności lub zakładowych funduszy rehabilitacji osób niepełnosprawnych, zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym, programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą, refundację składek na ubezpieczenia społeczne osobom niepełnosprawnym prowadzącym działalność gospodarczą, niepełnosprawnym rolnikom lub rolnikom zobowiązanym do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika, zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej, bieżącą działalność Biura i Oddziałów Funduszu oraz wydatki inwestycyjne własne i zakupy inwestycyjne.

Wydatki inwestycyjne własne i zakupy inwestycyjne własne zaplanowano w wysokości 59.262 tys. zł i będą niższe od planu na 2024 r. o 5.378 tys. zł, tj. o 8,3%. Środki zostaną przeznaczone głównie na modyfikację i rozwój systemów infrastruktury teleinformatycznej i systemów dziedzinowych.

Wynagrodzenia osobowe zaplanowano w wysokości 121.957 tys. zł i będą wyższe od planu na 2024 r. o 12.836 tys. zł, tj. o 11,8%. Powyższy wzrost wynika ze skutków przechodzących zmiany w planie na 2024 r. polegającej na zwiększeniu wynagrodzeń do poziomu 20% (7.028 tys. zł) oraz wzrostu funduszu wynagrodzeń na 2025 r. o 5,0% (5.808 tys. zł).

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 2.626.998 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2024 r. o 1.120.587 tys. zł, tj. o 74,4%. Wyższy stan Funduszu na koniec roku wynika, per saldo, głównie z wyższych planowanych środków pieniężnych o 1.181.997 tys. zł. Stan Funduszu na koniec roku obejmuje głównie: środki pieniężne w wysokości 2.509.408 tys. zł, należności w wysokości 91.790 tys. zł, zobowiązania w wysokości 46.000 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów zaplanowano w kwocie 2.509.408 tys. zł.

3.8 Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych działa na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw pracy.

Ze środków Funduszu realizowane są głównie wydatki na zaspokajanie podstawowych roszczeń pracowniczych przysługujących w ramach powszechnie obowiązującego prawa pracy. Wypłacane świadczenia z tytułu zaspokajania podstawowych roszczeń pracowniczych

powiększają należności Funduszu i podlegają zwrotowi z majątku niewypłacalnego pracodawcy. Dysponent Funduszu może określić warunki zwrotu należności, w szczególności odstąpić w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności, jeżeli ich zwrot jest w całości lub w znacznej części niemożliwy. Dysponent Funduszu może również umarzać należności na zasadach określonych w ustawie.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 4.525.404 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2024 r. o 358.454 tys. zł, tj. o 8,6%. Wyższy stan Funduszu na początek roku wynika głównie z planowanych wyższych należności o 234.239 tys. zł.

Stan Funduszu na początek roku obejmuje: środki pieniężne w wysokości 3.582.737 tys. zł, należności w wysokości 1.069.827 tys. zł, zobowiązania w wysokości 127.160 tys. zł.

Przychody Funduszu w 2025 r. zaplanowano w wysokości 1.175.000 tys. zł i będą wyższe od planu na 2024 r. (942.576 tys. zł) o 232.424 tys. zł, tj. o 24,7%. Powyższy wzrost wynika głównie z planowanych wyższych przychodów ze składek od pracodawców o 70.000 tys. zł. oraz pozostałych przychodów, w tym z tytułu odsetek o 55.844 tys. zł.

Na przychody składają się: składki od pracodawców (0,10% podstawy wymiaru), pozostałe przychody, w tym z tytułu odsetek.

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2025 r. zaplanowano w wysokości 182.327 tys. zł i będą niższe od planu na 2024 r. (187.720 tys. zł) o 5.393 tys. zł, tj. o 2,9%. Powyższy spadek wynika, per saldo, głównie z niższych kosztów zadań przeciwdziałania COVID-19 i ich rozliczeń o 23.000 tys. zł.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone głównie na: umorzenia nieściągalnych należności z tytułu wypłaconych świadczeń, koszty zadań przeciwdziałania COVID-19 i ich rozliczania, różne przelewy (refundacja wydatków poniesionych przez marszałków województw na obsługę Funduszu), wpłaty do budżetu państwa (refundacja wydatków poniesionych przez ministra właściwego do spraw pracy na obsługę Funduszu), koszty inwestycyjne (wymiana wyeksploatowanych urządzeń).

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 5.518.077 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2024 r. o 596.271 tys. zł, tj. o 12,1%. Wyższy stan Funduszu na koniec roku wynika głównie z wyższych planowanych środków pieniężnych o 379.258 tys. zł – głównie z tytułu planowanych w 2025 r. wyższych przychodów od kosztów.

Stan Funduszu na koniec roku obejmuje: środki pieniężne w wysokości 4.603.010 tys. zł, należności w wysokości 1.043.227 tys. zł, zobowiązania w wysokości 128.160 tys. zł.

Transfery na rzecz ludności mieszczące się w należnościach wyniosą 108.400 tys. zł i będą niższe o 17.070 tys. zł od planu na 2024 r. (125.470 tys. zł), tj. o 13,6%.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 4.300.000 tys. zł.

3.9 Fundusz Solidarnościowy

Fundusz Solidarnościowy działa na podstawie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

Środki Funduszu przeznaczone są na wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne oraz finansowe osób niepełnosprawnych, jak również wsparcie finansowe emerytów i rencistów.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie minus 21.826.343 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2024 r. o 9.064.254 tys. zł, tj. o 29,3%. Wyższy stan Funduszu na początek roku wynika głównie z wyższych planowanych środków pieniężnych o 7.564.254 tys. zł – głównie z tytułu planowanych w 2024 r. wyższych przychodów od kosztów.

Stan Funduszu na początek roku obejmuje:

- środki pieniężne w wysokości 8.877.925 tys. zł,
- zobowiązania w wysokości 30.704.268 tys. zł, z tego: pożyczka zaciągnięta w 2019 r. z Funduszu Pracy na realizację świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (3.400.000 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2020 r. z Funduszu Pracy na realizację renty socjalnej (4.000.000 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2020 r. z Funduszu Rezerwy Demograficznej na realizację dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (11.504.268 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2023 r. z Funduszu Rezerwy Demograficznej na realizację dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (5.000.000 tys. zł), pożyczki zaciągnięte w 2023 r. z Funduszu Pracy na realizację zadań, o których mowa w art. 6b ustawy o Funduszu Solidarnościowym, m.in. na realizację kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (6.800.000 tys. zł).

Przychody Funduszu w 2025 r. zaplanowano w wysokości 20.356.014 tys. zł i będą wyższe od planu na 2024 r. (18.996.963 tys. zł) o 1.359.051 tys. zł, tj. o 7,2%. Powyższy wzrost wynika głównie z planowanych wyższych przychodów z tytułu składki wnoszonej na Fundusz o 1.300.000 tys. zł.

Na przychody składają się głównie: składki wnoszone przez pracodawców za zatrudnionych pracowników oraz przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (1,45% podstawy wymiaru), danina solidarnościowa, dotacja z budżetu państwa w wysokości 2.636.963 tys. zł (poziom planu na 2024 r.) na dofinansowanie świadczenia uzupełniającego, kosztów obsługi wypłaty tego świadczenia, kosztów obsługi wniosku o świadczenie uzupełniające oraz kosztów świadczeń zdrowotnych związanych z wydawaniem orzeczeń dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, o których mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2025 r. zaplanowano w wysokości 12.248.837 tys. zł i będą wyższe od planu na 2024 r. (11.597.150 tys. zł) o 651.687 tys. zł, tj. o 5,6%. Powyższy wzrost wynika, per saldo, głównie z wyższych wydatków na rentę socjalną i zasiłek pogrzebowy o 428.212 tys. zł oraz programy rządowe i resortowe o 375.488 tys. zł.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone głównie na: programy rządowe i resortowe, w tym obejmujące realizację zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych, świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, odpis na Fundusz Dostępności, rentę socjalną i zasiłek pogrzebowy, który przysługuje w razie śmierci osoby pobierającej rentę socjalną.

W ramach środków przeznaczonych na programy resortowe planuje się koszty inwestycyjne w wysokości 130.000 tys. zł, tj. o 5.000 tys. zł mniej niż w planie na 2024 r. z przeznaczeniem na program pn. „Centra opiekuńczo-mieszkalne”.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości minus 13.719.166 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2024 r. o 9.771.618 tys. zł, tj. o 41,6%. Wyższy stan na koniec roku wynika głównie z wyższych planowanych środków pieniężnych o 8.271.618 tys. zł – głównie z tytułu planowanych w 2025 r. wyższych przychodów od kosztów.

Stan Funduszu na koniec roku obejmuje:

- środki pieniężne w wysokości 15.485.102 tys. zł,
- zobowiązania w wysokości 29.204.268 tys. zł, z tego: pożyczka zaciągnięta w 2019 r. z Funduszu Pracy na realizację świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (3.100.000 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2020 r. z Funduszu Pracy na realizację renty socjalnej (4.000.000 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2020 r. z Funduszu Rezerwy Demograficznej na realizację dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (11.504.268 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2023 r. z Funduszu Rezerwy Demograficznej na realizację dodatkowego rocznego świadczenia

pieniężnego dla emerytów i rencistów (5.000.000 tys. zł), pożyczki zaciągnięte w 2023 r. z Funduszu Pracy na realizację zadań, o których mowa w art. 6b ustawy o Funduszu Solidarnościowym, m.in. na realizację kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (5.600.000 tys. zł).

Zmniejszenie planowanego stanu zobowiązań w porównaniu do planu na 2024 r. wynika z planowanych spłat pożyczek zaciągniętych z Funduszu Pracy na: realizację świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji w kwocie 300.000 tys. zł, na realizację zadań, o których mowa w art. 6b ustawy o Funduszu Solidarnościowym, w kwocie 1.200.000 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów zaplanowano w kwocie 15.485.102 tys. zł.

3.10 Fundusz Dostępności

Fundusz Dostępności został powołany na mocy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

Stan Funduszu na początek 2025 r. zaplanowano na kwotę 2.698 tys. zł.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 84.131 tys. zł i będą niższe o 20.471 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (104.602 tys. zł), tj. o 19,6%. Ich źródłem będą głównie:

- dotacje z budżetu państwa, z tego dotacja dla państwowego funduszu celowego oraz dotacja celowa na współfinansowanie w zakresie projektu instrumentu finansowego w obszarze dostępności dla przedsiębiorców w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- środki otrzymane z Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 w zakresie projektu instrumentu finansowego w obszarze dostępności dla przedsiębiorców,
- środki z Funduszu Solidarnościowego.

Niższe przychody Funduszu w 2025 r. będą przede wszystkim konsekwencją planowanej z budżetu państwa niższej dotacji dla państwowego funduszu celowego oraz planowanych niższych środków z Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 w zakresie projektu instrumentu finansowego w obszarze

dostępności dla przedsiębiorców.

W 2025 r. koszty Funduszu zaplanowano w kwocie 84.131 tys. zł. Będą one niższe o 20.471 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (104.602 tys. zł), tj. o 19,6%. Koszty obejmą realizację zadań polegających na wsparciu działań w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami lub jej poprawy, w szczególności w budynkach użyteczności publicznej oraz budynkach mieszkalnictwa wielorodzinnego.

Niższe koszty Funduszu w 2025 r. będą konsekwencją niższych przychodów zaplanowanych przez dysponenta, przeznaczonych na realizację inwestycji, których wsparcie jest celem utworzenia Funduszu Dostępności.

Stan Funduszu na koniec roku wyniesie 2.698 tys. zł.

3.11 Fundusz Reprywatyzacji

Podstawą prawną działania Funduszu Reprywatyzacji jest art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Stan Funduszu na początek 2025 r. zaplanowano na kwotę 4.566.444 tys. zł.

Na rok 2025 przychody Funduszu zostały zaplanowane w wysokości 259.814 tys. zł, co stanowi wzrost o 154.246 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (105.568 tys. zł), tj. o 146,1%, natomiast koszty realizacji zadań Funduszu zaplanowano w kwocie 422.200 tys. zł, niższe o 1.300 tys. zł, tj. o 0,3% w stosunku do planu na 2024 r. (423.500 tys. zł).

Wzrost planowanych przychodów w stosunku do planu na 2024 r. wynika głównie z planowanych wyższych odsetek od wolnych środków Funduszu, pochodzących z wykupu w 2024 r. skarbowych papierów wartościowych przekazanych Funduszowi w 2021 r. na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021, przekazanych w zarządzenie u Ministra Finansów.

Na 2025 r. zaplanowano niższe koszty związane z wypłatami odszkodowań i zadośćuczynień przyznanych przez Komisję do spraw reprywatyzacji nieruchomości warszawskich, co jest główną przyczyną niższych kosztów ogółem.

Na rachunku Funduszu gromadzone są środki pochodzące ze sprzedaży 5% akcji należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji, środki z tytułu świadczeń należnych Skarbowi Państwa, o których mowa w art. 31 ust. 1,

art. 31a oraz art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa, a także odsetki od udzielonych pożyczek, odsetki od środków zgromadzonych na rachunku Funduszu oraz wpływy z tytułu posiadania lub zbycia akcji nabytych ze środków Funduszu.

Środki przeznaczane są na:

- wypłatę odszkodowań wynikających z prawomocnych wyroków i ugód sądowych oraz ostatecznych decyzji administracyjnych, wydanych w związku z nacjonalizacją mienia,
- wypłatę odszkodowań przyznanych na podstawie uznania za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego,
- wypłatę odszkodowań lub zadośćuczynień, o których mowa w art. 33 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa,
- realizację porozumień zawieranych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz jednostki samorządu terytorialnego w sprawie dotacji celowych na rzecz jednostek samorządu terytorialnego przeznaczonych na dofinansowanie zaspokajania przez te jednostki roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa, w szczególności przez wydanie rzeczy lub wypłatę świadczeń wynikających z prawomocnych wyroków i ugód sądowych oraz ostatecznych decyzji administracyjnych wydanych w związku z nacjonalizacją mienia,
- pokrycie kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego, w tym wynagrodzeń biegłych sądowych za sporządzanie ekspertyz, których koszty w wyroku ponosi pozwany – Skarb Państwa,
- pokrycie kosztów zastępstwa procesowego w sprawach prowadzonych poza granicami kraju,
- pokrycie kosztów wynagrodzeń wypłacanych na podstawie umów cywilnoprawnych w zakresie specjalistycznych opinii i analiz, w ramach realizacji celów,
- udzielanie przez Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Rady Ministrów pożyczek na rzecz spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej, w których ponad połowa akcji lub udziałów należy do Skarbu Państwa lub innych państwowych osób prawnych oraz na rzecz przedsiębiorców, w stosunku do których osoby, o których mowa wyżej są przedsiębiorcami dominującymi.

Stan Funduszu na koniec roku wyniesie 4.404.058 tys. zł.

3.12 Fundusz Rekompensacyjny

Fundusz Rekompensacyjny działa na podstawie ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Przeznaczony jest na finansowanie wypłat świadczeń pieniężnych z tytułu rekompensat za mienie pozostawione poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz na obsługę wypłat z tytułu tych świadczeń.

Stan Funduszu na początek 2025 r. zaplanowano na kwotę 1.269.111 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w wysokości 1.166.452 tys. zł, należności w wysokości 103.688 tys. zł i zobowiązania w wysokości 1.029 tys. zł.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 691.220 tys. zł i będą wyższe o 493.830 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (197.390 tys. zł), tj. o 250,2%. Ich źródłem będą środki z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa przekazywane do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w formie zaliczek kwartalnych w terminie 30 dni po zakończeniu kwartału w wysokości 591.220 tys. zł oraz odsetki od wolnych środków przekazanych w zarządzanie Ministrowi Finansów w wysokości 100.000 tys. zł. Wyższe przychody Funduszu w 2025 r. będą konsekwencją wzrostu środków przekazywanych z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, jak również zwiększonych odsetek. Wysokość wpłaty z Zasobu na zasilenie Funduszu Rekompensacyjnego wyniesie sumę iloczynu 70% powierzchni gruntów sprzedanych w przetargach w danym roku obrotowym i średniej ceny sprzedaży jednego hektara gruntu znajdującego się w ZWRSP oraz 35% wpływów z tytułu odpłatnego korzystania z mienia Zasobu (w roku 2024 wpłata ta była obniżona odpowiednio do: 25% i 10%). Wyższe odsetki wynikają ze zwiększonego oprocentowania wolnych środków przekazanych w zarządzanie terminowe.

Koszty Funduszu, które w 2025 r. zaplanowano w kwocie 325.000 tys. zł, będą niższe o 25.500 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (350.500 tys. zł), tj. o 7,3%. Na powyższą kwotę składają się:

- wypłaty rekompensat dla osób uprawnionych w kwocie 322.000 tys. zł (kwota ta oszacowana została poprzez wyliczenie średniej wartości rekompensat wypłaconych w latach 2008-2023 z uwzględnieniem wskaźnika inflacji przyjętego do projektu ustawy budżetowej na rok 2025),
- wpłata prowizji zmiennej i stałej dla Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu powierzenia bankowi wypłaty rekompensat i zapłata wynagrodzenia za usługę wsparcia technicznego aplikacji Systemu Informatycznego Rejestrów (SIR) w kwocie 3.000 tys. zł.

Niższe koszty Funduszu w 2025 r. będą konsekwencją przewidywanej niższej wypłaty rekompensat dla osób uprawnionych.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano na kwotę 1.635.331 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w wysokości 1.377.092 tys. zł, należności w wysokości 259.268 tys. zł i zobowiązania w wysokości 1.029 tys. zł. Wolne środki finansowe przekazane w zarządzenie Ministrowi Finansów wyniosą 1.377.092 tys. zł.

3.13 Fundusz Zapasów Interwencyjnych

Fundusz Zapasów Interwencyjnych działający na podstawie ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym, został powołany w celu zabezpieczenia ciągłości funkcjonowania rynku paliwowego w sytuacji wystąpienia zakłóceń w dostawach na rynku krajowym.

Dysponentem Funduszu jest Prezes Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych.

Stan funduszu na początek 2025 r. zaplanowano na kwotę 2.967.205 tys. zł, która obejmuje:

- środki pieniężne – 2.846.238 tys. zł,
- należności – 249.479 tys. zł,
- zobowiązania – 128.512 tys. zł.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 1.455.843 tys. zł i będą wyższe o 112.225 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (1.343.618 tys. zł), tj. o 8,4%. Ich źródłem będą głównie środki pochodzące ze składek opłaty zapasowej wnoszonej przez producentów wykonujących działalność gospodarczą w zakresie produkcji paliw lub przetwarzania paliw oraz handlowców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie przywozu ropy naftowej lub paliw. Podstawą obliczenia składki opłaty zapasowej jest ilość paliw przywiezionych lub wyprodukowanych w danym miesiącu kalendarzowym.

W 2025 r. koszty Funduszu, które zaplanowano w kwocie 2.189.498 tys. zł, będą niższe o 87.174 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (2.276.672 tys. zł), tj. o 3,8% i obejmą realizację:

- zakupów towarów na zapasy agencyjne,
- utrzymywania zapasów agencyjnych,
- finansowania kosztów działalności Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych związane z wykonywaniem zadań w zakresie zapasów interwencyjnych,
- zadań związanych z utrzymywaniem systemu teleinformatycznego RARS pn. Platforma Paliwowa,
- finansowania innych kosztów realizacji zadań ustawowych.

Niższe koszty Funduszu w 2025 r. będą konsekwencją poniesienia niższych kosztów zakupu towarów na zapasy agencyjne.

Stan funduszu na koniec roku zaplanowano na kwotę 2.233.550 tys. zł, która obejmuje:

- środki pieniężne – 2.092.551 tys. zł,
- należności – 262.593 tys. zł,
- zobowiązania – 121.594 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 2.092.551 tys. zł.

3.14 Fundusz Wsparcia Policji

Fundusz Wsparcia Policji został utworzony na podstawie art. 13 ust. 4c ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji.

Środkami Funduszu dysponują:

- Komendant Główny Policji – w zakresie funduszu centralnego,
- odpowiednio komendanci wojewódzcy lub Komendant Stołeczny Policji – w zakresie funduszy wojewódzkich,
- Komendant-Rektor Akademii Policji w Szczytnie oraz komendanci szkół policyjnych – w zakresie funduszu Szkół Policji.

Przychodami Funduszu są środki finansowe uzyskane przez Policję w trybie i na warunkach określonych w art. 13 ust. 3 i 4a ustawy o Policji, na podstawie umów i porozumień zawieranych przez dysponentów Funduszu, które określają przeznaczenie środków przekazywanych jednostkom Policji. Środki pozyskane w ramach Funduszu przeznacza się na pokrywanie wydatków inwestycyjnych, modernizacyjnych, remontowych, kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Policji, zakup niezbędnych na ich potrzeby towarów i usług, a także na rekompensaty pieniężne za ponadnormatywny czas służby oraz nagrody za osiągnięcia w służbie dla policjantów, którzy realizują zadania z zakresu służby prewencyjnej.

Plan Funduszu Wsparcia Policji na 2025 r. jest zestawieniem planów finansowych poszczególnych dysponentów Funduszu i obejmuje planowane przychody i limity kosztów ustalone na podstawie przewidywanych do zawarcia umów i porozumień.

Planowany stan Funduszu na początek 2025 r. wyniesie 2 tys. zł (środki pieniężne).

Przychody Funduszu w 2025 r. zaplanowano w wysokości 80.547 tys. zł, co stanowi wzrost o 7.490 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (73.057 tys. zł), tj. o 10,3%, z tego:

- wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy – 79.972 tys. zł, w tym bieżące w wysokości 35.399 tys. zł oraz finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych – 44.573 tys. zł,
- odsetki od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie – 575 tys. zł.

Koszty Funduszu zostały zaplanowane w wysokości 80.547 tys. zł i będą wyższe od planu na rok 2024 (73.063 tys. zł) o 7.484 tys. zł, tj. o 10,3% z tego:

- kwota 35.974 tys. zł zostanie przeznaczona na pokrycie kosztów własnych: na rekompensaty za ponadnormatywny czas służby, nagrody za osiągnięcia w służbie dla funkcjonariuszy służby prewencyjnej oraz pokrycie kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Policji, tj. zakup niezbędnych materiałów i wyposażenia oraz energii, zakup usług, w tym usług remontowych, zakup sprzętu łączności, informatyki oraz specjalistycznego sprzętu techniki policyjnej oraz pozostałych kosztów utrzymania,
- kwota 44.573 tys. zł na pokrycie kosztów inwestycyjnych, dotyczących przede wszystkim zakupu samochodów służbowych, sprzętu informatycznego, sprzętu łączności i specjalistycznego sprzętu techniki policyjnej oraz współfinansowania budowy i rozbudowy budynków komend wojewódzkich, powiatowych i komisariatów Policji.

Wzrost zarówno przychodów jak i kosztów Funduszu w 2025 r. w stosunku do planu na rok 2024 wynika ze wstępnych umów na zawarcie porozumień przez dysponentów Funduszu z jednostkami samorządu terytorialnego mających na celu pozyskanie dodatkowych środków m.in. na dofinansowanie zakupów inwestycyjnych, głównie samochodów służbowych dla Policji oraz na dofinansowanie zadań inwestycyjnych.

Planowany stan Funduszu na koniec roku wyniesie 2 tys. zł (środki pieniężne).

Wolne środki finansowe będą przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

3.15 Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego

Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego został utworzony na podstawie art. 31c ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego. Obecnie Fundusz funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego.

Przychodami Funduszu są wpłaty w wysokości 93% wartości nadwyżki przychodów nad kosztami uzyskanej przez Agencję Mienia Wojskowego z gospodarowania mieniem Skarbu

Państwa przekazanych do Agencji przez jednostki podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji. Uzyskane środki przeznacza się na realizację zadań inwestycyjnych oraz na modernizację uzbrojenia i wyposażenia jednostek organizacyjnych resortu, w szczególności Policji i Straży Granicznej.

Dysponentem funduszu jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Planowany stan Funduszu na początek 2025 r. wyniesie 5.866 tys. zł (środki pieniężne).

Na 2025 r. zaplanowano przychody w wysokości 141 tys. zł z tytułu odsetek od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie.

Zaplanowane na 2025 r. przychody są wyższe o 41 tys. zł, tj. o 41,0% w porównaniu do planu na 2024 r. (100 tys. zł), co wynika z faktu braku realizacji zadań w 2024 r. i pozostawienia środków finansowych w zarządzaniu terminowym.

W roku 2025 Agencja Mienia Wojskowego nie przewiduje osiągnięcia zysku z gospodarowania mieniem przejętym z resortu spraw wewnętrznych i administracji pozwalającego na uzyskanie środków finansowych możliwych do przekazania w ramach funduszu celowego.

Koszty zostały zaplanowane w wysokości 6.007 tys. zł i zostaną przeznaczone na dofinansowanie kosztów realizacji zadań inwestycyjnych polegających na rozbudowie budynku administracyjnego przy Al. Niepodległości 100 w Warszawie, przebudowie obiektu na potrzeby Polsko-Niemieckiego Centrum Współpracy i Placówki Straży Granicznej w Słubicach, budowie i przebudowie budynków komendy Powiatowej Policji w Opatowie oraz wykonaniu kompleksowego zagospodarowania terenu, a także zakupie niezbędnego wyposażenia kwaterunkowego i teleinformatycznego.

Ujęte w planie na 2025 r. koszty są wyższe o 4.128 tys. zł, tj. 219,7% w porównaniu do planu na 2024 r. (1.879 tys. zł), co wynika z przesunięcia zaplanowanych wydatków z roku 2024 na 2025 rok.

Stan Funduszu na koniec roku wyniesie 0 zł.

3.16 Fundusz - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców

Fundusz – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców został utworzony na mocy ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

Fundusz gromadzi i aktualizuje dane zawierające informacje o pojazdach zarejestrowanych w Polsce i kierowcach posiadających polskie prawo jazdy.

Dysponentem Funduszu jest minister do spraw informatyzacji.

Środki Funduszu przeznacza się na finansowanie wydatków związanych z rozwojem i funkcjonowaniem Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 130.761 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 188.001 tys. zł, co stanowi zmniejszenie o 13.788 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (201.789 tys. zł) tj. o 6,8%.

Powyższe zmniejszenie wynika przede wszystkim ze zniesienia w 2023 r. opłat ewidencyjnych od organów i podmiotów zobowiązanych, tj.: organów uprawnionych do wydawania dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami oraz stacji kontroli pojazdów, co przyczyniło się do osiągnięcia niższych przychodów. Należy zauważyć, iż pozostały jedynie opłaty ewidencyjne z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych stanowiące przychód Funduszu. Przy tym podkreślenia wymaga, iż przychody stanowią jedynie prognozy ich wielkości.

Na kwotę przychodów składają się:

- opłaty ewidencyjne od zawartej umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych – 175.000 tys. zł,
- opłaty pobierane za udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców – 5.000 tys. zł,
- wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień – 1 tys. zł,
- odsetki z tytułu przekazania wolnych środków w zarządzanie Ministrowi Finansów – 8.000 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą w 2025 r. 200.838 tys. zł i będą niższe o 8.118 tys. zł od planu na rok 2024 (208.956 tys. zł), tj. o 3,9%. Powyższe zmniejszenie kosztów związane jest przede wszystkim z zaplanowanymi zmianami, na które mają wpływ zmiany legislacyjne, optymalizacyjne oraz zadania związane z rozwojem i utrzymaniem Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców 2.0.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone m.in. na: zakup usług związanych z utrzymaniem, serwisowaniem, eksploatacją, modernizacją i rozwojem SI CEPiK/CEK 2.0, zakup usług w obszarze wykonywania czynności materialno-technicznych związanych z przygotowaniem odpowiedzi na wnioski i zapytania kierowane do centralnej ewidencji

kierowców i centralnej ewidencji pojazdów, utrzymaniem Centrum Zapasowego w Bydgoszczy, zakup usług na wykonywanie ekspertyz, analiz i opinii z zakresu działania SI CEPIK, usług pocztowych w obrocie krajowym i zagranicznym w zakresie przyjmowania, przemieszczania i doręczania przesyłek listowych, usług administrowania Zintegrowaną Infrastrukturą Rejestrów, usług dotyczących wsparcia Centralnej Ewidencji Kierowców 2.0, usług wsparcia Centralnej Ewidencji Pojazdów-Służb, co umożliwi wprowadzenie pojazdów dla służb oraz rejestracji do bazy SI CEP-S.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 117.924 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych, które będą przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

3.17 Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiąziennych Zakładów Pracy

Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiąziennych Zakładów Pracy działa na podstawie ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiąziennych Zakładów Pracy.

Dysponentem Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiąziennych Zakładów Pracy jest Dyrektor Generalny Służby Więziennej.

Celem Funduszu jest finansowanie działań w zakresie resocjalizacji oraz wykonywania kary pozbawienia wolności, w szczególności:

- ochrona i tworzenie miejsc pracy dla skazanych,
- modernizacja przywiąziennych zakładów pracy i ich produkcji,
- organizowanie nauki zawodu i doskonalenia zawodowego dla osób pozbawionych wolności,
- wypłata ryczałtu w wysokości 35% wartości wynagrodzeń osadzonych, przysługującego podmiotom zatrudniającym osoby pozbawione wolności,
- udzielanie pożyczek i dotacji dla podmiotów zatrudniających osoby pozbawione wolności.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 67.200 tys. zł, z tego środki pieniężne 65.200 tys. zł, a należności 2.000 tys. zł.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 376.000 tys. zł, co stanowi spadek o 11.700 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (387.700 tys. zł), tj. 3,0%. Pomimo

uwzględnienia wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę następuje spadek poziomu zatrudnienia odpłatnego osób pozbawionych wolności. Ponadto uwzględniono również wpływy na rzecz Funduszu, określone w art. 110b Kodeks karny wykonawczy – wprowadzone nowelizacją kodeksu w roku 2023 - zryczałtowaną miesięczną opłatę za użytkowanie przez skazanych dodatkowego sprzętu elektronicznego lub elektrycznego. Na kwotę przychodów poza wpłatami z tytułu zryczałtowanej opłaty za sprzęt składają się przede wszystkim wpłaty z tytułu potrąceń z wynagrodzeń skazanych i wpłaty od przywieziennych zakładów pracy.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone na:

- dotacje inwestycyjne dotyczące budowy pawilonów mieszkalnych i hal produkcyjnych w wysokości 220.000 tys. zł,
- wypłatę ryczałtu z tytułu zwiększonych kosztów zatrudnienia osób pozbawionych wolności w wysokości 190.000 tys. zł,
- dotacje na realizację zadań bieżących w wysokości 20.000 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2025 r. wyniosą 430.000 tys. zł i będą wyższe o 6.350 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (423.650 tys. zł), tj. o 1,5%. Powyższy wzrost wynika ze wzrostu kosztów inwestycyjnych oraz ze wzrostu wypłat ryczałtu z tytułu zwiększonych kosztów wynagrodzenia.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 13.200 tys. zł, z tego środki pieniężne, które zostaną przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów 11.200 tys. zł, a należności 2.000 tys. zł.

3.18 Fundusz Cyberbezpieczeństwa

Fundusz Cyberbezpieczeństwa został utworzony na mocy ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa. Celem Funduszu jest wsparcie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych przed cyberzagrożeniami.

Dysponentem Funduszu jest minister do spraw informatyzacji.

Środki Funduszu przeznacza się zgodnie z art. 2 ust. 5 ww. ustawy na świadczenie teleinformatyczne oraz koszty z nim związane.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 3.880 tys. zł.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 351.200 tys. zł, co stanowi wzrost o 151.200 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (200.000 tys. zł) tj. o 75,6%.

Powyższy wzrost wynika z zapotrzebowania na świadczenie teleinformatyczne (dodatek do wynagrodzenia za pracę, a w przypadku funkcjonariuszy i żołnierzy zawodowych świadczenie pieniężne) i jest możliwy w związku z nowelizacją ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu Cyberbezpieczeństwa, w której zwiększono o 150.000 tys. zł maksymalny limit wydatków dla części 27 (dotacja, która stanowi przychód funduszu) oraz z ujęcia w planie szacowanych na podstawie lat ubiegłych wpływów z kar pieniężnych, o których mowa w art. 73 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (200 tys. zł) oraz odsetek (1.000 tys. zł).

Na kwotę przychodów składają się:

- dotacja z budżetu państwa przekazana na podstawie art. 2 ust. 4 pkt 3 ustawy o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa w wysokości 250.000 tys. zł,
- środki przekazane na podstawie art. 2 ust. 6 ww. ustawy przez Dyrektora Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej – Państwowego Instytutu Badawczego w wysokości 10.000 tys. zł,
- środki przekazane na podstawie art. 2 ust. 8 ww. ustawy ze środków Funduszu Szerokopasmowego, o którym mowa w art. 16a ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych w wysokości 90.000 tys. zł,
- wpływy z kar pieniężnych, o których mowa w art. 73 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie Cyberbezpieczeństwa – 200 tys. zł,
- odsetki – 1.000 tys. zł.

Koszty realizacji zadań Funduszu wyniosą w 2025 r. 355.080 tys. zł, co stanowi wzrost o 155.080 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (200.000 tys. zł), tj. o 77,5%.

Powyższy wzrost kosztów wynika z zapotrzebowania na świadczenie teleinformatyczne (dodatek do wynagrodzenia za pracę, a w przypadku funkcjonariuszy i żołnierzy zawodowych świadczenie pieniężne) i jest możliwy w związku z wprowadzoną nowelizacją ustawy o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu Cyberbezpieczeństwa, która zwiększyła o 150.000 tys. zł maksymalny limit wydatków z przeznaczeniem na świadczenia teleinformatyczne finansowane z Funduszu.

Środki Funduszu zostaną przekazane podmiotom określonym w art. 5 ww. ustawy, tj. organom administracji rządowej, jednostkom budżetowym oraz jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych na finansowanie świadczenia teleinformatycznego.

Stan Funduszu na koniec roku 2025 wyniesie 0 zł.

3.19 Fundusz Wsparcia Straży Granicznej

Fundusz Wsparcia Straży Granicznej utworzony został na podstawie art. 8a ust. 2 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej.

Środkami Funduszu dysponują:

- Komendant Główny Straży Granicznej – w zakresie funduszu centralnego,
- Rektor-Komendant Wyższej Szkoły Straży Granicznej – w zakresie funduszu Wyższej Szkoły Straży Granicznej,
- komendanci oddziałów Straży Granicznej – w zakresie funduszy oddziałów,
- komendanci ośrodków szkolenia Straży Granicznej – w zakresie funduszy ośrodków szkolenia Straży Granicznej,
- komendanci ośrodków Straży Granicznej – w zakresie funduszy ośrodków Straży Granicznej.

Plan Funduszu Wsparcia Straży Granicznej na 2025 r. jest zestawieniem planów finansowych poszczególnych dysponentów Funduszu i obejmuje planowane przychody i limity kosztów ustalone na podstawie przewidywanych do zawarcia umów i porozumień.

Źródłem przychodów Funduszu Wsparcia Straży Granicznej w 2025 r. będą środki finansowe uzyskiwane przez Straż Graniczną na podstawie umów zawieranych pomiędzy właściwymi dysponentami Funduszu a jednostkami samorządu terytorialnego, państwowymi jednostkami organizacyjnymi, bankami oraz instytucjami ubezpieczeniowymi, które określają przeznaczenie przekazywanych środków jednostkom Straży Granicznej.

Przychody Funduszu w 2025 r. zaplanowano w wysokości 1.571 tys. zł, co stanowi spadek o 0,8% w stosunku do planu na rok 2024 (1.583 tys. zł), z tego:

- wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy – 1.554 tys. zł, w tym bieżące w wysokości 1.188 tys. zł oraz finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych – 366 tys. zł,
- odsetki od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie – 17 tys. zł.

Koszty Funduszu zaplanowane w 2025 r. w wysokości 1.571 tys. zł będą niższe od zaplanowanych na rok 2024 (1.583 tys. zł) o 12 tys. zł i przeznaczone będą na:

- pokrycie kosztów własnych w kwocie 1.205 tys. zł, głównie zakup materiałów

i wyposażenia, w tym m.in. zakup paliwa i części zamiennych do pojazdów służbowych, wyposażenia specjalnego indywidualnego i zbiorowego użytku,

- pokrycie kosztów inwestycyjnych w kwocie 366 tys. zł, tj. na zakup: bezzałogowych statków powietrznych, sprzętu do prowadzenia szkoleń i wykonywania zadań służbowych związanych z poprawą bezpieczeństwa i higieny pracy oraz z ochroną życia.

Spadek zarówno przychodów jak i kosztów Funduszu w 2025 r. wynika głównie z planowanego pozyskania niższych środków z tytułu zawieranych umów przez dysponentów Funduszu z jednostkami samorządu terytorialnego, państwowymi jednostkami organizacyjnymi oraz instytucjami ubezpieczeniowymi przeznaczonych na pokrycie kosztów własnych.

Stan Funduszu na koniec roku wyniesie 0 zł.

3.20 Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej

Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej został utworzony na podstawie art. 19e ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej.

Środkami Funduszu dysponują:

- Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie funduszu centralnego,
- komendanci wojewódzcy Państwowej Straży Pożarnej - w zakresie funduszy wojewódzkich obejmujących komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej oraz nadzorowane komendy powiatowe (miejskie) Państwowej Straży Pożarnej,
- komendanci szkół Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie funduszy szkół Państwowej Straży Pożarnej.

Zadaniem Funduszu jest współfinansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej.

Planowany stan Funduszu na początek 2025 r. wyniesie 20.771 tys. zł, z tego środki pieniężne 10.368 tys. zł, a należności 10.403 tys. zł.

Przychody Funduszu w 2025 r. zaplanowano w wysokości 84.415 tys. zł, co stanowi wzrost o 6.264 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (78.151 tys. zł), tj. o 8,0%.

Na przychody Funduszu składają się wpłaty od:

- powiatów – 31.566 tys. zł,

- gmin – 32.730 tys. zł,
- samorządów województw – 4.354 tys. zł,
- Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – 4.760 tys. zł,
- Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – 595 tys. zł,

a także wpływy z usług szkoleniowych – 2.114 tys. zł i z tytułu opracowania zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego – 57 tys. zł oraz zapasy i darowizny – 6.925 tys. zł, wpłaty od osób fizycznych i prawnych – 670 tys. zł, a także odsetki od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie – 644 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2025 r. zostały zaplanowane w wysokości 88.184 tys. zł i będą wyższe o 5.037 tys. zł od zaplanowanych w planie na rok 2024 (83.147 tys. zł), tj. o 6,1%, z tego na:

- dotacje przekazane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących dla jednostek sektora finansów publicznych 10.007 tys. zł,
- pokrycie kosztów własnych, (koszty utrzymania jednostek PSP), tj. zakup paliwa i smarów, oleju opałowego, materiałów i wyposażenia, środków żywności, energii elektrycznej i gazu oraz zakup usług remontowych i pozostałych usług 14.565 tys. zł,
- pokrycie kosztów inwestycyjnych dotyczących przede wszystkim: dofinansowania zakupu samochodów ratowniczo-gaśniczych, samochodów operacyjnych i specjalnych, sprzętu ratowniczo-gaśniczego, a także budowy i modernizacji obiektów 63.612 tys. zł.

Wzrost zarówno przychodów jak i kosztów Funduszu w 2025 r. w stosunku do planu na rok 2024 wynika przede wszystkim z przewidywanych przez dysponentów Funduszu umów i porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego mających na celu pozyskanie dodatkowych środków m.in. na realizację zadań bieżących jednostek PSP szczebla powiatowego oraz dofinansowanie zakupów inwestycyjnych tych jednostek, głównie zakupu samochodów i sprzętu ratowniczo-gaśniczego.

Planowany stan Funduszu na koniec 2025 r. wyniesie 17.002 tys. zł, w tym środki pieniężne 6.599 tys. zł i należności 10.403 tys. zł.

Wolne środki finansowe będą przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

3.21 Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów

Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów został utworzony na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

Środki Funduszu przeznacza się na dofinansowanie zajęć sportowych dla uczniów, prowadzonych przez kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia oraz inne organizacje pozarządowe, które w ramach swojej statutowej działalności realizują zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży, a także organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz na zadania określone w przepisach o zdrowiu publicznym w zakresie aktywności fizycznej.

Planowany stan Funduszu na początek roku wyniesie 11.887 tys. zł i dotyczy: środków pieniężnych w wysokości 11.474 tys. zł oraz należności w kwocie 413 tys. zł.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 22.400 tys. zł, co stanowi wzrost o 700 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (21.700 tys. zł), tj. o 3,2%.

Na kwotę przychodów składają się:

- opłaty z usług w zakresie reklamy napojów alkoholowych w wysokości 22.000 tys. zł,
- odsetki w wysokości 400 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2025 r. wyniosą 30.020 tys. zł i będą wyższe o 2.010 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (28.010 tys. zł), tj. o 7,2%. Planowane koszty Funduszu są wyższe od prognozowanych przychodów o 7.620 tys. zł w 2025 r. z uwagi na potrzeby i stan środków pieniężnych z lat ubiegłych.

Środki Funduszu zaplanowane w 2025 r. na realizację ustawowych zadań przeznaczone będą na:

- zajęcia sportowe dla uczniów w ramach:
 - projektu powszechnej nauki pływania „Umiem pływać”,
 - gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej,
 - zadania z zakresu zdrowia publicznego, w tym zajęcia sportowe dla uczniów z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w kwocie 4.267 tys. zł w tym: środki pieniężne w wysokości 3.854 tys. zł oraz należności w wysokości 413 tys. zł.

Planowane wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 3.854 tys. zł.

3.22 Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej został utworzony na mocy ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych. Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

Środki Funduszu przeznacza się na:

- przebudowę, remonty i dofinansowanie inwestycji obiektów sportowych,
- rozwijanie sportu wśród dzieci i młodzieży,
- rozwijanie sportu wśród osób niepełnosprawnych,
- zadania z zakresu zdrowia publicznego,
- rozwój turystyki społecznej sprzyjającej aktywności fizycznej społeczeństwa.

Planowany stan Funduszu na początek 2025 r. wynosi 632.477 tys. zł i dotyczy: środków pieniężnych w wysokości 618.958 tys. zł oraz należności w wysokości 13.519 tys. zł.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 1.353.300 tys. zł, co stanowi wzrost o 49.700 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (1.303.600 tys. zł), tj. o 3,8%. Powyższe zwiększenie wynika głównie ze wzrostu prognoz Totalizatora Sportowego w zakresie wpłat z dopłat do stawek w grach losowych.

Na kwotę przychodów składają się:

- wpływy z dopłat do stawek w grach losowych w wysokości 1.216.300 tys. zł,
- wpływy związane z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów w wysokości 117.000 tys. zł,
- odsetki w wysokości 20.000 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą w 2025 r. 1.777.060 tys. zł i będą wyższe o 141.010 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (1.636.050 tys. zł), tj. o 8,6%. Wzrost prognozowanych kosztów wynika głównie ze zwiększenia finansowania programów w ramach przebudowy, remontów i dofinansowania inwestycji obiektów sportowych oraz rozwijania sportu wśród dzieci i młodzieży.

Wydatki inwestycyjne w 2025 r. wyniosą 937.000 tys. zł, i będą wyższe o 50.000 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (887.000 tys. zł), tj. o 5,6%. Środki przeznaczone będą na inwestycje dotyczące budowy, przebudowy lub remontów obiektów specjalistycznych, spełniających standardy międzynarodowe, mogących stać się areną ważnych zawodów

i imprez sportowych rangi ogólnopolskiej, europejskiej czy światowej.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w kwocie 208.717 tys. zł, w tym: środki pieniężne w wysokości 195.198 tys. zł oraz należności w wysokości 13.519 tys. zł.

Planowane wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 195.198 tys. zł.

3.23 Fundusz Promocji Kultury

Fundusz Promocji Kultury został utworzony na mocy ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych.

Celem Funduszu jest dofinansowywanie zadań związanych z promowaniem lub wspieraniem: ogólnopolskich i międzynarodowych przedsięwzięć artystycznych (w tym o charakterze edukacyjnym), twórczości literackiej i czasopiśmiennictwa, działań na rzecz kultury języka polskiego i rozwoju czytelnictwa, czasopism kulturalnych i literatury niskonakładowej, działań na rzecz ochrony polskiego dziedzictwa narodowego, twórców i artystów (w tym w formie pomocy socjalnej), zadań realizowanych w ramach projektów z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (w tym projektów inwestycyjnych oraz projektów współfinansowanych z funduszy europejskich i międzynarodowych), a także zadań realizowanych przez Polski Instytut Sztuki Filmowej i wypłata wynagrodzeń z tytułu wypożyczeń bibliotecznych.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Planuje się, że stan Funduszu na początek 2025 r. wyniesie 25.326 tys. zł, z tego: 24.592 tys. zł będą to środki pieniężne oraz należności w wysokości 734 tys. zł.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 329.000 tys. zł, co stanowi wzrost o 34.600 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (294.400 tys. zł), tj. o 11,8%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych przychodów z dopłat do gier hazardowych w porównaniu do planu na rok 2024. Na kwotę przychodów składają się m.in.:

- 20% wpływów z tytułu dopłat do stawek w grach hazardowych objętych monopolem państwa w kwocie 324.300 tys. zł,
- wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności niewykorzystanych lub wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości w kwocie 2.500 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą w 2025 r. 353.012 tys. zł i będą wyższe o 24.500 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (328.512 tys. zł), tj. o 7,5%.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone na promowanie lub wspieranie:

- ogólnopolskich i międzynarodowych przedsięwzięć artystycznych, w tym o charakterze edukacyjnym – 174.252 tys. zł,
- twórczości literackiej i czasopiśmiennictwa oraz działań na rzecz kultury języka polskiego i rozwoju czytelnictwa, wspieranie czasopism kulturalnych i literatury niskonakładowej – 29.000 tys. zł,
- działań na rzecz ochrony polskiego dziedzictwa narodowego – 80.000 tys. zł,
- zadań realizowanych w ramach projektów, w tym projektów inwestycyjnych oraz projektów współfinansowanych z funduszy europejskich i międzynarodowych, z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – 40.000 tys. zł,
- twórców i artystów, w tym w formie pomocy socjalnej – 9.000 tys. zł

oraz na zadania realizowane przez Polski Instytut Sztuki Filmowej – 15.285 tys. zł i realizację wypłat wynagrodzeń z tytułu wypożyczeń bibliotecznych – 5.463 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 1.314 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych, które będą przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

3.24 Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków

Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków został utworzony na mocy ustawy z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Celem Funduszu jest dofinansowywanie prac konserwatorskich i restauratorskich oraz robót budowlanych realizowanych bezpośrednio przy zabytku. Głównym źródłem finansowania tych prac są środki budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw kultury i dziedzictwa narodowego.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 2.848 tys. zł i dotyczy środków pieniężnych 2.248 tys. zł oraz należności 600 tys. zł.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 885 tys. zł, co stanowi wzrost o 45 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (840 tys. zł), tj. o 5,4%.

Na kwotę przychodów składają się m.in.:

- przychody z administracyjnych kar pieniężnych i nawiązek za nieprzestrzeganie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w kwocie 750 tys. zł,
- wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności niewykorzystanych lub wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości w kwocie 100 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą 1.772 tys. zł i będą niższe o 212 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (1.984 tys. zł), tj. o 10,7%.

Środki Funduszu w 2025 r. zostaną przeznaczone na dofinansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych dotyczących nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 1.961 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych, które będą przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

3.25 Fundusz Medyczny

Fundusz Medyczny został utworzony na podstawie ustawy z dnia 7 października 2020 r. o Funduszu Medycznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 889).

Celem Funduszu jest wsparcie działań zmierzających do poprawy zdrowia i jakości życia w Rzeczypospolitej Polskiej. Dysponentem Funduszu jest Minister Zdrowia.

Środki Funduszu przeznacza się na:

- zadania finansowane w ramach subfunduszu infrastruktury strategicznej, w tym dofinansowanie zadania polegającego na budowie, przebudowie, modernizacji lub doposażeniu infrastruktury strategicznej,
- zadania finansowane w ramach subfunduszu modernizacji podmiotów leczniczych, w tym:
 - dofinansowanie zadania polegającego na budowie, modernizacji, przebudowie lub doposażeniu podmiotów leczniczych,
 - dofinansowanie zadania polegającego na budowie, modernizacji, przebudowie lub doposażeniu centrów zdrowia 75+, o których mowa w ustawie z dnia 17 sierpnia 2023 r. o szczególnej opiece geriatrycznej,
- zadania finansowane w ramach subfunduszu rozwoju profilaktyki, w tym dofinansowanie zadania polegającego na zwiększaniu skuteczności programów zdrowotnych lub

programów polityki zdrowotnej w ramach subfunduszu rozwoju profilaktyki,

– zadania finansowane w ramach subfunduszu terapeutyczno-innowacyjnego, w tym:

- finansowanie leków w ramach ratunkowego dostępu do technologii lekowych, o którym mowa w ustawie z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- finansowanie technologii lekowej o wysokiej wartości klinicznej, o której mowa w art. 2 pkt 24a ustawy z 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych lub technologii lekowej o wysokim poziomie innowacyjności, o której mowa w art. 2 pkt 24b tej ustawy,
- finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych osobom do ukończenia 18. roku życia,
- finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych świadczeniobiorcom poza granicami kraju,
- finansowanie szczepionek zalecanych w ramach Programu Szczepień Ochronnych, o którym mowa w art. 17 ust. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi,
- dofinansowanie zadania polegającego na wsparciu rozwoju innowacyjnych rozwiązań służących do udzielania świadczeń opieki zdrowotnej,
- finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych osobom do ukończenia 18. roku życia, związanych z diagnostyką genetyczną, zakwalifikowanych jako świadczenia gwarantowane z zakresów, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 7.051.789 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 4.324.879 tys. zł, co stanowi spadek o 57.479 tys. zł, tj. 1,3% w stosunku do planu na rok 2024 (4.382.358 tys. zł). Powyższy spadek wynika głównie z niższych przychodów z tytułu odsetek.

Głównym źródłem przychodów Funduszu jest wpłata z budżetu państwa przekazana w 2025 r. przez ministra właściwego do spraw zdrowia w wysokości 4.000.000 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2025 r. wyniosą 5.443.718 tys. zł i będą wyższe odpowiednio o 358.679 tys. zł, tj. 7,1% od zaplanowanych na rok 2024 (5.085.039 tys. zł). Powyższy

wzrost wynika z wyższych kosztów planowanych do uruchomienia na zadania Funduszu w ramach dotacji inwestycyjnych oraz wzrostu środków planowanych na zakup szczepionek zalecanych.

Stan Funduszu na koniec 2025 r. zaplanowano w wysokości 5.932.950 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych. Planuje się, że wolne środki finansowe zostaną przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

3.26 Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych

Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych został utworzony na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz niektórych innych ustaw.

Celem Funduszu jest wypłata świadczeń kompensacyjnych w związku z zaistniałymi działaniami niepożądanymi spowodowanymi przez podanie szczepionki lub szczepionek.

Dysponentem Funduszu jest Rzecznik Praw Pacjenta.

Środki Funduszu przeznacza się na:

- wypłaty świadczeń kompensacyjnych dla osób, u których po podaniu szczepionki wystąpiły działania niepożądane, w wyniku których osoby te wymagały hospitalizacji przez okres nie krótszy niż 14 dni albo wystąpił wstrząs anafilaktyczny powodujący konieczność obserwacji w szpitalnym oddziale ratunkowym lub izbie przyjęć albo hospitalizacji przez okres krótszy niż 14 dni,
- zwroty opłat za złożenie wniosku o przyznanie świadczenia kompensacyjnego,
- koszty związane z prowadzeniem postępowań w sprawie przyznania świadczenia kompensacyjnego,
- koszty bezpośrednio związane z bieżącym funkcjonowaniem Funduszu lub realizacją zadań, o których mowa w tiret 1-3.

Stan Funduszu na początek roku wynosi 10.423 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych, co stanowi wzrost o 2.538 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (7.885 tys. zł).

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 4.259 tys. zł i zostały zaplanowane na takim samym poziomie co w planie na rok 2024.

Na kwotę przychodów składają się:

- wpłaty pochodzące od podmiotów, które zawarły ze Skarbem Państwa umowę na realizację dostaw szczepionek do przeprowadzania szczepień ochronnych w wysokości 4.000 tys. zł,
- opłaty za złożenie wniosku o przyznanie świadczenia kompensacyjnego w wysokości 59 tys. zł,
- odsetki w kwocie 200 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą w 2025 r. 3.415 tys. zł i będą niższe o 975 tys. zł, tj. o 22,2% od zaplanowanych na rok 2024 (4.390 tys. zł). Koszty będą przeznaczone na wypłatę świadczeń kompensacyjnych w kwocie 3.000 tys. zł, koszty własne w kwocie 385 tys. zł oraz koszty inwestycyjne w kwocie 30 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 11.267 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planuje się, że wolne środki finansowe zostaną przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

3.27 Fundusz Kompensacyjny Badań Klinicznych

Fundusz Kompensacyjny Badań Klinicznych został utworzony na podstawie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o badaniach klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi.

Celem Funduszu jest wypłacanie świadczeń kompensacyjnych w przypadku uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia albo śmierci uczestnika badania klinicznego w wyniku udziału w badaniu klinicznym.

Dysponentem Funduszu jest Rzecznik Praw Pacjenta.

Ze środków Funduszu finansowane są:

- wypłaty świadczeń kompensacyjnych,
- zwroty opłaty za złożenie wniosku o przyznanie świadczenia kompensacyjnego lub złożenie odwołania,
- odsetki za nieterminowe wypłaty świadczeń kompensacyjnych,
- koszty bezpośrednio związane z bieżącym funkcjonowaniem Funduszu,
- koszty związane z prowadzeniem postępowań w sprawie świadczeń kompensacyjnych oraz obsługi i funkcjonowania Zespołu do spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Badań Klinicznych i Komisji Odwoławczej do spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Badań Klinicznych.

Stan Funduszu na początek roku wyniesie 23.903 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 12.464 tys. zł, co stanowi spadek o 8.715 tys. zł, tj. o 41,1% od zaplanowanych na rok 2024 (21.179 tys. zł). Powyższy spadek wynika głównie z niższych przychodów z tytułu opłat za złożenie wniosku o wydanie pozwolenia na badanie kliniczne lub jego istotną zmianę, wnoszonych na rachunek bankowy Agencji Badań Medycznych, niewykorzystanych w danym roku budżetowym (spadek z 8.939 tys. zł do 224 tys. zł). Planowany z tego tytułu przychód jest równy kwocie przekazanej do Funduszu przez Agencję Badań Medycznych w roku 2024.

Koszty Funduszu w 2025 r. wyniosą 7.003 tys. zł i będą wyższe o 98 tys. zł, tj. 1,4% od zaplanowanych na rok 2024 (6.905 tys. zł). Powyższy wzrost wynika z zaplanowanych na 2025 r. zakupów inwestycyjnych w kwocie 60 tys. zł. Ponadto koszty Funduszu będą przeznaczone na wypłatę świadczeń kompensacyjnych w kwocie 6.500 tys. zł oraz koszty własne w kwocie 443 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 29.364 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych. Wolne środki finansowe zostaną przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

3.28 Fundusz Kompensacyjny Zdarzeń Medycznych

Fundusz Kompensacyjny Zdarzeń Medycznych został utworzony na podstawie ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz niektórych innych ustaw.

Celem Funduszu jest wypłacanie świadczeń kompensacyjnych w przypadku wystąpienia zdarzeń medycznych zaistniałych w trakcie udzielania, lub w efekcie udzielenia bądź zaniechania udzielenia świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Dysponentem Funduszu jest Rzecznik Praw Pacjenta.

Ze środków Funduszu są finansowane:

- wypłaty świadczeń kompensacyjnych,
- zwroty opłat za złożenie wniosku o przyznanie świadczenia kompensacyjnego lub złożenie odwołania,
- odsetki za nieterminowe wypłaty świadczeń kompensacyjnych,
- koszty bezpośrednio związane z bieżącym funkcjonowaniem Funduszu,

- koszty związane z prowadzeniem postępowań oraz funkcjonowaniem Zespołu i Komisji Odwoławczej.

Stan Funduszu na początek roku wynosi 2.826 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 43.310 tys. zł, co stanowi wzrost o 11.470 tys. zł, tj. o 36,0% w stosunku do planu na rok 2024 (31.840 tys. zł). Głównym źródłem przychodów będzie odpis z planowanych należnych przychodów NFZ z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 42.560 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą w 2025 r. 43.310 tys. zł i będą wyższe o 11.470 tys. zł, tj. o 36,0% od zaplanowanych na rok 2024 (31.840 tys. zł). Wzrost kosztów wynika z większej liczby wpływających wniosków oraz wzrostu wynagrodzeń bezosobowych członków Komisji Odwoławczej i Zespołów. Koszty będą przeznaczone na wypłatę świadczeń kompensacyjnych w kwocie 39.000 tys. zł, koszty własne w kwocie 4.230 tys. zł oraz koszty inwestycyjne w kwocie 80 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 2.826 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych. Wolne środki finansowe zostaną przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

3.29 Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym, został utworzony na mocy ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Środkami Funduszu dysponuje Główny Geodeta Kraju.

Środki Funduszu przeznacza się na dofinansowanie zadań związanych z aktualizacją i utrzymywaniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz nadawanie uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii.

Na planowany w wysokości 16.605 tys. zł stan Funduszu na początek roku 2025 składają się: środki pieniężne w wysokości 16.555 tys. zł, należności w wysokości 150 tys. zł oraz zobowiązania w wysokości 100 tys. zł.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 2.084 tys. zł, co stanowi wzrost o 764 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (1.320 tys. zł) tj. o 57,9%. Powyższe zwiększenie wynika głównie z urealnienia kwoty odsetek w stosunku do obecnej sytuacji rynkowej.

Koszty Funduszu, które stanowi głównie zakup usług pozostałych wyniosą 4.265 tys. zł i będą niższe o 3.567 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (7.832 tys. zł) tj. o 45,5%. Niższy poziom kosztów w porównaniu do roku ubiegłego jest spowodowany rozłożeniem realizacji zadań na lata przyszłe, w tym głównie dotyczących zakładania, aktualizacji i modernizacji krajowego systemu informacji o terenie, map topograficznych i tematycznych, osnów geodezyjnych, mapy zasadniczej, geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu, ewidencji gruntów i budynków. Koszty zostaną sfinansowane częściowo ze środków pieniężnych z roku poprzedniego.

Na planowany w wysokości 14.424 tys. zł stan Funduszu na koniec roku składają się: środki pieniężne w wysokości 14.374 tys. zł, należności w wysokości 150 tys. zł oraz zobowiązania w wysokości 100 tys. zł.

Planowane wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 14.374 tys. zł.

3.30 Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej

Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 września 2017 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości.

Celem Funduszu jest pomoc pokrzywdzonym i świadkom przestępstw, przeciwdziałanie przestępczości oraz pomoc postpenitencjarna. Dysponentem Funduszu jest Minister Sprawiedliwości.

Środki Funduszu przeznacza się na:

- udzielanie przez zawodowych kuratorów sądowych oraz Służbę Więzienną pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym,
- udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym, w tym pomocy medycznej, psychologicznej, rehabilitacyjnej, prawnej oraz materialnej,
- działalność podejmowaną lub powierzaną przez Dysponenta Funduszu, mającą na celu wsparcie i rozwój systemu pomocy dla osób pokrzywdzonych przestępstwem i świadków oraz pomocy postpenitencjarnej, a także przeciwdziałanie przyczynom przestępczości.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 553.398 tys. zł, z tego środki pieniężne 163.814 tys. zł, należności 252.000 tys. zł, zobowiązania 416 tys. zł oraz pozostałe środki obrotowe 138.000 tys. zł.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 360.533 tys. zł, co stanowi wzrost o 45.841 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (314.692 tys. zł), tj. o 14,6%. Powyższy wzrost wynika głównie z tytułu orzeczonych przez sądy nawiązek oraz świadczeń pieniężnych.

Na kwotę przychodów składają się m.in. wpłaty z tytułu:

- orzeczonych przez sądy nawiązek oraz świadczeń pieniężnych w wysokości 318.794 tys. zł,
- potrąceń z wynagrodzeń skazanych w wysokości 35.928 tys. zł,
- innych przychodów w wysokości 906 tys. zł,
- innych zwiększeń w wysokości 562 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2025 r. wyniosą 366.482 tys. zł i będą niższe o 42.223 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (408.705 tys. zł), tj. o 10,3%.

Powyższy spadek wynika głównie z nieplanowania przez Dysponenta Funduszu udzielania dotacji inwestycyjnych w 2025 r. Środki wcześniej planowane jako środki inwestycyjne zostały przesunięte w planie na 2025 r. na dotacje bieżące przeznaczone na zadania związane z bezpośrednią realizacją pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem i pomocy postpenitencjarnej. Ponadto zmniejszono planowane środki przeznaczone na promowanie działalności funduszu.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone na:

- dotacje na realizację zadań bieżących związanych ze zmniejszeniem lub zapobieganiem negatywnym skutkom pokrzywdzenia przestępstwami oraz przeciwdziałanie przestępczości, a także na pomoc postpenitencjarną realizowaną przez jednostki spoza sektora finansów publicznych – 269.500 tys. zł,
- świadczenia wypłacane przez kuratorów sądowych oraz Służbę Więzienną w ramach pomocy postpenitencjarnej – 18.475 tys. zł,
- koszty własne, na które składają się m.in. wynagrodzenia bezosobowe wraz z pochodnymi, utrzymanie systemu informatycznego do obsługi wniosków, przeprowadzanie akcji edukacyjnych, badań i analiz efektywności systemu pomocy pokrzywdzonym, upowszechnianie wiedzy na temat praw osób pokrzywdzonych oraz działania promocyjne mające na celu zwiększenie rozpoznawalności Funduszu Sprawiedliwości – 49.596 tys. zł,
- pozostałe koszty, w tym umorzenia i odpisy z tytułu nawiązek i świadczeń pieniężnych oraz odpisy aktualizujące należności – 28.911 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 547.449 tys. zł, z czego 136.865 tys. zł stanowią środki pieniężne, które zostaną przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów, należności 252.000 tys. zł, zobowiązania 416 tys. zł, a pozostałe środki obrotowe 159.000 tys. zł.

3.31 Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych

Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych został utworzony na podstawie art. 88 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych.

Dysponentem Funduszu jest Minister Zdrowia.

Środki Funduszu przeznacza się na następujące zadania:

- prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej i opracowywanie specjalistycznych ekspertyz, raportów, sprawozdań dotyczących problematyki uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych,
- opracowywanie i wdrażanie nowych metod profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych,
- udzielanie finansowej pomocy instytucjom i stowarzyszeniom realizującym zadania związane z rozwiązywaniem problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych, w tym sporządzanie oceny rozpowszechnienia i zagrożeń patologicznym hazardem,
- prowadzenie działań ukierunkowanych na podnoszenie jakości programów profilaktycznych i terapeutycznych, a także zwiększanie kompetencji zawodowych osób zajmujących się leczeniem w celu zwiększenia skuteczności oraz dostępności leczenia uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych dla osób uzależnionych i ich bliskich,
- zadania określone w przepisach o zdrowiu publicznym, tj. profilaktykę uzależnień oraz profilaktykę zdrowia psychicznego.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 26.462 tys. zł, w tym środki pieniężne w kwocie 26.303 tys. zł i należności w wysokości 159 tys. zł.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 43.453 tys. zł, co stanowi wzrost o 2.235 tys. zł, tj. o 5,4% w stosunku do planu na rok 2024 (41.218 tys. zł). Powyższy wzrost wynika z wyższych wpływów z dopłat do stawek w grach losowych stanowiących monopol Państwa.

Koszty Funduszu wyniosą w 2025 r. 38.300 tys. zł i będą wyższe o 300 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (38.000 tys. zł), tj. o 0,8%. Całość kosztów w 2025 r. stanowią koszty dotacji na realizację zadań bieżących.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 31.615 tys. zł i dotyczy środków pieniężnych w kwocie 31.456 tys. zł oraz należności w wysokości 159 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki zostaną przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

3.32 Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego

Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego działa na podstawie art. 27ab ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Podstawowym celem Funduszu jest wzmocnienie potencjału organizacji pożytku publicznego m.in. poprzez wyrównywanie szans ich rozwoju, rozwój wolontariatu w tych organizacjach, podnoszenie wiedzy i umiejętności osób działających w organizacjach.

Dysponentem Funduszu jest Dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 337 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Przychody Funduszu w 2025 r. zaplanowano w wysokości 95 tys. zł i zostały zaplanowane na takim samym poziomie co w planie na 2024 r.

Na przychody składają się: środki finansowe pochodzące z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych: wykorzystane przez organizacje pożytku publicznego niezgodnie z przeznaczeniem, przekazane na rzecz organizacji pożytku publicznego, nieuwzględnionej w wykazie prowadzonym przez Dyrektora Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, niewydatkowane przez organizacje, które utraciły status organizacji pożytku publicznego; odsetki.

Koszty Funduszu w 2025 r. wyniosą 20 tys. zł i zostały zaplanowane na takim samym poziomie co w planie na 2024 r. W 2025 r. planowane są tylko koszty własne związane z obsługą Funduszu.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 412 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych, które zostaną przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

3.33 Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego został utworzony na mocy ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych oraz niektórych innych ustaw.

Celem Funduszu jest wspieranie społeczeństwa obywatelskiego na drodze do wszechstronnego rozwoju poprzez wdrażanie systemowych rozwiązań służących wzmocnieniu i podnoszeniu jakości działania całego sektora pozarządowego.

Dysponentem Funduszu jest Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego.

Środki Funduszu przeznacza się na:

- działania nastawione na przygotowanie i wdrożenie systemowych rozwiązań służących wzmocnieniu i podniesieniu jakości działania całego sektora pozarządowego lub jego znaczących części (branż, środowisk),
- wspieranie rozwoju porozumień organizacji, platform współpracy, reprezentacji środowisk organizacji sektora pozarządowego,
- wspieranie działań statutowych organizacji sektora pozarządowego, rozwój instytucjonalny organizacji, w tym: budowanie stabilnych podstaw ich dalszego funkcjonowania, tworzenie perspektywicznych planów działania i finansowania, podnoszenie standardów pracy i zarządzania organizacją.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 75.057 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 67.900 tys. zł, co stanowi wzrost o 8.000 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (59.900 tys. zł), tj. o 13,4%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych przychodów z dopłat do gier hazardowych.

Na kwotę przychodów składają się:

- 4% wpływy z tytułu dopłat do stawek w grach hazardowych objętych monopolem państwa w wysokości 64.900 tys. zł,
- odsetki w kwocie 3.000 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą w 2025 r. 52.045 tys. zł i będą wyższe o 280 tys. zł od planu na rok 2024 (51.765 tys. zł), tj. o 0,5%.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone na realizację programów z zakresu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na wydatki bieżące w wysokości 44.520 tys. zł oraz

na wydatki inwestycyjne w kwocie 7.515 tys. zł. Wydatki bieżące związane z prowadzeniem rachunku bankowego Funduszu planuje się w wysokości 10 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2025 r. zaplanowano na poziomie 90.912 tys. zł i obejmuje w całości środki pieniężne.

Wolne środki finansowe zostaną przekazane Ministrowi Finansów w zarządzanie w wysokości 90.912 tys. zł.

3.34 Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych o Charakterze Użyteczności Publicznej

Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej został utworzony w 2019 r. na podstawie ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw transportu.

Celem Funduszu jest zapewnienie dostępności autobusowego publicznego transportu zbiorowego, przeciwdziałając wykluczeniu transportowemu mieszkańców niewielkich miejscowości. Dofinansowanie ze środków Funduszu otrzymują organizatorzy publicznego transportu zbiorowego jako wsparcie dla realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w powyższym zakresie. Ustawa z 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o publicznym transporcie zbiorowym oraz niektórych innych ustaw m. in. utrzymuje dopłaty w wysokości 3 zł do wozokilometra oraz wprowadza możliwość zawierania umów wieloletnich.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 50.000 tys. zł.

W 2025 r. planowane przychody Funduszu wynoszą 950.005 tys. zł w tym:

- wpływy z tytułu opłaty emisyjnej 117.814 tys. zł,
- wpływy z tytułu opłaty paliwowej 361.700 tys. zł,
- wpływy z tytułu opłaty zastępczej 71.126 tys. zł,
- przychody z opłat i zezwoleń oraz kar pieniężnych i grzywn pobieranych przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego (GITD) i Wojewódzkich Inspektorów Transportu Drogowego (WITD) 127.500 tys. zł,
- wpłaty z budżetu państwa z części budżetu, której dysponentem jest minister właściwy do spraw transportu 270.935 tys. zł, wpłata ta będzie niższa niż w 2024 r. o 86.065 tys. zł, ale wyższa od przewidywanego wykonania za 2024 r. o 123.550 tys. zł.

- odsetki bankowe 930 tys. zł.

W stosunku do planu na rok 2024 (1.000.049 tys. zł) przychody zmalały o 50.044 tys. zł, tj. o 5,0%. Koszty realizacji zadań Funduszu w 2025 r. zaplanowano w wysokości 1.000.005 tys. zł. W stosunku do planu na rok 2024 (1.000.049 tys. zł) koszty zmalały o 44 tys. zł.

W 2025 r. środki Funduszu będą przekazane jednostkom samorządu terytorialnego na dofinansowanie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w kwocie nieprzekraczającej 1.000.000 tys. zł rocznie, z tego:

- środki na realizację zadań bieżących przekazane innym podmiotom w wysokości 950.000 tys. zł;
- środki o których mowa w art. 24 znowelizowanej ustawy o publicznym transporcie zbiorowym w kwocie 50.000 tys. zł.

Koszty usług bankowych Banku Gospodarstwa Krajowego planowane są w wysokości 5 tys. zł.

Planuje się, że stan Funduszu na koniec roku wyniesie 0 zł.

3.35 Fundusz Inwestycji Kapitałowych

Fundusz Inwestycji Kapitałowych działa na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Dysponentem Funduszu jest Minister Aktywów Państwowych.

Planowany stan Funduszu na początek 2025 r. wynosi 3.322.891 tys. zł i w całości są to środki pieniężne.

W 2025 r. planowane są przychody Funduszu w wysokości 2.265.309 tys. zł, co oznacza wzrost w stosunku do planu na rok 2024 (1.921.722 tys. zł) o 343.587 tys. zł, tj. o 17,9%.

Na przychody składają się:

- wpłaty z zysku spółek, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 1 grudnia 1995 r. o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa – 616.590 tys. zł,
- środki w wysokości 30% każdej wypłaconej dywidendy, a także zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy, z akcji należących do Skarbu Państwa – 1.495.866 tys. zł,
- odsetki od wolnych środków Funduszu – 152.853 tys. zł.

W roku 2025 planowane są koszty Funduszu w wysokości 1.930.471 tys. zł i są wyższe od planowanych na 2024 r. (1.000.201 tys. zł) o kwotę 930.270 tys. zł, tj. o 93,0% co wynika z założenia dysponenta, że w 2025 r. podpisane zostaną umowy inwestycyjne z czterema podmiotami na zakup lub objęcie akcji przez Skarb Państwa. Na rok 2024 zakładano podpisanie umów inwestycyjnych z trzema podmiotami.

Na koszty funduszu w 2025 r. składają się:

- zakup lub objęcie akcji przez Skarb Państwa w kwocie 1.930.170 tys. zł,
- pokrycie kosztów nabycia lub objęcia akcji, w tym usług świadczonych przez doradców – 300 tys. zł,
- pokrycie kosztów związanych z obsługą bankową Funduszu – 1 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2025 r. zaplanowano w kwocie 3.657.729 tys. zł, składający się w całości ze środków pieniężnych, które będą przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

3.36 Fundusz Wypłaty Różnicy Ceny

Fundusz Wypłaty Różnicy Ceny został utworzony na podstawie ustawy z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw.

W 2025 r. z Funduszu finansowany będzie zwrot odpowiednim przedsiębiorstwom energetycznym nadpłat w odpisie na Fundusz, o którym mowa w ustawie z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku oraz w 2024 roku (PRAĐ2) oraz wpłaty do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 środków z tytułu odpisu na Fundusz.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw energii.

Stan Funduszu na początek 2025 r. zaplanowano na kwotę 663.653 tys. zł, która obejmuje:

- środki pieniężne – 643.653 tys. zł,
- należności – 20.000 tys. zł.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 96.000 tys. zł i będą niższe o 3.104.500 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (3.200.500 zł). Ich źródłem będą środki pochodzące z wpływów z:

- Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, na zwroty nadpłat z tytułu odpisu na Fundusz –

52.000 tys. zł,

- tytułu odpisu na Fundusz – 20.000 tys. zł,
- odsetek – 24.000 tys. zł.

W 2025 r. koszty Funduszu zaplanowano w kwocie 93.000 tys. zł i będą one związane:

- ze zwrotem nadpłat z tytułu odpisu na Fundusz – 52.000 tys. zł,
- z wpłatą do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 środków z tytułu odpisu na Fundusz – 41.000 tys. zł.

Koszty Funduszu będą w 2025 r. niższe o 3.144.800 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (3.237.800 tys. zł).

Niższe przychody i koszty w 2025 roku, w stosunku do roku poprzedniego, wynikają z faktu zakończenia w 2024 roku zasilania Funduszu odpisami i składkami od przedsiębiorstw energetycznych, przekazywanymi następnie do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w celu zapewnienia źródła finansowania działań państwa w ramach tarczy energetycznej. W roku 2025 realizowane będą jedynie końcowe rozliczenia ww. odpisów i składek.

Planuje się stan Funduszu na koniec roku w kwocie 666.653 tys. zł, którą w całości stanowić będą środki pieniężne.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 666.653 tys. zł.

3.37 Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji

Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji został powołany na mocy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw gospodarki.

Stan Funduszu na początek 2025 r. zaplanowano na kwotę 4.387.089 tys. zł, która obejmuje w całości środki pieniężne.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 4.791.474 tys. zł i będą wyższe o 2.503.921 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (2.287.553 tys. zł), tj. o 109,5%. Ich źródłem będą środki ze sprzedaży w drodze aukcji uprawnień do emisji, o których mowa w art. 49 ust. 2c ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz odsetki od środków zgromadzonych na wydzielonym rachunku bankowym Funduszu.

Planowane wyższe przychody na 2025 r. wynikają z ograniczenia przychodów Funduszu w 2024 r. na podstawie art. 21 ustawy z dnia 16 stycznia 2024 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024 i zostały zaplanowane na podstawie prognoz wpływów z tytułu sprzedaży uprawnień do emisji gazów cieplarnianych.

W 2025 r. koszty Funduszu zaplanowano w kwocie 3.567.170 tys. zł, będą one niższe o 698.281 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (4.265.451 tys. zł), tj. o 16,4%, co wynika głównie z zakończenia zadania „Pomoc dla przemysłu energochłonnego w związku z cenami gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2023 r.”.

Koszty Funduszu obejmują wydatki na wypłatę rekompensat z tytułu przenoszenia kosztów zakupu uprawnień do emisji na ceny energii elektrycznej zużywanej do wytwarzania produktów w sektorach i podsektorach energochłonnych w wysokości 3.535.170 tys. zł. Wydatki na to zadanie będą wyższe o 329.719 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (3.205.451 tys. zł), co wynika z aktualizacji danych dotyczących zużycia energii przez podmioty uprawnione oraz poziomu planowanego wsparcia.

Stan Funduszu na koniec 2025 r. zaplanowano na kwotę 5.611.393 tys. zł, która obejmuje w całości środki pieniężne, które będą przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

3.38 Fundusz Szerokopasmowy

Fundusz Szerokopasmowy został utworzony na mocy ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Celem Funduszu jest wspieranie podaży i popytu na usługi szerokopasmowego dostępu do szybkiego Internetu.

Dysponentem Funduszu jest minister do spraw informatyzacji.

Środki Funduszu przeznacza się na:

- działania wspierające rozwój szybkich sieci telekomunikacyjnych poprzez dofinansowanie lub udzielanie pożyczek na budowę lub przebudowę tych sieci oraz wykonywanie przyłączy telekomunikacyjnych do lokalizacji użytkownika końcowego,
- działania mające na celu pobudzenie popytu użytkowników końcowych na usługi związane z szerokopasmowym dostępem do Internetu poprzez dofinansowanie zakupu usług telekomunikacyjnych, zakupu urządzeń multimedialnych oraz organizacji szkoleń rozwijających kompetencje cyfrowe lub udziału w tych szkoleniach,
- koszty związane z obsługą Funduszu.

Na podstawie art. 16a ust. 4a. ww. ustawy środki Funduszu mogą stanowić przychód Funduszu Cyberbezpieczeństwa, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 89.575 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 134.168 tys. zł, co stanowi zmniejszenie o 390 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (134.558 tys. zł), tj. 0,3%. Należy zauważyć, iż planowane przychody szacowane są corocznie na zbliżonym poziomie, z czego główne części składowe, tj. opłaty za prawo do wykorzystywania numeracji oraz część opłat za prawo do dysponowania częstotliwością – pozostają corocznie na niemal niezmiennym poziomie.

Na kwotę przychodów składają się:

- opłaty za prawo do wykorzystywania zasobów numeracji w wysokości 85.686 tys. zł,
- opłaty za prawo do dysponowania częstotliwością w wysokości 45.367 tys. zł,
- wpływy z kar pieniężnych w wysokości 1.115 tys. zł,
- inne w wysokości 2.000 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą w 2025 r. 223.743 tys. zł, co stanowi wzrost o 89.185 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (134.558 tys. zł), tj. 66,3%. Zwiększenie kosztów wynika przede wszystkim ze zwiększenia dotacji na realizację zadań bieżących oraz dotacji inwestycyjnych. Przy tym w 2024 r. zostały wprowadzone zmiany legislacyjne na podstawie ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej, polegające na nowelizacji ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych zmieniającej art. 16a, w której rozszerzono katalog zadań do finansowania z Funduszu, tj. finansowanie lub dofinansowanie zadań operatora OSE, o których mowa w ustawie z dnia 27 października 2017 r. o Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone m.in. na realizację zadań, w szczególności na dotację celową dla operatora Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej, na wydatki związane z dostępem do szybkiego Internetu (tj. dotacja bieżąca dla Instytutu Łączności – PIB na utrzymanie i rozwój systemu SIDUSIS oraz dotacje inwestycyjne dla gmin w ramach pilotażowego naboru wniosków o dofinansowanie projektów szerokopasmowych) oraz na wpłatę na Fundusz Cyberbezpieczeństwa w kwocie 90.000 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 0 zł (środki pieniężne).

3.39 Fundusz Rozwoju Regionalnego

Fundusz Rozwoju Regionalnego został utworzony w 2022 r. na mocy ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w brzmieniu zmienionym ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

Stan Funduszu na początek 2025 r. zaplanowano na kwotę 79.556 tys. zł.

Planowane przychody Funduszu w 2025 r. wyniosą 26.089 tys. zł i będą wyższe o 1.089 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (25.000 tys. zł), tj. o 4,4%. Ich źródłem będą głównie odsetki od środków, o których mowa w art. 189 ust. 3 oraz w art. 207 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Wyższe przychody Funduszu w 2025 r. będą konsekwencją wyższych odsetek planowanych do uzyskania w stosunku do 2024 roku.

W 2025 r. koszty Funduszu zaplanowano w kwocie 24.050 tys. zł. Będą one wyższe o 4.871 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (19.179 tys. zł), tj. o 25,4%. Koszty obejmą realizację zadań polegających na wsparciu działań w zakresie organizacji lub promocji inicjatyw służących promowaniu społeczno-gospodarczego, regionalnego i przestrzennego rozwoju kraju, rozwoju społeczności lokalnych lub wzmacnianiu społeczeństwa obywatelskiego. Środki te zostaną przeznaczone na dotacje na realizację zadań bieżących przekazywane innym podmiotom (w tym dla jednostek samorządu terytorialnego i ich związków) oraz koszty własne Funduszu.

Wyższe koszty Funduszu w 2025 r. będą konsekwencją wyższych kosztów własnych Funduszu dotyczących zakupu usług. Wynika to z planowanej realizacji większej liczby zadań przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej finansowanych ze środków Funduszu, w tym m.in. związanych z informacją i promocją KPO i innych działań informacyjnych i promocyjnych zgodnych z celami Funduszu, organizacji konferencji eksperckich, w tym dotyczących m.in. zrewidowanej Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T), jako wydarzenia towarzyszącego Polskiej Prezydencji w Radzie UE w I połowie 2025 roku.

Stan Funduszu na koniec 2025 r. wyniesie 81.595 tys. zł.

3.40 Fundusz Edukacji Finansowej

Fundusz Edukacji Finansowej został powołany na mocy ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz niektórych innych ustaw, dalej: „ustawa zmieniająca”, która weszła w życie 1 stycznia 2023 r.

Fundusz został utworzony w celu efektywnego wsparcia zmian w podejściu do edukacji finansowej w Polsce, czego pożądanym długofalowym efektem będzie zapewnienie obywatelom niezbędnych kompetencji finansowych, które przyczynią się do poprawy ich ogólnej świadomości finansowej. Środki zgromadzone na rachunku Funduszu mają przede wszystkim przeznaczone być na finansowanie i dofinansowanie działań oraz inicjatyw z zakresu szerokorozumianej edukacji finansowej.

Zgodnie z art. 43f ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej dalej: „ustawa”, dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw instytucji finansowych.

Na rachunku Funduszu gromadzone są przede wszystkim środki pochodzące z wpływów z kar pieniężnych wskazanych w art. 43g pkt. 1-4 ustawy, a także odsetki od wolnych środków finansowych Funduszu przekazywanych w zarządzenie terminowe.

Środki zgromadzone w Funduszu przeznacza się na finansowanie lub dofinansowanie edukacji finansowej, w szczególności na:

- opracowanie i realizację strategii edukacji finansowej,
- organizację kampanii edukacyjnych, informacyjnych lub promocyjnych, mających na celu zwiększenie kompetencji finansowych społeczeństwa,
- opracowanie i realizację programów edukacyjnych oraz wydawanie publikacji popularyzujących wiedzę w zakresie finansów, rynku finansowego, zagrożeń na nim występujących oraz działających na nim podmiotów,
- opracowanie innych dokumentów i tworzenie narzędzi z zakresu edukacji finansowej,
- wspieranie projektów edukacyjnych i promocyjnych w zakresie finansów i rynku finansowego,
- przeprowadzanie badań w zakresie kompetencji finansowych społeczeństwa i edukacji finansowej.

Dysponent Funduszu udziela dotacji celowej na realizację wskazanych powyżej działań,

podmiotom wybranym w trybie ogłoszonych przez niego otwartych konkursów ofert lub poprzez nabór wniosków w ramach programów. Oprócz działań z zakresu edukacji finansowej, środki pieniężne gromadzone na rachunku Funduszu mogą być przeznaczane na zwrot środków z tytułu zmniejszonych albo uchylonych kar pieniężnych, które stanowią przychody Funduszu, spłatę zaciągniętych pożyczek oraz koszty obsługi bankowej Funduszu.

Planowany stan Funduszu na początek 2025 r. wynosi 108.923 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Na rok 2025 przychody Funduszu zostały zaplanowane w wysokości 38.497 tys. zł i będą niższe o 4.538 tys. zł od planu na rok 2024 (43.035 tys. zł), tj. o 10,5%, z tego:

- kary pieniężne, zaplanowane w oparciu o szacunkowe dane stanowią 35.772 tys. zł,
- prognozowane odsetki bankowe od środków Funduszu przekazywanych w zarządzenie terminowe stanowią 2.725 tys. zł.

Natomiast koszty realizacji zadań wynikających z ustawy tworzącej fundusz celowy zaplanowano na poziomie 57.021 tys. zł, co stanowi wzrost o 7.020 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (50.001 tys. zł) tj. o 14,0%. Kwota 50.000 tys. zł przeznaczona jest na dotacje celowe na realizację ww. działań z zakresu edukacji finansowej i została przyjęta zgodnie z limitem wydatków Funduszu Edukacji Finansowej, o którym mowa w art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy zmieniającej. Pozostałe środki w wysokości 7.021 tys. zł, stanowiące koszty własne Funduszu, zaplanowano na:

- zwrot środków z tytułu zmniejszonych lub uchylonych kar pieniężnych w wysokości 7.020 tys. zł. Zgodnie z art. 43i ust. 1 ustawy, jeżeli w wyniku zmiany albo uchylecia decyzji kary pieniężne, o których mowa w art. 43g pkt 1-4 ustawy, zostały zmniejszone albo uchylone, dysponent Funduszu niezwłocznie przekazuje na rachunek organu, który nałożył te kary, środki z przeznaczeniem na zwrot środków z tytułu zmniejszonych albo uchylonych kar pieniężnych, o których mowa w art. 43g pkt 1-4 ustawy. Zwrot środków z tytułu zmniejszonych lub uchylonych kar pieniężnych stanowi koszt Funduszu i jego wyodrębnione zadanie. W związku z zaistniałymi w roku 2024 przypadkami konieczności dokonania ww. zwrotu środków z tytułu zmniejszonych lub uchylonych kar pieniężnych, w projekcie planu finansowego Funduszu, zaprognozowano koszty z tego tytułu, na podstawie szacunkowych danych otrzymanych od organów, nakładających kary pieniężne zgodnie z art. 43g ustawy,
- koszty obsługi bankowej Funduszu w wysokości 1 tys. zł.

Łączna wielkość kosztów w projekcie planu finansowego Funduszu Edukacji Finansowej jest

wyższa niż wielkość kosztów ujętych w planie finansowym Funduszu na rok 2024, ujętym w załączniku do ustawy budżetowej na rok 2024, w związku z zaplanowaniem środków na ewentualny zwrot środków z tytułu zmniejszonych lub uchylonych kar pieniężnych w wysokości 7.020 tys. zł.

Przewidywany stan Funduszu na koniec 2025 r. wyniesie 90.399 tys. zł, z czego całą kwotę stanowić będą środki pieniężne.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 90.399 tys. zł.

4. Państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 i osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

Jednostki sektora finansów publicznych, których plany finansowe wymienione są w załączniku 14 do projektu ustawy budżetowej na rok 2025 są tworzone, jako państwowe osoby prawne, na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, banków oraz spółek prawa handlowego. Podstawą gospodarki finansowej państwowej osoby prawnej jest roczny plan finansowy.

W przedłożonym projekcie ustawy budżetowej na rok 2025 zamieszczono plany finansowe następujących państwowych osób prawnych nadzorowanych przez:

- Prezesa Rady Ministrów
 - Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia,
 - Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego,
 - Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka,
 - Instytut Europy Środkowej,
 - Urząd Komisji Nadzoru Finansowego,
- Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej
 - Krajowy Zasób Nieruchomości,
- Ministra Rozwoju i Technologii
 - Urząd Dozoru Technicznego,
 - Polskie Centrum Akredytacji,

- Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
 - Polski Instytut Sztuki Filmowej,
 - Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego,
- Ministra Sportu i Turystyki
 - Polska Agencja Antydopingowa,
 - Polska Organizacja Turystyczna,
- Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
 - Polski Klub Wyścigów Konnych,
 - Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie,
 - 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego,
- Ministra Edukacji
 - Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego,
- Ministra Nauki
 - Centrum Łukasiewicz,
 - Akademia Kopernikańska,
 - Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej,
- Ministra Infrastruktury
 - Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
 - Polska Agencja Żeglugi Powietrznej,
 - Transportowy Dozór Techniczny,
- Ministra Klimatu i Środowiska
 - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
 - 23 parki narodowe (Babiogórski, Białowiecki, Biebrzański, Bieszczadzki, Bory Tucholskie, Drawieński, Gorczański, Góry Stołowe, Kampinoski, Karkonoski, Magurski, Narwiański, Ojcowski, Pieniński, Poleski, Roztoczański, Słowiński, Świętokrzyski, Tatrzański, Ujście Warty, Wielkopolski, Wigierski, Woliński),
- Ministra Spraw Zagranicznych
 - Polski Instytut Spraw Międzynarodowych,
- Ministra Zdrowia
 - Polskie Laboratorium Antydopingowe,

- Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji,
 - Agencja Badań Medycznych,
 - Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
 - Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
 - Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
 - Fundusz Składowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników,
 - Fundusz Motywacyjny Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
 - Zakład Ubezpieczeń Społecznych
 - Fundusz Rezerwy Demograficznej,
 - Ministra Finansów
 - Polska Agencja Nadzoru Audytowego,
 - Polski Instytut Ekonomiczny
- oraz
- Rzecznik Finansowy.

W 2025 r. planuje się łączne przychody państwowych osób prawnych na kwotę 38.426.885 tys. zł, w tym 3.014.872 tys. zł pochodzić będzie z dotacji i subwencji z budżetu państwa, co stanowi 7.8% przychodów ogółem.

Planowane na 2025 r. przez państwowe osoby prawne koszty ogółem wyniosą 32.185.076 tys. zł.

Wynik finansowy brutto państwowych osób prawnych ogółem wyniesie 6.241.809 tys. zł.

Zaplanowane na 2025 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji i subwencji z budżetu państwa, kosztów oraz wynik finansowy brutto państwowych osób prawnych przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym: dotacje i subwencje z budżetu państwa	Koszty	Wynik finansowy brutto
	w tys. zł			
1	2	3	4	5
Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia	20.422	20.312	20.412	10
Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego	9.539	9.137	9.539	0
Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka	5.100	5.000	5.100	0
Instytut Europy Środkowej	6.636	6.636	6.636	0
Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	724.793	0	680.374	44.419
Polski Instytut Ekonomiczny	17.617	15.000	17.617	0
Krajowy Zasób Nieruchomości	70.274	55.000	69.888	386
Urząd Dozoru Technicznego	674.691	0	668.107	6.584
Polskie Centrum Akredytacji	32.800	0	32.759	41
Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	2.174.766	1.266.367	3.048.873	-874.107
Polski Instytut Sztuki Filmowej	389.472	130.767	389.472	0
Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego	12.725	12.630	12.725	0
Polska Agencja Antydopingowa	9.415	9.195	9.415	0
Polska Organizacja Turystyczna	106.502	106.302	106.502	0
Polskie Laboratorium Antydopingowe	14.754	4.579	14.754	0
Polski Klub Wyścigów Konnych	8.586	463	8.489	97
Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie	52.127	37.914	52.097	30
Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego	576.603	407.511	575.891	712
Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej	300.502	216.717	300.482	20
Centrum Łukasiewicz	72.393	50.193	72.393	0
Polska Agencja Żeglugi Powietrznej	1.733.412	65.307	1.631.839	101.573
Transportowy Dozór Techniczny	86.660	0	91.981	-5.321
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	13.572.319	13.040	13.024.034	548.285
23 Parki narodowe	547.538	177.470	579.351	-31.813
Polski Instytut Spraw Międzynarodowych	22.632	21.132	22.632	0
Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji	12.140	0	94.278	-82.138
Agencja Badań Medycznych	854.947	279.981	819.947	35.000
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	8.361.706	0	8.684.396	-322.690
Polska Agencja Nadzoru Audytowego	41.850	0	53.020	-11.170
Rzecznik Finansowy	61.000	0	61.000	0
Akademia Kopernikańska	11.879	11.819	11.879	0
Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego	92.400	92.400	92.400	0
Fundusz Rezerwy Demograficznej	6.941.879	0	3.839	6.938.040
Fundusz Składowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników	778.260	0	884.682	-106.422
Fundusz Motywacyjny Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	28.546	0	28.273	273
Razem	38.426.885	3.014.872	32.185.076	6.241.809

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące ww. jednostek:

4.1 Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia

Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia (OSW) działa na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o Ośrodku Studiów Wschodnich im. Marka Karpia.

Głównym zadaniem Ośrodka Studiów Wschodnich jest opracowywanie oraz udostępnianie organom władzy publicznej Rzeczypospolitej Polskiej informacji o istotnych wydarzeniach i procesach politycznych, społecznych i gospodarczych w otoczeniu międzynarodowym Polski, przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych.

Zadania zaplanowane do realizacji przez OSW w 2025 r. to m. in.: analiza zagrożeń dla bezpieczeństwa RP w związku z trwającą agresją rosyjską na Ukrainę i możliwością eskalowania wojny, w tym z uwzględnieniem sytuacji na granicy wschodniej RP, analiza procesu integracji Ukrainy z UE po oczekiwanym rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych, szczególnie w obszarach kluczowych dla RP, w tym sektora rolno-spożywczego, transportu i energetyki oraz przygotowanie raportów w zakresie powiązań gospodarczych w Europie Środkowej w kontekście rozwoju współzależności ekonomicznych, ze szczególnym uwzględnieniem portów, przepływów handlowych i połączeń transportowych.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 404 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 394 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 100 tys. zł.

Przychody jednostki w 2025 roku zaplanowano w wysokości 20.422 tys. zł, co stanowi wzrost o 676 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (19.746 tys. zł), tj. o 3,4%. Główną pozycją planowanych przychodów ogółem stanowią dotacje z budżetu państwa w kwocie 20.312 tys. zł. Wzrost kwoty dotacji podmiotowej dla jednostki o 773 tys. zł w stosunku do planu na 2024 r. przełożył się na planowany wzrost przychodów ogółem.

Na pozostałe przychody składają się przede wszystkim:

- wpływy z usług w kwocie 100 tys. zł,
- pozostałe przychody, w tym odsetki od depozytów u Ministra Finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych w kwocie 10 tys. zł.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 20.412 tys. zł co stanowi wzrost o 726 tys. zł w stosunku do planu na 2024 r. (19.686 tys. zł), tj. o 3,7%. Wzrost kosztów ogółem wynika przede wszystkim ze wzrostu kosztów usług obcych o 271 tys. zł (o 15,5% w stosunku do 2024 r.) oraz podwyższenia kwoty na wynagrodzenia i pochodne o 4,2%.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 207 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 197 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 100 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 197 tys. zł.

4.2 Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego

Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego został utworzony na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2015 r. o Instytucie Zachodnim im. Zygmunta Wojciechowskiego. Do zadań Instytutu należy m. in.: gromadzenie, opracowywanie oraz udostępnianie organom władzy publicznej informacji o istotnych wydarzeniach i procesach politycznych, społecznych i gospodarczych głównie w zakresie stosunków polsko-niemieckich, przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych, organizowanie i prowadzenie badań naukowych, prowadzenie baz danych i archiwów, gromadzenie specjalistycznego księgozbioru i dokumentacji naukowej oraz prowadzenie otwartej działalności bibliotecznej.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 1.120 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 780 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 40 tys. zł i zapasy w kwocie 300 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 40 tys. zł.

Przychody jednostki w 2025 roku zaplanowano w wysokości 9.539 tys. zł, co stanowi wzrost o 60 tys. zł w stosunku do planu na 2024 r. (9.479 tys. zł), tj. o 0,6%. Przyczyną wzrostu planowanych obecnie przychodów w stosunku do planu na 2024 r. jest zwiększenie dotacji podmiotowej o 80 tys. zł, do kwoty 9.137 tys. zł.

Koszty Instytutu zaplanowano w wysokości 9.539 tys. zł co stanowi wzrost o 60 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (9.479 tys. zł) tj. o 0,6%. Wzrost kosztów wynika głównie ze wzrostu wynagrodzeń bezosobowych (138 tys. zł) tj. o 65,1%, osobowych o 66 tys. zł oraz składek o 14 tys. zł. Wzrost wynagrodzeń bezosobowych wynika z przeniesienia środków z pozostałych kosztów funkcjonowania, głównie usług tłumaczeń, wykonywanych przez osoby nieprowadzące działalności gospodarczej. Jednocześnie pozostałe koszty funkcjonowania zostały zmniejszone o 260 tys. zł.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 846 tys. zł (środki pieniężne zaplanowane na kwotę 456 tys. zł, należności krótkoterminowe w kwocie 40 tys. zł i zapasy w kwocie 350 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 40 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 456 tys. zł.

4.3 Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka

Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka został utworzony na podstawie ustawy z 8 lutego 2018 r. o Instytucie Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka.

Głównym zadaniem Instytutu jest pogłębianie polsko-węgierskiej przyjaźni i współpracy. Do jego zadań należy również przekazywanie młodym pokoleniom znaczenia tradycji polsko-węgierskiej; wzmacnianie współpracy i nawiązywanie kontaktów między przedstawicielami młodego pokolenia, w szczególności w dziedzinie kultury i sportu; wspieranie współpracy naukowej, inicjatyw oraz projektów naukowych i oświatowych mających na celu wzajemne poznanie języka, kultury, historii i polityki obu państw; wspieranie wzajemnej myśli innowacyjnej polsko – węgierskich organizacji kulturalnych, gospodarczych i politycznych w celu wzmacniania konkurencyjności obu państw oraz finansowanie lub dofinansowanie przedsięwzięć na rzecz współpracy polsko-węgierskiej i analiza przemian politycznych, gospodarczych i społecznych w Europie, wpływających na bezpieczeństwo i rozwój Rzeczypospolitej Polskiej i Węgier.

Instytut planuje wykorzystanie wszystkich będących w jego dyspozycji środków finansowych w 2024 r., zatem planuje się, że stan środków pieniężnych na kontach bankowych na koniec roku 2024 i początek 2025 r. wyniesie 0. Należności długoterminowe wyniosą 128 tys. zł.

Planowane przychody ogółem Instytutu w 2025 r. wyniosą 5.100 tys. zł, z tego dotacje z budżetu państwa planuje się w wysokości 5.000 tys. zł (zmniejszenie w porównaniu do roku poprzedniego o kwotę 1.000 tys. zł, zmniejszenie dotacji jest związane z ponowną analizą faktycznych potrzeb związanych z planowaną realizacją zadań KPRM oraz dostosowaniem dotacji IWPW do faktycznych potrzeb Jednostki.)

Planowane koszty ogółem Instytutu na 2025 r. wynoszą 5.100 tys. zł (zmniejszenie w porównaniu do roku poprzedniego o kwotę 1.000 tys. zł). Koszty funkcjonowania Instytutu w 2025 r. wyniosą 4.402 tys. zł. Środki zostaną przeznaczone głównie na realizację zadań bieżących w tym: edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych - 350 tys. zł, dofinansowanie przedsięwzięć polsko-węgierskich - 698 tys. zł, stypendia mające charakter projektów naukowych i oświatowych, pozwalające na poznawanie i opisywanie zdarzeń z różnych dziedzin życia obu państw i osobisty rozwój stypendysty – 90 tys. zł, konkurs historyczny - 82 tys. zł, utrzymanie portalu informacyjnego 200 tys. zł, moderacja i nadzór oraz utrzymanie mediów społecznościowych – 50 tys. zł oraz koszty stałe funkcjonowania Instytutu - 3.230 tys. zł. Zwiększono koszty wynagrodzeń osobowych (o 4%) i umów zleceń oraz należnych od nich składek.

W planie na 2025 r. nie ujęto środków obrotowych.

Instytut nie planuje przekazania środków pieniężnych w depozyt u Ministra Finansów.

4.4 Instytut Europy Środkowej

Instytut Europy Środkowej został utworzony na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o Instytucie Europy Środkowej.

Do zadań Instytutu należą inicjatywy polityczne, gospodarcze i społeczne w Europie Środkowej i Wschodniej. Instytut prowadzi swoje działania z poszanowaniem wolności badań naukowych i w dialogu z otoczeniem zewnętrznym, zarówno krajowym, jak i międzynarodowym. Poprzez współpracę naukową z partnerami międzynarodowymi tworzy klimat sprzyjający pogłębianiu kooperacji między państwami regionu i realizacji celów polityki zagranicznej Polski.

Planowany stan środków obrotowych na początek roku wynosi 110 tys. zł, tj. pozostaje na poziomie planu na 2024 r. i dotyczy środków pieniężnych w wysokości 10 tys. zł oraz zapasów w wysokości 100 tys. zł.

Przychody ogółem Instytutu zaplanowano w 2025 r. w wysokości 6.636 tys. zł, tj. 102,9% planu na 2024 r., w tym dotacje z budżetu państwa w wysokości 6.636 tys. zł (tj. 102,9% planu na 2024 r.), która jest głównym źródłem przychodów.

Planowane koszty ogółem wyniosą 6.636 tys. zł (102,9% planu na 2024 r.), w tym koszty funkcjonowania w 2025 r. zaplanowano w wysokości 6.618 tys. zł, co stanowi 102,9% planu na 2024 r.

Główną przyczyną wzrostu planowanych przychodów jest zwiększenie dotacji podmiotowej dla jednostki o 188 tys. zł w stosunku do planu na 2024 r. Główną przyczyną wzrostu planowanych kosztów jest wzrost wynagrodzeń wraz z pochodnymi i wydatkami relacjonowanymi do wynagrodzeń. Koszty materiałów i energii oraz usług obcych pozostają na poziomie bez zmian w stosunku do roku 2024. Świadczenia na rzecz osób fizycznych planuje się w kwocie 43 tys. zł, tj. 81,13% planu na 2024 r. Zmniejszenie o 10 tys. zł spowodowane jest wygospodarowaniem oszczędności w tym zakresie.

Stan środków obrotowych jednostki na koniec roku zaplanowano w wysokości 110 tys. zł, w tym środki pieniężne w kwocie 10 tys. zł, które w 2024 r. zostaną przekazane w depozyt u Ministra Finansów.

4.5 Urząd Komisji Nadzoru Finansowego

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) realizuje swoje zadania na mocy ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku.

Zadaniem UKNF jest zapewnienie obsługi Komisji Nadzoru Finansowego i Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. UKNF sprawuje nadzór nad rynkiem finansowym, którego celem jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tego rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, a także zaufania i ochrony interesów uczestników rynku.

Koszty funkcjonowania Komisji Nadzoru Finansowego i Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego pokrywane są z wpłat wnoszonych przez podmioty rynku finansowego w wysokości i na zasadach określonych w ustawach, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Oznacza to, że panuje równowaga między planowanymi przychodami i planowanymi kosztami.

Planowany stan środków obrotowych na początek roku wynosi 306.598 tys. zł, a zobowiązań – 134.922 tys. zł.

Przychody UKNF na rok 2025 zaplanowano w wysokości 724.793 tys. zł, co stanowi 112,0% planu przychodów na 2024 r. Najważniejszym źródłem przychodów pozostają wpłaty i opłaty podmiotów nadzorowanych. Prognozuje się, że w roku 2025 przychody z tego źródła wyniosą 675.623 tys. zł.

Koszty UKNF w 2025 r. zaplanowano w wysokości 680.374 tys. zł, co stanowi 110,7% planu kosztów roku 2024. Największą grupę kosztów stanowią wynagrodzenia i składki zaplanowane w wysokości 407.506 tys. zł. Wzrost planowanych kosztów wynika z:

- zaplanowanego wzrostu funduszu wynagrodzeń pracowników o 4,1%;
- pochodnych/składek od wartości wynagrodzeń;
- wzrostu odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych;
- wzrostu kosztów usług obcych;
- wzrostu kosztów składek do organizacji międzynarodowych, w których uczestnictwo związane jest z członkostwem w Unii Europejskiej.

Stan środków obrotowych jednostki na koniec roku zaplanowano w wysokości 347.946 tys. zł, a zobowiązań na kwotę 134.922 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 278.875 tys. zł.

4.6 Polski Instytut Ekonomiczny

Polski Instytut Ekonomiczny (PIE) działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o Polskim Instytucie Ekonomicznym.

Do głównych PIE zadań należy m.in.:

- inspirowanie, organizowanie i prowadzenie badań naukowych w zakresie nauk ekonomicznych i społecznych oraz przekazywanie ich wyników organom władzy publicznej,
- przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych z zakresu nauk ekonomicznych i społecznych,
- współpraca z polskimi i zagranicznymi instytucjami, ośrodkami nauki i osobami fizycznymi oraz promocja polskiej myśli analitycznej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,
- współpraca z jednostkami akademickimi i naukowymi, w tym zagranicznymi, w realizacji badań naukowych z zakresu nauk ekonomicznych i społecznych, na podstawie porozumień w celu pozyskiwania funduszy z realizacji badań, w tym z ich komercjalizacji.

Na zaplanowany stan na początek roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 1.065 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 533 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 3.937 tys. zł.

Przychody PIE w 2025 roku zaplanowano w wysokości 17.617 tys. zł, co stanowi wzrost o 65 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (17.552 tys. zł), tj. o 0,4%.

Środki finansowe na pokrycie realizacji zadań PIE pochodzą m. in. z corocznej dotacji podmiotowej przeznaczonej na pokrycie bieżących kosztów działalności PIE w wysokości 15.000 tys. zł oraz przychodów z tytułu działalności gospodarczej w wysokości 2.347 tys. zł (wzrost o 1,1%).

Planowane koszty równoważą przychody zaplanowane do osiągnięcia. Koszty ogółem PIE zaplanowano w wysokości 17.617 tys. zł, co stanowi wzrost o 65 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (17.552 tys. zł), tj. o 0,4%. Na wzrost kosztów mają wpływ:

- wzrost kosztów świadczeń na rzecz osób fizycznych (o 27,3%) wynikający z planowanego zwiększenia zatrudnienia stażystów oraz wzrost kosztów usług obcych (o 14,4%) wynikający głównie ze wzrostu kosztów usług oraz planowanego poszerzenia prowadzonych badań analitycznych,
- wzrost pozostałych kosztów funkcjonowania (o 24,7%) wynikający ze zwiększenia planowanych kosztów szkoleń pracowników oraz podatku od nieruchomości.

Na koniec roku środki obrotowe zaplanowano w wysokości 1.388 tys. zł (w tym środki pieniężne 978 tys. zł, należności krótkoterminowe 410 tys. zł) i zobowiązania 3.552 tys. zł.

4.7 Krajowy Zasób Nieruchomości

Krajowy Zasób Nieruchomości (KZN) utworzony został na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości.

Nadrzędną misją Instytucji jest realizowanie obowiązku prowadzenia przez władze publiczne polityki sprzyjającej zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych. Do zadań KZN należy m.in. gospodarowanie nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu, tworzenie warunków do zwiększenia dostępności mieszkań, podejmowanie działań w celu realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz tworzenie warunków ułatwiających powstawanie mieszkań gminnych.

Na zaplanowany stan środków na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w kwocie 190 tys. zł (w tym środki pieniężne w wysokości 120 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 70 tys. zł) oraz należności długoterminowe na poziomie 160 tys. zł i zobowiązania w wysokości 50 tys. zł.

Przychody ogółem KZN, które na 2025 rok zaplanowano w wysokości 70.274 tys. zł, będą wyższe o 124 tys. zł od zaplanowanych na 2024 rok (70.150 tys. zł). Ich źródłem będą głównie środki pochodzące z dotacji z budżetu państwa w kwocie 55.000 tys. zł oraz środki z działalności w zakresie gospodarowania Zasobem (15.000 tys. zł).

Koszty KZN na 2025 rok zostały określone na kwotę 69.888 tys. zł i będą niższe o 258 tys. zł od zaplanowanych na 2024 rok (70.146 tys. zł). Na planowane koszty składają się głównie:

- koszty realizacji zadań w wysokości 40.600 tys. zł, które będą niższe od zaplanowanych na 2024 rok o 3.865 tys. zł (44.465 tys. zł), tj. o 8,7%,
- koszty funkcjonowania KZN w wysokości 29.288 tys. zł, które będą wyższe od kosztów zaplanowanych na 2024 rok o 3.607 tys. zł (25.681 tys. zł), tj. o 14,0%.

Na planowane koszty funkcjonowanie KZN składają się przede wszystkim koszty wynagrodzeń, usług obcych oraz materiałów i energii. Koszty wynagrodzeń ogółem zaplanowano w wysokości 15.419 tys. zł, co oznacza wzrost w stosunku do kosztów zaplanowanych na 2024 rok o 1.261 tys. zł, tj. o 8,9%. Koszty wynagrodzeń osobowych w wysokości 12.179 tys. zł wzrosną w stosunku do zaplanowanych na 2024 rok o 10,9%, natomiast w stosunku do przewidywanego wykonania tych kosztów w 2024 roku o wskaźnik 4,1%. Wynagrodzenia pozostałe określono na kwotę 3.000 tys. zł, tj. na poziomie kosztów zaplanowanych na 2024 rok. Pozycja wynagrodzenia pozostałe dotyczy wynagrodzeń członków rad nadzorczych Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych (SIM) z ramienia KZN.

Wynagrodzenia bezosobowe zaplanowano na poziomie 240 tys. zł, tj. o 60 tys. więcej niż w roku 2024 (180 tys. zł). Pozycja wynagrodzenia bezosobowe uwzględnia wynagrodzenia członków rady nadzorczej KZN.

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto został określony w wysokości 386 tys. zł.

Na zaplanowany stan na koniec roku jednostki składają się środki obrotowe w kwocie 1.002 tys. zł (w tym środki pieniężne w wysokości 932 tys. zł i należności krótkoterminowe w kwocie 70 tys. zł) oraz należności długoterminowe na poziomie 160 tys. zł i zobowiązania w wysokości 50 tys. zł.

4.8 Urząd Dozoru Technicznego

Urząd Dozoru Technicznego (UDT) realizuje zadania ustawowe wynikające z ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym. UDT uzyskuje przychody przede wszystkim z tytułu opłat uzyskiwanych za badania urządzeń znajdujących się pod dozorem technicznym i opłat pobieranych za świadczenie usług w zakresie dozoru technicznego. Koszty zaś związane są z działalnością statutową nakierowaną na wspieranie państwa i obywateli w zapewnieniu bezpieczeństwa użytkowania urządzeń technicznych.

Na zaplanowany stan jednostki na początek roku składają się środki obrotowe w wysokości 827.742 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 785.294 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 38.238 tys. zł i zapasy w wysokości 2.801 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 65.597 tys. zł.

Przychody jednostki w 2025 roku zaplanowano w wysokości 674.691 tys. zł, co stanowi wzrost o 31.423 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (643.268 tys. zł), tj. o 4,9%. Planowany wzrost przychodów związany jest głównie ze zwiększoną liczbą badań urządzeń znajdujących się pod dozorem technicznym o około 5%, opłat za czynności jednostek dozoru technicznego. Jednocześnie zakłada się wzrost przychodów z tytułu opłat pobieranych za świadczenie usług w zakresie działalności UDT-CERT (działania w ramach oceny zgodności, certyfikacji i ekspertyz technicznych) oraz przychody z tytułu usług laboratoryjnych Centralnego Laboratorium Dozoru Technicznego (CLDT).

Koszty jednostki w 2025 roku zaplanowano w wysokości 668.107 tys. zł, co stanowi wzrost o 66.860 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (601.247 tys. zł), tj. o 11,1%. Na planowane koszty składają się głównie koszty funkcjonowania w wysokości 658.657 tys. zł, które będą wyższe od kosztów zaplanowanych na rok 2024 o kwotę 66.410 tys. zł (592.247 tys. zł), tj. o 11,2%. Wzrost kosztów funkcjonowania związany jest głównie ze

zwiększeniem środków na wynagrodzenia osobowe o 5,0% i naliczane od nich składki oraz na usługi obce o 46,1%. Planowany wzrost wartości usług obcych związany jest przede wszystkim ze wzrostem cen informatycznych, usług związanych z utrzymaniem, kosztów wynajmowanych samochodów służbowych dla inspektorów UDT oraz kosztów ponoszonych na ubezpieczenia.

UDT planuje dodatni wynik finansowy brutto w kwocie 6.584 tys. zł, co stanowi spadek o 35.437 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (42.021 tys. zł), tj. o 84,3%. Główne czynniki przekładające się na zakładany niższy wynik finansowy to opisany wzrost kosztów przewyższający planowany wzrost przychodów, w stosunku do wartości planowanych w 2024 r.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 676.077 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 632.929 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 38.938 tys. zł i zapasy w wysokości 2.801 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 67.056 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 628.929 tys. zł.

4.9 Polskie Centrum Akredytacji

Polskie Centrum Akredytacji (PCA) jest krajową jednostką akredytującą działającą na podstawie ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

Do zakresu jego działań należy: akredytowanie jednostek oceniających zgodność, sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi jednostkami oceniającymi zgodność, prowadzenie wykazu akredytowanych jednostek oceniających zgodność, prowadzenie działań popularyzujących i promujących zagadnienia akredytacji oraz współpraca międzynarodowa w zakresie akredytacji.

Na zaplanowany stan jednostki na początek roku składają się środki obrotowe w wysokości 22.160 tys. zł, w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 20.763 tys. zł.

Przychody jednostki w 2025 roku zaplanowano w wysokości 32.800 tys. zł, co stanowi wzrost o 1.400 tys. zł w stosunku do planu po zmianach na rok 2024 (31.400 tys. zł), tj. o 4,5%. Na wysokość zaplanowanych przychodów będą miały wpływ głównie przychody z działalności statutowej oraz pozostałe przychody, w tym odsetki od depozytów u Ministra Finansów.

Koszty jednostki w 2025 roku zaplanowano w wysokości 32.759 tys. zł, co stanowi wzrost

o 1.517 tys. zł w stosunku do planu po zmianach na rok 2024 (31.242 tys. zł), tj. o 4,9%. Wzrost kosztów dotyczy kosztów funkcjonowania, w tym głównie wzrost kosztów wynagrodzeń wynikający z uwzględnienia wzrostu o 5% funduszu wynagrodzeń, pochodnych oraz wzrost usług obcych. Zaplanowany wzrost kosztów usług obcych związany jest z planowanym wzrostem najniższego wynagrodzenia za pracę i minimalnej stawki godzinowej w 2025 r., która wpłynie na ceny niektórych usług, m.in. koszty usług ochrony i sprzątania, a także na inne koszty funkcjonowania PCA.

Na rok 2025 PCA planuje dodatni wynik finansowy brutto w kwocie 41 tys. zł.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 20.100 tys. zł, w tym środki pieniężne w wysokości 18.500 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 17.800 tys. zł.

4.10 Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP) utworzone zostało na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

PGW WP jest głównym podmiotem odpowiedzialnym za krajową gospodarkę wodną.

Jego misją jest ochrona mieszkańców Polski przed powodzią i suszą, zrównoważone gospodarowanie wodami dla ochrony naszych zasobów wodnych i zapewnienie dobrej jakości wody dla obecnych i przyszłych pokoleń. Wody Polskie wykonują prawa właścicielskie w stosunku do wód, które są własnością Skarbu Państwa, naliczają i pobierają opłaty za usługi wodne, wydają decyzje administracyjne (zgody wodnoprawne). PGWP WP realizuje zadania w zakresie gospodarki wodnej.

PGW WP tworzą: Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, 11 regionalnych zarządów gospodarki wodnej (Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Gliwice, Kraków, Lublin, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa i Wrocław), zarządy zlewni i nadzory wodne.

Planowany stan środków obrotowych na początek roku wynosi 516.400 tys. zł (w tym środki pieniężne w kwocie 254.505 tys. zł, należności krótkoterminowe w kwocie 218.900 tys. zł i zapasy w kwocie 11.000 tys. zł), należności długoterminowe na poziomie 33.130 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 705.528 tys. zł.

Przychody planowane PGW WP w 2025 r. wyniosą łącznie 2.174.766 tys. zł, czyli o 271.594 tys. zł, tj. 14,3% więcej niż w roku 2024, w tym:

- dotacje z budżetu państwa planuje się na poziomie 1.266.367 tys. zł, o 175.454 tys. zł, tj. 16,1% więcej niż w roku 2024.
- przychody z prowadzonej działalności 632.452 tys. zł, o 7.964 tys. zł, tj. o 1,3% więcej niż w roku 2024,
- pozostałe przychody 187.910 tys. zł, o 41.436 tys. zł, tj. o 28,3% więcej niż w roku 2024.

Przychodami PGW WP będą głównie wpływy: z opłat za usługi wodne oraz opłat podwyższonych, wpływy z tytułu partycypacji w kosztach utrzymania wód lub urządzeń wodnych, z najmu i dzierżawy oraz z opłat rocznych z tytułu oddania w użytkowanie gruntów pokrytych wodami, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, dotacje z budżetu państwa, środki od innych jednostek sektora finansów publicznych.

Wzrost planowanych przychodów w 2025 r. wynika przede wszystkim ze zwiększonej dotacji z budżetu państwa oraz z pozostałych przychodów.

Koszty planowane do poniesienia przez PGW WP w 2025 r. wyniosą 3.048.873 tys. zł, o 458.762 tys. zł, tj. o 17,7% więcej niż w roku 2024, w tym:

- amortyzacja 874.107 tys. zł, o 148.513 tys. zł, tj. o 20,5% więcej niż w roku 2024,
- usługi obce 893.045 tys. zł, o 209.045 tys. zł, tj. o 30,6% więcej niż w roku 2024,
- wynagrodzenia osobowe 735.867 tys. zł, o 84.968 tys. zł, tj. o 13% więcej niż w planie na roku 2024, wzrost do planu po zmianach 703.341 tys. zł, o 32.526 tys. zł, tj. o 4,6%,
- pozostałe koszty funkcjonowania 166.860 tys. zł, o 50.184 tys. zł, tj. o 43% więcej niż w roku 2024.

Główną pozycją kosztów ogółem są koszty funkcjonowania w kwocie 3.025.873 tys. zł, o 458.762 tys. zł, tj. o 17,9% więcej niż w roku 2024. Zwiększenie planowanych kosztów w 2025 r. wynika przede wszystkim ze zwiększonego kosztu amortyzacji, kosztów zakupu usług obcych, pozostałych kosztów funkcjonowania. W ramach kosztów funkcjonowania Wód Polskich kalkulowane są przede wszystkim koszty stałe oraz koszty niezbędne do poniesienia przez PGW WP. Są to przede wszystkim: energia elektryczna, czynsze, usługi łączności, ubezpieczenia majątku, podatki oraz wynagrodzenia pracowników. W ramach kosztów bieżących ujęto również realizację zadań związanych z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną.

Planowany wynik finansowy brutto PGW WP w 2025 roku będzie ujemny i wyniesie (-) 874.107 tys. zł, podczas gdy na 2024 r. planowano wynik na poziomie (-) 686.939 tys. zł. Zmiana wyniku finansowego wynika głównie ze zwiększonego kosztu amortyzacji, kosztów

zakupu usług obcych oraz pozostałych kosztów funkcjonowania.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 543.096 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 88.550 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 227.656 tys. zł) oraz należności długoterminowe 34.455 tys. zł i zobowiązania w wysokości 733.749 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 175.000 tys. zł.

4.11 Polski Instytut Sztuki Filmowej

Polski Instytut Sztuki Filmowej (PISF) został utworzony na mocy przepisów ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii. Od czasu powstania PISF zrealizował wiele projektów głównie dotyczących filmu, animacji i cyfryzacji, będących elementami edukacji medialnej. Poza tym, dzięki licznym dotacjom PISF co roku wspiera rozmaite inicjatywy, funduje stypendia i umożliwia podejmowanie działań filmowych młodym twórcom.

Zadania Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej dotyczą realizacji polityki państwa w dziedzinie kinematografii, w szczególności przez:

- tworzenie warunków do rozwoju polskiej produkcji filmów i koprodukcji filmowej,
- inspirowanie i wspieranie rozwoju wszystkich gatunków polskiej twórczości filmowej, w szczególności filmów artystycznych, w tym przygotowanie projektów filmowych, produkcji filmów i rozpowszechniania filmów,
- wspieranie działań mających na celu tworzenie warunków powszechnego dostępu do dorobku polskiej, europejskiej i światowej sztuki filmowej,
- wspieranie debiutów filmowych oraz rozwoju artystycznego młodych twórców filmowych;
- promocję polskiej twórczości filmowej,
- dofinansowywanie przedsięwzięć z zakresu przygotowania projektów filmowych, produkcji, dystrybucji i rozpowszechniania filmów, promocji polskiej twórczości filmowej i upowszechniania kultury filmowej, w tym produkcji filmów podejmowanych przez środowiska polonijne,
- świadczenie usług eksperckich organom administracji publicznej,
- wspieranie utrzymywania archiwów filmowych,
- wspieranie rozwoju potencjału polskiego niezależnego przemysłu kinematograficznego, a w szczególności małych i średnich przedsiębiorców działających w kinematografii,

- wspieranie produkcji audiowizualnej na zasadach określonych w ustawie o finansowym wspieraniu produkcji audiowizualnej,
- nadawanie każdemu filmowi wyświetlanemu w kinie indywidualnego identyfikatora publikowanego na stronie podmiotowej Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Na stan jednostki zaplanowany na początek 2025 roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 533.807 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 397.458 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 64.324 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 1.568 tys. zł i zobowiązania w wysokości 2.000 tys. zł.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej zaplanowano w 2025 r. w wysokości 389.472 tys. zł (tj. 114,6% planu na 2024 r.), w tym dotacje z budżetu państwa dla Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej w wysokości 130.767 tys. zł (tj. 100,7% planu na 2024 r.).

Główną przyczyną wzrostu planowanych przychodów są zwiększone wpływy z lokat bankowych, a także otrzymywane od podmiotów zobowiązanych zgodnie z art. 19 ustawy o kinematografii (w 2025 r. planuje się wzrost w tej pozycji przychodów o 39.976 tys. zł, tj. 122,2% planu na 2024 r.). Są to wpłaty dokonywane przez podmioty zobowiązane do przekazywania Instytutowi 1,5% uzyskanego przez nie przychodu (kina, dystrybutorzy, telewizje kablowe, nadawcy telewizyjni, platformy cyfrowe oraz platformy VOD). Analiza przychodów z ww. wpłat w latach ubiegłych wykazuje stałą tendencję wzrostową.

Spowodowane jest to głównie powstawaniem nowych podmiotów, które na mocy ustawy o kinematografii dokonują wpłat. Wzrost powyższych wpływów z art. 19 skutkuje także wzrostem odsetek bankowych o 5.404 tys. zł tj. 143,9% planu na 2024 r. Zaobserwowano również rosnące wpływy od platform VOD, które cieszą się coraz większą popularnością w Polsce, a co za tym idzie, wzrostem przychodów od abonentów, od których te platformy również zobowiązane są do wpłat na rzecz Instytutu.

Zwiększone koszty zostaną przeznaczone przez PISF na realizację statutowych zadań, tj. na dofinansowania projektów z zakresu kinematografii, w formie dotacji, pożyczek i innych dofinansowań, w ramach zatwierdzanych Programów Operacyjnych. Fundusz wynagrodzeń osobowych został zaplanowany na poziomie przewidywanego wykonania roku 2024 r.

W 2024 roku Instytut uzyskał zgodę MKiDN na zwiększenie funduszu wynagrodzeń osobowych i odpowiadających mu pochodnych na rok 2024. Zwiększenie znalazło swoje uzasadnienie w związku z przyjętym średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na 2024 rok (który nie został ujęty planie finansowym PISF pod ustawę budżetową na rok 2024), zmianami organizacyjnymi zachodzącymi w strukturze PISF oraz koniecznością dodatkowego zatrudnienia pracowników w Instytucie.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 660.873 tys. zł (w tym środki pieniężne przekazane w depozyt u Ministra Finansów zaplanowane na kwotę 396.758 tys. zł oraz należności krótkoterminowe w wysokości 74.325 tys. zł), należności długoterminowe 1.780 tys. zł i zobowiązania w wysokości 2.000 tys. zł.

4.12 Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego

Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego zostało utworzone na mocy ustawy z dnia 25 marca 2011 r. o Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego.

Zadania Centrum nakierowane są na inicjowanie, wspieranie i podejmowanie działań na rzecz dialogu i porozumienia w stosunkach Polaków z narodami Europy Wschodniej, w szczególności z Ukraińcami, Białorusinami, Gruzinami, Mołdawianami i Rosjanami. W ramach podejmowanych działań prowadzone są m.in. badania naukowe, organizowane są konferencje, seminaria, wykłady, debaty, prowadzona jest działalność edukacyjna i wydawnicza, upowszechniana jest w Polsce i poza jej granicami wiedza o sytuacji politycznej, historii, kulturze i dziedzictwie narodów Europy Środkowej i Wschodniej, prowadzone są programy stypendialne, utrzymywane są kontakty z ośrodkami akademickimi, eksperckimi, naukowymi, kulturalnymi i politycznymi w Polsce a także krajach regionu.

Stan jednostki na początek roku dotyczy w całości środków pieniężnych, które zaplanowano w wysokości 428 tys. zł.

Zarówno przychody jak i koszty Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego zaplanowano na 2025 r. w wysokości 12.725 tys. zł (tj. 101,7% planu na 2024 r.), w tym dotację podmiotową z budżetu państwa dla Centrum w wysokości 12.630 tys. zł (tj. 101,7% planu na 2024 r.).

W odniesieniu do planu na 2024 r. nastąpił wzrost przychodów i kosztów o 211 tys. zł. Przyczyną tego jest głównie wzrost pozycji wynagrodzeń wraz z pochodnymi o 5,0% finansowanych z dotacji podmiotowej.

Stan jednostki na koniec roku dotyczy w całości środków pieniężnych przekazanych w depozyt u Ministrowa Finansów, które zaplanowano w wysokości 428 tys. zł.

4.13 Polska Agencja Antydopingowa

Polska Agencja Antydopingowa (POLADA) została utworzona na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zwalczaniu dopingu w sporcie.

Do zadań Agencji należy w szczególności: określanie zasad i przebiegu kontroli antydopingowej, ustanawianie reguł dyscyplinarnych dotyczących dopingu w sporcie, planowanie i przeprowadzanie kontroli antydopingowej, szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kontrolerów antydopingowych Agencji.

Na zaplanowany stan na początek roku Agencji składają się głównie środki obrotowe w kwocie 179 tys. zł (w tym środki pieniężne w kwocie 66 tys. zł, należności krótkoterminowe w kwocie 62 tys. zł i zapasy w kwocie 51 tys. zł) oraz zobowiązania w kwocie 63 tys. zł.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiej Agencji Antydopingowej zaplanowano na 2025 r. na poziomie 9.415 tys. zł (tj. 101,6% planu na 2024 r.). Głównym źródłem przychodów będą dotacje z budżetu państwa dla POLADA w wysokości 9.195 tys. zł (tj. 101,1% planu na 2024 r.). Planowane zwiększenie kwoty dotacji wynika ze wzrostu funduszu wynagrodzeń wraz z pochodnymi oraz wzrostu odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. Ponadto na przychody ogółem składać się będą przychody z prowadzonej działalności w kwocie 220 tys. zł (129,4% planu na 2024 r.).

Środki Agencji zostaną przeznaczone głównie na realizację zadań, w tym na:

- kontrole antydopingowe,
- analizę próbek antydopingowych wykonywane przez Polskie Laboratorium Antydopingowe (planowane jest łącznie wykonanie 800 akcji kontroli antydopingowych),
- usługi związane z działalnością informacyjno-edukacyjną. W ramach tych działań planowane jest przeprowadzanie spotkania z reprezentantami kadr seniorskich w dyscyplinach olimpijskich i nieolimpijskich oraz szeroko zakrojony program edukacji młodzieży w czasie akcji krajowych, podczas których będą przekazywane najważniejsze informacje dotyczące niebezpieczeństw związanych ze stosowaniem różnych środków wspomagających, informacji o prawach i obowiązkach sportowców, niebezpieczeństw związanych ze stosowaniem odżywek i suplementów diety, a także wskazówek dotyczących zachowania się podczas kontroli antydopingowej.

Na stan Agencji na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 179 tys. zł (w tym środki pieniężne w wysokości 66 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 62 tys. zł i zapasy w wysokości 51 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 63 tys. zł.

Planowane środki pieniężne przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 66 tys. zł.

4.14 Polska Organizacja Turystyczna

Polska Organizacja Turystyczna (POT) została utworzona na mocy przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej.

Polska Organizacja Turystyczna jest jedną z kilkudziesięciu działających na świecie narodowych organizacji turystycznych. Zadania POT nakierowane są głównie na realizację projektów wynikających z zadań statutowych Polskiej Organizacji Turystycznej, tj. na promocję Polski jako kraju atrakcyjnego turystycznie.

Planowany stan środków obrotowych jednostki na początek roku wynosi 1.829 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiej Organizacji Turystycznej zaplanowano na 2025 r. w wysokości 106.502 tys. zł (tj. 71,82% planu wg. ustawy budżetowej na rok 2024). W ramach przychodów ogółem dotacje z budżetu państwa dla Polskiej Organizacji Turystycznej zaplanowano w wysokości 106.502 tys. zł (tj. 71,82% planu wg. ustawy budżetowej na rok 2024).

W odniesieniu do planu na 2024 r. wg ustawy budżetowej nastąpił spadek przychodów i kosztów o 41.791 tys. zł. Główną przyczyną jest zmniejszenie przyznanej dotacji celowej o 50.000 tys. zł na promocję Polski przez polskich sportowców lub kluby sportowe oraz spadek kosztów realizacji zadań. Koszty realizacji zadań zaplanowano na poziomie 66.961 tys. zł, co stanowi 60,90% planu wg ustawy budżetowej na 2024 r. Koszty te będą realizowane 2025 r. poprzez następujące działania:

- promowanie turystyki na rynku krajowym (certyfikowanie i promowanie produktów turystycznych, współpraca i komunikacja w sektorze turystyki, zarządzanie wiedzą),
- promowanie atrakcyjności turystycznej Polski za granicą (kampanie i zadania promocyjne w turystyce wypoczynkowej),
- utrzymanie i rozwój Polskiego Systemu Informacji Turystycznej.

W 2025 r. planuje się wzrost kosztów wynagrodzeń o 5% wraz z pochodnymi oraz zwiększenie odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Stan środków obrotowych jednostki na koniec roku zaplanowano w wysokości 1.829 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane wolne środki finansowe przekazane w depozyt Ministrowi Finansów wyniosą 1.829 tys. zł.

4.15 Polskie Laboratorium Antydopingowe

Polskie Laboratorium Antydopingowe (PLAD) zostało utworzone na podstawie ustawy z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zwalczaniu dopingu w sporcie.

Do zadań Laboratorium należy:

- prowadzenie działań niezbędnych do utrzymania akredytacji Światowej Agencji Antydopingowej oraz krajowej jednostki akredytującej na zgodność z normą ISO obowiązującą w laboratoriach badawczych,
- prowadzenie analiz antydopingowych próbek fizjologicznych zawodników i zwierząt,
- realizacja projektów badawczych w zakresie zwalczania dopingu w sporcie,
- współpraca krajowa i międzynarodowa w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych,
- inne zadania wynikające ze standardów międzynarodowych Światowej Agencji Antydopingowej.

Planowany stan na początek roku odnosi się do środków obrotowych w kwocie 3.699 tys. zł (w tym środki pieniężne w kwocie 3.189 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 510 tys. zł) oraz zobowiązań na poziomie 245 tys. zł.

Zarówno planowane przychody jak i koszty PLAD w 2025 r. wyniosą 14.754 tys. zł, co stanowi spadek o 798 tys. zł, tj. o 5,13% w stosunku do planu na rok 2024 (15.552 tys. zł). Spadek przychodów w 2025 r. wynikał będzie ze spadku przychodów o 1.000 tys. zł z tytułu odpisów amortyzacyjnych. Jednocześnie plan finansowy PLAD na 2025 r. zakłada wzrost przychodów z tytułu analiz próbek od Polskiej Agencji Antydopingowej o 100 tys. zł oraz z wyższych dotacji z budżetu państwa o 185 tys. zł. Przychody z tytułu dotacji w roku 2024 wynosiły 4.394 tys. zł, podczas gdy w roku 2025 zaplanowane zostały na poziomie 4.579 tys. zł. Spadek planowanych do poniesienia w 2025 r. kosztów wynika z niższych kosztów funkcjonowania ogółem o 798 tys. zł względem roku 2024, w tym z niższych odpisów amortyzacyjnych. Jednocześnie w PLAD planowany jest wzrost wynagrodzeń osobowych o kwotę 181 tys. zł tj. o 5% w stosunku do planu na 2024 r.

Na zaplanowany stan na koniec roku składają się środki obrotowe w kwocie 3.699 tys. zł (w tym środki pieniężne na poziomie 3.189 tys. zł i należności krótkoterminowych w kwocie 510 tys. zł) i zobowiązania w kwocie 245 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe w kwocie 3.189 tys. zł zostaną przekazane w depozyt u Ministra Finansów.

4.16 Polski Klub Wyścigów Konnych

Polski Klub Wyścigów Konnych (PKWK) działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 stycznia 2001 r. o wyścigach konnych.

Głównym zadaniem PKWK jest prowadzenie nadzoru nad zasadami organizowania wyścigów konnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jednocześnie PKWK działa na rzecz rozwoju wyścigów konnych równocześnie umacniając oraz doskonaląc hodowlę koni. Realizacja powyższych zadań ma zapewnić uczciwe i transparentne rozgrywanie gonitw dla koni ras: pełnej krwi angielskiej, czystej krwi arabskiej, kłusaków i półkwi oraz ich rozwój i promocję.

Na stan środków składają się środki obrotowe w wysokości 6.000 tys. zł (z tego środki pieniężne zaplanowane na kwotę 5.130 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 870 tys. zł) oraz zobowiązania w kwocie 400 tys. zł i należności długoterminowe w wysokości 1.487 tys. zł.

PKWK zaplanował w 2025 r. przychody na poziomie 8.586 tys. zł (w tym 463 tys. zł stanowi dotacja z budżetu państwa). Przychody będą wyższe o 807 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (7.779 tys. zł), tj. o 10,4%. Powyższy wzrost wynika głównie z planowanych wyższych wpływów z czynszu dzierżawnego kompleksu torów wyścigów konnych na Służewcu oraz z tytułu prowadzenia ksiąg i oceny wartości użytkowej ww. ras koni.

Koszty w 2025 r. zaplanowane zostały na poziomie 8.489 tys. zł, co stanowi wzrost o 810 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (7.679 tys. zł), tj. o 10,5%. Decydujący wpływ na wysokość planowanych kosztów mają głównie koszty funkcjonowania, w tym usług obcych, których najwyższą pozycją są koszty remontów. Na wysokość kosztów wpływ miały również koszty badania prób antydopingowych koni, wydawanie czasopisma Koń Polski i usługi informatyczne.

Kolejną pozycją są koszty wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń, a także pozostałe koszty funkcjonowania, na które składają się głównie nagrody dla właścicieli i hodowców, nakłady na promocję wyścigów konnych, dofinansowanie hodowli koni w Polsce, delegacje, szkolenia i kształcenie jeźdźców oraz członkostwo w międzynarodowych organizacjach hodowlanych i wyścigowych.

Wzrost kosztów funkcjonowania jest wynikiem zwiększenia głównie puli nagród dla hodowców i właścicieli koni wyścigowych planowanego przez PKWK w 2025 r. Dodatkowo wzrastają koszty wynikające z promocji hodowli koni wyścigowych oraz koszty wynagrodzeń.

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto został określony

w wysokości 97 tys. zł.

Stan środków obrotowych na koniec roku zaplanowano w wysokości 6.000 tys. zł i dotyczy środków pieniężnych w kwocie 5.130 tys. zł, należności krótkoterminowych w kwocie 870 tys. zł i należności długoterminowych w kwocie 1.116 tys. zł oraz zobowiązań w wysokości 400 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe w kwocie 6.900 tys. zł zostaną przekazane w depozyt u Ministra Finansów.

4.17 Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (CDR) działa w oparciu o przepisy ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego. CDR realizuje zadania z zakresu doradztwa rolniczego, m.in. opracowuje analizy i prognozy w zakresie rozwoju doradztwa rolniczego, prowadzi szkolenia dla pracowników ośrodków wojewódzkich i nauczycieli szkół rolniczych, przygotowuje i przekazuje ośrodkom wojewódzkim materiały informacyjne i szkoleniowe, w tym dotyczące pomocy w zakresie działalności gospodarstw rolnych i produkcji rolniczej finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych, upowszechnia wyniki badań naukowych w praktyce rolniczej.

Na stan na początek roku składają się środki obrotowe w wysokości 7.738 tys. zł (z tego środki pieniężne zaplanowane na kwotę 7.158 tys. zł, należności krótkoterminowe na poziomie 330 tys. zł i zapasy w kwocie 50 tys. zł) oraz zobowiązania w kwocie 700 tys. zł.

CDR zaplanowało przychody na poziomie 52.127 tys. zł (w tym 37.914 tys. zł z dotacji celowej z budżetu państwa). Przychody będą wyższe o 2.720 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (49.407 tys. zł), tj. o 5,5%. Wzrost przychodów wynika głównie ze wzrostu dotacji celowej, przeznaczonej na wzrost wynagrodzeń osobowych oraz środków od innych jednostek sektora finansów publicznych, w tym od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na realizację projektów unijnych.

Koszty CDR zostały zaplanowane w kwocie 52.097 tys. zł, co stanowi wzrost o 2.720 tys. zł od zaplanowanych na rok 2024 (49.377 tys. zł), tj. o 5,5%. Decydujący wpływ na wysokość planowanych kosztów mają wpływ głównie koszty funkcjonowania, w tym wynagrodzenia i pochodne, usługi obce, materiały i energia, związane z realizacją zadań z zakresu doradztwa rolniczego. Wzrost kosztów planowanych na rok 2025 wynika ze zwiększenia dotacji celowej na wynagrodzenia oraz z realizacji przez CDR przedsięwzięć finansowanych ze środków od innych jednostek sektora finansów publicznych, w tym od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w związku z realizacją projektów unijnych.

Jednostka planuje na 2025 rok dodatni wynik finansowy brutto w kwocie 30 tys. zł, tj. na poziomie roku 2024.

Na stan środków na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 7.738 tys. zł (z tego środki pieniężne zaplanowane na kwotę 7.158 tys. zł, należności krótkoterminowe na poziomie 330 tys. zł i zapasy w kwocie 50 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 700 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe w kwocie 6.858 tys. zł zostaną przekazane w depozyt u Ministra Finansów.

4.18 Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego

Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego (WODR) działają w oparciu o przepisy ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego.

Zadaniem ośrodków wojewódzkich (16 podmiotów) jest prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mające na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich. Realizowane przez WODR-y zadania z zakresu doradztwa rolniczego, polegają m.in. na prowadzeniu działalności informacyjnej mającej na celu wspieranie rozwoju produkcji rolniczej, upowszechnianiu metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska, prowadzeniu analizy rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji, prowadzeniu szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Składające się na stan na początek roku głównie środki obrotowe, zaplanowane są w łącznej wysokości 37.928 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 30.672 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 3.604 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 25 tys. zł i zobowiązania w wysokości 6.202 tys. zł.

Łączne przychody szesnastu Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego zostały zaplanowane na 2025 r. w wysokości 576.603 tys. zł, co stanowi wzrost o 94.383 tys. zł (tj. 19,6%) w stosunku do przychodów zaplanowanych na 2024 rok (482.220 tys. zł), w tym środki z dotacji z budżetu państwa w kwocie 407.511 tys. zł.

Zaplanowane koszty na 2025 rok wynoszą 575.891 tys. zł i będą wyższe o 93.798 tys. zł (tj. o 19,6%) od zaplanowanych na rok 2024, które wynosiły 481.712 tys. zł.

Wzrost przychodów wynika głównie ze wzrostu dotacji celowej, przeznaczonej na wzrost wynagrodzeń osobowych, a także z tytułu wzrostu przychodów z prowadzonej działalności

gospodarczej oraz środków od innych jednostek sektora finansów publicznych, w tym od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na realizację projektów unijnych. Na planowane koszty składają się głównie koszty funkcjonowania, w tym wynagrodzenia i pochodne, a także inne koszty związane z realizacją zadań z zakresu doradztwa rolniczego, w tym usługi obce, materiały i energia. Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów można określić wynik brutto, który wynosi 712 tys. zł.

Na zaplanowany stan na koniec roku jednostek składają się m.in. środki obrotowe w wysokości 34.751 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 26.866 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 3.894 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 25 tys. zł i zobowiązania wynoszące 6.772 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 13.135 tys. zł.

4.19 Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej

Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej (NAWA) funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej.

Agencja realizuje zadania z zakresu umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego i nauki. Zgodnie z przyjętym przez Radę NAWA dokumentem pn. Kierunkowy plan działań na lata 2021-2027, Agencja realizuje następujące długofalowe cele:

- wzmocnienie międzynarodowej współpracy naukowców i uczelni,
- zwiększenie liczby studentów z zagranicy,
- promocję szkolnictwa wyższego i nauki za granicą,
- znajomość języka polskiego wśród obcokrajowców.

Na zaplanowany stan na początek roku składają się środki obrotowe w łącznej wysokości 158.691 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 8.691 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 150.000 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 130.000 tys. zł i zobowiązania w wysokości 3.000 tys. zł.

Przychody Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej w 2025 r. zaplanowano w wysokości 300.502 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2024 oznacza wzrost o 45,0%, tj. o kwotę 93.271 tys. zł. Głównym źródłem przychodów będą dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 216.717 tys. zł oraz środki pozyskane bezpośrednio z budżetu Unii Europejskiej. NAWA może również pozyskiwać środki finansowe od innych jednostek sektora finansów publicznych oraz z krajowych i międzynarodowych projektów lub programów. Wzrost kwoty

przychodów wynika z uzyskania z budżetu Unii Europejskiej środków na realizację projektów w ramach programów FERS i EU4Bielarus.

Planowane na 2025 r. koszty Agencji zostały określone na kwotę 300.482 tys. zł, co oznacza wzrost w stosunku do planu na rok 2024 o 45,0%, tj. o kwotę 93.271 tys. zł. W ramach ww. kwoty środki planowane na realizację zadań wynoszą 261.356 tys. zł, zaś na funkcjonowanie jednostki 39.126 tys. zł. Zwiększona, w porównaniu z planem na rok 2024, kwota kosztów związana jest z planowaną realizacją projektów w ramach programów unijnych.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów Agencja zakłada dodatni wynik finansowy brutto w wysokości 20 tys. zł.

Na zaplanowany stan na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 138.691 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 8.691 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 130.000 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 100.000 tys. zł i zobowiązania w wysokości 2.000 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 3.800 tys. zł.

4.20 Centrum Łukasiewicz

Centrum Łukasiewicz jest państwową osobą prawną, działającą na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz.

Celem Centrum jest planowanie i koordynowanie badań naukowych i prac rozwojowych prowadzonych przez instytuty Sieci Łukasiewicz, szczególnie ważnych dla realizacji polityki gospodarczej i innowacyjnej państwa określonej w strategiach rozwoju oraz dla realizacji polityki naukowej państwa.

Do zadań Centrum Łukasiewicz należy:

- zapewnienie mechanizmów współpracy podmiotów tworzących Sieć,
- zapewnienie środków finansowych na realizację celów Sieci,
- realizacja projektów badawczych w ramach celu Sieci,
- komercjalizacja wyników badań,
- współpraca międzynarodowa w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz komercjalizacji.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości

22.200 tys. zł, które w całości dotyczą środków pieniężnych.

Przychody Centrum w 2025 r. zaplanowano w wysokości 72.393 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2024 oznacza zwiększenie o 36,08%, tj. o kwotę 19.193 tys. zł. W 2025 r. Podstawowym źródłem przychodów będzie subwencja z budżetu państwa (50.193 tys. zł), której wysokość w porównaniu do planu na rok 2024 wzrasta o 0,39%, natomiast Centrum planuje dodatkowo wykorzystać środki z wykupionych obligacji zerokuponowych w wysokości 19.000 tys. zł, z przeznaczeniem na realizację projektów przez instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz.

Planowane na 2025 r. koszty Centrum Łukasiewicz zostały określone na kwotę 72.393 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2024 oznacza zwiększenie o 36,08%, tj. o kwotę 19.193 tys. zł. Na koszty funkcjonowania jednostki przewidziano 42.393 tys. zł, zaś na koszty realizacji zadań 30.000 tys. zł. Zmniejszenie kosztów funkcjonowania Centrum związane jest z optymalizacją funkcjonowania jednostki oraz większym poziomem przekazywania środków innym podmiotom - instytutom Sieci Badawczej Łukasiewicz, zwiększając tym samym potencjał badawczo-rozwojowy Sieci. Jest to także związane z cyklicznością realizacji zadań przez instytuty Sieci, a także ogłaszanymi naborami na projekty. Na podstawie planowanych przychodów i kosztów Centrum zakłada zrównoważony wynik brutto.

4.21 Polska Agencja Żeglugi Powietrznej

Polska Agencja Żeglugi Powietrznej (PAŻP) działa na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej.

Agencja pełni funkcję instytucji zapewniającej służby żeglugi powietrznej. Realizuje zadania głównie związane z zarządzaniem ruchem lotniczym, a w szczególności kontrolą ruchu lotniczego, służbą informacji powietrznej, służbą alarmową, planowaniem przepływu ruchu lotniczego nad Polską oraz koordynacją zajętości przestrzeni powietrznej.

PAŻP prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, z budżetu państwa otrzymuje w szczególności dotację celową na sfinansowanie wydatków związanych z zapewnieniem służb nawigacyjnych w przypadku lotów zwolnionych z tych opłat.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w kwocie 1.071.003 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 230.723 tys. zł, należności krótkoterminowe w kwocie 276.751 tys. zł i zapasy w kwocie 158 tys. zł), należności długoterminowe w kwocie 146 tys. zł i zobowiązania w kwocie 1.918.398 tys. zł (w tym zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów w kwocie 801.828 tys. zł).

Przychody PAŻP zaplanowano w 2025 roku w wysokości 1.733.412 tys. zł. W ogólnej kwocie przychodów największą wartość (1.575.790 tys. zł) stanowią przychody z prowadzonej działalności, które pochodzą z tytułu sprzedaży usług nawigacyjnych, pozanawigacyjnych oraz pozostałe przychody. Dotacje z budżetu państwa ujęto na poziomie 65.307 tys. zł.

Wzrost planowanych przychodów jednostki w stosunku do planu na 2024 rok (1.448.411 tys. zł) o 19,7% wynika przede wszystkim z wyższych przychodów ze sprzedaży usług nawigacyjnych, pozanawigacyjnych oraz pozostałych przychodów i jest w głównej mierze determinowane wzrostem planowanej liczby jednostek usługowych oraz planowanych zmian w wysokości stawek opłat nawigacyjnych. Dodatkowo trwający konflikt w Ukrainie powoduje znaczący przyrost dotacji za loty zwolnione z opłat nawigacyjnych w związku ze znacznym wzrostem planowanego ruchu lotniczego podlegającego zwolnieniu z opłat nawigacyjnych.

Koszty jednostki w 2025 roku zaplanowano w wysokości 1.631.839 tys. zł, co w porównaniu do zaplanowanych na 2024 rok na poziomie 1.428.189 tys. zł stanowi ich wzrost o 14,3%. Wyższe koszty to w głównej mierze efekt wyższych kosztów wynagrodzeń, składek będących pochodną wzrostu kosztów wynagrodzeń, usług obcych, podatków oraz pozostałych kosztów funkcjonowania. W przypadku kosztów usług obcych, wzrost w głównej mierze spowodowany jest wyższymi planowanymi kosztami usług meteorologicznych, a także usług AFIS. W ramach pozostałych kosztów funkcjonowania zauważalny jest wzrost kosztów związanych z opieką lekarską, podróżami służbowymi, a także wyższa wartość odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz wyższe świadczenia pracownicze będące pochodną wyższych kosztów wynagrodzeń.

W 2025 roku PAŻP zaplanowała wynik finansowy w wysokości 101.573 tys. zł, tj. o 81.351 tys. zł więcej w porównaniu do zaplanowanego na rok 2024. Główne czynniki przekładające się na zakładany wyższy wynik finansowy to opisany wzrost przychodów przewyższający planowany wzrost kosztów, w stosunku do wartości planowanych w 2024 roku.

Na zaplanowany stan na koniec roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 1.282.726 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 208.278 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 419.713 tys. zł i zapasy w wysokości 158 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 146 tys. zł i zobowiązania w wysokości 1.574.458 tys. zł (w tym zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów zaplanowane na kwotę 805.500 tys. zł).

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 187.450 tys. zł.

4.22 Transportowy Dozór Techniczny

Transportowy Dozór Techniczny (TDT) został powołany ustawą z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym.

TDT prowadzi działalność publiczną w zakresie sprawowania dozoru technicznego nad urządzeniami, które mogą stworzyć zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, mienia i środowiska. Jednostka realizuje zadania wynikające z ustawy o dozorze technicznym, ustawy o przewozie towarów niebezpiecznych, zadania związane z odbiorami technicznymi i działalnością laboratoryjną. Dodatkowo działalność TDT obejmuje zadania z zakresu homologacji pojazdów, a także certyfikacji m.in. określonych systemów zarządzania, wyrobów, zakładowej kontroli produkcji, procesów i osób.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe zaplanowane w kwocie 41.243 tys. zł (w tym środki pieniężne 33.607 tys. zł i należności krótkoterminowe 7.423 tys. zł), należności długoterminowe na poziomie 81 tys. zł i zobowiązania w kwocie 8.471 tys. zł.

Przychody Transportowego Dozoru Technicznego zaplanowano w 2025 roku w wysokości 86.660 tys. zł (87.204 tys. zł w 2024 roku). Koszty zostały określone na kwotę 91.981 tys. zł (87.172 tys. zł w 2024 roku). Zmniejszenie planowanych przychodów jednostki z tytułu dozoru technicznego w stosunku do 2024 roku o blisko 4,5% wynika przede wszystkim z „sezonowości” badań doraźnych oraz planowanego zakończenia jednego ze strategicznych projektów, w których jednostka uczestniczy. Jednocześnie planowany jest wzrost przychodów z działalności pozostałej, w tym z najmu powierzchni, w stosunku do 2024 r. o 1.547 tys. zł (tj. o 346%), co doprowadzi do zmniejszenia łącznych planowanych przychodów ze sprzedaży w 2025 r. jedynie o 0,6% w stosunku do 2024 r.

Wzrost kosztów o 5,5% wynika przede wszystkim ze zwiększenia kosztów usług obcych i spowodowany jest wzrostem kosztów usług informatycznych. Na zwiększenie wysokości kosztów ogółem, zgodnie z otrzymanymi wytycznymi, ma wpływ również wzrost funduszu wynagrodzeń wraz z pochodnymi oraz zwiększenie odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

W 2025 roku TDT zaplanował stratę na wyniku finansowym w wysokości 5.321 tys. zł, co oznacza zakładany wynik finansowy gorszy od planowanego na rok 2024 o 5.289 tys. zł (wynik na 2024 r. wynosi 32 tys. zł). Jest to spowodowane rosnącymi kosztami funkcjonowania jednostki przy utrzymaniu poziomu stawek za czynności jednostek dozoru technicznego.

Do głównych celów Transportowego Dozoru Technicznego w 2025 r., podobnie jak w latach

poprzedzających, należeć będzie ciągle utrzymywanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa urządzeń technicznych eksploatowanych na obszarach kolejowych, portów morskich i żeglugi śródlądowej oraz urządzeń technicznych w transporcie drogowym, kolejowym, wodnym. Ponadto TDT w roku 2025 i latach kolejnych będzie prowadził działania, których celem jest ciągle utrzymywanie wysokiego poziomu wiedzy i kompetencji osób odpowiedzialnych za bezpieczne funkcjonowanie urządzeń technicznych, które mogą stworzyć zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, mienia i środowiska.

Na zaplanowany stan na koniec roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 33.878 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 25.951 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 7.509 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 85 tys. zł i zobowiązania w wysokości 7.728 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 25.951 tys. zł.

4.23 Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) został powołany w celu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie określonym ustawą z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. W zakresie finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej działalność NFOŚiGW w 2025 r. będzie skierowana głównie na programy priorytetowe: „Czyste Powietrze”, „Ciepłe mieszkanie”, „Mój Prąd”, „Budownictwo Energooszczędne” oraz rozwój zeroemisyjnego transportu, „Moja elektrownia wiatrowa”.

Na stan na początek roku składają się środki obrotowe w wysokości 9.962.233 tys. zł (z tego środki pieniężne zaplanowane na kwotę 9.005.524 tys. zł i należności krótkoterminowe na poziomie 956.324 tys. zł) oraz należności długoterminowe na poziomie 8.963.362 tys. zł i zobowiązania w kwocie 149.075 tys. zł.

Planowane przychody NFOŚiGW w 2025 r. wyniosą łącznie 13.572.319 tys. zł, w tym z dotacji z budżetu państwa pochodzić będzie 13.040 tys. zł. W porównaniu do poprzedniego roku przychody wzrosną o 1.402.619 tys. zł, tj. o 11,5% więcej niż w roku 2024. Najwyższe przychody planuje się w pozycjach:

- przychody z prowadzonej działalności 6.556.820 tys. zł, o 1.269.820 tys. zł, tj. o 24,0% więcej niż w roku 2024,
- pozostałe przychody 6.558.457 tys. zł, o 770.657 tys. zł, tj. o 13,3% więcej niż w roku 2024, w tym środki otrzymane od jednostek spoza sektora finansów publicznych

5.331.740 tys. zł, o 430.640 tys. zł więcej niż w 2024 roku, tj. o 8,8% więcej niż w roku 2024.

Przychodami NFOŚiGW będą głównie wpływy:

- ze środków otrzymanych od jednostek spoza sektora finansów publicznych (głównie w ramach Krajowego Planu Odbudowy),
- ze sprzedaży przez Komisję Europejską uprawnień do emisji w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Fundusz Modernizacyjny),
- z opłat: emisyjnej, za usługi wodne, eksploatacyjnych i koncesyjnych,
- z opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy o efektywności energetycznej,
- odsetki od pożyczek, papierów wartościowych oraz oprocentowania rachunków bankowych,
- środków otrzymanych z Unii Europejskiej,
- z opłat i kar za korzystanie ze środowiska.

Wzrost planowanych przychodów w 2025 r. wynika przede wszystkim ze zwiększonych przychodów ze sprzedaży przez Komisję Europejską uprawnień do emisji w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Fundusz Modernizacyjny), przychodów z tytułu otrzymanych środków od jednostek spoza sektora finansów publicznych (głównie w ramach Krajowego Planu Odbudowy) oraz odsetek z tytułu udzielonych pożyczek, w tym od depozytów u Ministra Finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych.

Koszty planowane do poniesienia przez NFOŚiGW w 2025 r. wyniosą łącznie 13.024.034 tys. zł, o 929.534 tys. zł, tj. o 7,7% więcej niż w roku 2024, w tym:

- koszty funkcjonowania 301.416 tys. zł (w tym wynagrodzenia osobowe 142.033 tys. zł), o 58.616 tys. zł, tj. o 24,1% więcej niż w 2024 r.,
- koszty realizacji zadań stanowiące środki przekazane innym podmiotowym 12.400.000 tys. zł, o 668.800 tys. zł, tj. o 5,7% więcej niż w roku 2024,
- pozostałe koszty 322.618 tys. zł, o 202.118 tys. zł, tj. o 167,7% więcej niż w roku 2024.

Wzrost planowanych kosztów w 2025 r. wynika przede wszystkim: z bezzwrotnych wydatków na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, wydatków realizowanych ze środków Funduszu Modernizacyjnego w ramach zatwierdzonych i uruchamianych programów, wzrostu kosztów usług obcych oraz zwiększenia funduszu wynagrodzeń w związku ze wzrostem wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi o 4,1% i planowanym

zwiększeniem zatrudnienia o 10 etatów.

Planowany wynik finansowy brutto NFOŚiGW w 2025 roku wyniesie 548.285 tys. zł, podczas gdy na 2024 r. planowano wynik na poziomie 75.200 tys. zł. Dodatni wynik spowodowany jest zakładanym pozyskaniem środków Krajowego Planu Odbudowy i Funduszu Modernizacyjnego.

Planowane dotacje z budżetu państwa w 2025 r. wynoszą 86.892 tys. zł, o 13.792 tys. zł, tj. o 18,9% więcej niż w roku 2024, w tym dotacja celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE 13.040 tys. zł, o 3.185 tys. zł, tj. o 32,3% więcej niż w roku 2024.

Na stan na koniec roku składają się środki obrotowe w kwocie 8.242.879 tys. zł (z tego środki pieniężne zaplanowane na kwotę 7.336.170 tys. zł, i należności krótkoterminowe na poziomie 906.324 tys. zł) oraz należności długoterminowe na poziomie 11.178.362 tys. zł i zobowiązania w wysokości 205.175 tys. zł. Stan wolnych środków finansowych przekazanych w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów na koniec roku wyniesie 7.254.500 tys. zł.

4.24 23 Parki narodowe

Parki Narodowe jako państwowe osoby prawne prowadzą samodzielną gospodarkę finansową, pokrywając z uzyskiwanych przychodów wydatki na finansowanie zadań określonych w ustawie o ochronie przyrody. Środki na bieżącą działalność oraz na współfinansowanie realizacji projektów z udziałem środków zagranicznych otrzymują m.in. z dotacji celowych z budżetu państwa. Aktualnie w Polsce funkcjonują 23 parki narodowe, które zostały utworzone w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów. Wszystkie włączono do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

Na stan środków na początek roku składają się środki obrotowe w wysokości 149.527 tys. zł (z tego środki pieniężne zaplanowano na kwotę 115.590 tys. zł, należności krótkoterminowe na poziomie 16.486 tys. zł i zapasy w kwocie 6.519 tys. zł) oraz zobowiązania w kwocie 39.828 tys. zł.

Przychody planowane parków narodowych w 2025 r. wyniosą łącznie 547.538 tys. zł, o 156.746 tys. zł, tj. o 40,1% więcej niż w planie na rok 2024, w tym w stosunku do roku poprzedniego. W przychodach ogółem 177.470 tys. zł pochodzić będzie z dotacji z budżetu państwa. Największe zmiany w ujęciu procentowym w odniesieniu do poprzedniego roku

odnotowano w następujących pozycjach:

- środki otrzymane z Unii Europejskiej 2.604 tys. zł, o 1.124 tys. zł, tj. o 75,9% więcej niż w roku 2024,
- środki od innych jednostek sektora finansów publicznych 64.514 tys. zł, o 52.510 tys. zł, tj. o 437,4% więcej niż w roku 2024,
- odsetki od depozytów u Ministra Finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych 5.067 tys. zł, o 2.710 tys. zł, tj. o 115% więcej niż w roku 2024,
- środki otrzymane od jednostek spoza sektora finansów publicznych 8.376 tys. zł, o 2.871 tys. zł, tj. o 52,2% więcej niż w roku 2024.

Przychodami parków narodowych z prowadzonej działalności będą głównie wpływy:

- z opłat za wstęp do parku narodowego lub na niektóre jego obszary oraz za udostępnianie parku lub niektórych jego obszarów,
- ze sprzedaży drewna i produktów gospodarki drzewnej oraz innych produktów związanych z działalnością parku (m.in. z działalności rybackiej),
- z tytułu najmu i dzierżawy pomieszczeń mieszkaniowych parku,
- z opłat pobieranych w związku z działalnością edukacyjną parku narodowego,
- ze sprzedaży materiałów edukacyjnych, informacyjnych i naukowych.

Koszty planowane do poniesienia przez parki narodowe w 2025 r. wyniosą 579.351 tys. zł, o 164.108 tys. zł, tj. o 39,5% więcej niż w planie na rok 2024, w tym koszty funkcjonowania:

- wynagrodzenia 189.792 tys. zł, o 24.209 tys. zł, tj. o 14,6% więcej niż w roku 2024,
- usługi obce 101.936 tys. zł, o 30.023 tys. zł, tj. o 41,7% więcej niż w roku 2024,
- materiały i energia 39.593 tys. zł, o 7.842 tys. zł, tj. o 24,7% więcej niż w roku 2024,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 14.796 tys. zł, o 2.884 tys. zł, tj. o 24,2% więcej niż w roku 2024,
- płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań 324 tys. zł, o 174 tys. zł, tj. o 116% więcej niż w roku 2024.

Wzrost wynagrodzeń w 2025 r. w stosunku do przewidywanego wykonania za 2024 r. wynika z podwyżki wynagrodzeń o 5% oraz zwiększenia zatrudnienia o 14 etatów.

Wzrost planowanych kosztów w pozycji „zakup materiałów i energii” i „usługi obce” wynika przede wszystkim ze wzrostu cen energii i materiałów niezbędnych do rozbudowy,

utrzymania i konserwacji infrastruktury parków narodowych, spowodowanego inflacją.

Planowany wynik brutto parków narodowych w 2025 roku wyniesie -31.813 tys. zł, podczas gdy na 2024 planowano wynik na poziomie -24.451 tys. zł. Pogorszenie wyniku finansowego spowodowane będzie w głównej mierze poniesieniem wyższych kosztów działalności bieżącej parków narodowych, wzrostu kosztów amortyzacji i wykorzystanie środków pieniężnych zgromadzonych w latach poprzednich.

Planowane dotacje z budżetu państwa dla parków narodowych w 2025 r. wyniosą 387.784 tys. zł, o 182.085 tys. zł, tj. o 88,5% więcej niż w roku 2024, w tym w stosunku do roku poprzedniego najbardziej w ujęciu procentowym zmieniły się następujące pozycje:

- dotacja celowa - bieżąca 168.385 tys. zł, o 20.083 tys. zł, tj. o 13,5% więcej niż w roku 2024,
- dotacja celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - bieżąca 54.437 tys. zł, o 44.747 tys. zł, tj. o 461,8% więcej niż w roku 2024,
- dotacja celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - majątkowa 152.965 tys. zł, o 109.758 tys. zł, tj. o 254% więcej niż w roku 2024,
- na inwestycje i zakupy inwestycyjne 11.997 tys. zł, o 7.497 tys. zł, tj. o 166,6% więcej niż w roku 2024.

Na stan środków na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 114.360 tys. zł (z tego środki pieniężne zaplanowane na kwotę 77.897 tys. zł, należności krótkoterminowe na poziomie 14.758 tys. zł i zapasy w kwocie 6.841 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 39.367 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe w kwocie 64.122 tys. zł zostaną przekazane w depozyt u Ministra Finansów.

4.25 Polski Instytut Spraw Międzynarodowych

Polski Instytut Spraw Międzynarodowych (PISM) jest instytucją analityczną i ekspercką, utworzoną na mocy ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych.

Polski Instytut Spraw Międzynarodowych jest jednym z najważniejszych i największych ośrodków analitycznych w Europie Środkowej i Wschodniej. Sytuując się pomiędzy światem polityki a niezależną analizą, PISM zapewnia wsparcie decydentom i dyplomatom, inicjuje publiczną debatę ekspercką oraz upowszechnia wiedzę o współczesnych stosunkach międzynarodowych. Jego zadaniem jest pogłębianie i upowszechnianie wiedzy o współczesnych sprawach międzynarodowych. PISM utrzymuje kontakty z ośrodkami

akademickimi, naukowymi i politycznymi w Polsce i za granicą. Prowadzi szkolenia dla kadr wykonujących zadania związane ze stosunkami międzynarodowymi i polityką zagraniczną RP. Ponadto gromadzi i udostępnia specjalistyczny księgozbiór, a także publikuje książki, czasopisma i dokumenty dyplomatyczne.

Planowany stan środków obrotowych na początek roku wynosi 2.400 tys. zł, w tym środki pieniężne 1.500 tys. zł, należności krótkoterminowe 200 tys. zł, zapasy o wartości 700 tys. zł i należności długoterminowe w kwocie 70 tys. zł.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych zaplanowano w 2025 r. w wysokości 22.632 tys. zł (tj. 103,5% planu na 2024 r.), w tym dotacje z budżetu państwa w wysokości 21.132 tys. zł (tj. 103,8% planu na 2024 r.).

Główną przyczyną wzrostu planowanych przychodów i kosztów jest zwiększenie dotacji podmiotowej dla jednostki o 769 tys. zł w stosunku do planu na 2024 r. w związku ze wzrostem wynagrodzeń wraz z pochodnymi oraz kosztem usług obcych.

Planowany stan środków obrotowych na koniec roku wynosi 2.400 tys. zł, w tym środki pieniężne 1.500 tys. zł, które w całości zostaną przekazane w depozyt u Ministra Finansów.

4.26 Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji

Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (AOTMiT) to instytucja działająca na mocy ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Agencja opiniuje ministerialne i samorządowe projekty programów zdrowotnych, dokonuje taryfikacji świadczeń opieki zdrowotnej, a także prowadzi szeroko rozumianą działalność informacyjną i szkoleniową w zakresie oceny technologii medycznych w Polsce i na świecie.

Na planowany stan jednostki na początek roku składają się środki obrotowe w kwocie 99.333 tys. zł (środki pieniężne w kwocie 99.283 tys. zł i należności krótkoterminowe na poziomie 50 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 4.000 tys. zł.

Planowane przychody Agencji w 2024 r. wyniosą 12.140 tys. zł, co stanowi spadek o 82.167 tys. zł, tj. o 87,1% w stosunku do planu na rok 2024 (94.307 tys. zł). Powyższy spadek wynika głównie z braku odpisu dla AOTMiT, o którym mowa w art. 31t ust.2 pkt. 1a ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (na rok 2024 odpis wynosił 82.310 tys. zł).

Koszty AOTMiT w 2025 r. wyniosą 94.278 tys. zł i będą wyższe o 1.981 tys. zł, tj. o 2,1% od

zaplanowanych na rok 2024 (92.297 tys. zł). Poziom wynagrodzeń osobowych został zwiększony o 14,2% w stosunku do planu określonego w ustawie budżetowej na rok 2024 i jednocześnie o 5% w stosunku do planu po zmianach z 2024 roku uwzględniającego wzrost o 20% oraz skutki zwiększenia wynagrodzeń w roku 2023.

Przy tak zaplanowanych przychodach i kosztach AOTMiT wynik brutto osiągnie poziom - 82.138 tys. zł.

Na planowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 19.195 tys. zł (środki pieniężne w kwocie 19.145 tys. zł i należności w wysokości 50 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 4.000 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe w kwocie 19.145 tys. zł zostaną przekazane w depozyt u Ministra Finansów.

4.27 Agencja Badań Medycznych

Agencja Badań Medycznych (ABM) została utworzona na mocy przepisów ustawy z dnia 21 lutego 2009 r. o Agencji Badań Medycznych.

Celem działalności Agencji jest wspieranie działalności innowacyjnej w ochronie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju niekomercyjnych badań klinicznych i eksperymentów badawczych. ABM jest jednostką odpowiedzialną za rozwój badań w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu. ABM jest podmiotem, którego celem jest budowa innowacyjnego systemu opieki zdrowotnej. Finansowane przez Agencję Badań Medycznych badania, są szansą dla polskich pacjentów na dostęp do najnowszych technologii, jak również okazją dla polskich naukowców na udział w światowych badaniach. Kluczowym zadaniem Agencji jest również działalność analityczna w zakresie oceny podejmowanych decyzji i ich wpływu na koszty funkcjonowania systemu ochrony zdrowia. Opracowane analizy pozwolą na przedstawienie konkretnych rozwiązań, dzięki którym system opieki zdrowotnej będzie mógł funkcjonować w bardziej wydajny sposób.

Planowana wysokość środków obrotowych na początek roku wynosi 278.658 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane przychody Agencji w 2025 r. wyniosą 854.947 tys. zł, co stanowi wzrost o 57.656 tys. zł, tj. o 7,2% w stosunku do planu na rok 2024 (797.291 tys. zł). Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych przychodów z odpisu Narodowego Funduszu Zdrowia (519.524 tys. zł), który jest głównym źródłem przychodów Funduszu oraz wyższej dotacji z budżetu państwa (279.981 tys. zł).

Koszty ABM w 2025 r. wyniosą 819.947 tys. zł i będą wyższe o 52.656 tys. zł, tj. o 6,9% od zaplanowanych na rok 2024 (767.291 tys. zł). Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych

kosztów realizacji zadań, tj. środków przekazanych innym podmiotom. Wzrost kosztów funkcjonowania spowodowany jest głównie inflacją oraz kontynuacją zadań rozpoczętych w latach ubiegłych. W ramach kosztów funkcjonowania nastąpiły podwyżki m.in. kosztów energii, usług sprzątanía czy usług informatycznych. Wynagrodzenia osobowe wyniosą 24.806 tys. zł i będą wyższe od planowanych na rok 2024 o 5,4%, m.in. z powodu zwiększenia liczby zatrudnienia z 140 etatów do 145 etatów.

Środki obrotowe na koniec roku zaplanowano w wysokości 313.658 tys. zł, dotyczy to w całości środków pieniężnych. Planuje się, że wolne środki finansowe w kwocie 305.888 tys. zł zostaną przekazane w depozyt u Ministra Finansów.

4.28 Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną, która gromadzi składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne obywateli oraz dystrybuje świadczenia (np. emerytury, renty, zasiłki chorobowe lub macierzyńskie) w wysokości i na zasadach ustalonych w przepisach powszechnie obowiązujących.

Na zaplanowany stan jednostki na początek roku składają się środki pieniężne w kwocie 739.759 tys. zł, należności na poziomie 61.678 tys. zł, zapasy w wysokości 14.508 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 855.532 tys. zł.

Łączne przychody ZUS na 2025 r. planuje się w kwocie 8.361.706 tys. zł, tj. o 740.215 tys. zł więcej w stosunku do planu z ustawy budżetowej na rok 2024 (7.621.491 tys. zł).

Głównym źródłem przychodów Zakładu będą środki finansowe pochodzące z odpisu z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na działalność ZUS w kwocie 6.263.060 tys. zł (74,9% przychodów ogółem ZUS), którego wzrost w stosunku do planu na rok 2024 wynosi 439.995 tys. zł. Wyższy odpis jest konieczny do zabezpieczenia prawidłowej gospodarki finansowej Zakładu w 2025 r., w tym na zaplanowany na 2025 r. wzrost funduszu wynagrodzeń osobowych.

Do pozostałych źródeł przychodów ZUS należą:

- odpis z Funduszu Emerytur Pomostowych na finansowanie przez ZUS emerytur pomostowych w kwocie 5.122 tys. zł (wzrost o 203 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024),
- przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 468.894 tys. zł (wzrost o 66.915 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024),

- przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych ZUS do wypłaty w wysokości 878.331 tys. zł, wzrost o 139.687 tys. zł (o 18,9%) w stosunku do planu na rok 2024, z uwagi na wzrost w szczególności przychodów z tytułu obsługi wypłat świadczenia wspierającego, renty socjalnej wraz z dodatkiem dopełniającym, świadczeń „Aktywny rodzic”, świadczeń rodzinnych 800+ oraz świadczeń na rzecz obywateli Ukrainy,
- przychody finansowe w wysokości 66.795 tys. zł,
- pozostałe przychody w kwocie 679.504 tys. zł.

Ogółem koszty ZUS na rok 2025 zaplanowano w kwocie 8.684.396 tys. zł (w planie na rok 2024 wynosiły 8.319.062 tys. zł).

Największą pozycję w kosztach według rodzaju stanowią wynagrodzenia, które na rok 2025 zaplanowano w kwocie 5.045.142 tys. zł, w tym na wynagrodzenia osobowe zaplanowano kwotę 5.010.762 tys. zł, tj. o 242.777 tys. zł więcej w stosunku do planu na rok 2024. Wyższy fundusz wynagrodzeń osobowych zostanie przeznaczony m.in. na wzrost płac zasadniczych oraz tzw. obligatoryjnych składników wynagrodzeń: premii kwartalnych, nagród jubileuszowych, odpraw emerytalno-rentowych oraz nagrody rocznej z ZFN tzw. „13-stki”.

Drugą co do wielkości pozycję kosztów ZUS stanowią koszty usług obcych (usługi pocztowe i bankowe, usługi telekomunikacyjne, usługi związane z przetwarzaniem danych, pozostałe) oszacowane w 2025 r. na łączną kwotę 1.649.794 tys. zł, tj. o 5,8% więcej od kosztów zaplanowanych na ten cel w ustawie budżetowej na 2024 rok. Powyższy wzrost wynika przede wszystkim z konieczności podniesienia poziomu bezpieczeństwa teleinformatycznego w ZUS oraz wzmocnienia odporności na cyberzagrożenia oraz wzrostu kosztów usług pocztowych i bankowych.

Wydatki ZUS na finansowanie działalności inwestycyjnej w roku 2025 zostały zaplanowane na kwotę 881.732 tys. zł, tj. spadek o 2.708 tys. zł r/r.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki pieniężne w kwocie 15.000 tys. zł, należności na poziomie 61.678 tys. zł, zapasy w wysokości 14.508 tys. zł oraz zobowiązania na poziomie 855.532 tys. zł.

4.29 Polska Agencja Nadzoru Audytowego

Polska Agencja Nadzoru Audytowego (PANA) działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

PANA jako organ nadzoru publicznego działa na rzecz wzmocnienia jakości usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie (w tym usług związanych

z transakcjami na rynku kapitałowym) oraz sprawuje niezależny nadzór nad biegłymi rewidentami, firmami audytorskimi i samorządem zawodowym biegłych rewidentów.

Do jej głównych zadań należy m.in. przeprowadzanie kontroli w zakresie badań ustawowych sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego (JZP) i pozostałych jednostek niebędących JZP; przeprowadzanie kontroli tematycznych i doraźnych; prowadzenie postępowań administracyjnych (w tym postępowań wynikających z kontroli) oraz postępowań dyscyplinarnych wobec biegłych rewidentów; podejmowanie działań mających na celu rozwój rynku biegłych rewidentów i firm audytorskich oraz jego konkurencyjności a także działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku biegłych rewidentów i firm audytorskich.

Na zaplanowany stan na początek roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 24.254 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 22.754 tys. zł) i należności krótkoterminowe w wysokości 1.500 tys. zł.

Przychody PANA w 2025 roku zaplanowano w wysokości 41.850 tys. zł, co stanowi wzrost o 2.349 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (39.501 tys. zł), tj. o 5,9%. Planowany wzrost przychodów w 2025 r. został oparty o szacunkowe prognozy przychodów firm audytorskich, planowane koszty PANA oraz wysokość nadwyżki za rok 2023. Przy ustalaniu przychodów PANA za 2025 r. zostały uwzględnione przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie opłat z tytułu nadzoru wnoszonych przez firmy audytorskie w związku z wykonywaniem usług atestacyjnych oraz usług pokrewnych zgodnie z krajowymi standardami wykonywania zawodu i kwota przychodów PANA za 2025 rok została oszacowana z uwzględnieniem nadwyżki za rok 2023 w wysokości 11.170 tys. zł.

Koszty ogółem PANA zaplanowano w wysokości 53.020 tys. zł, co stanowi wzrost o 3.447 tys. zł w stosunku do planu na rok 2024 (49.573 tys. zł) tj. o 7%. Na wzrost kosztów mają wpływ:

- wzrost kosztów wynagrodzeń osobowych (o 6,4%) wynikający z uwzględnienia wzrostu o 5% funduszu wynagrodzeń wraz ze zwiększeniem zatrudnienia o 3 etaty związane z wprowadzeniem zmiany przepisów projektem ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości, ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw oraz zmniejszeniem funduszu bezosobowego,
- wzrost kosztów materiałów i energii (o 14,1%), usług obcych (o 8,3%), wynikający z planowanej zmiany siedziby (wynajem) PANA i jej przystosowaniem oraz prognozowanego wzrostu kosztu energii elektrycznej i zużycia materiałów dotyczących bieżącej działalności PANA.

Koszty działalności PANA pokrywane są głównie z opłat wnoszonych przez firmy audytorskie.

Planowany ujemny wynik finansowy brutto w kwocie -11.170 tys. zł wynika z faktu, iż ta część kosztów będzie pokrywana z nadwyżki z roku 2023.

Na koniec roku środki obrotowe zaplanowano w wysokości 12.485 tys. zł (w tym środki pieniężne 11.197 tys. zł), należności krótkoterminowe 1.150 tys. zł i zobowiązania 800 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 11.197 tys. zł.

4.30 Rzecznik Finansowy

Rzecznik Finansowy prowadzi działalność na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej.

Do głównych zadań realizowanych przez Rzecznika Finansowego w 2025 r. należą działania na rzecz ochrony klientów podmiotów rynku finansowego:

- rynku bankowego oraz kapitałowego – banków krajowych, banków zagranicznych, oddziałów banków zagranicznych, oddziałów instytucji kredytowych i instytucji finansowych, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji płatniczych, małych instytucji płatniczych, dostawców świadczących usługi dostępu do informacji o rachunku, dostawców świadczących wyłącznie usługi dostępu do informacji o rachunku, biur usług płatniczych, instytucji pieniądza elektronicznego i oddziałów zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego, towarzystw funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych, zarządzających ASI i alternatywnych spółek inwestycyjnych, firm inwestycyjnych, instytucji pożyczkowych i pośredników kredytów hipotecznych, pośredników kredytowych oraz dostawców usług finansowania społecznościowego, przedsiębiorców wykonujących działalność lombardową,
- rynku ubezpieczeniowego i emerytalnego – krajowych zakładów ubezpieczeń, zagranicznych zakładów ubezpieczeń, głównych oddziałów i oddziałów, funduszy emerytalnych, towarzystw emerytalnych, Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego i Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, brokerów ubezpieczeniowych, agentów ubezpieczeniowych, agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające wykonujących czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, dostawców i dystrybutorów ogólnoeuropejskiego indywidualnego produktu emerytalnego (OIPE).

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 15.030 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 15.000 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 30 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 9.200 tys. zł.

Koszty działalności Rzecznika Finansowego i jego Biura ponoszone będą przez podmioty rynku finansowego.

Zarówno przychody, jak i koszty Rzecznika Finansowego w 2025 r. zaplanowano w kwocie 61.000 tys. zł, co stanowi wzrost w porównaniu do 2024 r. o 1.750 tys. zł, tj. o 3,0% (w 2024 r. plan kosztów i przychodów wynosił 59.250 tys. zł).

Prognozowane przychody na 2025 rok zostały ustalone zgodnie z przepisami oraz danymi historycznymi, biorąc pod uwagę ilość podmiotów obowiązanych do ponoszenia kosztów działalności Rzecznika Finansowego oraz stawki ustawowe. Koszty Rzecznika Finansowego ustalono do wysokości przychodów, biorąc pod uwagę prawidłowe wykonywanie ustawowych zadań.

Planowane kwoty są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania i zgodnego z ustawą wykonywania obowiązków przez Rzecznika Finansowego. Planowane przychody i koszty 2025 roku są wyższe od planu na 2024 rok.

Wzrost kosztów nastąpił głównie w pozycji „Wynagrodzenia osobowe” do wysokości 33.640 tys. zł (w 2024 r. 32.315 tys. zł), co stanowi wzrost w porównaniu do 2024 r. o 1.325 tys. zł. Wzrost wynagrodzeń osobowych wynika z podwyżki o 4,1%, której skutek w 2025 roku wyniesie 1.333 tys. zł. W związku ze wzrostem wysokości wynagrodzeń osobowych w kosztach przewidziano wyższą kwotę składek na ubezpieczenia społeczne oraz Fundusz Pracy obciążające pracodawcę. Zaplanowano również wpłaty na Pracownicze Plany Kapitałowe w wysokości 176 tys. zł, co stanowi wzrost w porównaniu do 2024 r. o 46 tys. zł, tj. o 35,4% (w 2024 r. wpłaty na PPK wynosiły 130 tys. zł). Koszty dotyczące usług obcych pozostały na niezmiennym w stosunku do 2024 r. poziomie, tj. 15.331 tys. zł, co wynika między innymi z ciągłości umów związanych z utrzymaniem Biura i prawidłową organizacją pracy, realizacją ustawowych zadań Rzecznika Finansowego.

Pozostałe koszty funkcjonowania zaplanowano w kwocie 2.405 tys. zł, tj. na poziomie wysokości kosztów z 2024 r. Koszty w tej pozycji są obowiązkowe i ściśle powiązane z zatrudnieniem, np. odpis na ZFŚS, świadczenia pracownicze, szkolenia pracowników oraz dopłaty do kursów i studiów, koszty podróży służbowych pracowników. Ponadto należy zabezpieczyć środki na ubezpieczenia majątkowe i OC, oraz na organizację konkursów w celu realizacji zadań ustawowych związanych między innymi z edukacją.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe

w wysokości 15.030 tys. zł (środki pieniężne zaplanowane na kwotę 15.000 tys. zł i należności krótkoterminowe w kwocie 30 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 5.607 tys. zł. Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów zaplanowano w wysokości 18.352 tys. zł.

4.31 Akademia Kopernikańska

Akademia Kopernikańska jest państwową osobą prawną działającą na podstawie ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o Akademii Kopernikańskiej.

Zadaniem Akademii jest realizacja Narodowego Programu Kopernikańskiego, który przede wszystkim obejmuje:

- finansowanie badań naukowych, w tym przyznawanie Stypendiów Kopernikańskich i Grantów Mikołaja Kopernika,
- wspieranie Szkoły Głównej Mikołaja Kopernika,
- przyznawanie Nagród Kopernikańskich,
- powoływanie Ambasadorów Akademii Kopernikańskiej i przyznawanie wsparcia finansowego na zadania przez nich realizowane.

Przychody Akademii w 2025 r. zaplanowano w wysokości 11.879 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2024 oznacza spadek o 53,31%, tj. o kwotę 13.565 tys. zł. Podstawowym źródłem przychodów będą dotacje z budżetu państwa (11.819 tys. zł).

Planowane na 2025 r. koszty zostały określone na kwotę 11.879 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2024 oznacza spadek o 53,31%, tj. o kwotę 13.565 tys. zł. W ramach ww. kwoty nie zostały zaplanowane środki na realizację zadań, zaś na funkcjonowanie jednostki 11.879 tys. zł (wypłata honorariów dla członków Akademii oraz działania administracyjne, zarządcze i operacyjne związane z funkcjonowaniem instytucji).

Spadek planowanych przychodów i kosztów, a także niezaplanowanie środków na realizację zadań związane jest z decyzją Ministra Nauki o likwidacji Akademii z uwagi na nieefektywność działalności tej jednostki, co wyraża się w nieekonomicznym bilansie kosztów ponoszonych ze środków publicznych i korzyści uzyskiwanych z działalności tej instytucji.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów Akademii zakłada się zrównoważony wynik brutto.

4.32 Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego

Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego działa na podstawie ustawy z dnia 7 października 2022 r. o Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego.

Celem działania Instytutu jest wspieranie rozwoju języka polskiego za granicą. Instytut realizuje w szczególności następujące zadania:

- rozwój i promocję języka polskiego, kultury i tradycji polskiej,
- monitorowanie jakości nauczania języka polskiego we wspieranych finansowo jednostkach oraz wspieranie rozwoju kompetencji nauczycieli, aby zapewnić wysoki poziom nauczania,
- popularyzację i wspieranie nauczania języka polskiego jako języka obcego,
- weryfikację i rozwój zasobów cyfrowych takich jak multimedialne bazy danych, platformy e-learningowe oraz tradycyjnych pomocy edukacyjnych ułatwiających naukę języka polskiego na odległość,
- wspieranie badań naukowych dotyczących wyzwań w nauczaniu języka polskiego za granicą,
- tworzenie i dystrybucja materiałów dydaktycznych,
- organizowanie kursów językowych oraz wypoczynku letniego i warsztatów w Polsce i w ośrodkach polonijnych za granicą dla różnych grup wiekowych oraz tematycznych,
- organizację i wspieranie wydarzeń okolicznościowych, jubileuszowych, kulturalnych i edukacyjnych takich jak konferencje, konsultacje, warsztaty, festiwale, koncerty,
- utrzymywanie stałego kontaktu z przedstawicielami środowisk polonijnych w celu monitorowania potrzeb i adekwatnego projektowania programów wsparcia.

Przychody Instytutu w 2025 r. zaplanowano w wysokości 92.400 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2024 oznacza utrzymanie ich na poziomie 100%. Podstawowym źródłem przychodów będą dotacje z budżetu państwa (92.400 tys. zł).

Planowane na 2025 r. koszty zostały określone na kwotę 92.400 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2024 oznacza 100% poziom. W ramach ww. kwoty środki planowane na realizację zadań wynoszą 74.475 tys. zł, zaś na funkcjonowanie jednostki 17.925 tys. zł.

Dotacja podmiotowa planowana w kwocie 17.925 tys. zł zostanie przeznaczona na działania administracyjne, zarządcze i operacyjne związane z funkcjonowaniem instytucji, zatrudnieniem wysoko wykwalifikowanej kadry, działania promocyjno-informacyjne oraz stypendia Instytutu Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego.

W ramach dotacji celowej przewidziano środki w wysokości 74.475 tys. zł na finansowanie realizacji zaplanowanych działań ustawowych Instytutu, w tym na:

- wsparcie funkcjonowania szkół polonijnych i polskich oraz organizacji oświatowych,
- wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli w przedszkolach i szkołach polonijnych,
- weryfikację i rozwój materiałów dydaktycznych,
- wsparcie dzieci i młodzieży polonijnej i polskiej za granicą, w tym:
 - dofinansowanie do wypoczynku w czasie wolnym od zajęć organizowanym w Polsce bądź za granicą (zajęcia prowadzone w języku polskim i mające na celu rozwój kompetencji językowych),
 - bon ucznia i przedszkolaka – wsparcie dla dzieci rozpoczynających naukę w szkole polonijnej,
 - dofinansowanie wymian młodzieży polonijnej,
 - dofinansowanie praktyk młodzieży polonijnej w polskich organizacjach,
 - dofinansowanie kursów językowych umożliwiających młodzieży zdanie certyfikatów języka polskiego,
- wsparcie działań promujących język i kulturę polską w świecie, w tym wydarzeń szkolnych i okolicznościowych odbywających się w języku polskim w środowiskach polonijnych,
- tworzenie i wspieranie chórów polonijnych oraz innych grup promujących znajomość języka polskiego,
- wspieranie nauki języka polskiego jako obcego,
- patronaty i partnerstwa IRJP, czyli wsparcie wydarzeń polonijnych szczególnie ważnych dla środowisk polonijnych.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów Instytutu zakłada się zrównoważony wynik brutto.

4.33 Fundusz Rezerwy Demograficznej

Fundusz Rezerwy Demograficznej (FRD) został utworzony ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. FRD posiada osobowość prawną. Organem FRD jak i dysponentem jego środków (za wskazanymi w wyżej wymienionej ustawie wyjątkami) jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. FRD został powołany w celu zwiększenia bezpieczeństwa wypłacalności świadczeń z funduszu emerytalnego wyodrębnionego w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS).

Stan Funduszu na początek 2025 r. obejmuje: środki pieniężne w kwocie 50 tys. zł, należności krótkoterminowe w kwocie 69.565 tys. zł, należności długoterminowe w kwocie 16.504.268 tys. zł (obejmujące pożyczki udzielone Funduszowi Solidarnościowemu w 2020 r. i w 2023 r. na wypłatę dodatkowego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów) oraz zobowiązania w kwocie 90 tys. zł.

Ponadto planuje się, że na początek 2025 r. FRD będzie posiadał ulokowane środki finansowe w wysokości 54.708.351 tys. zł.

Źródłami przychodów Funduszu w 2025 r. będą przychody ze składek oraz pozostałe przychody pochodzące głównie z lokowania środków.

Łączne przychody Funduszu zostały zaplanowane w 2025 r. na kwotę 6.941.879 tys. zł, co oznacza wzrost o 654.237 tys. zł, tj. o 10,4%, w stosunku do ustawy budżetowej na rok 2024 (6.287.642 tys. zł).

Przychody Funduszu ze składek (przypis) zaplanowano w kwocie 4.462.896 tys. zł (jest to kwota z tytułu części składki na ubezpieczenie emerytalne, która jest odprowadzana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z FUS do FRD), co oznacza wzrost o 260.800 tys. zł, tj. o 6,2%, w stosunku do ustawy budżetowej na rok 2024 (4.202.096 tys. zł).

Pozostałe przychody wyniosą 2.478.983 tys. zł (w ustawie budżetowej na rok 2024 planowane były w kwocie 2.085.546 tys. zł).

W 2025 r. nie przewiduje się przychodów z prywatyzacji mienia Skarbu Państwa.

Koszty Funduszu w 2025 r. oszacowano na kwotę 3.839 tys. zł, co oznacza wzrost o 477 tys. zł, tj. o 14,2%, w stosunku do ustawy budżetowej na rok 2024 (3.362 tys. zł).

Obejmują one głównie opłaty na rzecz biur maklerskich, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i Narodowego Banku Polskiego.

W 2025 r. nie przewiduje się wykorzystania środków FRD na uzupełnienie niedoboru funduszu emerytalnego FUS wynikającego z przyczyn demograficznych.

Stan Funduszu na koniec 2025 r. obejmuje: środki pieniężne w kwocie 50 tys. zł, należności krótkoterminowe w kwocie 74.382 tys. zł, należności długoterminowe w kwocie 16.504.268 tys. zł (obejmujące pożyczki udzielone Funduszowi Solidarnościowemu w 2020 r. i w 2023 r. na wypłatę dodatkowego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów) oraz zobowiązania w kwocie 90 tys. zł

Ponadto planuje się, że na koniec 2025 r. FRD będzie posiadał ulokowane środki finansowe w wysokości 61.641.574 tys. zł.

4.34 Fundusz Składowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników

Fundusz Składowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników (FSUSR) utworzony został na mocy ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Fundusz ten jest osobą prawną. Funkcje zarządu FSUSR pełni z urzędu Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego pod nadzorem Rady Rolników. Fundusz tworzy się ze składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz z innych źródeł określonych w statucie FSUSR zapewniając pełne pokrycie jego wydatków.

Fundusz Składowy przeznaczony jest na finansowanie świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz innych kosztów związanych z jego działalnością, w tym bezpośrednich kosztów funkcjonowania Rady Rolników, kosztów zarządzania i wykonywania jego zobowiązań jako osoby prawnej, a także kosztów z tytułu działalności Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w zakresie inicjacji i wspierania rozwoju ubezpieczeń dla rolników i członków ich rodzin, prowadzonych przez towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych stosownie do przepisów o działalności ubezpieczeniowej.

Na zaplanowany stan funduszu na początek roku składają się środki obrotowe w kwocie 744.463 tys. zł (całość to środki pieniężne) oraz należności długoterminowe na poziomie 50.000 tys. zł i zobowiązania w wysokości 31.000 tys. zł.

Łączne przychody FSUSR w 2025 r. zaplanowano na kwotę 778.260 tys. zł i jest to mniej o 44.324 tys. zł, tj. o 5,4%, niż planowano w 2024 r. (822.584 tys. zł).

Przychody ze składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie zaplanowano na 2025 r. w kwocie 734.760 tys. zł i jest to mniej o 45.324 tys. zł, tj. o 5,8%, niż zaplanowano w 2024 r. (780.084 tys. zł). Założono, iż wysokość miesięcznej składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie wyniesie 60 zł.

Pozostałe przychody zostały zaplanowane w kwocie 43.500 tys. zł i jest to więcej o 1.000 tys. zł, tj. o 2,4%, niż w 2024 r. Głównym źródłem pozostałych przychodów są odsetki od lokat (23.000 tys. zł). Oprócz tego, pozostałe przychody zawierają również m. in. odsetki z tytułu zwłoki w opłacaniu składek, zwroty nienależnie pobranych świadczeń oraz odsetki od zwrotu nienależnie pobranych świadczeń.

Łączne koszty FSUSR w 2025 r. zaplanowano w kwocie 884.682 tys. zł i jest to mniej o 47.352 tys. zł, tj. o 5,1%, niż planowano w 2024 r. (932.034 tys. zł).

Większość kosztów ogółem stanowić będą koszty realizacji zadań FSUSR w wysokości 846.092 tys. zł (które r/r spadają o 5,2%, tj. o 46.842 tys. zł) z przeznaczeniem w szczególności na:

- zasiłki chorobowe w kwocie 526.000 tys. zł (zasiłek chorobowy za każdy dzień

niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wynosi 20 zł),

- świadczenia z tytułu jednorazowego odszkodowania za wypadek przy pracy rolniczej w wysokości 72.940 tys. zł,
- odpis na Fundusz Administracyjny w kwocie 84.184 tys. zł,
- odpis na wypłatę zasiłków macierzyńskich do Funduszu Emerytalno-Rentowego w kwocie 46.354 tys. zł,
- odpis na Fundusz Prewencji i Rehabilitacji w wysokości 45.599 tys. zł.

Koszty funkcjonowania FSUSR zaplanowano w wysokości 38.590 tys. zł (które r/r maleją o 1,3%, tj. o 510 tys. zł), w tym usługi obce 27.014 tys. zł oraz wynagrodzenia osobowe 8.300 tys. zł.

Na zaplanowany stan funduszu na koniec roku składają się środki obrotowe w kwocie 638.041 tys. zł (całość to środki pieniężne) oraz należności długoterminowe na poziomie 50.000 tys. zł i zobowiązania w wysokości 31.000 tys. zł.

4.35 Fundusz Motywacyjny Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

Fundusz Motywacyjny (FM) działa na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Fundusz przeznaczony jest on na finansowanie nagród okresowych i specjalnych dla pracowników Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Rolników (KRUS).

Prezes KRUS w porozumieniu z Radą Rolników może tworzyć fundusz motywacyjny w ramach odpisu na Fundusz Administracyjny, który naliczany jest w wysokości nie niższej niż 4% planowanych wydatków Funduszu Składowego w danym roku kalendarzowym.

Stan Funduszu na początek roku zaplanowano na kwotę 212 tys. zł, która w całości składa się ze środków pieniężnych.

Łączne przychody funduszu zostały zaplanowane w 2025 r. na kwotę 28.546 tys. zł, mniej o 575 tys. zł, tj. o 2%, w porównaniu do planowanych na rok 2024 (29.121 tys. zł). Głównie źródło przychodów Funduszu stanowić będzie odpis z Funduszu Administracyjnego. Kwota odpisu zaplanowana na rok 2025 wynosi 28.061 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2025 r. oszacowano na kwotę 28.273 tys. zł, mniej o 1.249 tys. zł, tj. o 3%, w porównaniu do planu na rok 2024 (29.522 tys. zł).

Stan Funduszu na koniec 2025 r. zaplanowano na kwotę 485 tys. zł. Są to w całości środki pieniężne.

Rozdział VIII

Fundusze utworzone, powierzone lub przekazane Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw

Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) został utworzony na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 maja 1924 r. (Dz. U. z 1936 r. poz. 438), jest bankiem państwowym oraz działa na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. 2024 r. poz. 441).

BGK jako bank państwowy jest instytucją wspomagającą metodami rynkowymi realizację polityki gospodarczej Rady Ministrów, rządowych programów społeczno-gospodarczych, w tym poręczeniowo-gwarancyjnych oraz programów samorządności lokalnej i rozwoju.

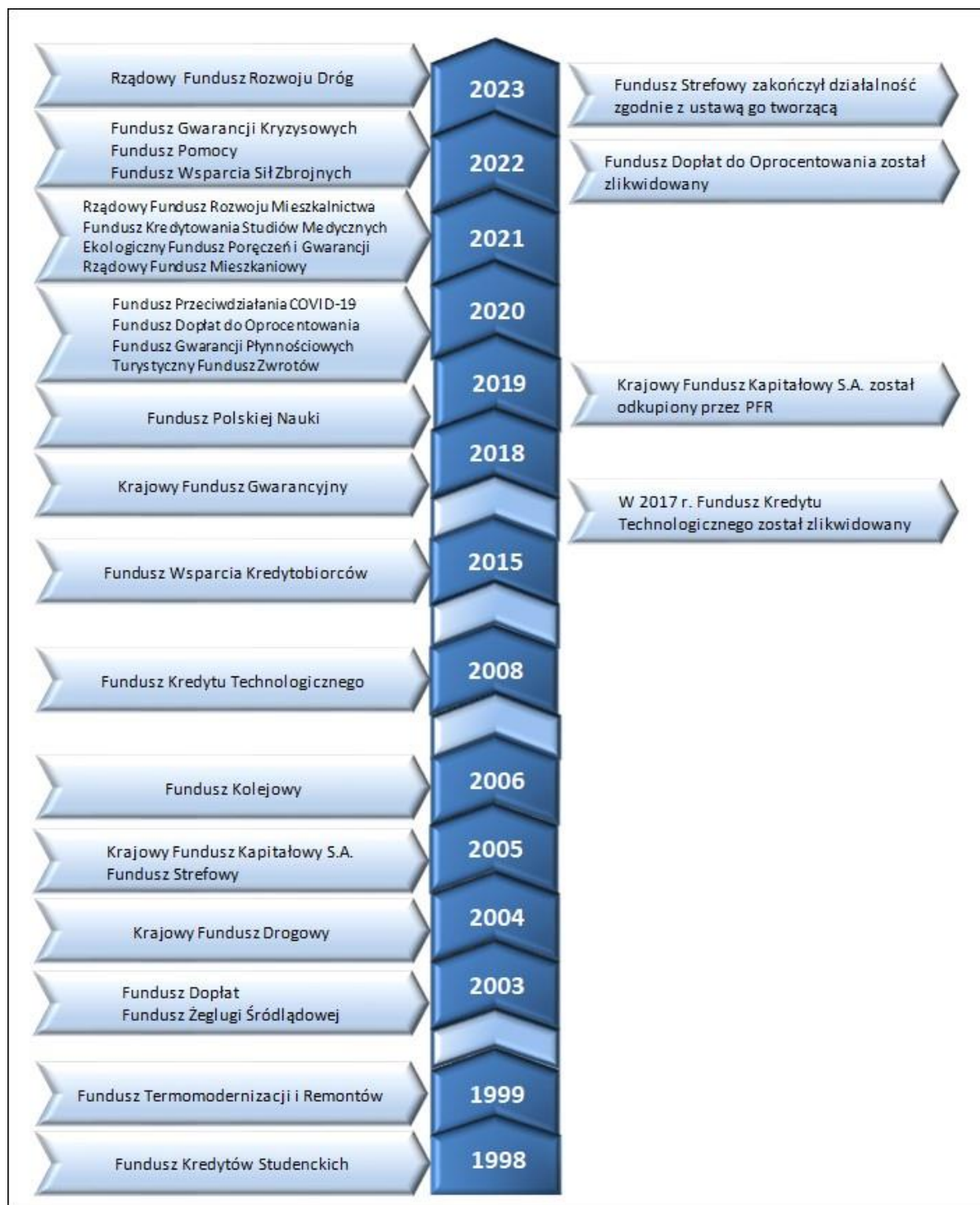
W ramach działalności zleconej na podstawie odrębnych ustaw Bank Gospodarstwa Krajowego, prowadzi obsługę różnorodnych funduszy, które nie posiadają osobowości prawnej. Gospodarowanie środkami tych funduszy odbywa się na podstawie planów finansowych uzgadnianych z Ministrem Finansów oraz zatwierdzanych przez ministrów właściwych dla zakresu zadań danego funduszu.

W okresie 2016-2023 dynamicznie powstawały tworzone przez rząd fundusze umiejscowione w Banku Gospodarstwa Krajowego. Do roku 2015 takich funduszy było 7 (Krajowy Fundusz Drogowy, Fundusz Kolejowy, Fundusz Pożyczek i Kredytów Studenckich, Fundusz Termomodernizacji i Remontów, Fundusz Dopłat, Fundusz Strefowy oraz Fundusz Żeglugi Śródlądowej). Po 2015 r. w BGK powstało 15 nowych funduszy:

1. Fundusz Wsparcia Kredytobiorców (od 2016 r.),
2. Krajowy Fundusz Gwarancyjny (od 2018 r.),
3. Fundusz Polskiej Nauki (od 2019 r.),
4. Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 (od 2020 r.),
5. Fundusz Gwarancji Płynnościowych (od 2020 r.),
6. Fundusz Dopłat do Oprocentowania Kredytów (od 2020 r. do 2022 r.),
7. Turystyczny Fundusz Zwrotów (od 2020 r.),
8. Rządowy Fundusz Rozwoju Mieszkalnictwa (od 2021 r.),
9. Ekologiczny Fundusz Gwarancji i Poręczeń (od 2021 r.),
10. Rządowy Fundusz Mieszkaniowy (od 2021 r.),
11. Fundusz Kredytowania Studiów Medycznych (od 2021 r.),
12. Fundusz Pomocy (od 2022 r.),
13. Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych (od 2022 r.),
14. Fundusz Gwarancji Kryzysowych (od 2022 r.),
15. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (od 2023 r.).

Ponadto Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych i Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg powstały w wyniku przekształcenia państwowych funduszy celowych, o takich samych nazwach, których plany finansowe i sprawozdania z realizacji planu finansowego prezentowane były zarówno w ustawie budżetowej, jak i sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa.

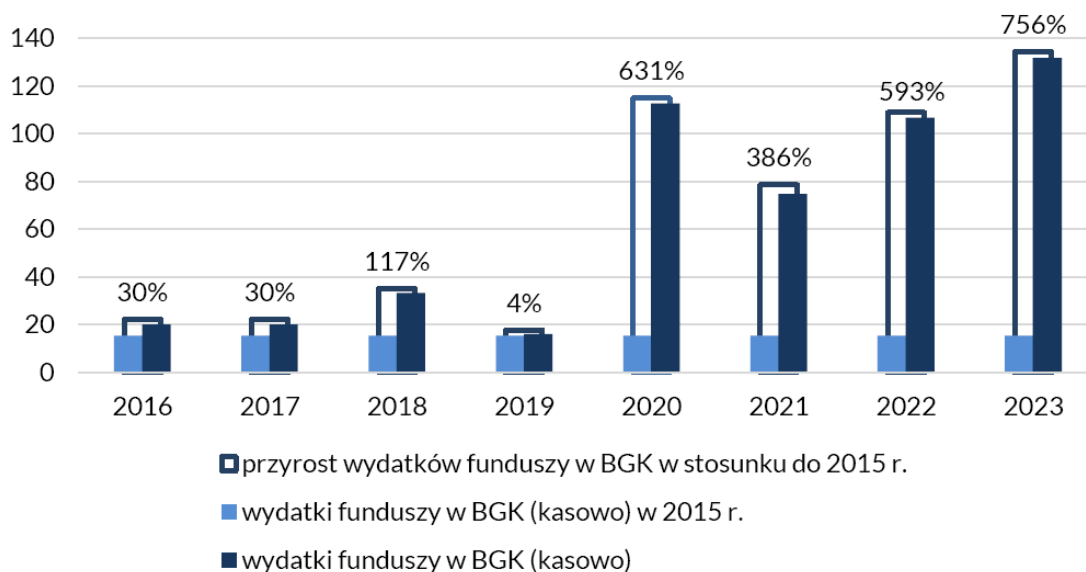
Rysunek 1. Fundusze obsługiwane przez Bank Gospodarstwa Krajowego

Źródło: Opracowanie własne

Wraz ze wzrostem liczby funduszy wiązał się istotny wzrost wydatków realizowanych przez wszystkie umiejscowione w BGK fundusze. W 2015 roku wydatki te stanowiły łącznie 15,4 mld zł, a w 2023 roku 131,7 mld zł. To oznacza, że poziom wydatków funduszy w BGK w 2023 r. był ponad 7-krotnie wyższy niż w 2015 r. (wzrost o ponad 100 mld zł, co stanowi ok. 3 punkty procentowe. PKB). Na wykresie 7 zobrazowano skalę tych wzrostów.

Wykres 7. Przyrost wydatków funduszy w BGK (ujęcie kasowe) względem 2015 r. (mld zł, %)

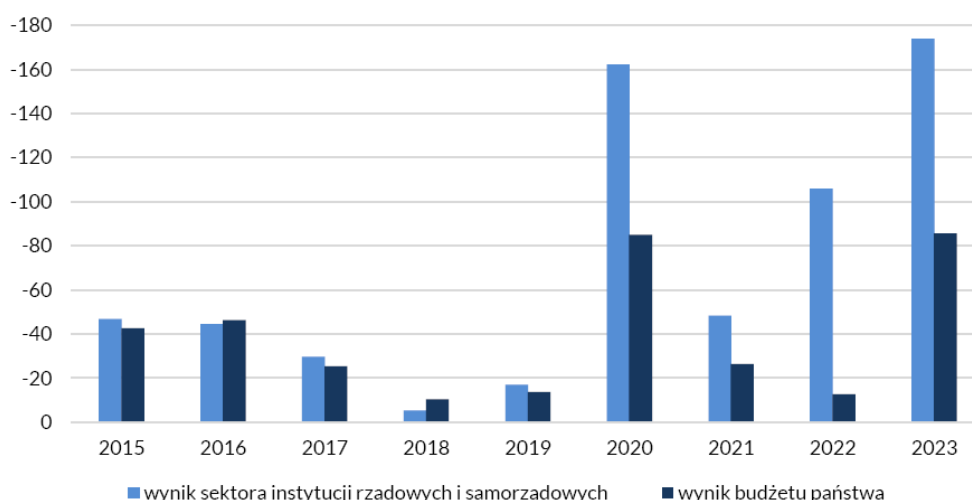

Źródło: Ministerstwo Finansów, 2024, Stan Polskich Finansów Publicznych 2016-2023. Biała Księga

Najwyższa Izba Kontroli (NIK) w ramach kontroli wykonania budżetu państwa negatywnie oceniała sytuację, w której znaczna część wydatków publicznych, przy pomocy funduszy w Banku Gospodarstwa Krajowego, realizowana była poza budżetem państwa. Wskazywała wówczas, naruszenie zasady jedności i zupełności budżetu oraz przejrzystości finansów publicznych. W konsekwencji wynik budżetu państwa nie odzwierciedlał stanu nierównowagi finansowej państwa, a istotna część środków publicznych przeznaczonych na realizację zadań państwa pozostawała zarówno poza kontrolą Parlamentu, Ministra Finansów, jak i kontrolą społeczną.

Wydatki realizowane przez fundusze BGK finansowane były głównie poprzez zaciągnięte zobowiązania, które w definicji unijnej (standard ESA2010) stanowią dług sektora instytucji rządowych i samorządowych. W efekcie znaczenie budżetu państwa, który podlega kontroli parlamentarnej, malało na tle sektora instytucji rządowych i samorządowych. Na wykresie 8 zobrazowano omawianą sytuację.

Wykres 8. Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz wynik budżetu państwa w latach 2015-2023 (mld zł)

Źródło: Ministerstwo Finansów, 2024, Stan Polskich Finansów Publicznych 2016-2023. Biała Księga

Fundusze umiejscowione w BGK przyczyniły się do istotnego wzrostu zadłużenia pozabudżetowego. Zaciągnęły one dług gwarantowany przez Skarb Państwa, na mocy ustaw je tworzących, jednak nie mają one środków na jego obsługę i spłatę w kolejnych latach. Szczególnym przypadkiem takich Funduszy są Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 czy Fundusz Pomocy, które są jednymi z największych Funduszy umiejscowionych w BGK.

Dzięki działaniom podjętymi przez rząd w 2024 roku, na stronie BGK publikowane są aktualne plany finansowe oraz dane sprawozdawcze (kwartalne) funduszy umiejscowionych w BGK.

Ponadto, w myśl poprawy jawności i przejrzystości sektora finansów publicznych, realizacji działań proponowanych przez Ministerstwo Finansów w Białej Księdze, w tym również zważając na zastrzeżenia Najwyższej Izby Kontroli odnośnie do finansowania części zadań publicznych za pośrednictwem BGK, Ministerstwo Finansów po raz pierwszy w uzasadnieniu do ustawy budżetowej przedstawia plany finansowe oraz projekty planów finansowych funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego.

Na obecnym etapie prac budżetowych należy wskazać, że nie wszystkie plany finansowe funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych BGK zostały zatwierdzone przez właściwe organy określone w odrębnych przepisach w ustawowym terminie. W związku z powyższym w załączniku do uzasadnienia został zamieszczony projekt planu Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa oraz uzgodnione plany: Funduszu Dopłat, Funduszu Termomodernizacji i Remontów oraz Rządowego Funduszu Mieszkaniowego.

W przypadku Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w załączniku do uzasadnienia zamieszczono dwa plany finansowe tego funduszu. Pierwszy z nich został zatwierdzony w terminie, o którym mowa w art. 24a ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem

i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, natomiast drugi uwzględnia rozstrzygnięcia budżetowe dokonane na etapie prac nad budżetem państwa.

Tabela 2. Wybrane pozycje planów oraz projektów planów finansowych funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw

Lp.	Wyszczególnienie	Wpływy	w tym:	Wartość nominalna otrzymanych skarbowych papierów wartościowych	Wydatki
			z budżetu państwa		
		w tys. zł			
1	2	3	4	5	6
1	Ekologiczny Fundusz Poręczeń i Gwarancji	2.195			2.195
2	Fundusz Dopłat ²⁷	1.322.590	1.268.969		1.236.209
3	Fundusz Gwarancji Kryzysowych ²⁸	164.773	93.917		183.199
4	Fundusz Gwarancji Płynnościowych ²⁹	286.937	207.647		286.937
5	Fundusz Kolejowy	2.081.830			2.662.319
6	Fundusz Kredytowania Studiów Medycznych	40.999	40.999		40.946
7	Fundusz Kredytów Studenckich	32.495	32.000		32.724
8	Fundusz Polskiej Nauki	8.508			78.448
9	Fundusz Pomocy	9.073.891	783.017		9.080.872
10	Fundusz Przeciwdziałania COVID-19	54.375.043	³⁰		54.372.884
11	Fundusz Termomodernizacji i Remontów	255.948	240.660		317.851
12	Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	68.187			513.000
13	Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych ³¹	76.265.124	14.020.978		76.266.636
14	Fundusz Żeglugi Śródlądowej	6.146			13.184
15	Krajowy Fundusz Drogowy	28.847.218			28.750.758
16	Krajowy Fundusz Gwarancyjny	1.250.865	668.921		1.250.865
17	Rządowy Fundusz Mieszkaniowy	1.115.790	1.112.790		1.115.554
18	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	4.953.817	1.887.691		5.198.029
19	Rządowy Fundusz Rozwoju Mieszkalnictwa ³²				
20	Turystyczny Fundusz Zwrotów	35.944			35.022
	Razem	180.188.299	20.357.589		181.437.633

²⁷ Wpływy Funduszu Dopłat z budżetu państwa obejmują środki na realizację w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, inwestycji B.3.5.1 Inwestycje w energooszczędne budownictwo mieszkaniowe dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach, w kwocie 120.169 tys. zł oraz środki na realizację pozostałych programów mieszkaniowych, finansowanych z Funduszu Dopłat w kwocie 1.148.800 tys. zł

²⁸ W tabeli przyjęto wartości wynikające z procedowanych zmian w planie finansowym funduszu. W załączniku do uzasadnienia zawarto plan finansowy przed zmianą

²⁹ W tabeli przyjęto wartości wynikające z procedowanych zmian w planie finansowym funduszu. W załączniku do uzasadnienia zawarto plan finansowy przed zmianą

³⁰ Wpłata z budżetu państwa zaplanowana w rezerwie celowej budżetu państwa poz. 57 „Wpłata do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19” w wysokości 28.484.289 tys. zł

³¹ Część opisowa planu Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych nosi klauzule zastrzeżone, plan prezentowany w załączniku stanowi część jawną

³² Wartości zerowe wynikają z przyjętego założenia w planie finansowym RFRM przewidującego likwidację Funduszu

W tabeli 2 zaprezentowano niektóre pozycje planów finansowych oraz projektów planów finansowych funduszy umiejscowionych w BGK. Suma wpływów, jakie zaplanowano w funduszach, wyniesie 180.188.299 tys. zł, z czego największy udział w sumie wpływów będzie odnotowany w Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, wynoszący 42,3%. Kolejnymi są Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 oraz Krajowy Fundusz Drogowy z udziałami odpowiednio 30,2% oraz 16,0%.

Zasilenie funduszy z budżetu państwa będzie wynosiło łącznie 20.357.589 tys. zł, co stanowi 11,3% udziału w sumie wpływów wszystkich funduszy i obejmie 11 spośród 20 funduszy BGK.

Suma wydatków funduszy BGK wyniesie 181.437.633 tys. zł i będzie zbliżona do kwoty wpływów, jakie planują pozyskać. Relacja sumy wydatków do sumy wpływów funduszy łącznie wynosi 100,7%. Największe wydatki będą realizowane w Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz w Krajowym Funduszu Drogowych z udziałami odpowiednio 42,0%, 30,0%, 15,8%.

Ponadto, dokonano aktualizacji zapotrzebowania na środki budżetowe na 2025 rok na pokrycie kosztów i wydatków związanych z obsługą programów gwarancyjnych. W efekcie zmniejszono zapotrzebowanie na środki budżetowe na ten cel o kwotę 211.785 tys. zł. Powyższe zmiany zostaną odzwierciedlone w planach finansowych Funduszu Gwarancji Kryzysowych oraz Funduszu Gwarancji Płynnościowych, które zostaną dokonane w terminie późniejszym.

Plany finansowe oraz projekty planów finansowych funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw stanowią załącznik do niniejszego uzasadnienia.

Plany/projekty planów finansowych wyżej wymienionych funduszy w załączniku zostały przedstawione w następującej kolejności:

1. Ekologiczny Fundusz Poręczeń i Gwarancji	
2. Fundusz Dopłat	(uzgodniony plan)
3. Fundusz Gwarancji Kryzysowych	
4. Fundusz Gwarancji Płynnościowych	
5. Fundusz Kolejowy	
6. Fundusz Kredytowania Studiów Medycznych	
7. Fundusz Kredytów Studenckich	
8. Fundusz Polskiej Nauki	
9. Fundusz Pomocy	
10. Fundusz Przeciwdziałania COVID-19	
11. Fundusz Termomodernizacji i Remontów	(uzgodniony plan)
12. Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	
13. Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych	
14. Fundusz Żeglugi Śródlądowej	
15. Krajowy Fundusz Drogowy	
16. Krajowy Fundusz Gwarancyjny	
17. Rządowy Fundusz Mieszkaniowy	(uzgodniony plan)
18. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	
19. Rządowy Fundusz Rozwoju Mieszkalnictwa	(projekt planu)
20. Turystyczny Fundusz Zwrotów.	

Rozdział IX

Rozliczenia z Unią Europejską

Członkostwo Polski w UE związane jest z włączeniem Polski w system finansowy UE, obejmujący przede wszystkim budżet ogólny UE. Budżet ten, akceptowany corocznie przez władze budżetowe UE (Radę UE i Parlament Europejski) na wniosek Komisji Europejskiej (posiadającej wyłączną kompetencję przygotowania projektu budżetu UE), mieści się w ramach wieloletniego planu finansowego UE (tzw. wieloletnie ramy finansowe – WRF). Wysokość polskiej składki do budżetu UE oraz wysokość potencjalnych transferów do Polski jest ograniczona limitami wyznaczonymi w WRF, a doprecyzowanymi w rocznych budżetach UE.

Wieloletnie Ramy Finansowe UE na lata 2021-2027

(w mln EUR – ceny bieżące)

ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Ogółem 2021-2027
1. Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	20.919	21.878	21.727	21.598	21.596	21.230	20.991	149.939
2. Spójność, odporność i wartości	6.364	67.806	70.137	73.289	75.697	66.404	70.128	429.825
2a Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	1.769	61.345	62.939	64.683	66.361	56.593	58.484	372.174
2b Odporność i wartości	4.595	6.461	7.198	8.606	9.336	9.811	11.644	57.651
3. Zasoby naturalne i środowisko	56.841	56.965	57.295	57.449	57.336	57.100	57.316	400.302
W tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	40.368	40.639	40.693	40.603	40.529	40.542	40.496	283.870
4. Migracja i zarządzanie granicami	1.791	3.360	3.814	4.020	4.871	4.858	5.619	28.333
5. Bezpieczeństwo i obrona	1.696	1.896	1.946	2.380	2.617	2.810	3.080	16.425
6. Sąsiedztwo i świat	16.247	16.802	16.329	16.331	16.303	15.614	16.071	113.697
7. Europejska administracja publiczna	10.635	11.058	11.419	11.773	12.124	12.506	12.959	82.474
W tym: wydatki administracyjne instytucji	8.216	8.528	8.772	9.006	9.219	9.464	9.786	62.991
OGÓŁEM ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA	114.493	179.765	182.667	186.840	190.544	180.522	186.164	1.220.995
jako odsetek DNB	0,82 %	1,20 %	1,12 %	1,06 %	1,03 %	0,95 %	0,94 %	1,02 %

OGÓŁEM ŚRODKI NA PŁATNOŚCI	163.496	166.534	162.053	170.543	175.378	180.586	184.198	1.202.788
jako odsetek DNB	1,18 %	1,12 %	0,99 %	0,96 %	0,95 %	0,95 %	0,93 %	1,01 %

Źródło: Załącznik do Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady Dostosowanie techniczne wieloletnich ram finansowych na 2025 r. zgodnie z art. 4 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021-2027

Wydatki wspólnotowe można podzielić na następujące grupy:

1. Wydatki skierowane do podmiotów znajdujących się poza Unią Europejską.

W skład tych wydatków można włączyć środki znajdujące się w dziale 6 budżetu UE „Sąsiedztwo i świat”, m.in. na finansowanie projektów realizowanych w ramach pomocy rozwojowej w krajach rozwijających się, a także środki w ramach funduszy

przedakcesyjnych, skierowane do krajów kandydujących do UE. Dodatkowo wydatki w dziale 1 budżetu UE „Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa” są w pewnej części kierowane do państw spoza UE.

2. Alokacje przeznaczone na funkcjonowanie UE - przede wszystkim dział 7 budżetu UE („Europejska administracja publiczna”) oraz projekty realizowane w skali ponadnarodowej (głównie dział 1), których nie da się przypisać konkretnie do żadnego z krajów członkowskich.
3. Środki, które służą finansowaniu projektów (fundusze strukturalne, Fundusz Spójności itp.) bądź polityk (wspólna polityka rolna – WPR) w konkretnych państwach członkowskich i które są alokowane dla konkretnych państw (zarządzanie zdecentralizowane wykonywane przez administracje państw członkowskich, beneficjentów tych środków).
4. Środki dostępne podmiotom z państw członkowskich, których podział następuje w drodze konkursowej (zarządzanie scentralizowane wykonywane przez Komisję Europejską lub agencje UE).

Transfery otrzymywane z budżetu UE przez Polskę sklasyfikowane są przede wszystkim w ww. trzeciej grupie wydatków z niewielkim udziałem grupy czwartej.

Składka wpłacana przez Polskę do budżetu UE, w całkowitej planowanej wysokości 35.655.157 tys. zł, w całości jest przekazywana z budżetu państwa i służy finansowaniu wszystkich ww. wydatków.

Prognozowane saldo przepływów finansowych w roku 2025 pomiędzy Polską a Unią Europejską i państwami członkowskimi EFTA przedstawia poniższe zestawienie.

Treść	Kwota
	w tys. zł
1	2
I. ŚRODKI PRZEKAZANE PRZEZ UE i państwa EFTA	93.505.942
Zadania wynikające ze wspólnej polityki rolnej	22.769.714
Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności - część grantowa	34.592.116
Programy realizowane z udziałem funduszy strukturalnych i EFR	35.485.430
Norweski Mechanizm Finansowy 2014-2021, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021	69.009
Pozostałe	589.673
II. ŚRODKI WYDATKOWANE Z BUDŻETU PAŃSTWA	35.655.157
Środki własne UE (składka do budżetu UE)*	
III. RÓŻNICA (I-II)	57.850.785

*z uwzględnieniem kwoty 1 mld zł ujętej w rezerwie celowej

Rozdział X

Budżet środków europejskich

Budżet środków europejskich, stosownie do postanowień ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., obejmuje dochody i podlegające refundacji wydatki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej.

1. Dochody budżetu środków europejskich

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2025, w części Dochody budżetu środków europejskich, zaplanowane zostały dochody budżetu środków europejskich w łącznej wysokości 109.889.873 tys. zł. Na powyższą kwotę składają się dochody z tytułu realizacji zadań w ramach:

- 1) Perspektywy Finansowej UE 2021-2027 w wysokości 34.798.836 tys. zł na:
 - Programy regionalne 2021-2027 w wysokości 16.053.604 tys. zł,
 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 w wysokości 9.797.394 tys. zł,
 - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 w wysokości 2.309.408 tys. zł,
 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 w wysokości 1.788.526 tys. zł,
 - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 w wysokości 2.305.764 tys. zł,
 - Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 w wysokości 1.002.157 tys. zł,
 - Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027 w wysokości 205.493 tys. zł,
 - Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 w wysokości 244.356 tys. zł,
 - Instrument „Łącząc Europę” 2021-2027 w wysokości 1.092.134 tys. zł,
- 2) Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 w wysokości 8.821 tys. zł,
- 3) Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 w wysokości 17.224 tys. zł,
- 4) Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy II w wysokości 42.964 tys. zł,
- 5) Wspólnej polityki rolnej w wysokości 22.846.406 tys. zł,
- 6) Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności – część grantowa w wysokości 52.175.622 tys. zł.

2. Wydatki budżetu środków europejskich

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2025 w budżecie środków europejskich zaplanowane zostały wydatki w wysokości 137.874.999 tys. zł z przeznaczeniem na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem projektów pomocy technicznej.

W ramach powyższej kwoty w poszczególnych częściach budżetowych zaplanowana została kwota 50.078.534 tys. zł na wydatki przeznaczone na projekty realizowane w ramach:

1) Perspektywy Finansowej UE 2021-2027, tj. na:

- Programy regionalne 2021-2027,
- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC),
- Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW),
- Instrument „Łącząc Europę” 2021-2027,
- Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027,
- Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027,

2) Perspektywy Finansowej UE 2014-2020, tj. na:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
- Instrument „Łącząc Europę”,

3) Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021, Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021,

4) Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy II,

5) Wspólnej polityki rolnej.

Pozostała część wydatków została zaplanowana w rezerwach celowych:

- poz. 97 z przeznaczeniem na finansowanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności - część grantowa w kwocie 52.175.622 tys. zł,
- poz. 98 z przeznaczeniem na finansowanie programów z budżetu środków europejskich w kwocie 35.556.620 tys. zł
- poz. 99 z przeznaczeniem na finansowanie wynagrodzeń w ramach budżetu środków europejskich w kwocie 64.223 tys. zł.

Zaplanowanie rezerw wynika m. in. z początkowego okresu realizacji projektów w ramach programów Perspektywy Finansowej 2021-2027. Należy podkreślić, że na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej nie można dokonać podziału wszystkich wydatków na poszczególne podziałki klasyfikacji budżetowej. Ponadto, rezerwa celowa poz. 98 obejmuje również wydatki na umowy, których podpisanie jest dopiero planowane.

Jednocześnie należy zauważyć, że stopień realizacji poszczególnych projektów kształtuje się różnie w poszczególnych częściach budżetowych, więc trudno przewidzieć, który dysponent wykorzysta w pełni środki ujęte w ramach własnej części, a w których przypadkach realizacja projektów z różnych przyczyn będzie przebiegała z opóźnieniem, co ostatecznie będzie miało wpływ na różny poziom wykorzystania środków w ramach części danego dysponenta. Ponadto, stopień zaawansowania realizacji programów operacyjnych nie pozwala w pełni określić wszystkich potrzeb dysponentów.

Dodatkowo, w związku z powodzią, która wystąpiła we wrześniu br. na południowych terenach Polski, w celu eliminacji jej poważnych skutków, które dotknęły mieszkańców tych regionów, pracodawców, przedsiębiorców, gminy oraz inne podmioty z terenów objętych klęską żywiołową zostaną przeznaczone środki zaplanowane w rezerwie celowej poz. 98. W ramach działań związanych z usuwaniem skutków powodzi planuje się wyodrębnienie w programach polityki spójności odrębnych priorytetów dot. odbudowy i odporności na obszarach popowodziowych, w pierwszej kolejności w programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS). Celem takich priorytetów będzie pomoc w odbudowie terenów popowodziowych i budowanie odporności antypowodziowej na obszarach dotkniętych powodzią. Środki będą mogły być wykorzystane m.in. na infrastrukturę energetyczną, infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, infrastrukturę drogową, termomodernizację i ocieplenie budynków. Pieniądze zostaną przeznaczone również na zabezpieczenia przeciwpowodziowe, w tym zwłaszcza na budowę i modernizację suchych zbiorników retencyjnych i wałów przeciwpowodziowych i inne związane z adaptacją do zmian klimatu. Na pomoc w usuwaniu skutków powodzi zostaną również przeznaczone środki z programów regionalnych. Realizowane projekty będą mogły uzyskać do 100% dofinansowania ze środków UE, co ułatwi beneficjentom realizację projektów.

Umieszczenie części wydatków w rezerwie celowej pozwala na sprawniejszą i bardziej elastyczną realizację projektów finansowanych w ramach poszczególnych programów, a tym samym przyczynia się do lepszej absorpcji środków unijnych.

Zaplanowane wydatki w budżecie środków europejskich, w częściach poszczególnych dysponentów, obejmują następujące programy:

2.1 Perspektywa Finansowa 2021-2027

W ramach Perspektywy Finansowej 2021-2027 w częściach budżetowych zaplanowano na 2025 rok wydatki w wysokości 33.024.446 tys. zł.

2.1.1 Programy regionalne 2021-2027

W ramach Programów regionalnych 2021-2027 zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 15.960.513 tys. zł.

Obszary tematyczne programów regionalnych to: rozwój województw obejmujących inwestycje, m.in. w działalność badawczo-rozwojową przedsiębiorstw, wsparcie MŚP, e-usługi publiczne, klastry, rozwój OZE, efektywność energetyczną, przystosowanie do zmian klimatu, ochronę terenów cennych ze względu na przyrodę, retencję wody, gospodarkę wodno-ściekową, odpadową, regionalną infrastrukturę transportową i tabor, infrastrukturę w zakresie kultury i turystyki, aktywizację zawodową, podnoszenie kwalifikacji, usługi świadczone w środowisku lokalnym, integrację społeczną, wsparcie podmiotów ekonomii społecznej, edukację, profilaktykę w ochronie zdrowia, standardy usług w zakładach leczniczych.

2.1.2 Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)

W ramach Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 9.234.666 tys. zł. Głównym celem Programu jest poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami rozwoju zrównoważonego, w tym poprzez: obniżenie emisyjności gospodarki, transformację w kierunku gospodarki przyjaznej środowisku i o obiegu zamkniętym, budowę efektywnego i odpornego systemu transportowego o jak najniższym negatywnym wpływie na środowisko naturalne, dokończenie realizacji odcinków sieci bazowej TEN-T do roku 2030, poprawę bezpieczeństwa transportu, zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej oraz poprawę odporności systemu ochrony zdrowia, wzmocnienie roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym.

Projekt programu zawiera 8 priorytetów:

- Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności,
- Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR,
- Transport miejski,
- Wsparcie sektora transportu z Funduszu Spójności,
- Wsparcie sektora transportu z EFRR,
- Zdrowie,

- Kultura,
- Pomoc techniczna.

2.1.3 Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG)

W ramach Funduszy Europejskich dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 2.296.472 tys. zł.

Główne cele programu to: zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii, wzrost konkurencyjności MŚP, rozwinięcie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości, transformacja gospodarki w kierunku Przemysłu 4.0 oraz zielonych technologii.

Projekt programu zawiera 4 priorytety:

- Wsparcie dla przedsiębiorców,
- Środowisko przyjazne innowacjom,
- Zazielenienie przedsiębiorstw,
- Pomoc techniczna.

2.1.4 Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)

W ramach Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 2.541.104 tys. zł.

Główne obszary działania programu FERS to: praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność. Program wspiera projekty z zakresu: poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.

Program zawiera 5 priorytetów:

- umiejętności,
- opieka nad dziećmi i równowaga między życiem prywatnym i zawodowym,
- dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami,
- spójność społeczna i zdrowie,
- innowacje społeczne (Innowacyjne działania społeczne),
- pomoc techniczna.

2.1.5 Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC)

W ramach Funduszy Europejskich na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.180.033 tys. zł.

Program koncentruje się przede wszystkim na: zwiększeniu dostępu do ultraszybkiego internetu szerokopasmowego, udostępnieniu zaawansowanych e-usług pozwalających w pełni na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców, zapewnieniu cyberbezpieczeństwa w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji, rozwoju gospodarki opartej na danych, wykorzystującej najnowsze technologie cyfrowe, rozwoju współpracy międzysektorowej na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, wsparciu rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych, w tym również w obszarze cyberbezpieczeństwa dla jednostek samorządu terytorialnego (JST) i przedsiębiorców.

Projekt programu zawiera 3 priorytety:

- Zwiększenie dostępu do ultra-szybkiego Internetu szerokopasmowego,
- Zaawansowane usługi cyfrowe,
- Pomoc techniczna.

2.1.6 Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW)

W ramach Funduszy Europejskich dla Polski Wschodniej 2021-2027 zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.158.194 tys. zł.

Głównym celem programu jest utrwalenie warunków sprzyjających konkurencyjności makroregionu oraz wyższej jakości życia w Polsce Wschodniej. Cele szczegółowe programu to: wzmacnianie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, zwiększanie atrakcyjności miast i podniesienie jakości życia mieszkańców w dobie zmian klimatu, zwiększenie dostępności transportowej Polski Wschodniej, rozwój społeczno-gospodarczy dzięki turystyce.

Program dla Polski Wschodniej obejmuje sześć regionów – lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie oraz częściowo mazowieckie (bez Warszawy i 9 otaczających ją powiatów).

Projekt programu zawiera 6 priorytetów:

- Przedsiębiorczość i innowacje,
- Energia i klimat,
- Zrównoważona mobilność miejska,
- Spójna sieć transportowa,
- Zrównoważona turystyka,
- Pomoc techniczna.

2.1.7 Instrument „Łącząc Europę” 2021-2027

W ramach Instrumentu „Łącząc Europę” 2021-2027 w sektorze transport zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 440.814 tys. zł.

Instrument „Łącząc Europę” (Connecting Europe Facility – CEF) w latach 2021-2027 stanowi kontynuację CEF z perspektywy 2014-2020. Ma on na celu dalsze wspieranie modernizacji i budowy infrastruktury położonej na transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T, tj. o wspólnym znaczeniu dla Unii Europejskiej. Infrastruktura znajdująca się w sieci ma zapewniać odpowiednie, wspólne standardy parametrów technicznych i funkcjonalnych. Wszystko po to, aby wspierać zrównoważony rozwój gospodarczy oraz spójność terytorialną Unii.

W nowym CEF większy akcent jest położony na brakujące i transgraniczne połączenia oraz działania przeciwko zmianom klimatu. W związku z tym, co najmniej 60% środków z CEF musi być przeznaczane na realizację celów klimatycznych. Oznacza to premiowanie inwestycji m.in. w infrastrukturę kolejową i paliwa alternatywne. Jednocześnie szczególne znaczenie będą miały inwestycje w korytarze sieci bazowej TEN-T.

2.1.8 Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027

W ramach Funduszy Europejskich na Pomoc Żywnościową 2021-2027 zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 78.797 tys. zł

Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ) ma na celu przeciwdziałanie deprivacji materialnej osób najbardziej potrzebujących przez pomoc żywnościową lub materialną, w tym działania towarzyszące. Nieodpłatna pomoc udzielana będzie odbiorcom końcowym w formie paczek z artykułami spożywczymi lub poprzez wydawanie gotowych posiłków.

2.1.9 Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027

W ramach Funduszy Europejskich dla Rybactwa na lata 2021-2027 zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 133.853 tys. zł

Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury (EFMRA) wspomaga innowacyjne projekty, które przyczyniają się do zrównoważonej eksploatacji zasobów wodnych i morskich oraz zarządzania nimi.

Priorytety EFMRA:

- Wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych,
- Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, a co za tym idzie – przyczynianie się do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii,
- Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych, która obejmuje tradycyjną i nowo powstającą działalność

gospodarczą związaną z oceanami, morzami, wybrzeżami i wodami śródlądowymi, oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury,

- Wzmocnienie międzynarodowego zarządzania oceanami oraz przyczynianie się do zapewnienia bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów, ochrony na nich, a także zrównoważonego zarządzania nimi.

2.2 Perspektywa Finansowa 2014-2020

2.2.1 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 135.292 tys. zł. dla Centrum Unijnych Projektów Transportowych przeznaczone na sfinansowanie projektów realizowanych przez PKP PLK S.A.

2.2.2 Instrument „Łącząc Europę” (CEF – Connecting Europe Facility)

W ramach Instrumentu „Łącząc Europę” (CEF) w sektorze transport zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 151.652 tys. zł.

Connecting Europe Facility – Instrument „Łącząc Europę” (CEF) to fundusz rozbudowy infrastrukturalnej, ściśle związany z polityką spójności, który wspiera przedsięwzięcia o kluczowym znaczeniu dla Europy. Ideą CEF jest wzmocnienie sieci transportowo-komunikacyjnej, poprzez rozbudowę infrastruktury transportowej, połączeń energetycznych oraz rozwiązań z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych. CEF jest zarządzany centralnie przez Komisję Europejską.

2.3 Mechanizm Finansowy EOG (MF EOG) 2014-2021 i Norweski Mechanizm Finansowy (NMF) 2014-2021

W ramach tych programów zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 26.045 tys. zł, w tym na:

- Norweski Mechanizm Finansowy 2014-2021 w wysokości 8.821 tys. zł,
- Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 w wysokości 17.224 tys. zł.

Główne cele funduszy norweskich i funduszy EOG to: przyczynianie się do zmniejszenia różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy państwami – darczyńcami a państwami – beneficjentami.

2.4 Szwajcarsko-Polski Program Współpracy II

W ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy II zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 17.185 tys. zł.

Głównym celem Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy jest zmniejszanie różnic społeczno-gospodarczych w Unii Europejskiej i w Polsce dzięki dalszemu wzmacnianiu współpracy dwustronnej pomiędzy Szwajcarią a Polską.

Fundusze te będą przeznaczone na:

- Polsko-Szwajcarski Program Rozwoju Miast,
- Program Badania Naukowe i Innowacje,
- Pomoc Techniczną.

Operatorem Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast jest Minister Funduszy i Polityki Regionalnej. Natomiast Program Badania Naukowe i Innowacje ma dwóch operatorów: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz Szwajcarską Narodową Fundację Nauki.

2.5 Wspólna polityka rolna (WPR)

W ramach budżetu środków europejskich na realizację WPR zaplanowano na 2025 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 16.723.914 tys. zł.

Środki z tytułu WPR przekazywane przez KE do państw członkowskich mają charakter refundacyjny. Warunkiem ich otrzymania jest wcześniejsze poniesienie określonych wydatków przez agencję płatniczą. Udokumentowane wydatki tej agencji są zwracane ze środków budżetu unijnego, w terminach wynikających z prawa UE.

W roku 2025 będą realizowane płatności w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW) oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR), jak również działania interwencyjne na wspólnotowych rynkach rolnych.

Wsparcie w ramach PS WPR obejmuje interwencje w formie płatności bezpośrednich, wsparcie dla sektora pszczelarskiego oraz sektora owoców i warzyw, jak również interwencje na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Plan Strategiczny WPR będzie realizował 9 celów szczegółowych wspólnej polityki rolnej:

- Wspieranie godziwych dochodów gospodarstw rolnych i ich odporności w całej Unii w celu zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego,
- Zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjności, w tym większe ukierunkowanie na badania naukowe, technologię i cyfryzację,
- Poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości,

- Przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, a także do zrównoważonej produkcji energii,
- Wspieranie zrównoważonego rozwoju i wydajnego gospodarowania zasobami naturalnymi, takimi jak woda, gleba i powietrze,
- Przyczynianie się do ochrony różnorodności biologicznej, wzmacnianie usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazu,
- Przyciąganie młodych rolników i ułatwianie rozwoju działalności gospodarczej na obszarach wiejskich,
- Promowanie zatrudnienia, wzrostu, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki i zrównoważonego leśnictwa,
- Poprawa reakcji rolnictwa UE na potrzeby społeczne dotyczące żywności i zdrowia, w tym bezpiecznej, bogatej w składniki odżywcze i zrównoważonej żywności, jak też dobrostanu zwierząt.

2.6 Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności - część grantowa

Na realizację Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) w części grantowej zaplanowano na 2025 rok wydatki w rezerwie celowej poz. 97 w kwocie 52.175.622 tys. zł.

KPO służy odbudowie gospodarki po pandemii koronawirusa i jest finansowany z udziałem środków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Recovery and Resilience Facility – RRF). RRF promuje spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną UE poprzez zwiększenie odporności i zdolności do dostosowania się, łagodzi społeczne i gospodarcze skutki kryzysu, wspiera transformację cyfrową. KPO w zakresie części grantowej RRF finansowany jest poprzez budżet środków europejskich.

KPO koncentruje się na siedmiu szerokich blokach tematycznych:

- Odporność i konkurencyjność gospodarki,
- Zielona energia i zmniejszenie energochłonności,
- Transformacja cyfrowa,
- Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia,
- Zielona, inteligentna mobilność.
- Poprawa jakości instytucji i warunków realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności,
- Bezpieczeństwo energetyczne (REPowerEU).

Wzrost wydatków na realizację KPO w 2025 roku wyniesie ponad 40 procent. Wynika to z faktu, że okres realizacji programu upływa z dniem z dniem 31 sierpnia 2026 r. W związku z tym, w 2025 roku przewiduje się zdecydowane przyspieszenie realizacji inwestycji finansowanych ze środków KPO, co umożliwi osiągnięcie celów zawartych w programie.

Rozdział XI

Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa

Przewiduje się, że w 2024 roku potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa wyniosą 215.606,7 mln zł wobec kwoty 252.271,5 mln zł przyjętej w ustawie budżetowej. Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 200.078,0 mln zł, a finansowanie zagraniczne na poziomie 15.528,7 mln zł.

Na finansowanie krajowe w wysokości 200.078,0 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo z tytułu sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 156.008,4 mln zł,
- b) dodatnie saldo środków pozostających na rachunkach budżetu państwa na początek i koniec roku w wysokości 44.069,5 mln zł.

Na saldo z tytułu skarbowych papierów wartościowych złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 113.895,3 mln zł będące wynikiem:
 - dodatniego salda w obligacjach zmiennoprocentowych w wysokości 18.649,6 mln zł,
 - dodatniego salda w obligacjach stałoprocentowych w wysokości 79.339,6 mln zł,
 - dodatniego salda w obligacjach indeksowanych w wysokości 15.906,1 mln zł,
- b) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji oszczędnościowych w wysokości 42.113,1 mln zł.

Na finansowanie zagraniczne w wysokości 15.528,7 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo emisji i wykupu obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 28.465,3 mln zł,
- b) ujemne saldo kredytów otrzymanych w wysokości 939,2 mln zł,
- c) dodatnie saldo pożyczki z Unii Europejskiej z tytułu Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności w wysokości 38.357,8 mln zł,
- d) ujemne saldo przepływów związanych z rachunkiem walutowym w wysokości 50.355,2 mln zł.

1. Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa i ich finansowanie

W 2025 roku zakładany jest deficyt budżetu państwa w wysokości 288.770,0 mln zł, deficyt budżetu środków europejskich w wysokości 27.985,1 mln zł oraz pozostałe potrzeby pożyczkowe netto w kwocie 49.908,1 mln zł. W rezultacie planowane w 2025 roku potrzeby pożyczkowe netto kształtują się na poziomie 366.663,2 mln zł wobec kwoty przewidywanego

wykonania w 2024 roku 215.606,7 mln zł (w ustawie budżetowej na 2024 rok 252.271,5 mln zł). Planowany poziom potrzeb pożyczkowych brutto (suma potrzeb netto oraz przypadającego do wykupu długu przy przyjętych założeniach odnośnie do sprzedaży skarbowych papierów wartościowych w 2024 roku) wynosi 553.003,0 mln zł wobec kwoty przewidywanego wykonania w 2024 roku 425.249,6 mln zł (w ustawie budżetowej na 2024 rok 449.029,3 mln zł).

	PW 2024	2025	3:2
	mln zł		%
1	2	3	4
Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa	215.606,7	366.663,2	170,1
– deficyt budżetu państwa	184.000,0	288.770,0	156,9
– deficyt budżetu środków europejskich	10.520,9	27.985,1	266,0
– kredyty i pożyczki udzielone	18.616,4	59.985,6	322,2
– prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej	0,0	-15,2	-
– płatności związane z udziałami Skarbu Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych	1.670,1	1.112,1	66,6
– zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych	-12.182,0	-10.516,0	86,3
– zarządzanie środkami europejskimi	13.424,0	-632,2	-
– pozostałe przychody i rozchody	-442,8	-26,2	5,9
Finansowanie potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa	215.606,7	366.663,2	170,1
1. Finansowanie krajowe	200.078,0	246.205,0	123,1
1.1 Skarbowe papiery wartościowe	156.008,4	246.205,0	157,8
1.2 Środki na rachunkach budżetowych	44.069,5	0,0	-
2. Finansowanie zagraniczne	15.528,7	120.458,2	775,7
2.1 Obligacje skarbowe	28.465,3	42.909,0	150,7
2.2 Kredyty otrzymane	-939,2	-2.887,7	307,5
2.3 Pożyczka z Unii Europejskiej z tytułu Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności	38.357,8	25.263,5	65,9
2.4 Przepływy związane z rachunkiem walutowym	-50.355,2	55.173,4	-

Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 246.205,0 mln zł, a finansowanie zagraniczne 120.458,2.

Na finansowanie krajowe złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo z tytułu sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 246.205,0 mln zł,
- b) zerowe saldo środków pozostających na rachunkach budżetu państwa na początek i koniec roku.

Na saldo z tytułu skarbowych papierów wartościowych złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu bonów skarbowych w wysokości 45.733,7 mln zł,
- b) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 163.261,4 mln zł będące wynikiem:
 - dodatniego salda w obligacjach zmiennoprocentowych w wysokości 48.612,6 mln zł,
 - dodatniego salda w obligacjach stałoprocentowych w wysokości 102.823,3 mln zł,
 - dodatniego salda w obligacjach indeksowanych w wysokości 11.825,5 mln zł,
- c) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji oszczędnościowych w wysokości 37.210,0 mln zł.

Na finansowanie zagraniczne potrzeb pożyczkowych netto w wysokości 120.458,2 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo emisji i wykupu obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 42.909,0 mln zł,
- b) ujemne saldo kredytów otrzymanych w wysokości 2.887,7 mln zł,
- c) dodatnie saldo pożyczki z Unii Europejskiej z tytułu Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności w wysokości 25.263,5 mln zł,
- d) dodatnie saldo przepływów związanych z rachunkiem walutowym w wysokości 55.173,4 mln zł.

2. Przychody i rozchody budżetu państwa

Zakładane kwoty łącznych przychodów i rozchodów (krajowych oraz zagranicznych), bez uwzględniania zobowiązań finansowych zaciąganych i spłacanych w tym samym roku budżetowym oraz operacji finansowych dokonywanych pomiędzy rachunkami Ministra Finansów, wynoszą odpowiednio 1.042.561,5 mln zł oraz 725.806,4 mln zł. Zgodnie z art. 52 ust. 1a *ustawy o finansach publicznych* rozchody z tego rodzaju zobowiązań oraz operacji nie są zaliczane do limitu rozchodów. Na kwotę rozchodów nieobjętych limitem w 2025 roku składają się:

- potencjalne przepływy z tytułu bonów emitowanych w ramach zarządzania płynnością budżetu państwa (sprzedawanych i wykupywanych w ciągu roku) na kwotę 24.531,4 mln zł,
- przepływy z tytułu obligacji oszczędnościowych sprzedawanych i wykupywanych w ciągu roku na kwotę 900,0 mln zł,
- przepływy z tytułu depozytów jednostek sektora finansów publicznych zawiązanych i rozwiązanych w ciągu roku w ramach zarządzania płynnością tego sektora na kwotę 18.947.972,8 mln zł,
- przepływy z tytułu depozytów zabezpieczających w transakcjach pochodnych na kwotę 500,0 mln zł,

- przepływy na rachunku walutowym w wysokości 206.416,3 mln zł.

Po uwzględnieniu tych wielkości planowana łączna kwota przychodów wynosi 20.222.882,1 mln zł, a rozchodów 19.906.126,9 mln zł.

2.1 Przychody i rozchody krajowe

Przychody i rozchody krajowe są planowane odpowiednio na poziomie 762.442,0 mln zł oraz 564.503,9 mln zł.

Na planowane przychody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) skarbowe papiery wartościowe – przychody ze sprzedaży w wysokości 380.994,9 mln zł, z czego z tytułu:
 - bonów skarbowych - 45.733,7 mln zł,
 - obligacji rynkowych – 261.396,9 mln zł. Środki te będą pochodzić ze sprzedaży obligacji stałoprocentowych w wysokości 182.228,0 mln zł, obligacji zmiennoprocentowych w wysokości 67.343,4 mln zł i obligacji indeksowanych w wysokości 11.825,5 mln zł,
 - obligacji oszczędnościowych – 73.864,3 mln zł,
- b) pożyczki udzielone – przychody w wysokości 1.542,0 mln zł będące wynikiem spłaty przez:
 - jednostki samorządu terytorialnego (38,8 mln zł),
 - Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (46,5 mln zł),
 - ostatecznych odbiorców wsparcia w ramach finansowania zwrotnego z Krajowego Planu Odbudowy (1.456,6 mln zł),
- c) prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – przychody w wysokości 128,2 mln zł,
- d) zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych – przychody w wysokości 115.750,7 mln zł,
- e) pozostałe przychody w wysokości 250.026,2 mln zł. Większość przepływów w tej pozycji (250.000,0 mln zł) ma charakter warunkowy i zawiera potencjalne wpływy z tytułu SPW (zwiększona sprzedaż w celu sfinansowania potencjalnych wyższych rozchodów, w szczególności wyższych wykupów SPW w efekcie przeprowadzania przetargów zamiany obligacji zapadających w 2026 roku). Pozostała część przepływów w tej pozycji wynika z wpływów z rachunku rezerw poręczeńiowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa wykorzystywanych okresowo w procesie finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa (25,8 mln zł) oraz z przychodów z prywatyzacji (0,3 mln zł);
- f) środki na rachunkach budżetowych – przychody w wysokości 14.000,0 mln zł wynikające ze stanu środków na koniec 2024 roku.

Na planowane rozchody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) skarbowe papiery wartościowe – rozchody w wysokości 134.789,9 mln zł związane z wykupem:
 - obligacji rynkowych – 98.135,6 mln zł. Kwota wynika z przypadających wykupów obligacji stałoprocentowych w wysokości 79.404,8 mln zł oraz obligacji zmiennoprocentowych w wysokości 18.730,8 mln zł;
 - obligacji oszczędnościowych – 36.654,3 mln zł,
- b) pożyczki udzielone – rozchody w wysokości 60.366,3 mln zł wynikające z założonego udzielenia pożyczek:
 - jednostkom samorządu terytorialnego (500,0 mln zł),
 - Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (908,0 mln zł),
 - ostatecznym odbiorcom wsparcia w ramach finansowania zwrotnego z Krajowego Planu Odbudowy (58.958,3 mln zł),
- c) prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – rozchody w wysokości 113,0 mln zł,
- d) zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych – rozchody w wysokości 105.234,7 mln zł,
- e) pozostałe rozchody w wysokości 250.000,0 mln zł. Większość przepływów w tej pozycji (250.000,0 mln zł) ma charakter warunkowy i zawiera potencjalne rozchody z tytułu zwiększenia potrzeb pożyczkowych netto lub wykupu długu, w szczególności na przetargach zamiany obligacji zapadających w 2026 roku;
- f) środki na rachunkach budżetowych – rozchody w wysokości 14.000,0 mln zł wynikające ze stanu środków na koniec 2025 roku.

2.2 Przychody i rozchody zagraniczne

Przychody i rozchody zagraniczne są planowane odpowiednio na poziomie 280.119,5 mln zł oraz 161.302,5 mln zł.

Na planowane przychody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) obligacje skarbowe – przychody ze sprzedaży obligacji na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 66.312,7 mln zł,
- b) kredyty otrzymane – przychody w wysokości 2.756,3 mln zł w efekcie zaciągnięcia kredytów w następujących instytucjach:
 - Europejski Bank Inwestycyjny (2.145,0 mln zł) – m.in. na projekty refinansujące wydatki poniesione przez budżet państwa na zadania inwestycyjne w obszarach,

w ramach których realizowana jest umowa (np. rolnictwa, wkładu krajowego do funduszy strukturalnych w ramach perspektywy finansowej na lata 2021-27),

- Bank Światowy (611,3 mln zł) – na realizację programu „Czyste Powietrze”,
- c) pożyczka z Unii Europejskiej w ramach części zwrotnej Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności – przychody w wysokości 25.263,5 mln zł,
- d) zarządzanie środkami europejskimi – przychody w wysokości 110.522,0 mln zł wynikające z wpływów środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej,
- e) kredyty i pożyczki udzielone – przychody w wysokości 91,5 mln zł będące wynikiem spłat dokonywanych przez kredytobiorców na podstawie zawartych umów międzynarodowych,
- f) pozostałe przychody w wysokości 20.000,0 mln zł. Przepływy finansowe zawarte w tej pozycji mają charakter warunkowy i zawierają wpływy z tytułu potencjalnego zwiększenia finansowania zagranicznego;
- g) przepływy związane z rachunkiem walutowym – przychody w wysokości 55.173,4 mln zł wynikające z wyższej kwoty wykorzystania środków walutowych niż wpływów walutowych (dodatnie saldo przepływów na rachunku walutowym).

Na planowane rozchody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) obligacje skarbowe – rozchody w wysokości 23.403,7 mln zł związane z wykupem obligacji wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych,
- b) kredyty otrzymane – rozchody w wysokości 5.644,0 mln zł związane ze spłatą kredytów otrzymanych od:
 - Europejskiego Banku Inwestycyjnego (3.585,2 mln zł),
 - Banku Światowego (1.984,9 mln zł),
 - Banku Rozwoju Rady Europy (73,9 mln zł),
- c) zarządzanie środkami europejskimi – rozchody w wysokości 109.889,9 mln zł wynikające z przekazania środków złotych do budżetu środków europejskich,
- d) kredyty i pożyczki udzielone – rozchody w wysokości 1.252,9 mln zł z tytułu realizacji umów międzynarodowych z rządami innych państw,
- e) płatności związane z udziałami Skarbu Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych – rozchody w wysokości 1.112,1 mln zł,
- f) pozostałe rozchody w wysokości 20.000,0 mln zł. Przepływy zawarte w tej pozycji mają charakter warunkowy i zawierają potencjalne wyższe rozchody z tytułu operacji związanych z zarządzaniem długiem zagranicznym oraz pozostałych przepływów w finansowaniu zagranicznym;

Rozdział XII

Omówienie artykułów ustawy budżetowej na rok 2025

Art. 1 – stosownie do art. 110 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zwanej dalej „ustawą o finansach publicznych”, określa:

- łączną kwotę prognozowanych podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa,
- łączną kwotę planowanych wydatków budżetu państwa,
- kwotę planowanych wydatków, obliczoną zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych,
- kwotę planowanego limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych,
- kwotę planowanego deficytu budżetu państwa.

Kwota wydatków obliczona zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych określa planowane wydatki podmiotów objętych zakresem stabilizującej reguły wydatkowej (SRW).

W kwocie tej nie uwzględnia się:

- 1) wydatków budżetu środków europejskich,
- 2) wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 3–6 ustawy o finansach publicznych,
- 3) wydatków finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych,
- 4) wydatków na realizację planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w zakresie objętym finansowaniem ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5d ustawy o finansach publicznych,
- 5) przepływów finansowych między organami i jednostkami objętymi SRW z tytułu dotacji i subwencji,
- 6) przepływów finansowych między funduszami zarządzanymi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- 7) wydatków na spłaty wartości nominalnych instrumentów dłużnych, w szczególności kredytów, pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych.

Kwota ta, pomniejszona o planowane koszty Narodowego Funduszu Zdrowia, planowane wydatki Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, wydatki jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków i samorządowych jednostek budżetowych, pomniejszone o przepływy finansowe planowane do otrzymania od podmiotów objętych SRW, a także wydatki organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych oraz planowane wydatki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 i Funduszu Pomocy, powiększona

o wartość klauzuli obronnej, stanowi limit wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

Od 2025 roku kwotą limitu wydatków, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 czerwca 2024 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1089), zostaną objęte pozostałe jednostki sektora finansów publicznych (łącznie ok. 90 jednostek), których plany są załącznikami do ustawy budżetowej, tj. agencje wykonawcze, instytucje gospodarki finansowej oraz państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych.

Biorąc pod uwagę, iż w trakcie wykonania budżetu państwa zarówno wykonanie dochodów jak i relacja realizacji wydatków w stosunku do dochodów budżetu państwa kształtuje się zmiennie, powodując w konsekwencji wahanie poziomu deficytu budżetu państwa, ust. 5 tego artykułu dookreśla termin, na który ustala się planowany deficyt budżetu państwa, przypadający na ostatni dzień roku budżetowego, tj. na dzień 31 grudnia 2025 r.

Dochody i wydatki budżetu państwa prezentowane są w załącznikach nr 1 i 2.

Art. 2 – określa łączną kwotę prognozowanych dochodów budżetu środków europejskich i łączną kwotę planowanych wydatków budżetu środków europejskich oraz wynik budżetu środków europejskich, stosownie do art. 110 ust. 1 pkt 4-6 ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z art. 117 ustawy o finansach publicznych budżet środków europejskich jest rocznym planem dochodów i podlegających refundacji wydatków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej oraz środków, o których mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) oraz w art. 5 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 187, z późn. zm.).

Sposób ujęcia w ustawie budżetowej dochodów i wydatków budżetu środków europejskich określa natomiast art. 119 ustawy o finansach publicznych.

Prognozowane dochody budżetu środków europejskich określone zostały w załączniku nr 3, a planowane wydatki – w załączniku nr 4.

Art. 3 – stosownie do postanowień art. 110 ust. 1 pkt 7-9 ustawy o finansach publicznych określa łączną kwotę planowanych przychodów budżetu państwa, łączną kwotę

planowanych rozchodów budżetu państwa, których tytuły zostały wymienione w załączniku nr 5, oraz planowane saldo przychodów i rozchodów budżetu państwa.

Planowane rozchody budżetu państwa, o których mowa w art. 110 ust. 1 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, i w związku z tym planowane przychody, nie zawierają kwot z tytułu zobowiązań finansowych zaciąganych i spłacanych przez Ministra Finansów, działającego w imieniu Skarbu Państwa, w tym samym roku budżetowym oraz kwot z tytułu operacji finansowych dokonywanych pomiędzy rachunkami Ministra Finansów, a jedynie saldo tych kwot. Kwoty z powyższych tytułów zostały zgodnie z art. 52 ust. 1a ustawy o finansach publicznych wyłączone z limitu rozchodów budżetu państwa, a w konsekwencji również z kwoty planowanych przychodów.

Art. 4 – określa źródła pokrycia potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, w tym deficytu budżetu państwa, zgodnie z art. 110 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, który zobowiązuje do określenia źródeł pokrycia deficytu budżetu państwa.

Art. 5 – określa, zgodnie z art. 82, art. 95 ust. 2 oraz art. 110 ust. 1 pkt 10 ustawy o finansach publicznych, limity przyrostu zadłużenia w 2025 roku z tytułu zaciąganych i spłaconych kredytów i pożyczek oraz emisji i spłaty skarbowych papierów wartościowych. Przez spłatę kredytów lub pożyczek należy rozumieć terminowe i przedterminowe spłaty kapitału, natomiast w przypadku skarbowych papierów wartościowych spłata może nastąpić w szczególności w wyniku ich wykupu, przedterminowego wykupu, wcześniejszego wykupu, odkupu oraz zamiany.

W związku z art. 78 ust. 1 i 3 oraz art. 95 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, przepisy ust. 2 i 3 omawianego artykułu umożliwiają dokonywanie operacji finansowych, które wpłyną na zmianę struktury zadłużenia Skarbu Państwa, jak również mają one zastosowanie do emisji skarbowych papierów wartościowych, których przekazanie wynika z innych ustaw, orzeczeń sądów lub innych tytułów – w ramach limitu określonego w ustawie budżetowej.

Art. 6 – określa łączną kwotę, do wysokości której mogą być udzielane przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancje, zgodnie z dyspozycją art. 31 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2024 r. poz. 291). W 2025 roku przewiduje się możliwość udzielania – w ramach tego limitu – poręczeń i gwarancji wspierających m.in. realizację strategicznych programów rządowych, takich jak budowa infrastruktury drogowej i kolejowej oraz innych przedsięwzięć infrastrukturalnych. Kwota limitu może być wykorzystana również dla działań, które mogą być potencjalnie podjęte w przypadku ewentualnego pogorszenia warunków działania polskiego systemu finansowego. Od szeregu lat, w ramach omawianego limitu, uwzględniana jest możliwość udzielenia wsparcia instytucji finansowych, w szczególności banków, w związku z potencjalnymi zjawiskami kryzysowymi. Poręczenia i gwarancje Skarbu Państwa stanowią jeden z dostępnych środków wsparcia sektora bankowego.

Art. 7 – wykonuje dyspozycję art. 5a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o ubezpieczeniach gwarantowanych przez Skarb Państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 284), zobowiązującego do określenia w ustawie budżetowej wysokości limitu, którego nie mogą przekroczyć łączne zobowiązania Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. z tytułu ubezpieczeń gwarantowanych przez Skarb Państwa. Limit na rok 2025 został ustalony w wysokości umożliwiającej przyjęcie do ubezpieczenia lub objęcia gwarancjami przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. kolejnych projektów, w tym w ramach programu rządowego „Finansowe Wspieranie Eksportu”.

Art. 8 – upoważnia Ministra Finansów do:

1. dokonywania ze środków budżetu państwa wypłat z tytułu kredytów i pożyczek udzielanych na podstawie umów międzynarodowych rządów innych państw. Przepis ten ma na celu m.in. zwiększenie skuteczności instrumentów finansowych, które mogą być stosowane na podstawie zawieranych umów międzynarodowych w celu stymulowania wzrostu polskiego eksportu. Umożliwi to elastyczne reagowanie na oczekiwania w stosunkach międzynarodowych wobec Polski związane zarówno z realizacją bieżącej polityki finansowej, jak i średniookresowych oraz długookresowych celów wsparcia i rozwoju.

Zaplanowana na rok 2025 kwota dotyczy m. in. wypłat dla polskich eksporterów z tytułu umów kredytowych zawartych m. in. z Ukrainą, Mongolią, Kenią i Tanzanią oraz wypłat w ramach planowanych nowych umów kredytowych, w tym dla Ukrainy, Wietnamu, Senegalu i Rwandy.

Możliwość udzielania kredytów i pożyczek z budżetu państwa wynika z art. 115 ustawy o finansach publicznych;

2. udzielania ze środków budżetu państwa pożyczek dla:

- a) Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) na zwiększenie funduszy własnych Banku. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może udzielić Bankowi Gospodarstwa Krajowego pożyczki ze środków budżetu państwa na zwiększenie funduszy własnych Banku na podstawie art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 441, z późn. zm.).

Sytuacja finansowa BGK nie budzi zastrzeżeń, co ma swoje odzwierciedlenie w wysokiej ocenie ratingowej oraz okresowych wynikach finansowych.

W ramach swojej działalności BGK obsługuje programy rządowe oraz fundusze; może być również zobowiązany do wykonywania innych zadań o charakterze publicznym.

W dotychczasowej działalności BGK pożyczki z budżetu państwa nie były udzielane. Według aktualnych prognoz BGK nie przewiduje konieczności jej udzielenia również w 2025 roku. Niemniej, ustalenie limitu proponuje się ze względów ostrożnościowych, w związku z dynamiczną sytuacją gospodarczą i międzynarodową,

- b) Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG). Zgodnie z art. 270 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 487) źródłami finansowania BFG są środki z pożyczek udzielonych z budżetu państwa. W założeniu mają one umożliwić zwiększenie zasobów BFG na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej.

Jednocześnie rozwiązanie to jest zgodne z przepisami wdrożonej ustawą z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 149, z późn. zm.), w której wskazuje się na konieczność zapewnienia systemom gwarancji depozytów (w Polsce: BFG) możliwości korzystania z alternatywnych mechanizmów finansowania w celu zaspokojenia roszczeń deponentów.

Analogicznie jak w latach ubiegłych, pożyczka pozostaje instrumentem o charakterze prewencyjnym, na wypadek wystąpienia nagłej i nieprzewidywanej potrzeby wsparcia finansowego BFG w celu umożliwienia prawidłowej realizacji zadań ustawowych w zakresie gwarantowania depozytów oraz procesów przymusowej restrukturyzacji banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (SKOK).

Działania BFG i związane z nimi koszty zależą przede wszystkim od sytuacji w sektorze bankowym i sektorze SKOK. Jest ona na bieżąco monitorowana, w szczególności z uwagi na niepewność co do dalszego rozwoju sytuacji związanej z portfelem kredytów walutowych w bankach.

W tym kontekście niezbędne jest zapewnienie gotowości operacyjnej BFG, w tym finansowej, do realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji. W obecnej dynamicznej sytuacji gospodarczej i międzynarodowej nie można także wykluczyć konieczności podejmowania przez BFG działań interwencyjnych o nieznanej i trudnej do prognozowania skali,

- c) jednostek samorządu terytorialnego w ramach postępowania naprawczego lub ostrożnościowego. Udzielanie ww. pożyczek – zgodnie z treścią art. 115 w związku z art. 224 ustawy o finansach publicznych – stanowi istotny element polityki Rządu ukierunkowany na restrukturyzację zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego,
- d) Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. – zgodnie z art. 5a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o ubezpieczeniach gwarantowanych przez Skarb Państwa ustawa budżetowa określa kwotę, do wysokości której mogą być udzielone pożyczki dla Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. na gwarantowane przez Skarb Państwa pokrycie dokonywanych przez Korporację wydatków. Wysokość tych pożyczek została oszacowana na podstawie bieżących prognoz dotyczących wydatków, w szczególności wypłat odszkodowań oraz stanu środków na wyodrębnionym rachunku bankowym służącym do prowadzenia rozliczeń finansowych w zakresie ubezpieczeń gwarantowanych przez Skarb Państwa,
- e) Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na wypłatę świadczeń gwarantowanych przez państwo – zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497, z późn. zm.) określono wysokość nieoprocentowanej pożyczki dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przeznaczonej na uzupełnienie środków na pełne i terminowe wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo.

Art. 9 – stanowi realizację postanowień art. 9 ust. 1 oraz art. 10 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2024 r. poz. 1356).

Zgodnie z postanowieniami art. 9 ust. 1 tej ustawy w ustawie budżetowej ustala się:

- kwoty wynagrodzeń dla osób objętych i nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń,
- kwoty bazowe, które stanowią podstawę naliczania wynagrodzeń dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, o których mowa w art. 5 pkt 1 lit. a, c i d,
- średnioroczne wskaźniki wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Średnie wynagrodzenie nauczycieli – zgodnie z art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986) – ustalane jest z uwzględnieniem kwoty bazowej określonej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2025 – zgodnie z postanowieniem art. 10 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw – tworzy się:

- rezerwę płacową na zmiany organizacyjne i nowe zadania, która jest przeznaczona tylko dla państwowych jednostek budżetowych i dotyczy wynagrodzeń przewidzianych do uruchomienia w roku 2025, w szczególności w związku z ewentualną realizacją nowych zadań, zwiększeniem zakresu realizowanych zadań lub powołaniem nowych jednostek organizacyjnych w trakcie roku 2025; rezerwa ta jest tworzona na zadania, których nie można uwzględnić w ustawie budżetowej,
- rezerwę na zwiększenie wynagrodzeń przeznaczonych na wypłaty wynagrodzeń dla osób odwołanych z kierowniczych stanowisk państwowych, a także nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i odpraw w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, dla pracowników jednostek organizacyjnych stanowiących wyodrębnioną część budżetową, w których średnioroczne zatrudnienie w roku poprzednim nie przekracza 50 osób; jednorazowe wypłaty na rzecz osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe nie zależą od polityki kadrowej danej jednostki, stąd też istnieje potrzeba utworzenia tej rezerwy; natomiast w jednostkach, w których średnioroczne zatrudnienie w roku poprzednim nie przekracza 50 osób, trudno jest wygospodarować środki na jednorazowe wypłaty, które są zmienne w poszczególnych latach,
- rezerwę na podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej.

Art. 10 – określa zestawienie zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, zawarte w załączniku nr 7, zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.

Art. 11 – wypełnia przepis art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o finansach publicznych, zobowiązujący do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej wykazu jednostek otrzymujących dotacje podmiotowe i celowe oraz kwoty tych dotacji. Wykaz ten zawiera załącznik nr 8.

Art. 12 – wypełnia dyspozycję art. 122 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym zakres i kwoty dotacji przedmiotowych i podmiotowych zostały określone w załączniku nr 9.

Art. 13 – określa kwotę bazową dla zawodowych kuratorów sądowych – zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1095).

Wynagrodzenie zasadnicze kuratorów zawodowych na równorzędnych stopniach służbowych jest równe i stanowi odpowiednio do rangi stopnia służbowego wielokrotność kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej.

Kwota bazowa dla zawodowych kuratorów sądowych jest waloryzowana corocznie średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń ustalonym na podstawie przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Art. 14 – wynika z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145, z późn. zm.), który stanowi, że etaty Policji określa ustawa budżetowa.

Art. 15 – określa kwotę ogólnej rezerwy budżetowej, która – zgodnie z art. 140 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – w projekcie ustawy budżetowej planowana jest w wysokości nie wyższej niż 0,2% wydatków budżetu.

Art. 16 – określa limit mianowań urzędników w służbie cywilnej na dany rok budżetowy i środki finansowe na wynagrodzenia oraz szkolenia członków korpusu służby cywilnej – zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 409).

Art. 17 – określa prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych. Wskaźnik ten jest powszechnie wykorzystywany w planowaniu wydatków i dochodów oraz indeksowaniu różnego typu opłat. Stosujące go podmioty powinny mieć możliwość powołania się na oficjalne źródło, jakim jest przepis w ustawie budżetowej.

Przykładowo, na prognozowany w ustawie budżetowej wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych powołuje się:

- art. 3 ust. 1a ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1689),
- art. 66 ust. 4 i art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290),
- art. 6 pkt 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283),
- art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm.),
- art. 383 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.),
- art. 12 ust. 5a, 5c, 5e i 5f ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2022 r. poz. 546).

Art. 18 – określa średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów. Na wskaźnik ten powołuje się art. 74 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji i restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. z 2024 r. poz. 561).

Art. 19 – stosownie do art. 76 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – określa wysokość odpisu z wyodrębnionych w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) funduszy, ustalonego na podstawie planu finansowego tego Funduszu i stanowiącego przychód Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 20 – stosownie do art. 57 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – określa kwotę wydatków na prewencję rentową w wysokości do 0,4% wydatków na świadczenia z ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, chorobowego i wypadkowego, przewidzianych w planie finansowym FUS na dany rok budżetowy.

Art. 21 – określa wysokość odpisu wynikającego z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 164, z późn. zm.), który zobowiązuje do ustalenia w ustawie budżetowej na dany rok kwoty odpisu z Funduszu Emerytur Pomostowych z przeznaczeniem na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na realizację kosztów wypłaty emerytur pomostowych.

Art. 22 – określa wysokość należności z tytułu poniesionych kosztów poboru i dochodzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składek na otwarte fundusze emerytalne; przepis art. 76 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, że maksymalna wysokość tych należności wynosi nie więcej niż 0,4% kwoty przekazanych do otwartych funduszy emerytalnych składek na to ubezpieczenie, zaś w ustawie budżetowej corocznie ustala się wysokość tej należności.

Art. 23 – ustala wysokość odpisu od funduszu emerytalno-rentowego na fundusz administracyjny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Art. 79 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2024 r. poz. 90, z późn. zm.) stanowi, iż odpis może wynosić do 3,5% planowanych wydatków funduszu emerytalno-rentowego.

Art. 24 – określa prognozowane przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej na rok 2025, którego obowiązek opublikowania w ustawie budżetowej na dany rok wynika w szczególności z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z tym przepisem roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób, o których mowa w art. 6 i 7 ww. ustawy (podmioty podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym i dobrowolnie ubezpieczeni), w danym roku kalendarzowym nie może być wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia

miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy, określonego w ustawie budżetowej, ustawie o przewidywaniu budżetowym lub ich projektach, jeżeli odpowiednie ustawy nie zostały uchwalone.

Art. 25 – wprowadzenie do ustawy budżetowej powyższego przepisu wynika z postanowień art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475, z późn. zm.), zgodnie z którym wysokość składki na Fundusz Pracy określa ustawa budżetowa.

Art. 26 – wprowadzenie do ustawy budżetowej powyższego przepisu wynika z postanowień art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 296, z późn. zm.), zgodnie z którym wysokość składki na Fundusz Solidarnościowy określa ustawa budżetowa.

Art. 27 – wprowadzenie do ustawy budżetowej powyższego przepisu wynika z postanowień art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1087, z późn. zm.), zgodnie z którym wysokość składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych określa ustawa budżetowa.

Art. 28 – stanowi o zamieszczeniu w załączniku nr 10 zestawienia programów wieloletnich w układzie zadaniowym, zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych, zawierającego, stosownie do ust. 2 tego artykułu, nazwę programu i podstawę prawną jego utworzenia, jednostkę organizacyjną realizującą program lub koordynującą jego wykonanie, cel programu, zadania programu, okres realizacji programu, łączne nakłady, w tym z budżetu państwa, na realizację programu, wysokość wydatków w roku budżetowym oraz w kolejnych latach na realizację programu oraz mierniki określające stopień realizacji celu.

Art. 29 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych agencji wykonawczych. Plany te zawiera załącznik nr 11.

Art. 30 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych instytucji gospodarki budżetowej. Plany te zawiera załącznik nr 12.

Art. 31 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych państwowych funduszy celowych. Plany te zawiera załącznik nr 13.

Art. 32 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 i osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 8 ustawy. Plany te zawiera załącznik nr 14.

Art. 33 – określa łączną kwotę zobowiązań, do wysokości której organy administracji rządowej mogą w danym roku zaciągać zobowiązania finansowe z tytułu umów o partnerstwie publiczno-prywatnym, zgodnie z dyspozycją art. 17 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1637). Ustalenie tego limitu nie powoduje automatycznego przekazywania organom administracji rządowej środków budżetowych na realizację przedsięwzięć w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego – wydatki te są realizowane przez poszczególnych dysponentów w ramach posiadanych środków. Celem określenia powyższego limitu jest zapewnienie kontroli skali zawieranych przez organy administracji rządowej nowych umów w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

Ponadto, zgodnie z art. 18 wymienionej wyżej ustawy, gdy przedsięwzięcie realizowane przez podmiot publiczny w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego wymaga finansowania z budżetu państwa w kwocie przekraczającej 100 mln zł, zgody na realizację takiego przedsięwzięcia udziela minister właściwy do spraw finansów publicznych. Nie dotyczy to jednak środków przeznaczonych na finansowanie programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324, z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) i programów, o których mowa w ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079).

Art. 34 – stanowi o ujęciu, zgodnie z art. 121 oraz art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b i c ustawy o finansach publicznych, w załączniku nr 15 – planowanych dochodów i wydatków budżetu środków europejskich oraz budżetu państwa w latach 2025–2027 w zakresie programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej (Interreg), a w załączniku nr 16 – wykazu programów wraz z limitami wydatków i zobowiązań w kolejnych latach realizacji programów finansowanych z udziałem środków europejskich.

Art. 35 – dotyczy zamieszczenia w ustawie budżetowej załącznika nr 17, stosownie do przepisu art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy o finansach publicznych. Załącznik obejmuje środki nieujęte w załączniku nr 16, które zgodnie z art. 117 ww. ustawy nie wchodzą do budżetu środków europejskich, co wymaga wprowadzenia w tym zakresie odrębnego załącznika do ustawy budżetowej.

Art. 36 – dotyczy prefinansowania zadań przewidzianych do finansowania ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w zakresie wspólnej polityki rolnej.

Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2068) i art. 13 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o finansowaniu

wspólnej polityki rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. z 2023 r. poz. 332) oraz przepisami wykonawczymi wydanymi na podstawie ww. ustaw, w związku z art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych, beneficjenci realizujący operacje w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (PROW 2014-2020) lub w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027), w tym m.in. jednostki samorządu terytorialnego oraz lokalne grupy działania, mogą otrzymywać środki z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie pomocy w formie oprocentowanej pożyczki udzielanej przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Prefinansowanie tych zadań określa załącznik nr 18.

Art. 37 – określa maksymalną wysokość kwoty możliwych do udzielenia z budżetu państwa pożyczek, o których mowa w art. 14II ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju - udzielanych w ramach planu rozwojowego w 2025 r.

Zgodnie z art. 115 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych pożyczki wynikające z innych ustaw niż ustawa budżetowa mogą być udzielone z budżetu państwa w zakresie ustalonym w ustawie budżetowej. Podstawę do udzielenia pożyczek w ramach planu rozwojowego określa ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (art. 14II ust. 2 pkt 1), natomiast niniejszy przepis dookreśla limit udzielanych pożyczek.